GEMEENTE
WADDINXVEEN

Jaarstukken 2023

Inhoudsopgave

Leeswijzer	10
Voorwoord	12
Inleiding	13
1. Juiste zorg voor iedereen	17
2. Ruimte voor iedereen	25
3. Groeiende gemeente	32
4. Aantrekkelijke gemeente	44
5. Slagvaardige gemeente	52
6. Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	59
Paragraaf 1 Lokale heffingen	67
Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	73
Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen	78
Paragraaf 4 Financiering	84
Paragraaf 5 Bedrijfsvoering	87
Paragraaf 6 Verbonden partijen	92
Paragraaf 7 Grondbeleid	94
Paragraaf 8 Duurzaamheid (klimaatactie en biodiversiteit)	102
Jaarrekening: Balans	105
Overzicht van baten en lasten	107
Grondslagen en waardering	108
Toelichting op de Balans	113
Toelichting op de programmarekening	131
Toelichting per programma	132

GEMEENTE WADDINXVEEN

Jaarrekening 2023 in één oogopslag

Het grootste deel van onze inkomsten komt uit het gemeentefonds dat de Rijksoverheid beschikbaar stelt. Dit fonds wordt gevuld door landelijke belastingen. Elke gemeente krijgt hieruit een bijdrage. Hoe hoog de bijdrage is, hangt af van het aantal inwoners, de oppervlakte, het aantal jongeren, hoeveel watergebied er is en nog veel meer. Er zijn ook andere inkomsten: bijvoorbeeld uit de verkoop van gronden. Dat speelt vooral op de nieuwbouwlocaties. Andere inkomsten zijn de gemeentelijke belastingen zoals de Onroerendezaakbelasting (OZB). Waddinxveen groeit momenteel waardoor deze inkomsten allemaal hoger zijn dan in 2022.

Totale inkomsten 2023 x € 1.000,-

Totaal: €130.846

Overige baten	€37.355
Overige bijdragen Rijk	€10.921
Afvalstoffen- en rioolheffing	€8.435
Onroerende zaakbelastingen	€9.756
Grondbeleid	€5.685
Algemene uitkering gemeentefonds	€58.694

Totale uitgaven 2023 x € 1.000,-

Totaal: €125.623

Juiste zorg voor iedereen	€32.471
Ruimte voor iedereen	€ 26.814
Groeiende gemeente	€21.484
Aantrekkelijke gemeente	€17.457
Slagvaardige gemeente	€ 12.645
Algemene dekkingsmiddelen	€14.752

De gemeente Waddinxveen sluit het jaar 2023 met een positief resultaat af. Inmiddels is 2024 in volle gang en blijven er net als vorig jaar financiële onzekerheden voor de toekomst. Omdat het Rijk bij de opstelling van de begroting geen duidelijkheid geeft, zal het gemeentefonds een onzekerheid zijn voor gemeenten om een sluitende meerjarenbegroting aan te kunnen bieden. Voor het college ligt er wederom een grote uitdaging voor het opstellen van de Programmabegroting 2025-2028.

Juiste zorg voor iedereen — € 32.471

- We maakten energiearmoede onderdeel van het minimabeleid
- We stelden het plan van aanpak Dementie 2023-2025 op
- We hebben aandacht voor inwoners die aan het werk willen
- We stelden vijf programmalijnen op in de aanpak 'sturen op kosten'

€ 9.996 Inkomen

€ 14.264 Jeugd

€ 2.344 Werk

€ 5.867 Wmo

Ruimte voor iedereen — € 26.814

- We hebben het cultuurplatform Kunstkade opgezet
- We breidden de ruimte voor onderwijshuisvesting, buurthuis en kinderopvang in Park Triangel uit
- Het onderzoek naar duurzaamheid en binnenklimaat van schoolgebouwen is aanbesteed
- De helft van ons maatschappelijk vastgoed (waaronder het zwembad) is gasloos gemaakt

€ 10.303 Educatie

€ 1.389 Kunst & cultuur

€ 2.346 Nieuwe & kwetsbare groepen

€ 10.854 Sport

€ 1.922 Volksgezondheid

Groeiende gemeente — € 21.484

- We maakten regels over de verdeling en toewijzing van woningen (huisvestingsverordening)
- Met regiogemeenten maakten we afspraken over nieuwe bedrijventerreinen en een beter gebruik van bestaande bedrijventerreinen
- We hielden vijf verkeersveiligheidsacties, aandacht voor fietsverlichting, dodehoek lessen, doortrappen, de scholen zijn weer begonnen en de praktische verkeersproef
- Met een lening konden inwoners hun woning verduurzamen of aanpassen om langer thuis te blijven wonen
- Er zijn woningen gebouwd in Park Triangel. Er is gewerkt aan het Sleutelkwartier en de Noordkade om de bouw van woningen in de toekomst mogelijk te maken.

€ 1.261 Economie

€ 9.247 Grondbeleid

€ 2.239 Milieu & duurzaamheid

€ 2.526 Ruimtelijke ordening

€ 4.052 Verkeer

€ 2.159 Wonen

Aantrekkelijke gemeente — € 17.457

- Inwoners konden makkelijker een melding bij ons maken over ontoegankelijke situaties in de openbare ruimte
- We ontwikkelden verschillende Monitors Groen
- We startten met het project Behoud Identiteit Plasweg
- We hebben deelgebieden ingericht in natuur- en recreatiegebied Vredenburghzone
- De onderhandeling voor een nieuwe samenwerkingsovereenkomst met Cyclus is gestart
- We maakten een plan om zwerfafval tegen te gaan

€ 4.379 Afval

€ 6.088 Groen & Water

€ 2.088 Riolering

€ 4.902 Wegen

Slagvaardige gemeente — € 12.645

- We hebben de vierde kinderburgemeester benoemd en we zijn gestart met een kindercomité
- We organiseerden verkiezingen: de gecombineerde verkiezing Provinciale Staten/Waterschappen en de Tweede Kamerverkiezing
- We hebben inwonerinitiatief 'QR-Fit beweegroute' uitgevoerd op de Putteringdijk, waarmee alle inwoners gratis en laagdrempelig kunnen bewegen
- We hebben een medewerker benoemd die de uitvoering van wet Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob) coördineert

€ 701 Algemeen bestuur

€ 1.864 Brandweer

€ 974 Dagelijks bestuur

€ 909 Openbare orde & veiligheid

€ 1.658 Publiekszaken

€ 263 Wijkregie

€ 6.276 Ontheemden

Jaarverslag 2023

Leeswijzer

Voorwoord en inleiding
Het jaarverslag start met een voorwoord, waarin kort en bondig wordt ingegaan op de belangrijkste inhoudelijke en financiële ontwikkelingen in 2023. In de inleiding staat het voorstel bestemmingsresultaat beschreven.

Programma's
Daarna volgt de verantwoording van de programma's en van het onderdeel algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien. De verantwoording gebeurt met de volgende vragen:

- Wat willen we bereiken?
- Wat hebben we daarvoor gedaan?
- Wat heeft het gekost?

Elk programma kent onderliggende beleidsproducten

Programma	Beleidsproducten
Juiste zorg voor iedereen	Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) (F. Vleij) Jeugd (F. Vleij) Werk (B.J.A. Leferink) Inkomen (B.J.A. Leferink)
Ruimte voor iedereen	Volksgezondheid (B.J.A. Leferink) Educatie (B.J.A. Leferink) Nieuwe en kwetsbare groepen (B.J.A. Leferink) Kunst en cultuur (B.J.A. Leferink) Sport (B.J.A. Leferink)
Groeiende gemeente	Ruimtelijke ordening (A. Kerssies) Grondbeleid (F. Vleij) Verkeer (F. Vleij) Duurzaamheid & Milieu (B.J.A. Leferink) Economie (A. Kerssies) Wonen (A. Kerssies)
Aantrekkelijke gemeente	Groen en water (A. Kerssies) Wegen (A. Kerssies) Riolering (A. Kerssies) Afval (F. Vleij)
Slagvaardige gemeente	Algemeen bestuur (drs. E.J. Nieuwenhuis) Dagelijks bestuur (drs. E.J. Nieuwenhuis) Publiekszaken (drs. E.J. Nieuwenhuis) Openbare orde en veiligheid (drs. E.J. Nieuwenhuis) Wijkregie (F. Vleij) Brandweer(drs. E.J. Nieuwenhuis)

Paragrafen
In dit onderdeel worden onderwerpen behandeld die van belang zijn voor het inzicht in de financiële positie van de gemeente. Er is specifiek aandacht voor onderwerpen waar politieke of financiële risico's aan verbonden zijn.

Jaarrekening
Deze omvat de financiële verantwoording over 2023 en het zogenaamde overzicht van baten en lasten en de balans. Ook het overzicht "Single information Single audit" maakt hier deel van uit.

Controleverklaring
De jaarrekening is onderworpen aan de accountantscontrole en leidt tot een controleverklaring van de onafhankelijke accountant met een oordeel over de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening.

Besluit en bijlagen
De jaarstukken worden gecompleteerd met het voorgestelde raadsbesluit en enkele bijlagen.

De volgende emoticons worden in het jaarverslag gebruikt

Tijd

(Voor) op schema:

Bijna op schema:

Niet op schema:

Voorwaarden en activiteiten

Voorwaarden/activiteiten bijna op orde:

Voorwaarden/activiteiten niet op orde:

Voorwoord

Geachte lezer,

Bij deze biedt het college de jaarstukken 2023 aan. In dit document kijken we terug op de behaalde resultaten van het afgelopen jaar op basis van de begroting 2023.

In de begroting 2023 schreven wij dat de gemeenteraad en het college hoge ambities hebben voor de komende jaren. We zagen echter ook grote onzekerheden. Zo was vanuit het rijk nog geen duidelijkheid over de structurele middelen vanaf 2026 en ook de bedragen die we als gemeente krijgen om te werken aan de duurzaamheidsdoelen waren onbekend. Uiteindelijk bleken de inkomsten vanuit het rijk hoger dan geraamd. Dit heeft bijgedragen aan het positief jaarrekeningresultaat. Ook hebben we een deel van onze ambities niet geheel uit kunnen voeren.

We hebben veel gedaan op het gebied van maatschappelijke voorzieningen
De haalbaarheid, betaalbaarheid én realisatie van maatschappelijke voorzieningen hebben in 2023 onverminderd aandacht gekregen. De gemeenteraad heeft een startnotitie vastgesteld waarmee in 2024 een visie maatschappelijke voorzieningen opgeleverd kan worden. We hebben actief ingezet op het zorgen voor extra voorzieningen als een school, sporthal en kinderopvang in de Triangel. Ook het project Wereldwijd is afgerond waardoor een aantal verenigingen passende ruimtes kan huren. Het nieuwe Coenecoop College is geopend en een deel van het oude gebouw is omgebouwd naar een tijdelijke locatie voor basisonderwijs. We blijven hier stevig op inzetten.

We hebben zelf geïnvesteerd om onze duurzaamheidskoers uit te voeren
Vooruitlopend op de rijksmiddelen hebben we in 2023 zelf financieel extra bijgedragen aan de duurzaamheidskoers. Door zelf te investeren in duurzaamheid konden we inzetten op initiatieven als energiecoaches, voorlichtingsavonden, biodiversiteit en circulaire economie.

We zetten in op prettig wonen voor iedereen
De groei van Waddinxveen brengt kansen en uitdagingen met zich mee. Een goede balans tussen woningbouw, maatschappelijke voorzieningen, een groene en gezonde leefomgeving, de energietransitie en bedrijvigheid is een blijvende uitdaging. In 2023 heeft de raad de ‘Huisvestingsverordening gemeente Waddinxveen 2023’ vastgesteld. Daarin zijn regels op het gebied van verdeling en toewijzing opgenomen voor sociale huurwoningen, nieuwbouw middenhuurwoningen en nieuwbouw betaalbare koopwoningen. Ook is het maximale percentage van 25% lokale voorrang bij toewijzing in de eerder beschreven categorieën verhoogd naar 50%.

We wilden onze taken kunnen uitvoeren
Dit is niet overal gelukt. In de jaarrekening kunt u op verschillende plekken lezen dat doelstellingen niet behaald zijn vanwege onder andere het personeelstekort. Dit tekort heeft ten eerste te maken met een ingewikkelde arbeidsmarkt. Het is lastig om personeel te vinden en te houden. Wij merken dat, net als bij veel andere bedrijven, medewerkers vaak sneller vertrekken. Dit legt een hoge druk op de gemeentelijke organisatie. Kennis en ervaring vertrekt en nieuwe mensen moeten weer worden ingewerkt. Dat is voor ons een dubbele belasting. Daarnaast merken wij dat de organisatie de afgelopen jaren onvoldoende mee is gegroeid met de groei van Waddinxveen. Meer inwoners betekent meer maatregelen voor verkeer, meer aanvragen voor verbouwingen, meer beheerwerkzaamheden, enzovoort. De groei van taken door bevolkingsgroei gaat harder dan de groei van de organisatie.

Het college is trots op wat in 2023 is bereikt
Hoewel we een deel van onze ambities niet hebben uitgevoerd, lukt het ons nog steeds om belangrijke resultaten te bereiken. Bovendien zijn we een financieel gezonde gemeente, waar –ook in de regio- steeds meer gemeenten geen sluitende meerjarenbegroting hebben. We willen de lijn voor een solide beleid voortzetten. De groei van Waddinxveen vraagt immers dat we moeten blijven investeren. We willen dat Waddinxveen een gemeente is en blijft waar het prettig is om te wonen, te werken en te recreëren.

Het college van burgemeester en wethouders
Waddinxveen, 28 mei 2024

Inleiding

Aan de raad

Hierbij bieden wij u de Jaarstukken 2023 aan. Deze jaarstukken omvatten het jaarverslag, bestaande uit de programmaverantwoording en de paragrafen en de jaarrekening. Het college legt hiermee verantwoording af over het in 2023 gevoerde beleid.

Uitgangspunt bij de samenstelling van deze jaarstukken was de begroting 2023 - 2026.

Resultaat 2023
Het werkelijk resultaat 2023 inclusief winstneming grondexploitatieprojecten bedraagt € 5.223.000 voordelig. Bij de 2e Burap werd nog een voordelig resultaat verwacht van € 2.010.000. Bij het opstellen van de jaarrekening waren er o.a. meevallers te noteren voor onder andere algemene uitkering decembercirculaire, onroerende zaakbelastingen in verband met areaaluitbreiding, opgelegde dwangsommen, eigendomsoverdracht Oude Dreef waardoor het resultaat € 3.213.000 voordeliger uitgevallen is.

Op basis van de nieuwe regelgeving van het Besluit Begroting en Verantwoording is het verplicht tussentijds winst te nemen bij grondexploitatieprojecten, indien dit gerealiseerd is. De tussentijdse winstneming voor 2 projecten bedraagt € 1.554.000.

Bestemming werkelijk resultaat 2023

Het bestemmingsvoorstel voor het voordelig resultaat van € 5.223.000 kan als volgt worden onderbouwd:

Bestemmingsreserve achterstallig onderhoud Coenecoop college
Bij Burap 1-2023 was voorgesteld om het eenmalige bedrag van € 435.000 voor het achterstallig onderhoud van het oude gebouw Oude Dreef 6 te storten in de voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen. Aangezien er geen onderbouwd plan aanwezig is, wordt voorgesteld om het bedrag te storten in een nieuw te vormen bestemmingsreserve achterstallig onderhoud gebied Oude Dreef.

Bestemmingsreserve energietoeslag
Bij Burap-2 2023 is aangegeven dat wij in 2023 eenmalig een energietoelage van € 1.300 verstrekken aan inwoners die tot 130% van de bijstandsnorm verdienen. Dit betreft een totaal bedrag van € 1.487.000. Tot en met eind december 2023 is een bedrag van € 1.190.000 uitgekeerd. Voorgesteld wordt om het restant bedrag ad. € 297.400 te storten in de bestemmingsreserve energietoeslag, om zodoende dit bedrag in 2024 te kunnen uitkeren.

Bestemmingsreserve accommodatiebeleid
Ten behoeve van de Scouting Klimop is een bedrag van € 50.000 onttrokken aan de bestemmingsreserve accommodatiebeleid. Aangezien de subsidie in 2023 nog niet is verstrekt, wordt voorgesteld om dit bedrag terug te storten in de bestemmingsreserve accommodatiebeleid. Dit bedrag zal in 2024 verstrekt worden aan de Scouting Klimop.

Bestemmingsreserve POK gelden
Om de dienstverlening te verbeteren wordt voorgesteld om een bedrag van € 87.600 toe te voegen aan de bestemmingsreserve POK gelden.

Bestemmingsreserve opvang vluchtelingen en andere doelgroepen
In Burap 2-2023 is het verwachte overschot op de SPUK gelden Oekraïne van € 1.698.000 gestort in de bestemmingsreserve opvang vluchtelingen en andere doelgroepen. Bij het opstellen van de jaarrekening blijkt dat het voordeel € 208.000 hoger uitvalt. Voorgesteld wordt om dit bedrag te storten in de bestemmingsreserve opvang vluchtelingen en andere doelgroepen.

Bestemmingsreserve invoering Omgevingswet
Voor de implementatie van de Omgevingswet was in 2023 een budget opgenomen van € 440.000. Aangezien de werkzaamheden grotendeels nog in 2024 zullen plaatsvinden, wordt voorgesteld om een bedrag van € 359.000 terug te storten in de bestemmingsreserve invoering Omgevingswet.

Bestemmingsreserve organisatieontwikkeling
Ten behoeve van de organisatieontwikkeling WadsMore en uitvoering te geven aan het advies over het organisatieontwerp van bureau Berenschot wordt voorgesteld om een bedrag van € 1.000.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve organisatieontwikkeling. Voorts wordt besloten om voor de jaarschijf 2024 een bedrag van € 300.000 te onttrekken aan deze reserve en voor de jaarschijf 2025 een bedrag van € 700.000.

Bestemmingsreserve organisatieontwikkeling
Om uitvoering te geven aan het optimaliseren van de begroting voor de komende jaren, wordt voorgesteld om een bedrag van € 100.000 te storten in de bestemmingsreserve organisatieontwikkeling.

Algemene Bedrijfsreserve Algemene Dienst
Het resterende voordelige rekeningresultaat 2023 van € 2.686.000 toe te voegen aan de Algemene Bedrijfsreserve Algemene Dienst.

Saldo incidentele lasten en baten

In de Toelichting op de programmarekening 2023 is een overzicht incidentele baten en lasten over 2023 opgenomen. Dit overzicht is van belang voor het verkrijgen van inzicht in de structurele en incidentele component van het werkelijk voordelig resultaat 2023 van € 5.223.000. De structurele component is € 534.000 voordelig en de incidentele component is € 4.689.000 voordelig.

Gemeenschappelijke regelingen
In de Paragraaf 6 - Verbonden partijen zijn over 2023 per verbonden partij de geraamde en de werkelijke uitgaven opgenomen. De werkelijke uitgaven zijn gebaseerd op de informatie die we tot en met 1 april 2024 van de betreffende partijen hebben ontvangen. Afrekeningen op basis van de jaarrekening van de verbonden partijen die na die datum zijn ontvangen zullen in de jaarrekening 2024 worden verantwoord. In deze jaarstukken zijn de inhoudelijke bijdragen van de verbonden partijen opgenomen bij de programma's.

Op mogelijke risico's die zich bij de verbonden partijen voor kunnen doen wordt indien noodzakelijk in de Paragraaf 2 - Weerstandsvermogen en risicomanagement nader ingegaan.

Voorstel
Wij stellen u voor:
1. De jaarstukken over 2023, bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening met een voordelig rekeningresultaat van € 5.223.274 vast te stellen;
2. Het eenmalige bedrag van € 435.000 voor achterstallig onderhoud oude gebouw Oude Dreef toe te voegen aan een nieuw te vormen bestemmingsreserve achterstallig onderhoud gebied Oude Dreef.
3. Het saldo van de eenmalige energietoelage voor een bedrag van € 297.400 toe te voegen aan de bestemmingsreserve energietoeslag;
4. Het terugstorten van een bedrag van € 50.000 in de bestemmingsreserve accommodatiebeleid in verband met een nog te verstrekken subsidie aan Scouting Klimop;
5. Om de dienstverlening te verbeteren wordt een bedrag van € 87.600 toegevoegd aan de bestemmingsreserve POK gelden;
6. Het saldo van de SPUK gelden Oekraïne voor een bedrag van € 208.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve opvang vluchtelingen en andere doelgroepen;
7. Het saldo van de implementatie Omgevingswet voor een bedrag van € 359.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve invoering Omgevingswet;
8. Ten behoeve van de organisatieontwikkeling WadsMore een bedrag van € 1.000.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve organisatieontwikkeling. Voorts wordt besloten om voor de jaarschijf 2024 een bedrag van € 300.000 te onttrekken aan deze reserve en voor de jaarschijf 2025 een bedrag van € 700.000.
9. Ten behoeve van de optimalisatie van de begroting een bedrag van € 100.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve organisatieontwikkeling;
10. Het resterende voordelige rekeningresultaat 2023 van € 2.686.274 toe te voegen aan de Algemene Bedrijfsreserve Algemene Dienst;
11. De onderhanden restantkredieten groot onderhoud en investeringen zoals opgenomen in de Paragraaf 3 – Onderhoud kapitaalgoederen en de Bijlage – Overzicht (restant) investeringskredieten voor een bedrag van € 31 miljoen over te hevelen naar het begrotingsjaar 2024.

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,	de burgemeester,
Mevr. J.M. van Vugt	dhr. E.J. Nieuwenhuis

Programma: Juiste zorg voor iedereen

1. Juiste zorg voor iedereen

Iedereen telt mee en doet mee

De vraag naar zorg en ondersteuning neemt al jaren toe. Vergrijzing leidt tot meer mensen met dementie en gevoelens van eenzaamheid. De groei van het aantal jeugdigen leidt tot meer gebruik van maatschappelijke ondersteuning en jeugdzorg. Ook de druk op de noodzakelijke zorg neemt toe. Daardoor stijgen de kosten van de maatschappelijke zorg. Daarnaast constateren we dat het kunnen betalen van de energierekening of het kunnen investeren in verduurzaming niet voor iedereen haalbaar is.

Wat willen we bereiken?

We willen dat iedereen in Waddinxveen op een gelijke manier mee kan doen
Niet voor iedereen is dat mogelijk. In die gevallen is het belangrijk dat onze inwoners hulp en zorg krijgen die hen goed helpen om mee te kunnen doen in de samenleving.

We willen dat iedereen kan meedoen aan verduurzaming van de gebouwde omgeving
De duurzaamheidskoers is leidend voor de energietransitie. Het vraagstuk van energiearmoede en het voor iedereen mogelijk maken om bij te dragen aan verduurzaming van de gebouwde omgeving nemen we daarin mee. Het omlaag brengen van het energiegebruik moet uiteindelijk ook bijdragen aan het verminderen van de energiearmoede.

We willen dat iedereen die echt zorg nodig heeft, die zorg ook krijgt
Om ook in de toekomst de noodzakelijke zorg te kunnen blijven bieden, is het belangrijk dat de zorg betaalbaar blijft. Een rechtvaardige en tegelijk zorgvuldige aanpak in het sociaal domein vraagt om een stevige sturing. We monitoren en sturen sterk op onder andere het voorkomen en op tijd verminderen van zwaardere zorg. We werken samen met andere gemeenten in de regio om dit te bereiken, en letten hierbij ook op het behalen van onze eigen gestelde doelen. Dit vraagt om een gemeente die hier zowel lokaal als regionaal aandacht voor heeft. De vraag naar zorg en ondersteuning neemt al jaren toe. Dit komt onder andere door de veranderingen in de samenstelling van de bevolking (zoals steeds meer ouderen).

We zetten in op effectieve preventie. Dat betekent dat we preventie niet als doel op zich zien, maar dat we laten zien hoe preventie kan helpen bij lichtere, veilige zorg. We zetten ons in voor een veilige leefomgeving voor mensen met dementie.

We kiezen daar waar mogelijk voor zorg vanuit (eigen) netwerk en de samenleving. Zo normaliseren we de hulpvraag. We ondersteunen diegenen die de informele zorg verlenen.

We vinden het mentaal welzijn van onze inwoners belangrijk. Meer ouderen in vergelijking met jongeren leidt tot vragen over bijvoorbeeld dementie en/of eenzaamheid. Door nieuwbouw, zoals in Triangel, komen er steeds meer jeugdigen naar de gemeente. Dit zien we terug in de maatschappelijke ondersteuningen in de jeugdzorg.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Iedereen telt mee en doet mee

Beleidsdoelstelling	Algehele realisatie	Aandacht voor
1. We doen een startmeting naar het zo goed mogelijk inzetten van talenten en kwaliteiten	☺	🏃
2. We zorgen voor passende dagbesteding	☺	🏃
3. We helpen bij het vinden van werk	☺	
4. We werken samen met het regionale Werkgevers Servicepunt (WSP) en de arbeidsmarktregio	☺	
5. We evalueren minimaregelingen	☺	

Iedereen telt mee en doet mee

Beleidsdoelstelling	Algehele realisatie	Aandacht voor
6. We stellen handhavingsbeleid op	☺	🏃

We doen een startmeting naar het zo goed mogelijk inzetten van talenten en kwaliteiten (1)
Het uitvoeren van de startmeting is een meerjarig proces. Dat vraagt een goede voorbereiding om tijdens de gesprekken met inwoners de best passende middelen aan te kunnen bieden. In 2023 is een start gemaakt met de voorbereiding van de uitvoering van het project. Het spreken van nieuwe inwoners die een bijstandsuitkering ontvangen start in 2024.

We zorgen voor passende dagbesteding (2)
We hebben passende dagbesteding ingezet vanuit de Wmo voor personen die niet kunnen werken maar waarvoor het aanbrengen van structuur in de dag noodzakelijk is. Er is in 2023 voor 6 inwoners met een uitkering activerende dagbesteding ingezet met als doel uiteindelijk een bijdrage te kunnen leveren in de maatschappij. Dit kan zijn in de vorm van gedeeltelijke (vrijwilligers)werk of uiteindelijk uitstroom naar een passende baan.

We helpen bij het vinden van werk (3)
Voor inwoners die geen uitkering ontvangen heeft de gemeente ook in 2023 de mogelijkheid gehad haar eigen dienstverlening en de dienstverlening van het Werkgevers Servicepunt (WSP) in te zetten. Er zijn, in samenwerking met het WSP, in 2023 41 inwoners toegeleid naar werk. Dit is een toename in vergelijking met 2022, toen waren het er 35. We hebben in regionaal verband verder gewerkt aan een betere aansluiting van de voorzieningen en instrumenten op de behoefte en persoonlijke situatie van de inwoner.

We werken samen met het regionale Werkgevers Servicepunt (WSP) en de arbeidsmarktregio (4)
We hebben nauw samengewerkt met het WSP in het aanbieden van diensten aan inwoners om belemmeringen om aan het werk te gaan weg te nemen. Voorbeelden zijn re-integratietrajecten, ontdek je talentdagen, CV-trainingen, banenmarkten en themabijeenkomsten Tevens werken we in de regio aan het Regionaal Werkcentrum (RWC) waar onze inwoners terecht kunnen voor het hulp en ondersteuning in het vinden van werk of het wegnemen van belemmeringen om te kunnen werken/participeren.

We evalueren de minimaregelingen (5)
De evaluatie van de minimaregelingen is uitgevoerd. Uit de evaluatie zijn meerdere aanbevelingen voor het aanpassen van ons beleid gekomen. Ook is er een enquête verstuurd naar inwoners waarin zij zich konden uitspreken over ons huidige beleid. Hiermee is de evaluatie afgesloten en kunnen we ons richten op het aanpassen van het minimabeleid.

We stellen handhavingsbeleid op (6)
We hebben ons handhavingsbeleid bijgesteld, inclusief de aanscherping van de beleidsregels omtrent terugvordering en verhaal. We verwerkten hierin de landelijke ontwikkelingen die raken aan het hoogwaardig handhaven en natuurlijk naleven. Het handhavingsbeleid is afgerond. In 2024 wordt het uitvoeringsprogramma vastgesteld.

Minimabeleid

Beleidsdoelstelling	Algehele realisatie	Aandacht voor
1. We ondersteunen huishoudens die problemen hebben met het betalen van hun energierekening	☺	
2. We willen energiearmoede onderdeel maken van het minimabeleid	😐	🏃

We ondersteunen huishoudens die problemen hebben met het betalen van hun energierekening (1)
Huishoudens met energiearmoede ontvangen een gratis energiecoachgesprek inclusief energiebesparende producten. Via de Waddinxveense Isolatie Subsidie kunnen huishoudens met energiearmoede, waarbij de woning voldoet aan de voorwaarden, ook €3.000 subsidie krijgen voor het verduurzamen van hun huis. Daarnaast wordt actief samengewerkt met sociale partners om de doelgroep zo goed mogelijk te bereiken en te helpen.
Verder heeft de gemeente in opdracht van het Rijk de energietoeslag weer uitgekeerd. Deels loopt de afhandeling van de energietoeslag nog door in 2024.

We willen energiearmoede onderdeel maken van het minimabeleid (2)
Energiearmoede is onderdeel geweest van de evaluatie van het minimabeleid. Zo zijn inwoners die gebruik maken van één of meerdere minimaregelingen via een enquête bevraagd over het thema energiearmoede om meer zicht te krijgen op de situatie in Waddinxveen. Ook zijn de hogere energielasten en de energietoeslag meegenomen in de berekeningen rondom inkomen. Uit de evaluatie is gebleken dat over het geheel genomen Waddinxveen niet slecht scoort op het gebied van minimaregelingen. Er komt naar voren dat gemeente Waddinxveen een breed pakket aan minimaregelingen aanbiedt waarbij verschillende doelgroepen worden ondersteund. Op basis van de evaluatie van het minimabeleid is gewerkt aan voorstellen voor aanpassing van het huidige beleid en beoordeeld in hoeverre de verordening sociaal domein hierop moet worden aangepast.

Zorg krijgen wanneer nodig

Beleidsdoelstelling	Algehele realisatie	Aandacht voor
1. We versterken de monitoring van de uitgaven in het sociaal domein	😐	€
2. We actualiseren de beheersmaatregelen	☺	
3. We gaan zorg (jeugd en Wmo) opnieuw inkopen vanaf 2025	☺	

We versterken de monitoring van de uitgaven in het sociaal domein (1)
We hebben steeds beter zicht op onze uitgaven en kunnen meer verdiepende analyses maken, bijvoorbeeld doorlooptijd van specifieke ondersteuning, verwijzingen door huisartsen en aanbieders die het meest worden ingezet. De cijfers worden regelmatig gevolgd. Bij een afwijking wordt nagegaan hoe deze veroorzaakt kan zijn. Dit ook in relatie tot de beheersmaatregelen die we hebben. Hierdoor zijn onze uitgaven in 2023 niet hoger geworden dan in 2022 en zijn we binnen de begroting gebleven.

We actualiseren de beheersmaatregelen (2)
Voor het programma ‘sturen op kosten’ is gekeken welke beheersmaatregelen resultaat opleveren en welke niet of minder. Er zijn vijf programmalijnen opgesteld met acties. De acties zijn gericht op het tijdig kunnen bijsturen om de balans tussen resultaten en inzet te behouden. Hierdoor krijgen we de kwaliteit en het resultaat waar we voor betalen.
In 2023 is het meest effect gehaald uit het terugvorderen van bedragen, het aanpassen van trajecten Jeugdbescherming, het beperken van UitzonderingsContracten (URC) en het toetsen op mogelijkheden via de Wet Langdurig Zorg (WLZ). Ook op regionaal niveau is ingezet op het beheersen van de uitgaven en het monitoren van de uitgaven. In 2023 is verder gewerkt aan monitoring op basis van real-time data. Daarnaast is het beheersen van de uitgaven ook meegenomen in het inkooptraject 2025.

We gaan zorg (jeugd en Wmo) opnieuw inkopen vanaf 2025 (3)
In 2022 zijn we gestart met het regionaal inkooptraject voor Jeugdzorg en Wmo voor 2025. In 2023 is hier verder aan gewerkt. Het inkoopkader is door de gemeenteraad vastgesteld. Dit kader is opgesteld op basis van reacties van verschillende regionale partijen, waaronder aanbieders, gemeenteraden en adviesraden. Ter ondersteuning van de gemeenteraden is ook een regionale motiemarkt georganiseerd. Daarnaast heeft de gemeenteraad input gegeven op de potloodschets inkoopkeuzes.

Effectieve preventie kunnen verantwoorden

Beleidsdoelstelling	Algehele realisatie	Aandacht voor
1. We kijken welke acties werken en zorgen voor verbeteringen van gezondheid en welzijn	☺	🏃

We kijken welke acties werken en zorgen voor verbeteringen van gezondheid en welzijn (1)
We hebben voor het gehele aanbod aan cursussen dat via het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) wordt aangeboden, beoordeeld of deze erkend worden door het Nederlands Jeugd Instituut (NJI). Het NJI beoordeelt voor veel interventies of en in hoeverre deze effectief zijn. Uit onze beoordeling bleek dat het CJG, waar mogelijk, altijd kiest voor door het NJI erkende interventies.

Daarnaast hebben we in 2023 een nieuwe opzet voor de monitoring van onze preventieve activiteiten bepaald. In deze opzet koppelen we onze preventieve activiteiten direct aan de beleidsdoelen van de gemeente. Verder zijn we begonnen met het bepalen van de nodige indicatoren om onze preventieve inzet te meten, Deze activiteit is nog niet afgerond.

Mantelzorgers

Beleidsdoelstelling	Algehele realisatie	Aandacht voor
1. We stellen apart beleid/visie op voor mantelzorgers en vrijwilligers	☺	🏃

We stellen apart beleid/visie op voor mantelzorgers en vrijwilligers (1)
In de tweede helft van 2023 is in samenwerking met een onderzoeksbureau gewerkt aan de voorbereiding van een onderzoek naar informele zorg in Waddinxveen. Een belangrijk onderdeel hiervan was de ontwikkeling van een uitgebreide vragenlijst waarin inwoners wordt gevraagd naar de zorg en hulp die zij (willen) geven en welke ondersteuning zij daarbij nodig hebben. De uitkomsten van het onderzoek worden gebruikt bij het opstellen van de beleidsnota informele zorg. Het onderzoek wordt in het voorjaar van 2024 afgerond.

Verminderen eenzaamheid en dementievriendelijke gemeente

Beleidsdoelstelling	Algehele realisatie	Aandacht voor
1. We onderzoeken hoe we ruimtes van o.a. buurthuizen eenvoudiger en slimmer kunnen gebruiken	😐	🏃
2. We moedigen activiteiten aan tegen eenzaamheid en ondersteunen inwoners met dementie	☺	

We onderzoeken hoe we ruimtes van onder andere buurthuizen eenvoudiger en slimmer kunnen gebruiken (1)
Uit overleg met de buurthuizen blijkt dat alle al bestaande georganiseerde activiteiten goed lopen. Wel is geconstateerd dat er weinig vraag is naar nieuwe activiteiten zoals elkaar ontmoeten tegen eenzaamheid, ruimte voor jongeren en het opvangen van inwoners in tijden van winterkou. Daarnaast is het (nog) beter gebruik maken van de ruimten moeilijk te realiseren omdat deze veelal in gebruik, en dus vol zijn, en er te weinig vrijwilligers zijn die deze activiteiten kunnen begeleiden. In de implementatie van de visie op de maatschappelijke voorzieningen wordt het gebruik van de buurthuizen als aandachtspunt meegenomen.

We moedigen activiteiten aan tegen eenzaamheid en ondersteunen inwoners met dementie (2)
We hebben het subsidieplafond van de subsidieregeling voor activiteiten ‘die bijdragen aan het aanpakken van eenzaamheid’ structureel verhoogd, zodat er meer ruimte is voor financiering van deze activiteiten.

In april 2023 heeft de gemeente samen met Alzheimer Nederland en lokale gezondheids- en welzijnsorganisaties middels een dementiescan onderzocht hoe dementievriendelijk Waddinxveen is. Hieruit blijkt dat Waddinxveen het al relatief goed doet. Op basis van de uitkomsten uit de dementiescan is het Plan van aanpak ‘Dementie 2023-2025’ opgesteld waarin tien uitvoeringsacties zijn opgenomen die de dementievriendelijkheid van onze gemeente verder vergroten. In december 2023 is dit plan door het college vastgesteld en is er een start gemaakt met de uitvoering.

Verminderen eenzaamheid en dementievriendelijke gemeente

Beleidsdoelstelling	Algehele realisatie	Aandacht voor
1. We versterken de regionale samenwerking	😐	🏃 €

We versterken de regionale samenwerking (1)
De taken die nu zijn ondergebracht bij de Regionale Werkorganisatie (RWO) en de samenwerking tussen de gemeenten is beschreven in de vastgestelde regiovisie 'Samen scherper aan de wind' en in de samenwerkingsovereenkomst regionaal sociaal domein. Om de regionale samenwerking te versterken is besloten om ook de huidige centrumtaken voor beschermd wonen, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang die nog ondergebracht zijn binnen de gemeente Gouda onder te brengen bij de RWO. Een dienstverleningsovereenkomst is daarvoor getekend. Deze ontwikkelingen leiden tot structurele gemeentelijke bijdragen in de toekomst. De RWO wordt omgevormd tot een Gemeenschappelijke Regeling.

Beleidsindicatoren
De beleidsindicatoren zijn in de meeste gevallen cijfers die worden gepubliceerd op waarstaatjegemeente.nl. Per indicator verschilt het wanneer de cijfers bekend zijn.

Jeugd

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland	Zuid-Holland
Werkloze jongeren	2022	% werklozen 16-22 jarigen	1	1	1
Kinderen in een uitkeringsgezin	2022	% kinderen tot 18 jaar	3	4	7
Jongeren met jeugdhulp	2023	% van alle jongeren tot 18 jaar	9,5	10,8	10,7
Jongeren met delict voor rechter	2022	% 12-21 jarigen	1	1	1
Jongeren met jeugdbescherming	2023	% van alle jongeren tot 18 jaar	1,1	1,2	0,9
Jongeren met jeugdreclassering	2023	% van alle jongeren 12-23 jaar	0,2	NB	0,4

Het percentage werkloze jongeren, kinderen in een uitkeringsgezin en jongeren dat na een delict voor de rechter moest verschenen is ten opzichte van 2021 gelijk gebleven.
Het percentage jongeren met jeugdhulp is in Waddinxveen licht gedaald (9,8% in 2022). In zowel de regio als de provincie is hier een lichte stijging zichtbaar.
Het percentage jongeren met een jeugdbescherming- en jeugdreclasseringsmaatregel is licht gedaald ten opzichte van 2022, in lijn met de regionale cijfers (respectievelijk 1,2 en 0,3% in 2022).

WMO

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland	Zuid-Holland
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	2023	Aantal per 10.000 inwoners	400	550	620

Het aantal inwoners dat gebruik maakt van een maatwerkarrangement Wmo is ten opzicht van 2022 licht gedaald. In 2022 waren dit 410 cliënten per 10.000 inwoners. In de regio is sprake van een lichte stijging (van 540 naar 550). Het gebruik van maatwerkarrangementen Wmo is in de provincie Zuid-Holland gelijk gebleven aan 2022 (toen 624).

Werk en inkomen

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland	Zuid-Holland
Banen	2022	Aantal per 1.000 inwoners 15-64 jaar	742,7	716,7	762,6
Netto arbeidsparticipatie	2022	% werkzame beroepsbevolking t.o.v. (potentiële) beroepsbevolking	75,4	74,1	71,3
Lopende re-integratie voorzieningen	2023	Aantal per 10.000 inwoners 15-64 jaar	68,9	142,2	195,9
Personen met een bijstandsuitkering	2023	Aantal per 10.000 inwoners 18 jaar en ouder	173,9	244,6	436,9

Banen
Ten opzichte van 2021 (734,3) is het aantal banen in Waddinxveen licht gestegen.

Netto arbeidsparticipatie
De nette arbeidsparticipatie is ten opzichte van 2021 licht gestegen, in lijn met vergelijkbare regionale stijgingen.

Lopende re-integratievoorzieningen
Het aantal lopende re-integratievoorzieningen is ten opzichte van 2020 (65,6) enigszins toegenomen. De regionale cijfers laten hetzelfde zien. In de provincie is een daling zichtbaar.

Personen met een bijstandsuitkering
Het aantal personen met een bijstandsuitkering is ten opzichte van 2021 sterk gedaald, namelijk met 14,3%. Dit is in lijn met de regionale en landelijke trend.

Verbonden Partijen

Promen
We streven naar een inclusieve arbeidsmarkt
De gemeente Waddinxveen heeft belang bij de organisatie Promen gezien het feit dat deze een (beschutte) werkplek kan bieden. Hiernaast ondersteunt de organisatie bij het ontwikkelen van passende (garantie-)banen. Het hebben van werk is belangrijk voor het gevoel dat je maatschappelijk van betekenis bent. Hiermee draagt Promen bij aan een inclusieve samenleving en het verminderen van het aantal inwoners in de bijstand.

Tussen Promen en de gemeenten zijn afspraken gemaakt voor de periode 2018-2025. De uitvoering van de Participatiewet blijft voor Promen binnen de Gemeenschappelijke Regeling de belangrijkste taak. ProWork is een onderdeel van de gemeenschappelijke regeling. Gemeenten nemen daar ook individueel diensten af zodat die zoveel mogelijk aansluiten bij de behoefte van de betreffende gemeente.

Overige samenwerking

Jeugdhulp en WMO
De uitvoeringsorganisatie Regionale Werkorganisatie (RWO), gehuisvest bij de gemeente Gouda realiseert voor de gemeenten in Midden-Holland de inkoop en het contractmanagement bij de aanbieders van maatwerkvoorzieningen jeugdhulp en WMO. Daarnaast levert de RWO de rapportage en analyse van het zorggebruik en coördineert deze de verantwoording en bijbehorende bestuurs-/ accountantsverklaringen.

Centrumtaken Gouda
We werken regionaal samen met de andere gemeenten in Midden-Holland bij centrumtaken die de gemeente Gouda overdraagt. Het gaat om taken op het gebied van maatschappelijke zorg, een verzamelnaam voor zorg en ondersteuning aan mensen met een psychische kwetsbaarheid.

Wat heeft het gekost?

Programma	Begroting 2023		Rekening 2023	Verschil 2023
	voor wijziging	na wijziging		
Lasten	-27.647	-32.488	-32.471	17
Baten	6.143	7.060	6.975	-85
Saldo baten en lasten	**-21.504**	**-25.428**	**-25.497**	**-68**
Stortingen	0	0	0	0
Onttrekkingen	1	716	716	0
Resultaat	**-21.503**	**-24.712**	**-24.781**	**-68**

Bedragen *€ 1.000

Leerlingenvervoer *€ 236.000 Nadeel*
In december 2023 zijn met terugwerkende kracht meerkosten aan Connexxion betaald. Daarnaast is met terugwerkende kracht per augustus 2023 een indexatie toegepast van 5,66% op leerlingen- en Jeugdwetvervoer. Ook is het volume van leerlingenvervoer toegenomen en heeft de historisch hoge NEA-index uiteindelijk geleid tot hogere lasten dan voorzien.

Inburgering *€ 221.000 Voordeel*
De kosten voor maatschappelijke begeleiding van statushouders van € 22.000 is binnen het budget van het sociaal team opgevangen. Daarnaast zijn er meer middelen dan verwacht ontvangen middels specifieke uitkeringen voor Onderwijsroute van € 28.000 en Inburgering van € 171.000.

Stelpost systeemleren *€ 88.000 Voordeel*
De stelpost systeemleren is niet volledig in de exploitatie opgenomen, omdat er nog gewerkt wordt aan het uitvoeringsplan dienstverlening.

Bijstandsverlening *€ 681.000 Nadeel*
Vanwege de indexatie van het minimumloon per 1 januari 2023 met 10,15% en per 1 juli 2023 met 3,13% zijn de kosten Bijstandsverlening met gelijke percentage gestegen. Deze stijging is in de begroting 2023 niet verwerkt.

Minima *€ 593.000 Voordeel*
Voor de gemeentebrede aanpak energiearmoede zijn er specifieke middelen beschikbaar gesteld. De uitvoering loopt door in volgende jaren. Het voordeel van € 91.000 zal daarom op de balans geplaatst worden. Daarnaast is laat in het jaar de energietoeslag door het Rijk beschikbaar gesteld. Een deel van de aanvragen komt in 2024. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 297.400. De lasten voor schulhulpverlening zijn abusievelijk bij maatwerkvoorzieningen 18+ geboekt. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 124.600. Tot slot is € 80.000 meer teruggevorderd dan verwacht.

WSW *€ 90.000 Voordeel*
De afrekeningen WSW 2021 en 2022 leveren een voordeel van € 90.000.

Arbeidsparticipatie *€ 55.000 Voordeel*
In 2023 zijn er minder trajecten ingezet dan verwacht.

WMO *€ 252.000 Voordeel*
Bij de 2e bestuursrapportage 2023 is rekening gehouden met hogere kosten WMO. De realisatie is uiteindelijk lager uitgevallen dan de prognose.
Daarnaast ontvangt de gemeente een hogere bijdrage uit de compensatieregeling beschermd wonen. Dit resulteert in een voordeel van € 252.000 op WMO voorzieningen.

Jeugd *€ 450.000 /Nadeel*
De stijging van het aantal cliënten wordt vooral veroorzaakt door een lage uitstroom. Dit betekent dat trajecten, relatief gezien, langer duren of dat er verschillende trajecten na elkaar worden gevolgd. Daarnaast is Waddinxveen een groeigemeente en heeft dit invloed op de instroom.
Dit resulteert in een nadeel van € 450.000

Programma: Ruimte voor iedereen

2. Ruimte voor iedereen

De voorzieningen groeien mee met de groei van Waddinxveen

Waddinxveen groeit snel. Een aantal maatschappelijke voorzieningen is daar nog niet op afgestemd. Bovendien wonen mensen langer zelfstandig. Dat brengt onder andere een behoefte aan levensloopbestendige woningen met zich mee.

Wat willen we bereiken?

We willen dat de voorzieningen meegroeien met de groei van het aantal inwoners
Waddinxveen is de afgelopen jaren hard gegroeid. En ook de komende jaren groeit Waddinxveen fors. Het aanbod van voorzieningen in Waddinxveen is daar op dit moment niet op ingericht. We willen een passend en gevarieerd aanbod van voorzieningen als sport, kunst, cultuur, zwemles, onderwijs, kinderopvang, gezondheid, evenementen en ontmoeting. Hier zijn goede plekken en gebouwen voor nodig. Dit hoeft niet altijd nieuwe huisvesting te zijn. We gaan onderzoek doen naar maatschappelijke voorzieningen: hoe ziet dit aanbod van voorzieningen er in de toekomst uit, zodat het blijft passen bij de groei van Waddinxveen? Op basis van dit onderzoek vernieuwen we op korte termijn onder andere het sportbeleidsplan. Waar mogelijk gebruiken we gebouwen voor verschillende doelen. Daar waar dit niet lukt, zoeken we naar oplossingen.

Om een toekomstbestendige huisvesting van scholen te garanderen, hebben we blijvend aandacht voor het Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs.
We willen voor het basis- en het voortgezet onderwijs kwalitatief goede en voldoende huisvesting (lesgebouwen en gymnastiekgebouwen).
Het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) is daarvoor een middel en geen doel op zich. Het regelmatig (1x per 4 jaar) actualiseren en vaststellen van een meerjarig IHP wordt waarschijnlijk een wettelijke verplichting voor de gemeenten. Daarbij wordt waarschijnlijk ook een wijziging van de verdeling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden op het gebied van de onderwijshuisvesting van schoolbesturen en gemeenten meegenomen. In 2023 gaan we samen met de schoolbesturen werken aan de voorbereiding en vaststelling van het IHP 2024-2040. Hierin nemen wij ook de ontwikkeling mee, van de nieuwe wijk Noordkade en de hierbij horende maatschappelijke voorzieningen.

Sommige ontwikkelingen kunnen niet op de vaststelling van een IHP wachten. Met name in de wijk Park Triangel vraagt de snelle stijging van het aantal leerlingen van de twee daar gevestigde basisscholen (Dick Bruna en cbs TOV) veel aandacht, nu en zeker ook in de komende jaren. Uiterlijk in 2023 zullen er besluiten moeten worden genomen over een nieuwe uitbreiding van de schoolgebouwen in Park Triangel.

We gaan onderzoek (0-meting) doen naar het niveau van de voorzieningen “duurzaamheid en ventilatie” in de gebouwen van de basisonderwijs scholen.
Daarna gaan we kijken welke voorzieningen hier nodig zijn om het (dan actuele) wettelijke minimale niveau of het gewenste beleidsniveau te bereiken.
De raad ontvangt een apart voorstel voor de benodigde voorzieningen/ investeringen.

De te verwachten groei van Waddinxveen heeft ook gevolgen voor het leerlingenaantal van het Coenecoop College. Samen met het schoolbestuur gaan we bekijken welke consequenties dit heeft.

De capaciteitsvraag is ook van toepassing op het bewegingsonderwijs. Omdat binnensportaccommodaties worden gebruikt door zowel de sport als het onderwijs is bij het brede onderzoek naar het aanbod van voorzieningen (zoals hiervoor genoemd) een goede afstemming nodig

Voorzieningen in de vorm van maatschappelijk vastgoed
Daar waar voorzieningen de vorm hebben van maatschappelijk vastgoed, houden we rekening met de energietransitie.

We willen een passende en betaalbare woonruimte voor iedereen
Mensen wonen langer zelfstandig. Dat is een mooie ontwikkeling. Dit brengt wel een groeiende behoefte aan levensloopbestendige woningen (zie programma 3) met zich mee. We stellen een woonzorgvisie op, met bijzondere aandacht voor ouderen en voor eenzaamheid.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Bij het opstellen van de begroting voor 2023 zijn bij programma 2 onder ‘wat gaan we daarvoor doen’ per abuis een aantal acties genoemd die in het collegewerkprogramma gepland staan om in 2024 en/of 2025 uit te voeren. Deze acties zijn ook nog niet uitgevoerd en worden hieronder ook niet behandeld. Uiteraard rapporteren we de jaarrekeningen van 2024 en 2025 wel over deze acties.

Voor de volledigheid vindt u hieronder de lijst met acties die wel zijn genoemd in de begroting 2023, maar die in het collegewerkprogramma gepland staan om uit te voeren in de periode 2024-2026.

- We vertalen de visie op maatschappelijke voorzieningen in andere plannen
- We vertalen de visie maatschappelijke voorzieningen naar geld
- We gebruiken de voorzieningenvisie standaard als richtlijn
- We stellen een nota maatschappelijk vastgoed op
- We gaan de onderwijshuisvestingsverordeningen actualiseren
- We beoordelen aanvragen voor meer capaciteit op basis van het IHP

Voorzieningen groeien mee met de groei van het aantal inwoners

Beleidsdoelstelling	Algehele realisatie	Aandacht voor
1. We stellen een visie op maatschappelijke voorzieningen vast	😐	🏃
2. We stellen een leefstijlplan op	☺	
3. We stellen een Integraal Huisvestingsplan (IHP) op	😐	🏃
4. We nemen een besluit over onderwijscapaciteit in Park Triangel	☺	
5. We besteden aandacht aan duurzaamheid en klimaat in schoolgebouwen	😐	🏃
6. We nemen een besluit over huisvesting van een nieuwe basisschool	☺	
7. We gaan verder met de uitbreiding van de Theo Thijssenschool	☺	

We stellen een visie op maatschappelijke voorzieningen vast (1)
In 2023 hebben we gewerkt aan het opstellen van de visie op maatschappelijk voorzieningen. We hebben een 0-meting gedaan om de huidige voorzieningen in kaart te brengen en we hebben referentiekaders bepaald om na te kunnen gaan hoeveel van welke voorzieningen nodig is als Waddinxveen is doorgegroeid naar 40.000 inwoners. De oorspronkelijke planning om de visie eind 2023 vast te stellen, is -vanwege een aangenomen amendement bij de behandeling van de startnotitie- doorgeschoven naar het eerste kwartaal van 2024.

We stellen een leefstijlplan op (2)
In september 2023 is het Leefstijlplan 2024-2026 Waddinxveen vastgesteld. In dit plan geven we aan wat onze lokale uitdagingen en doelstellingen op het gebied van volksgezondheid zijn en wat we gaan doen om de leefstijl en gezondheid van onze inwoners verder te verbeteren. Ook staat in het plan hoe we uitvoering geven aan de doelstellingen van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), het Sportakkoord II en de Brede Regeling Combinatiefuncties. In oktober 2023 ontving de gemeente een positief advies van de kerngroep VNG op dit plan, waarna de middelen uit de Brede SPUK-regeling voor 2024-2026 zijn aangevraagd en toegekend.

We stellen een Integraal Huisvestingsplan (IHP) op (3)
In december 2023 zijn we samen met een adviesbureau en in samenwerking met de schoolbesturen van Waddinxveen, gestart met het opstellen van een Integraal Huisvestingsplan. Volgens de huidige planning wordt deze voor de zomer 2024 opgeleverd. In het nieuwe IHP wordt ook het toekomstig benodigde aanbod van onderwijshuisvesting zoals vastgesteld in de visie maatschappelijke voorzieningen verder uitgewerkt. Dit geldt ook voor de kinderopvang.

We nemen een besluit over onderwijscapaciteit in Park Triangel (4)
In mei 2023 heeft de gemeenteraad ingestemd met nieuwbouw voor basisschool TOV op de locatie Park Vredenburgh in Park Triangel. Naar verwachting wordt deze locatie in gebruik genomen vanaf het schooljaar 2026-2027. Op deze locatie is ook ruimte voor kinderopvang en (para)medische zorg of een andere maatschappelijke functie mogelijk gemaakt. Op de locatie Parklaan in Park Triangel komt tevens een sportzaal, buurtcentrum/ sportkantine en kinderopvang.

We besteden aandacht aan duurzaamheid en klimaat in schoolgebouwen (5)
Door een gebrek aan ambtelijke capaciteit zijn wij in 2023 niet toegekomen aan het uitvoeren van het geplande onderzoek naar de duurzaamheid en het binnenklimaat van onze basisscholen en de maatregelen die nodig zijn om deze op het vereiste niveau te brengen. Wel hebben we dit onderzoek aanbesteed. We hebben deze opdracht samengevoegd met het opstellen van het Integraal Huisvestingsplan (IHP).

We nemen een besluit over huisvesting van een nieuwe basisschool (6)
In 2023 zijn geen aanvragen gedaan voor de huisvesting van een nieuwe basisschool. Wel waren er initiatieven om nieuwe basisscholen te vestigen. Deze initiatieven hebben (vooralsnog) niet tot een positief besluit van de minister geleid om deze te bekostigen.

We gaan verder met de uitbreiding van de Theo Thijssenschool (7)
De gemeenteraad heeft budget beschikbaar gesteld voor de uitbreiding van de Theo Tijssenschool met vier lokalen. In december 2023 is het ontwerpbestemmingsplan voor de uitbreiding van de Theo Thijssenschool gepubliceerd. Hierin is het planologisch mogelijk gemaakt om met acht lokalen uit te breiden.

Kinderopvang

Beleidsdoelstelling	Algehele realisatie	Aandacht voor
1. Goede kwaliteit van kinderopvang is belangrijk	☺	
2. Voldoende huisvesting voor kinderopvang is belangrijk	😐	🏃

Goede kwaliteit van kinderopvang is belangrijk (1)
Controles op de kwaliteitseisen waar kinder- en gastouderopvang aan moet voldoen worden namens de gemeente uitgevoerd door de GGD. In Waddinxveen zijn in 2023 geen grote overtredingen geconstateerd. Wel waren, zoals overal in Nederland de bezetting van oudercommissies en het vinden van voldoende gecertificeerd personeel aandachtspunten.

Voldoende huisvesting voor kinderopvang is belangrijk (2)
Bij het raadsbesluit over de uitbreiding van maatschappelijke voorzieningen in Park Triangel is besloten om ook extra ruimte voor kinderopvang te realiseren. Ook is gestart met een onderzoek naar de mogelijkheid om in Waddinxveen een Puzzelgroep (VVE voor kinderen met extra zware problematiek) gerealiseerd kan worden. Ondanks deze ontwikkelingen is er nog wel een tekort aan plekken in de kinderopvang.

Cultuur

Beleidsdoelstelling	Algehele realisatie	Aandacht voor
1. We voeren het cultuurbeleid verder uit	☺	
2. We gaan een besluit nemen over huisvesting Cultuurhuys De Kroon	☺	

We voeren het cultuurbeleid verder uit (1)
De uitvoering van het cultuurbeleid is in 2023 voortvarend voorgezet. Belangrijkste wapenfeit dat, mede door inzet van de cultuurmakelaar zijn gerealiseerd, zijn het opzetten van maatschappelijk cultuurplatform KunstKade. Andere resultaten betroffen onder andere de vaststelling van het profiel en werving en van de nieuwe dorpsdichter, diverse activiteiten in de Week tegen de Eenzaamheid en het Festival Fit4Nop. Ook is een culturele belevingsroute Midden Holland (per fiets door Waddinxveen) opgezet.

We gaan een besluit nemen over huisvesting Cultuurhuys De Kroon (2)
In 2023 zijn de gesprekken die in 2022 zijn gestart met Stichting De Kroon en Stichting Vonk over huisvesting en over de gesubsidieerde activiteiten van de hoofdgebruikers van het Cultuurhuys De Kroon voortgezet. Hieruit is naar voren gekomen dat zowel Stichting De Kroon (als beheerstichting) en de hoofd-gebruikers (met enkele kleine kanttekeningen) goed uit de voeten kunnen met de bestaande afspraken over beheer en gebruik. Wat betreft de huisvesting is geconcludeerd dat de accommodatie toereikend is voor het gebruik voor de komende 5 jaar. Wij zijn daarom voornemens om gebruik te blijven maken van de huisvesting in de Kroon en het huidige contract bij afloop van de huurperiode in 2024 te verlengen.

Maatschappelijk vastgoed verduurzamen

Beleidsdoelstelling	Algehele realisatie	Aandacht voor
1. We gaan een duurzaam meerjarenonderhoudsplan maken	😐	🏃
2. We gaan het maatschappelijk vastgoed naar het gewenste niveau tillen	☺	
3. Inventarisatie en vervanging loden leidingen	😐	🏃

We gaan een duurzaam meerjarenonderhoudsplan maken (1)
Door een gebrek aan ambtelijke capaciteit zijn wij in 2023 niet toegekomen aan het opstellen van een meerjarenonderhoudsplan voor ons maatschappelijk vastgoed. Deze activiteit is daarom doorgezet naar 2024.

We gaan het maatschappelijk vastgoed naar het gewenste niveau tillen (2)
Het klimaatadaptief, natuurinclusief en waar mogelijk gasloos maken van onze gebouwen vereist zoals gepland meerjarige inzet. In 2023 zijn wij hiermee verder gegaan. De uitvoering hiervan ligt op schema.

Inventarisatie en vervanging loden leidingen (3)
Voor 2023 was er incidenteel € 50.000 begroot voor een eenmalig onderzoek naar de nog eventuele aanwezigheid van loden leidingen in Waddinxveen en de mogelijkheden tot vervanging daarvan. Zoals omschreven in de Tweede Bestuursrapportage 2023 kon dit door een tekort aan capaciteit niet in 2023 worden uitgevoerd. De uitvoering hiervan vindt naar verwachting in 2024 plaats het budget is daarom overgeheveld.

Inclusie
In 2023 heeft de Rekenkamer Groene Hart in alle deelnemende gemeenten een onderzoek gedaan naar toegankelijkheid. In reactie op dit onderzoek heeft het college toegezegd om de gemeenteraad via de programmabegroting en de jaarrekening op de hoogte te houden over de ambities en acties naar aanleiding van de aanbevelingen van de rekenkamer op dit gebied. Programma 2 van de jaarrekening en begroting bevatten daarom vanaf deze jaarrekening standaard een onderdeel ‘inclusie’.

Om onze brieven voor iedereen begrijpelijk te maken zijn we in 2023 aan de slag gegaan met de verbeterpunten die de rekenkamer had bij de brieven en de websites die het heeft onderzocht voor het onderzoek naar toegankelijkheid. Daarnaast hebben medewerkers een training gevolgd om te leren schrijven in begrijpelijke taal (B1-niveau). Nieuwe collega’s die in dienst komen krijgen volgen deze training ook automatisch. Ook hebben we intern tien taalcoaches opgeleid. Deze taalcoaches helpen andere medewerkers met het schrijven in begrijpelijke taal.

Om onze websites toegankelijker te maken, hebben we deze in 2023 laten toetsen door een onafhankelijke stichting. Deze toetsing vindt minimaal elke drie jaar plaats. Op basis van deze toets hebben we de nodige verbeteringen doorgevoerd. Om de toegankelijkheid van de buitenruimte te verbeteren hebben we via Waddsup een onderzoek uitgevoerd naar knelpunten voor inwoners met een lichamelijke beperking. We hebben de deelnemers aan dit onderzoek laten weten welke van de gemelde knelpunten we gaan oplossen.

We hebben in 2023 een nieuw plan opgesteld om onze dienstverlening te verbeteren. Dit plan is begin 2024 vastgesteld. Dit plan bevat onder andere acties om de inzet van gebarentolken voor doven en slechthorenden mogelijk te maken en te experimenteren om onze brieven eenvoudiger begrijpelijk te maken voor laaggeletterden.

Tot slot hebben we, in samenwerking met Stichting Alzheimer, een scan uitgevoerd om te bepalen hoe dementievriendelijk onze gemeente is. Op basis van de resultaten van deze scan hebben wij een plan van aanpak opgesteld om dementievriendelijker te worden. Dit doen we onder anderen door medewerkers te trainen om dementie te herkennen en hiermee om te gaan in de dienstverlening.

Beleidsindicatoren

Sport

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland	Zuid-Holland
Wekelijks sporten	2022	%	54,1	56,2	-

Deze indicator is gewijzigd ten opzichte van de indicator die in eerdere jaren werd gebruikt. Toen betrof de indicator het percentage niet sporters. Deze indicator is gewijzigd, omdat de oude indicator niet meer gemeten wordt. De nieuwe indicator laat hetzelfde beeld zien als de oude indicator; het aantal sporters ligt in Waddinxveen structureel iets lager dan in de regio.

Onderwijs

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland	Zuid-Holland
Absoluut verzuim	2022	Aantal niet ingeschreven leerplichtigen	0	0	-
Relatief verzuim	2022	Het aantal leer- of kwalificatieplichtige leerlingen per 1.000 leerlingen dat meer dan 16 uur ongeoorloofd verzuimd heeft gedurende 4 opeenvolgende lesweken	53	49	30
Voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	2023	% deelnemers aan VO en MBO	1,5	1,6	2,4

In het schooljaar 2021-2022 lag het absolute verzuim in Waddinxveen opnieuw op 0. Van absoluut verzuim is sprake als een leer- of kwalificatieplichtige jongere niet op een school staat ingeschreven.

Het relatief verzuim neemt sinds 2020 in Waddinxveen en Midden-Holland toe. Van relatief verzuim is sprake als een leer- of kwalificatieplichtige leerlingen 16 uur of meer ongeoorloofd verzuimd heeft gedurende 4 opeenvolgende lesweken. Leerlingen van 5 tot 16 jaar zijn leerplichtig. Jongeren tussen de 16 en 18 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald zijn kwalificatieplichtig. De stijging van het relatief verzuim is ook landelijk te zien en werd waarschijnlijk veroorzaakt door de maatregelen naar aanleiding van de coronapandemie. De regiogemeenten bekijken gezamenlijk hoe een verdere stijging kan worden voorkomen.

Voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv'ers) zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonderstartkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie is een havo of vwo-diploma of minimaal een mbo-2diploma. Het vsv-percentage is het aantal vsv'ers als percentage van het aantal onderwijsdeelnemers die aan het begin van het schooljaar ingeschreven staan. In 2021 en 2022 was er een relatief sterke stijging van het percentage vsv'ers te zien. Deze stijging was landelijk ook waarneembaar en werd waarschijnlijk veroorzaakt door de corona pandemie. In 2023 daalde het aantal vsv'ers in Waddinxveen en de regio Midden-Holland weer naar pre-corona niveau. Landelijk en provinciaal daalde het percentage vsv'ers niet, maar bleef het hangen op de piek die in 2022 werd bereikt.

Verbonden Partijen

Hecht
We werken met andere gemeenten aan de gezondheid van inwoners. In de regio Midden Holland werken we met 17 andere gemeenten samen in de Gemeentelijke Gezondheidsdienst Hollands Midden (GGD HM), die onderdeel uitmaakt van Hecht. Het doel van de GGD HM is om de gezondheid en de veiligheid van inwoners in de regio te bewaken en te verbeteren.

Hecht heeft over het jaar 2023 een substantieel tekort gerealiseerd. Dit komt voornamelijk door een aanzienlijk sterkere stijging van de cao-lonen dan voor 2023 was begroot. Via een administratieve begrotingswijziging is het tekort over 2023 opgevangen met het eigen vermogen. Het eigen vermogen daalt hiermee echter tot een niveau dat maakt dat Hecht genoodzaakt is om voor het jaar 2024 een begrotingswijziging voor te leggen aan gemeenten.

Wat heeft het gekost?

Programma	Begroting 2023		Rekening 2023	Verschil 2023
	voor wijziging	na wijziging		
Lasten	-11.671	-13.188	-12.627	561
Baten	2.401	3.816	3.952	136
Saldo baten en lasten	**-9.270**	**-9.372**	**-8.675**	**697**
Stortingen	-1.925	-14.187	-14.187	0
Onttrekkingen	1.213	13.390	13.277	-113
Resultaat	**-9.982**	**-10.169**	**-9.585**	**584**

Bedragen *€ 1.000

Onderwijshuisvesting *€ 781.000 Voordeel*
De afschrijvingslasten van de schoolgebouwen is in 2023 lager uitgevallen dan verwacht. De renteberekening is gunstiger uitgevallen dan berekend en levert een voordeel op. Daarnaast is de begrote storting (groot € 435.000) voor achterstallig onderhoud in de voorziening onderhoud gebouwen door de accountant onjuist bevonden en loopt dit via de resultaatbestemming.

Wijkaccomodaties *€ 155.000 Nadeel*
Bij de herberekeningen van de afschrijvingen is abusievelijk geen rekening gehouden met de correctie op de onttrekking uit de afschrijvingsreserve.

Volksgezondheid *€ 119.000 Voordeel*
Bij de tweede bestuursrapportage 2023 is voorgesorteerd op een begrotingswijziging van Hecht. Deze begrotingswijziging is echter door het AB tegengehouden en resulteert nu in een positief resultaat van € 119.000.

Sportbeleid *€ 52.000 Voordeel*
De kosten voor de buurtsportcoaches zijn ten laste gebracht van de specifieke uitkering GALA en levert daarom een incidenteel voordeel op van € 52.000.

Sportaccommodaties *€ 148.000 Nadeel*
Sporthal de Dreef is voor het gebruik van de ruimte langer opengehouden dan verwacht. Ook voor de hybridehal was nog geen/onvoldoende rekening gehouden met exploitatie in 2023. Dit levert een nadeel op.

Zwembad *€ 136.000 Nadeel*
Het nadeel op de exploitatie van het zwembad wordt veroorzaakt door hogere lasten van regulier onderhoud.

Programma: Groeiende gemeente

3. Groeiende gemeente

Een passende woonruimte voor iedere Waddinxvener en ruimte voor ondernemerschap in een goed bereikbaar Waddinxveen

De groei van Waddinxveen brengt een aantal vraagstukken met zich mee. Er is een tekort aan passende en betaalbare woonruimte, voor onder meer starters. Daarnaast heeft Waddinxveen verschillende verkeersknelpunten. Bovendien bevinden bedrijven zich niet altijd op de meest wenselijke plek. Daardoor ontstaat er een spanning tussen bedrijvigheid en leefbaarheid. Een goede balans tussen woningbouw, maatschappelijke voorzieningen, een groene en gezonde leefomgeving, de energietransitie en bedrijvigheid is een blijvende uitdaging.

Wat willen we bereiken?

Wonen

We willen bouwen naar behoefte en voor iedere Waddinxvener een passende woonruimte
We willen bouwen naar behoefte en voor iedere Waddinxvener passende woonruimte. Nu én in de toekomst. We willen daarom bouwen en verbouwen voor alle doelgroepen, waaronder starters op de woningmarkt. Daarbij kan sprake zijn van flexibele en vaste oplossingen. Innovatieve oplossingen gaan we niet uit de weg. Ook transformatie van bestaande gebouwen of gebieden is een optie. Daarnaast zetten we in op het bevorderen van de doorstroom, waar mogelijk binnen de eigen wijk, bijvoorbeeld door het realiseren van levensloopbestendige huurwoningen. We kijken ook naar mogelijkheden waarmee de huizenprijs laag kan blijven. Van erfpacht tot collectieve woonvormen: op voorhand sluiten we geen enkele optie uit. We accepteren dat dit gevolgen kan hebben voor stedenbouwkundige keuzes.

Bereikbaarheid

We willen dat Waddinxveen goed bereikbaar en fietsvriendelijk is
Waddinxveen is goed bereikbaar en fietsvriendelijk. Ook in de toekomst moet het verkeer goed doorstromen. Aandacht voor verkeersveiligheid staat daarbij niet ter discussie. We geven prioriteit aan het oplossen of beheersbaar maken van een aantal verkeersknelpunten. Autoverkeer rondom scholen willen we nog meer terugdringen.

We staan open voor initiatieven voor deelmobiliteit
We streven naar een klimaatneutrale samenleving. We staan daarom open voor initiatieven voor deelmobiliteit.

Economie

We willen dat bedrijven zich op de meest wenselijke plek kunnen vestigen
De bedrijvigheid in Waddinxveen ontwikkelt zich goed. Soms levert dit een spanningsveld op met de leefbaarheid van het dorp. We willen dat een groene en prettige leefomgeving niet wordt aangetast door bedrijven.

We willen dat winkels en horeca nabij en toegankelijk zijn voor inwoners
De situering van detailhandel moet passen, mede gelet op de groei van Waddinxveen. Winkels en horeca moeten toegankelijk zijn voor inwoners en nabij inwoners zijn, zeker als zij minder mobiel zijn.

Ruimtelijke ordening

We willen een goede balans tussen het behoud van de beste eigenschappen en groei van Waddinxveen
We willen dat er weer een goede balans ontstaat tussen woningbouw, ruimte voor maatschappelijke voorzieningen, een groene en gezonde leefomgeving, de energietransitie en bedrijvigheid. Parallel daaraan willen we op de korte en middellange termijn inzetten op het ontwikkelen van inbreidingslocaties. Op wijkniveau willen we voldoende (groene) voorzieningen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Wonen

Beleidsdoelstelling	Algehele realisatie	Aandacht voor
1. We actualiseren het woningbouwprogramma	☺	
2. We actualiseren het dashboard wonen	☺	
3. We maken een nieuwe huisvestingsverordening	☺	
4. We sluiten een raamovereenkomst prestatieafspraken	☺	
5. We stellen een notitie tijdelijke huisvesting op	☺	
6. We maken afspraken over het te realiseren woonprogramma	☺	
7. We nemen het thema langer zelfstandig wonen mee in gebiedsvisies en ruimtelijke projecten	☺	

We actualiseren het woningbouwprogramma (1)
Samen met de regiogemeenten hebben we in 2023 de Regionale Projectenlijst Woningbouw Midden-Holland (RPW) bijgewerkt. Nieuwbouwprojecten zijn getoetst aan de doelstellingen uit de Woonzorgvisie Waddinxveen 2035 en het bijbehorende uitvoeringsprogramma. Zoals betaalbaarheid en beschikbaarheid, duurzaamheid en leefbaarheid. Wel dient te worden opgemerkt dat door de stijging van de bouwkosten en oververhitting op de woningmarkt het inpassen van doelstellingen uit de woonzorgvisie een uitdaging is.

We actualiseren het dashboard wonen (2)
We hebben in de zomer van 2023 het Dashboard Wonen geactualiseerd. Daarin hebben we onder andere de ontwikkelingen van woonbehoeftes voor de komende 10 tot 20 jaar specifiek in Waddinxveen (het woonbehoefteonderzoek) in beeld gebracht.

We maken een nieuwe huisvestingsverordening (3)
De ‘Huisvestingsverordening gemeente Waddinxveen 2023’ is vastgesteld. Daarin zijn regels op het gebied van verdeling en toewijzing opgenomen voor sociale huurwoningen, nieuwbouw middenhuurwoningen en nieuwbouw betaalbare koopwoningen. Ook is het maximale percentage van 25% lokale voorrang bij toewijzing in de eerder beschreven categorieën verhoogd naar 50%. De huisvestingsverordeningen in de regio Midden-Holland zijn op elkaar afgestemd met enkele lokale verschillen.

We sluiten een raamovereenkomst prestatieafspraken (4)
Een raamovereenkomst prestatieafspraken schetst op hoofdlijnen het proces waarbinnen de jaarlijkse prestatieafspraken tot stand komen. En beschrijft op hoofdlijnen waar de prestatieafspraken over moeten gaan. De huidige ‘Raamovereenkomst Wonen Waddinxveen 2020-2024’ loopt tot en met 31 december 2024. In 2024 gaan we aan de slag met een nieuwe raamovereenkomst prestatieafspraken

We stellen een notitie tijdelijke huisvesting op (5)
We brengen in beeld welke doelgroepen geholpen kunnen zijn bij tijdelijke huisvesting en welke oplossing dit kan bieden voor de korte en middellange termijn. Daarbij maken we duidelijk waar dit in de gemeente mogelijk is. In 2024 wordt de notitie opgeleverd.

We maken afspraken over het te realiseren woonprogramma (6)
We hebben in 2023 de Woonzorgvisie Waddinxveen 2035, met het bijbehorende uitvoeringsprogramma, als kompas gebruikt bij nieuwbouwontwikkelingen. We hebben initiatiefnemers en ontwikkelaars meegegeven dat de bouw van de woning moet voldoen aan afspraken die in de woonzorgvisie staan.

We nemen het thema langer zelfstandig wonen mee in gebiedsvisies en ruimtelijke projecten (7)
Dit doen we via de regionale woonzorgvisie. In 2023 is de startnotitie voor een regionale woonzorgvisie vastgesteld. De doelgroep van de regionale woonzorgvisie zijn ouderen met een (toekomstige) lichte of zware zorgbehoefte en mensen met lichamelijke, verstandelijke en psychische beperking. Dit zijn doelgroepen die (langer) zelfstandig thuis moeten blijven wonen, door rijksbeleid. In de regionale woonzorgvisie worden uitvoeringsafspraken gemaakt over de manier waarop dit thema wordt meegenomen in ruimtelijke visies en projecten.

We zetten een meldpunt voor particuliere huurders op
We hebben in samenwerking met het Huurteam Steenvlinder een meldpunt goed verhuurderschap opgericht. Bij het gemeentelijke meldpunt kunnen particuliere huurders terecht met signalen en klachten over ongewenste verhuurpraktijken van verhuurders of verhuurbemiddelaars. Het meldpunt is een verplichting vanuit de wet goed verhuurderschap, deze wet geeft gemeenten meer mogelijkheden om ongewenst verhuurgedrag, zoals woondiscriminatie, intimidatie, onredelijke servicekosten en een te hoge borg tegen te gaan. Huurteam Steenvlinder neemt de meldingen in behandeling.

Grondbeleid

Beleidsdoelstelling	Algehele realisatie	Aandacht voor
1. We stellen een visie strategisch grondbeleid op	😐	🏃
2. We actualiseren de nota grondbeleid	☺	

We stellen een visie strategisch grondbeleid op (1)
In 2023 zijn we gestart met het opstellen van een visie strategisch. Naar verwachting wordt de visie in 2024 afgerond. De visie strategisch grondbeleid is onderdeel van de nota grondbeleid.

We actualiseren de nota grondbeleid (2)
We zijn in 2023 gestart met het actualiseren van de nota grondbeleid en de nota kostenverhaal. In deze nota's nemen we mee welke vormen van grondbeleid er zijn en in welke gevallen deze het beste kunnen worden ingezet. Deze nota wordt volgens planning in 2024 afgerond.

Bereikbaarheid

Beleidsdoelstelling	Algehele realisatie	Aandacht voor
1.We komen op voor de belangen voor Waddinxveen in de regionale samenwerking Beter Bereikbaar Gouwe (BBG)	☺	
2. We ondersteunen de provincie bij de vaststelling van het inpassingsplan N207-Zuid	☹	🎯 € 🏃
3. We leggen nieuwe wegen aan met de Provincie Zuid-Holland	☹	🎯 € 🏃
4. We werken samen om drukte op de A20 en de A12 te verminderen	😐	
5. We werken samen aan de ontwikkeling vijfde-dorp in de gemeente Zuidplas	😐	
6. We stellen een uitvoeringsplan doorfietsroute op	😐	🏃
7. We geven uitvoering aan de 5 veiligheidsacties	☺	

8. We evalueren de pilot “fietsrichtingspijlen”	☺	
9. We stellen een verkeerscirculatieplan op	😐	🏃
10. We gaan verder aan de slag met het gebied tussen Gouwe en Reeuwijk-dorp	☺	
11. We maken deelmobiliteit mogelijk	☺	
12. We gaan onderzoek doen naar een parkeerzone in het centrumgebied	☹	🏃

We komen op voor de belangen voor Waddinxveen in de regionale samenwerking Beter Bereikbaar Gouwe (BBG) (1)
In 2023 is gewerkt aan fase 3a van Beter Bereikbaar Gouwe. Hierin zijn 3 varianten onderzocht voor een oeververbinding over de Gouwe en een onderdoorgang in Hazerswoude-Dorp. Ook heeft afstemming met het Rijk plaatsgevonden over vervolgonderzoek naar de zogenaamde Bodegravenboog. De betrokken gemeenteraden zijn tussentijds bijgepraat over de voortgang. De gemeente Waddinxveen zal in dit proces geen weg door het gouwebos accepteren.

We ondersteunen de provincie bij de vaststelling van het inpassingsplan N207-Zuid (2)
Het ontwerp-inpassingsplan moet door de provincie Zuid-Holland worden aangevuld met het benodigde onderzoek naar stikstof. Dit loopt nog steeds. De vertraging is inmiddels aanzienlijk.
Aandacht is nodig voor middelen voor de aanleg van de Verlengde Beethovenlaan. Dit gezien de forse inflatie van de afgelopen jaren. Het doel om deze wegen aan te leggen blijft overigens wel in zicht.

We leggen nieuwe wegen aan met de Provincie Zuid-Holland (3)
Het gaat hier om de nieuwe wegen N207-zuid: Bentwoudlaan, Verlengde Bentwoudlaan en Verlengde Beethovenlaan. Voor verdere toelichting, zie kopje inpassingsplan N207-Zuid.

We werken samen om drukte op de A20 en de A12 te verminderen (4)
Fase 1 van het mobiliteitsmanagement is uitgevoerd. Ook hebben we gesprekken gevoerd met Rijkswaterstaat en een adviesbureau omtrent de aanpassing van het knooppunt Gouwe en de verbreding van de A20. De wensen vanuit Waddinxveen zijn hier aangegeven.

We werken samen aan de ontwikkeling vijfde-dorp in de gemeente Zuidplas (5)
Eind 2023 is diverse malen overleg gevoerd met de gemeente Zuidplas over de huidige en toekomstige ontsluitingsproblematiek onder andere als gevolg van het vijfde-dorp en overige ruimtelijke ontwikkelingen.

We stellen een uitvoeringsplan doorfietsroute op (6)
Het opstellen van het uitvoeringsplan in 2023 heeft vertraging opgelopen. In het vierde kwartaal is het overleg over het uitvoeringsplan met de Provincie opnieuw gestart en is er gewerkt aan het optimaliseren van de route. Er is tevens door de provincie een proces opgestart om de raming van de routedelen te actualiseren.

We geven uitvoering aan de 5 veiligheidsacties (7)
We hebben 5 veiligheidsacties uitgevoerd: fietsverlichting, dodehoek lessen, doortrappen, scholen zijn weer begonnen en de praktische verkeersproef. Daarnaast hebben we een bijdrage geleverd aan de open dag van de politie, waarbij me een afleidingssimulator hebben ingezet.

We evalueren de pilot “fietsrichtingspijlen” (8)
Op basis van visuele waarneming en signalen van inwoners is geconstateerd dat een meerderheid van de fietsers door de pijlmarkering zich bewuster is van de rijrichting. Op basis van de evaluatie hebben we de pijlen op elke rotonde in Waddinxveen aangebracht.

We stellen een verkeerscirculatieplan op (9)
We zijn gestart met de voorbereidingen voor het opstellen van een verkeerscirculatieplan. De technische rapportage rondom verkeerscirculatie in Waddinxveen is gepresenteerd (dit is het onderzoek naar knelpunten en verbeterpunten). De vastgestelde beleidskaders zijn geïnventariseerd en inzichtelijk gemaakt via de Memo Visie op mobiliteit. Het verkeerscirculatieplan (programma mobiliteit) wordt eind 2024 opgeleverd.

We gaan verder aan de slag met het gebied tussen Gouwe en Reeuwijk-dorp (10)
Samen met de gemeente Bodengraven-Reeuwijk is in 2023 gestart met een onderzoek naar de mogelijke maatregelen voor het verkeersknelpunt in het gebied tussen Gouwe en Reeuwijk-dorp. Vervolgens is een gezamenlijke bestuursopdracht opgesteld om te komen tot een plan van aanpak voor een haalbaarheidsonderzoek naar drie mogelijke maatregelen. Naar verwachting volgt het plan in de eerste helft van 2024.

We maken deelmobiliteit mogelijk (11)
De pilot is in oktober gestart met 3 deelauto's (Bij Station Waddinxveen, Station Triangel en aan de Zuidplaslaan). De evaluatie van deze pilot door Greenwheels zla na een jaar plaatsvinden.
We zijn gestart met de eerste gesprekken rondom deelfietsen op station Triangel voor de bereikbaarheid van de omliggende bedrijven.

We gaan onderzoek doen naar een parkeerzone in het centrumgebied (12)
Deze ambitie is gekoppeld aan het parkeerbeleid. Er is geen parkeeronderzoek gedaan in het centrum omdat het parkeerbeleid nog niet af is.

Econnomie

Beleidsdoelstelling	Algehele realisatie	Aandacht voor
1. We werken aan een regionale kwalitatieve bedrijventerreinenstrategie	☺	
2. We starten met een lokale visie op duurzame bedrijventerreinen	☺	
3. We spreken met 75% van de winkels en horeca in deze bestuursperiode	☺	
4. We voeren samen met het bedrijfsleven en het onderwijs het Economisch Koersdocument uit	☺	
5. We gaan uit van een verlenging van de samenwerking in de A12-corridor	☺	◎
6. We werken samen met ondernemers om het tuinbouwcluster in het Oostland te versterken	☺	

We werken aan een regionale kwalitatieve bedrijventerreinenstrategie (1)
In 2023 is de Regionale kwalitatieve bedrijventerreinenstrategie Midden-Holland vastgesteld. Samen met een brede vertegenwoordiging van het bedrijfsleven en onderwijs hebben de samenwerkende gemeenten in Midden-Holland een bedrijventerreinenstrategie opgesteld over de kwaliteit van bedrijventerreinen. In de regionale bedrijventerreinenstrategie staan afspraken die gaan over het ontwikkelen van nieuwe bedrijventerreinen en het beter benutten van de bestaande bedrijventerreinen.

We starten met een lokale visie op duurzame bedrijventerreinen (2)
In vervolg op de vastgestelde regionale bedrijventerreinenstrategie is gestart met het opstellen van een lokale visie op bedrijventerreinen. Deze lokale visie gaat in op de kwaliteit en de situering van de Waddinxveense bedrijventerreinen. De lokale visie wordt in 2024 afgerond.

We spreken met 75% van de winkels en horeca in deze bestuursperiode (3)
In 2023 is een detailhandelsmonitoring uitgevoerd. Hieruit is gebleken dat de bestaande winkelstructuur in Waddinxveen goed functioneert. Naast de detailhandelsmonitoring wordt in deze bestuursperiode gekeken naar de toegankelijkheid van winkels en horeca in Waddinxveen.

We voeren samen met het bedrijfsleven en het onderwijs het Economisch Koersdocument uit (4)
In januari 2023 is de doorontwikkeling van de Ondernemersplatform Waddinxveen gerealiseerd. Dit was een van de speerpunten uit het Economisch Koersdocument. Samen met het Ondernemersplatform Waddinxveen is uitvoering gegeven aan het Economisch Koersdocument. Dit is een continu proces.

We gaan uit van een verlenging van de samenwerking in de A12-corridor (5)
Met 12 partijen, waaronder de provincie Zuid-Holland, VNO-NCW West en zes gemeenten, is uitvoering gegeven

aan de samenwerkingsovereenkomst logistieke hotspot A12-corridor. De samenwerkingsovereenkomst liep tot maart 2023. De samenwerkingsovereenkomst is niet verlengd. Geconcludeerd is dat de samenwerking A12-corridor de belangrijkste doelstelling heeft behaald in de afgelopen jaren. Namelijk het vullen van de beschikbare logistieke terreinen langs de A12. Wel is aangegeven dat het belangrijk is om het ontstane netwerk te behouden. Daarom is er gestart met een verkenning naar het vormen van een netwerk.

We werken samen met ondernemers om het tuinbouwcluster in het Oostland te versterken (6)
Met de Oostlandgemeenten wordt door middel van projecten uitvoering gegeven aan de kansen die in het Werkboek Oostland worden benoemd. Dit is een continu proces.

Ruimtelijke ordening

Beleidsdoelstelling	Algehele realisatie	Aandacht voor
1. We stellen een ruimtelijke visie op groei van Waddinxveen op	☺	
2. We stellen een gebiedsvisie Noordeinde op	😐	🏃
3. We maken bij alle ruimtelijke ontwikkelingen afspraken met de initiatiefnemer over de hoeveelheid groen	☺	
4. We zijn bij het ingaan van de Omgevingswet verantwoordelijk voor de bodemtaken	☺	

We stellen een ruimtelijke visie op groei van Waddinxveen op (1)
Met de huidige gebiedsontwikkelingen zijn de woningbouwlocaties in Waddinxveen rond 2030 volgebouwd. Waddinxveen telt dan ongeveer 40.000 inwoners. We hebben nog niet bepaald of er ambitie is voor verdere groei, bijvoorbeeld in woningbouwlocaties, bedrijventerreinen of natuurgebieden na 2030. In oktober heeft de raad de startnotitie Perspectief Waddinxveen 2050 vastgesteld. Dit Perspectief Waddinxveen 2050 geeft een richtinggevend antwoord op de volgende vraag: In hoeverre wil, kan en mag Waddinxveen groeien nadat de huidige woningbouwplannen rond 2030 zijn gerealiseerd en Waddinxveen ongeveer 40.000 inwoners telt en wat betekent dit voor de leefomgeving?

We stellen een gebiedsvisie Noordeinde op (2)
Het gebied rondom het Noordeinde gaat door bijvoorbeeld de komst van de Verlengde Beethovenlaan en de Verlengde Bentwoudlaan veranderen. Dit zorgt voor een andere ruimtelijke indeling van het gebied. We stellen een visie op die duidelijkheid geeft over de mogelijkheden. De gebiedsvisies waaronder de gebiedsvisie Noordeinde volgen op de visie ‘Perspectief Waddinxveen 2050: visie op groei’.

We maken bij alle ruimtelijke ontwikkelingen afspraken met de initiatiefnemer over de hoeveelheid groen (3)
Het is ons gelukt om bij de ruimtelijke ontwikkelingen in 2023 afspraken te maken over de hoeveelheid groen met de initiatiefnemers door tijdens de planvorming te sturen op de hoeveelheid groen.

We zijn bij het ingaan van de Omgevingswet verantwoordelijk voor de bodemtaken (4)
De Omgevingswet is uitgesteld naar 1 januari 2024. De extra bodemtaken die naar de gemeente komen met invoering van de Omgevingswet worden vanaf 2024 uitgevoerd door de ODMH. Het begrote bedrag van 54.046 euro is daarom niet uitgegeven in 2023. Vanaf 2024 betreft het een structurele uitgave. Het budget is ook overgezet naar het juiste programma: Groeiende gemeente.

Duurzaamheid

Beleidsdoelstelling	Algehele realisatie	Aandacht voor
1. We geven zoveel mogelijk duidelijkheid over duurzaamheidsmaatregelen aan inwoners	☺	
2. We gaan door met de energietransitie glastuinbouw Zuidplaspolder	☺	

3. We blijven werken aan regionale schone energieopwekking en besparing		
4. We stellen een beleidskader op over hernieuwbare energieprojecten		
5. We stellen een afwegingskader op voor nieuwe lokale hernieuwbare energieprojecten		
6. We starten met de uitvoeringsagenda klimaatadaptatie en biodiversiteit		
7. We gaan voor meer (divers) groen in plaats van stenen bij onze inwoners thuis		
8. We willen onze inwoners en ondernemers helpen om subsidie kansen te pakken		
9. We onderzoeken de mogelijkheden voor een stimuleringsregeling		
10. We bouwen verder aan de beweging		
11. We monitoren integraal de voortgang en organiseren een jaarlijkse transitiegesprek met de gemeenteraad		
12. We gaan eerst leren en stellen daarna beleid op		
13. We werken samen met kabelexploitanten en maken de ondergrondse infrastructuur inzichtelijk		

We geven zoveel mogelijk duidelijkheid over duurzaamheidsmaatregelen aan inwoners (1)
Om inwoners meer zicht te geven op zinvolle energiebesparende maatregelen in relatie tot de planning van de Warmtetransitie hebben we een aparte tool gemaakt. Daarnaast bevat het advies – gekoppeld aan het huisadres - ook informatie over de lopende en aanstaande campagnes zodat we gerichte informatie aan inwoners kunnen bieden.

We gaan inwoners helpen bij energie besparen (2)
We hebben verschillende soorten dienstverlening ontwikkeld en geïmplementeerd: de energiebespaardienst, collectieve inkoop- en adviesactie isolatie en zonnepanelen, De Waddinxveense Isolatiesubsidie van 1000 en 3000 euro, procesbegeleiding voor Verenigingen van Eigenaren, energiecoachgesprekken voor alle inwoners van Waddinxveen. Sommige dienstverlening wordt structureel aangeboden, andere campagne- matig

We starten om de eerste buurt aardgasvrij te maken (3)
De startnotitie Eerste Aardgasvrije Buurt is vastgesteld door de raad. Door gebrek aan capaciteit is de uitvoering pas eind 2023 weer opgestart.

We gaan door met de energietransitie glastuinbouw Zuidplaspolder (4)
Er zijn gesprekken gevoerd met stakeholders en warmtetransport organisaties om vast te stellen welke partijen geïnteresseerd zijn om (een deel van) het regionale warmtenet naar Zuidplaspolder aan te leggen. Met 1 organisatie is regionaal besloten de gesprekken verder vorm te geven.

We blijven werken aan regionale schone energieopwekking en besparing (5)
Dit doen we middels de voortgang in de Regionale Energie Strategie Midden Holland en het OER (Opwek Energie op Rijksgronden) programma.

We stellen een beleidskader op over hernieuwbare energieprojecten (6)
Het Programma Zon op Land is in december 2023 voorlopig vastgesteld in het College.

We stellen een afwegingskader op voor nieuwe lokale hernieuwbare energieprojecten (7)
Het afwegingskader is onderdeel van het Programma Zon op Land en in december 2023 voorlopig vastgesteld in het College

We starten met de uitvoeringsagenda klimaatadaptatie en biodiversiteit (8)
Om gebouwen te isoleren op een manier die niet schadelijk is voor beschermde diersoorten is een Soorten Management Plan nodig. Om tot dit plan te komen is een Europese aanbesteding met succes uitgevoerd.
Er zijn twintig plantoetsingen uitgevoerd bij gebiedsreconstructies en gebiedsontwikkelingen op het gebied van klimaatadaptatie en biodiversiteit. Er is uitvoeringsbeleid opgesteld voor ecologisch beheer van bermen, watergangen en oevers. Er is een regionale kansenkaart biodiversiteit ontwikkeld.

We gaan voor meer (divers) groen in plaats van stenen bij onze inwoners thuis (9)
We hebben diverse acties geïnitieerd om inwoners te stimuleren om hun tuin te vergroenen. De belangrijkste zijn: deelname aan het landelijke Pientere tuinen project, deelname aan lokale evenementen (Lentefair, Fit4Nop), Bomen voor Waddinxveen, vrijwilliger die groene tuinen heeft gepromoot bij start van een nieuwe bouwfase in Triangel, we hebben een pilot gestart om aandacht voor groenen tuinen in gebiedsreconstructie te koppelen.

We willen onze inwoners en ondernemers helpen om subsidie kansen te pakken (10)
Er is een basisproces opgezet voor een subsidiebureau binnen de gemeente. De organisatorische invulling is nog niet afgerond. Het bureau is met name voor inkomende subsidies voor de gemeente, maar deze zijn uiteindelijk ten behoeve van de inwoners. Verder zijn beschikbare subsidies geïnventariseerd. Er is een overzicht gemaakt van subsidiemogelijkheden voor inwoners en ondernemers in het kader van verduurzamen. Deze overzichten staan op onze website. Tevens is een subsidieoverzicht gepresenteerd tijdens bijeenkomsten met ondernemers.

We onderzoeken de mogelijkheden voor een stimuleringsregeling (11)
We hebben de stimuleringsregeling voor Duurzaam en Langer Thuis opgesteld die is vastgesteld door de gemeenteraad. Deze is gepubliceerd en in werking. In 2023 hebben de eerste inwoners hiervan gebruik gemaakt.

We bouwen verder aan de beweging (12)
Bouwen aan de beweging is een rode draad en een kritieke succesfactor in alle duurzaamheidsinitiatieven. Zo hebben we meer vrijwillige energiecoaches gevonden en zijn we gestart met vinden van vrijwilligers rondom groene tuinen. We zien ook de eerste inwoners initiatieven en we zien de eerste ondernemers zich aansluiten bij initiatieven rondom de circulaire economie. Om de beweging te stimuleren hebben we in 2023 7 nieuwsbrieven en 8 themapagina's in Hart van Holland geplaatst. Ook organiseerden we de kinderklimaattop voor 125 kinderen uit Waddinxveen. De groei moet wel gaan toenemen.

We monitoren integraal de voortgang en organiseren een jaarlijkse transitiegesprek met de gemeenteraad (13)
We hebben een transitierapportage Duurzaamheid opgesteld. Het gesprek met de raad heeft nog niet plaatsgevonden.

We gaan eerst leren en stellen daarna beleid op (14)
Dit project is als gevolg van gebrek aan capaciteit verschoven naar 2024

We werken samen met kabelexploitanten en maken de ondergrondse infrastructuur inzichtelijk (15)
Dit project is als gevolg van gebrek aan capaciteit verschoven naar 2024

Beleidsindicatoren

Wonen
We hanteren de provinciale woningbehoefteramingen zoals die uit de Trendraming naar voren komen. In die ramingen geeft de provincie een totaalaantal woningen voor de regio Midden-Holland, met achterliggende cijfers per gemeente. De gewenste toename van de woningvoorraad voor Waddinxveen bedraagt 464 woningen voor 2021.

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland	Zuid-Holland
Woningvoorraad	2021	Gewenste woningvoorraadtoename volgend de trendraming 2020	464	295	16.804

In 2022 zijn er in Waddinxveen per 1.000 woningen 31,2 nieuwbouwwoningen gerealiseerd. Dit aantal ligt hoger dan in Midden-Holland, waar er 8,5 nieuwbouwwoningen per 1.000 bij zijn gekomen.

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland	Zuid-Holland
Nieuw gebouwde woningen	2021	Aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen	19,8	11,3	7,9

Economie

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland	Zuid-Holland
Functiemenging	2022	Verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken).	52,6	51,0	52,0
Vestigingen (van bedrijven)	2022	Aantal vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inwoners	162,4	174,8	158,4

Duurzaamheid

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland	Zuid-Holland
Hernieuwbare elektriciteit	2020	% Elektriciteit afkomstig van natuurlijke bronnen die constant worden aangevuld	18,8	11,8	12,2

Ruimtelijke ordening

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland	Zuid-Holland
Demografische druk	2022	% personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar	76,4	76,2	68,1

Verbonden Partijen

Omgevingsdienst Midden-Holland

De Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH) draagt bij aan een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving

Dit doet de ODMH door milieutaken en bouw- en woningtoezichttaken uit te voeren die zijn vastgelegd in het jaarprogramma. Hieronder vallen in ieder geval vergunningen die aangevraagd worden op grond van de Omgevingswet. Ook het toezicht en de handhaving op die vergunningen voert de OMDH uit. Daarnaast voert de ODMH nog taken uit als milieuadviseur in ruimtelijke procedures en voert zij taken uit binnen het duurzaamheidsveld.

De Omgevingswet is per 1 januari 2024 in werking getreden. De taken die de ODMH uitvoert blijven grotendeels gelijk. Door de wet verandert de grondslag op basis waarvan de ODMH haar werkzaamheden verricht. De financiële gevolgen van de inwerkingtreding van de Omgevingswet werden neutraal ingeschat. Wanneer er meer zicht is op de financiële gevolgen wordt hierover gecommuniceerd. De jaren 2024 - 2027 zullen in het teken staan van het leren werken met de Omgevingswet, werkprocessen opstellen én perfectioneren.

Grondbank RZG Zuidplas

De gemeente Waddinxveen werkt samen in een gemeenschappelijke Grondbank in het gebied van de Zuidplaspolder

Voor de ontwikkeling is een gemeenschappelijk Grondbank opgericht. De gemeente Waddinxveen is voor 5% eigenaar van de Grondbank. We doen dit samen met de gemeente Rotterdam (40%), Gouda (6%), Zuidplas (9%) en de provincie Zuid-Holland (40%). Het eigendom van de Grondbank zijn grote percelen grond. Deze zijn bedoeld voor de ontwikkeling van een groot nieuw dorp in de gemeente Zuidplas.

Op 1 juli 2021 is een overeenkomst gesloten met de gemeente Zuidplas dat ze de Grondbank gaat overnemen. Er is hiervoor een bestuurlijke overeenkomst gesloten en een verkoopovereenkomst. Hierin zijn afspraken gemaakt over de ontwikkeling van het nieuwe dorp en de prijs van de grond. Dit betekent dat de formele samenwerking gaat stoppen. Het is de bedoeling dat we de samenwerking op 1 januari 2025 kunnen stoppen. Er is een risico dat de gemeente Zuidplas niet zal afnemen. Er zal dan gekoerst worden op verlenging van de Grondbank.

Bedrijvenschap Regio Gouda (Gouwepark)

De gemeente Waddinxveen werkte tot 31-12-22 samen in het Bedrijvenschap Regio Gouwepark

Hiervoor was het Bedrijvenschap Regio Gouda opgericht. Deze is opgehouden te bestaan, omdat het bedrijventerrein klaar is. De gemeente Zuidplas gaat zelfstandig bedrijventerrein Gouwe Park 2 ontwikkelen.

GEM CV Park Triangel

Voor de ontwikkeling van de wijk Park Triangel is een Gemeenschappelijke Exploitatiemaatschappij opgericht (GEM)

Inmiddels is de ontwikkeling van de Triangel al fors gevorderd en is ongeveer voor 80% van de totale woningbouw opgave gerealiseerd.

De afronding van het project staat gepland voor 2027/2028, maar is afhankelijk van de marktomstandigheden.

Stichting Greenport regio Boskoop

Stichting Greenport regio Boskoop versterkt de boomteeltsector

De stichting zorgt ervoor dat deze sector en de regio als een aantrekkelijke markt- en vestigingsplaats en kennisbron wordt gezien. Ook heeft de stichting als doel dat de boomteeltsector op een goede manier past in de regio. Hier houden we rekening met de thema's:
- Wonen
- Water
- Natuur
- Recreatie
- Landschap

Waddinxveen maakt onderdeel uit van het bestuur van de Stichting Greenport regio Boskoop. Het bestuur bestaat uit vertegenwoordigers van:
- Gemeente Alphen aan den Rijn
- Gemeente Bodegraven-Reeuwijk
- Gemeente Waddinxveen
- Hoogheemraadschap van Rijnland

De provincie Zuid-Holland is als adviseur betrokken. Vijf mensen vanuit de Stichting Belangenbehartiging Greenport Boskoop vertegenwoordigen het bedrijfsleven.

In 2023 is gewerkt aan de aanvraag van een Regiodeal en zijn er projecten opgesteld voor het Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied (ZH-PLG).

Wat heeft het gekost?

Programma	Begroting 2023		Rekening 2023	Verschil 2023
	voor wijziging	na wijziging		
Lasten	-22.730	-20.377	-14.322	6.055
Baten	17.960	15.733	10.673	-5.061
Saldo baten en lasten	**-4.770**	**-4.644**	**-3.650**	**994**
Stortingen	-4.636	-5.605	-7.162	-1.557
Onttrekkingen	4.126	4.777	6.703	1.926
Resultaat	**-5.280**	**-5.471**	**-4.108**	**1.363**

Bedragen *€ 1.000

Algemeen
Het grondbeleid is onderdeel van programma 3. Een analyse op het grondbeleid is opgenomen in paragraaf 7 Grondbeleid.

Woningen en panden en grond € 65.000 Voordeel
De sloopkosten panden Peter Zuidlaan zijn lager uitgevallen dan verwacht (€ 36.000 voordeel) en voor het (verkochte) pand Oranjelaan 3 werd nog een afrekening energiekosten ontvangen (€ 17.000 voordeel). De huurinkomsten Kerkstraat 13 zijn € 11.000 hoger uitgevallen.

Duurzaamheid € 96.000 Voordeel
Vanwege krapte op de arbeidsmarkt is specialistisch inhuur (communicatieadviseur/bouwen aan beweging) niet mogelijk geweest. Vastgoed heeft het project “Haalbaarheidsonderzoek De Sniep” uitgesteld naar 2024, waardoor budget van 2023 niet besteed is en daarmee vrijvalt.

Ruimtelijke Ordening € 610.000 inc. Voordeel
Door het uitstel van de implementatie nieuw omgevingswet naar 2024 is het budget in totaal € 390.000 niet besteed. Hierbij wordt voorgesteld om daarvan € 359.000 terug te storten in de reserve omgevingswet.
Het project Noordkade is voor € 205.000 afgerekend op facilitair in plaats van op ruimtelijk ordening. Voor project Bentwoud is er in 2023 minder uren (€ 11.000) gemaakt en de overige kleine afwijkingen bedragen ongeveer € 4.000.

Bouwen € 326.000 Voordeel
Bij Burap 2-2023 was een melding gemaakt van hogere kosten van de ODMH. Dit als gevolg van de vaststelling van het jaarprogramma BWT ODMH. De stijging bedraagt € 549.000, daarnaast heeft de ODMH vanaf juni 2023 een tariefswijziging doorgevoerd van € 63.000. De kostenstijging wordt onder andere gedekt door de hogere inkomsten bouwleges en een ander deel van deze kostenstijging wordt gedekt door een onttrekking aan de egalisatiereserve bouwvergunningen, aangezien bij Burap 2-2023 hiermede nog geen rekening was gehouden, geeft het bij de jaarrekening thans een voordeel van € 326.000 op het onderdeel bouwen.

Volkshuisvesting € 82.000 Voordeel
Gemeenten hebben via de decembercirculaire 2022 € 18.600 gekregen om malafide verhuurderschap en discriminatie op de huurmarkt gerichter aan te pakken. In 2023 is in samenwerking met het Huurteam Steenvlinder gestart met de oprichting van een meldpunt goed verhuurderschap, maar zijn geen kosten gemaakt. Alhoewel vele werkzaamheden in 2023 uitgevoerd zijn, zoals het actualiseren het dashboard wonen, het maken een nieuwe huisvestingsverordening, het opstellen een notitie tijdelijke huisvesting, e.d., is het onderzoeksbudget niet volledig besteed en zijn diverse projecten goedkoper uitgevoerd doordat de werkzaamheden grotendeels intern zijn opgepakt. Het totale voordeel hiervan is € 36.400.
De gerealiseerde baten van € 19.400 zijn ontvangen rente baten van SvN. De overige kleine verschillen bedragen € 7.000

Programma: Aantrekkelijke gemeente

4. Aantrekkelijke gemeente

Een schone en veilige openbare ruimte die voor iedereen toegankelijk is

De openbare ruimte dicht bij huis en verder weg is niet overal even aantrekkelijk en toegankelijk. Natuur- en recreatiegebieden zijn nu nog te weinig met elkaar verbonden. Daarnaast is er in Waddinxveen overlast door afval.

Wat willen we bereiken?

Openbare ruimte

We willen een aantrekkelijke openbare ruimte die voor iedereen toegankelijk is
Inwoners willen niet alleen passende woonruimte om in te wonen. Ze willen ook naar buiten. Daarom is het belangrijk dat de openbare ruimte aantrekkelijk en toegankelijk is. Dat vraagt om continue aandacht voor bereikbaarheid en veiligheid van de openbare ruimte.

We willen het openbaar groen laten meegroeien met de groei van Waddinxveen
Het openbaar groen willen we laten meegroeien met de groei van Waddinxveen, mede met het oog op de realisatie van doelen op het gebied van klimaatverandering. Tegelijk willen we in het openbaar groen meer biodiversiteit.

We willen dat inwoners in hun eigen wijk en bij maatschappelijke voorzieningen hun auto kunnen opladen
We maken een visie op de gewenste laadinfrastructuur voor elektrische auto's, waarbij voldoende aanbod op wijkniveau leidend is.

Natuur en recreatie

We willen behoud en waar mogelijk verbinding van natuurgebieden
Het groen om ons dorp heen heeft vaak ook een recreatieve waarde. We willen de natuurgebieden die er zijn behouden en waar mogelijk met elkaar verbinden. Dit geldt ook voor nieuwe natuur- en recreatiegebieden. Voor gebieden verder weg geldt bovendien dat de waarde van recreëren toeneemt als de omliggende natuurgebieden meer dan nu met elkaar verbonden zijn.

Afval

We willen zwerfafval in de buitenruimte tegengaan
Zwerfafval hoort niet in de buitenruimte thuis.

We willen de hoeveelheid restafval verder naar beneden brengen
De hoeveelheid restafval moet verder naar beneden, ter bevordering van onze doelen op het gebied van een circulaire economie.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Openbare ruimte

Beleidsdoelstelling	Algehele realisatie	Aandacht voor
1. We actualiseren en stellen verschillende visies op die betrekking hebben op de openbare ruimte	☺	
2. We inventariseren de belemmeringen als het gaat om de toegankelijkheid van de openbare ruimte	☺	
3. We delen en evalueren van alle projecten in de openbare ruimte de participatiemomenten via het participatieplatform	☺	
4. We optimaliseren het proces voor het gebruik van het meldingssysteem openbare ruimte	☺	
5. We organiseren de Pilot "Samen Beslissen Speelruimteplan"	😐	🏃

6. We gaan verder met het project behoud identiteit Plasweg	☺	
7. We maken een monitor om de omvang van ons openbaar groen bij te houden	☺	
8. We maken monitors om de omvang van onze boommassa en het aantal bomen bij te houden	☺	
9. We voeren de activiteiten van het Uitvoeringsplan Groen 2021-2024 uit	☺	
10. We doen een aanvraag voor de Tijdelijke Impulsregeling Ruimtelijke Adaptatie 2021-2027	☺	
11. We koppelen 3% van ons rioolsysteem af	😐	🎯
12. We zetten in op een overgang naar LED-verlichting voor onze openbare verlichting in 2030	☺	
13. We houden 2 pilots met verlichting op zonne-energie	☺	
14. We starten met het opstellen van een visie op ecologisch beheer van bermen en gazons	☺	
15. We starten met het opstellen van visie op typen natuurvriendelijke oevers	☺	

We actualiseren en stellen verschillende visies op die betrekking hebben op de openbare ruimte (1)
We zijn gestart met het opstellen van de visies op ecologisch beheer van bermen en gazons en natuurvriendelijke oevers. Bij de start bleek echter dat dit al voldoende in de Omgevingsvisie is verankerd. Om deze reden is ervoor gekozen om beide visies aan te passen naar een uitvoeringsprogramma. Zie hiervoor ook onder 14 en 15.

We inventariseren de belemmeringen als het gaat om de toegankelijkheid van de openbare ruimte (2)
We hebben een nieuwe werkwijze geïmplementeerd om meldingen over toegankelijkheid in de openbare ruimte te kunnen doen. Deze werkwijze via participatieplatform Waddsup geeft een breder inzicht in de knelpunten dan voorheen. In 2023 hebben we met deze nieuwe wijze van inventariseren circa 60 knelpunten inzichtelijk gekregen, waarvan we 18 knelpunten verholpen hebben. Hiermee hebben we de doelstelling gehaald om jaarlijks minstens 5 knelpunten te verhelpen.

We delen en evalueren van alle projecten in de openbare ruimte de participatiemomenten via het participatieplatform (3)
Binnen alle projecten in de openbare ruimte hebben we participatietrajecten doorlopen. Deze trajecten hebben we zowel via ons participatieplatform als via de gemeentelijke website ontsloten. Voor enkele projecten hebben we ook evaluaties uitgevoerd, voor sommige volgen de evaluaties nog.

We optimaliseren het proces voor het gebruik van het meldingssysteem openbare ruimte (4)
In 2023 hebben we een evaluatie gehouden over het gebruik en de werking van het meldingssysteem Fixi, onder de noemer “Fixi onder de loep”. Om het proces van melding maken te optimaliseren hebben we vervolgens aan de hand van deze evaluatie verschillende wijzigingen doorgevoerd in het proces. Zo hebben we categorieën herzien, informatieve teksten toegevoegd, verwijzingen naar andere meldpunten toegevoegd en is de servicenorm geactualiseerd.

We organiseren de Pilot “Samen Beslissen Speelruimteplan (5)
In 2023 heeft de raad de kaders voor de actualisatie van het speelruimteplan vastgesteld. De raad heeft ingestemd met het laten opstellen en vaststellen van het speelruimteplan door de samenleving, waarbij het participatieplan de basis vormt van het participatietraject tijdens deze pilot. Door krapte op de arbeidsmarkt en onvoldoende interne personele capaciteit is het niet gelukt om het participatietraject in 2023 te starten. Daarom starten we hier in 2024 mee.

We gaan verder met het project behoud identiteit Plasweg (6)
Begin 2023 heeft het college ingestemd met het plan van aanpak voor het project Behoud Identiteit Plasweg. Vervolgens zijn we gestart met de planvoorbereiding om te komen tot een ontwerp voor de Plasweg. Hiervoor hebben we verschillende onderzoeken uit laten voeren. Voor inwoners die actief wilden meedenken met het projectteam zijn twee adviesgroepen ingericht

We maken een monitor om de omvang van ons openbaar groen bij te houden (7) & We maken monitors om de omvang van onze boommassa en het aantal bomen bij te houden (8)
Om de omvang van ons openbaar groen en bomen zo veel mogelijk in real-time te kunnen raadplegen hebben we in 2023 gewerkt aan het ontwikkelen en vullen van groenmonitors. Deze monitors zijn nagenoeg gereed en worden in 2024 aan de raad gepresenteerd.

We voeren de activiteiten van het Uitvoeringsplan Groen 2021-2024 uit (9)
In 2023 hebben we verschillende deelprojecten uitgevoerd, namelijk actualisatie en digitalisering foerageergebieden vleermuizen, Nationale Boomfeestdag, vergroening van Diederik van Schagenplantsoen en van de Molenbuurt en hondenlosloopgebied Willem de Rijkelaan. Hiermee dragen we bij aan het behouden en versterken van het groen en een gezonde leefomgeving in Waddinxveen.

We doen een aanvraag voor de Tijdelijke Impulsregeling Ruimtelijke Adaptatie 2021-2027 (10)
We hebben in 2023 een aanvraag voor de rijkssubsidie gedaan die we kunnen inzetten bij projecten in de openbare ruimte. Om de aanvraag te kunnen doen hebben we ook een Uitvoeringsagenda Klimaatadapatie opgesteld. Het doel van deze Uitvoeringsagenda is om de geselecteerde klimaatadaptieve maatregelen waarvoor we de subsidie inzetten in een overzicht te vatten. De maatregelen worden vanaf 2024 uitgevoerd. Hiermee stimuleren we een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting van Waddinxveen.

We koppelen 3% van ons rioolsysteem af (11)
In 2023 hebben we 1% van ons rioolsysteem afgekoppeld. Bij een aantal doorgaande wegen die we opnieuw hebben ingericht, was de waterkwaliteit van het regenwater wat van deze wegen afkomt namelijk te slecht om via open water te af te voeren. We hebben er daarom voor gekozen om ons rioolsysteem aan deze wegen niet af te koppelen.

We zetten in op een overgang naar LED-verlichting voor onze openbare verlichting in 2030 (12)
We hebben in 2023 in de buurten Groenswaard, Bomenwijk, Peter Zuidlaan en Horstenbuurt de verlichting vervangen voor LED. Daarnaast hebben we in de projecten openbare ruimte en bij nieuwe ontwikkellocaties LED armaturen toegepast. We hebben hiermee een flinke stap gezet om de doelstelling van volledig duurzame verlichting in 2030 te behalen.

We houden 2 pilots met verlichting op zonne-energie (13)
Er zijn 2 pilots gestart met verschillende masten en armaturen. In totaal zijn er 74 masten vervangen op de Bloemendaalseweg, de Zwarteweg en de Middelburgseweg door masten op zonne-energie. De resultaten hiervan verwerken we in het beheerplan Openbare Verlichting. Hiermee dragen we bij aan de energietransitie.

We starten met het opstellen van een visie op ecologisch beheer van bermen en gazons (14) & We starten met het opstellen van visie op typen natuurvriendelijke oevers (15)
Een visie op deze thema's bleek niet noodzakelijk te zijn, omdat de visie op ecologisch beheer van de openbare ruimte al is geborgd in de Omgevingsvisie. Hierin staat: 'er wordt in de gehele gemeente ingezet op het vergroten van de biodiversiteit. We streven naar een meer natuurlijke en ecologische inrichting en beheer van ons groen waar mogelijk en zo veel mogelijk natuurvriendelijk ingerichte oevers'.

Daarom hebben we in 2023 de volgende stap gezet. Er is een integraal uitvoeringsprogramma ecologisch beheer bermen, watergangen en oevers opgesteld, waarin de kernprincipes van ecologisch beheer zijn beschreven. Deze principes zijn meegenomen in het nieuwe maaibestek en deze ecologische werkwijze wordt toegepast bij gebiedsontwikkelingen en reconstructies. Dit draagt bij aan verbetering van de biodiversiteit.

Parkeren

Beleidsdoelstelling	Algehele realisatie	Aandacht voor
1. We voeren parkeeronderzoek uit en geven uitvoering aan het nieuwe parkeerbeleid	😐	🏃

We voeren parkeeronderzoek uit en geven uitvoering aan het nieuwe parkeerbeleid (1)
We hebben het parkeeronderzoek uitgevoerd. We zijn gestart met de voorbereidingen voor het opstellen van nieuw parkeerbeleid. Het nieuwe parkeerbeleid is nog niet gereed vanwege de personeelswisselingen en de afstemming op de Omgevingsvisie.

Natuur en recreatie

Beleidsdoelstelling	Algehele realisatie	Aandacht voor
1. We starten met het opstellen van een visie op natuur- en recreatiegebieden	☺	🏃
2. We ontwikkelen natuur- en recreatiegebied Vredenburghzone	☺	

We starten met het opstellen van een visie op natuur- en recreatiegebieden (1)
We hebben in 2023 een start gemaakt met het opstellen van de visie op natuur- en recreatiegebieden. Door krapte op de arbeidsmarkt en onvoldoende interne personele capaciteit lopen we achter op de planning en is het bijbehorende budget nog niet besteed.

We ontwikkelen natuur- en recreatiegebied Vredenburghzone (2)
In 2023 zijn we gestart met de inrichting van verschillende deelgebieden in natuur- en recreatiegebied Vredenburghzone Dit zijn de deelgebieden langs de Zuidelijke Rondweg en de Vredenburghlaan. Er is voor het deelgebied aan de Vredenburghlaan door de provincie Zuid-Holland ook subsidie verleend, waardoor we een wandelpad, brug en vlonders kunnen toevoegen om recreatie te versterken. Verder hebben we een ontwerp gemaakt voor een deelgebied langs het Moerkapellepad. Dit wordt een gebied waar honden los kunnen lopen.

Afval

Beleidsdoelstelling	Algehele realisatie	Aandacht voor
1. We stellen plannen op en voeren die uit om zwerfafval tegen te gaan	☺	
2. We scheiden het afval op het Grondstoffenplein beter	☺	
3. We maken in 2023 afspraken voor een nieuw contract voor inzamelen en verken van afval	😐	🏃
4. We evalueren het afvalbeleid	☺	
5. We geven uitvoering aan het Rijksprogramma “Van Afval naar Grondstoffen “(VANG)	☺	
6. We leggen aan onze inwoners uit wat het nut is van goed afval scheiden	☺	

We stellen plannen op en voeren die uit om zwerfafval tegen te gaan (1)
Er is een onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om zwerfafval tegen te gaan. De verwachting is dat dit rapport in 2024 naar de raad gestuurd kan worden.

We scheiden het afval op het Grondstoffenplein beter (2)
Door intensieve samenwerking met Cyclus en begeleiding voor bezoekers van het grondstoffenplein wordt extra ingezet op minder vervuiling van de verschillende afvalstromen.

We maken in 2023 afspraken voor een nieuw contract voor inzamelen en verken van afval (3)
De onderhandelingen met Cyclus over een nieuwe samenwerkingsovereenkomst zijn gestart. Het doel hiervan is het verkrijgen van meer grip op de uitvoering en het beter kunnen sturen op de doelstellingen van de gemeente. Begin 2024 verwachten we een akkoord van beide partijen te hebben bereikt.

We evalueren het afvalbeleid (4)
Er heeft in 2023 een evaluatie plaatsgevonden van het afvalbeleid. Tijdens een themabijeenkomst is deze evaluatie gedeeld met de raad. Naast eigen onderzoek is aan de inwoners gevraagd om hun mening te geven over het gevoerde beleid. Dit heeft geleid tot een raadsbesluit over de toekomstige inzameling van PMD.

We geven uitvoering aan het Rijksprogramma "Van Afval naar Grondstoffen "(VANG) (5)
Door middel van goede afvalscheiding hebben we samen met Cyclus gestreefd naar hoogwaardige recycling van grondstoffen.

We leggen aan onze inwoners uit wat het nut is van goed afval scheiden (6)
De communicatiecampagne 'Afval scheiden, maak het waardevol' is in samenwerking met Cyclus voortgezet. Onder andere door de inzet van Schone Buurt Coaches en berichten op sociale media zijn inwoners meegenomen in het belang van het scheiden van afval.

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland
Fijn huishoudelijk restafval	2022	Kg per inwoner	108	148

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland
Restafval per inwoner (grof en fijn huishoudelijk)	2022	Kg per inwoner	119	202

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland
Scheidingspercentage	2022	Percentage van het gescheiden ingezameld huishoudelijk afval	69%	62%

Toelichting
De gemeente heeft zich gecommitteerd aan de landelijke VANG-doelstelling die streeft naar 50kg restafval per persoon per jaar in 2030. Wij presteren goed ten opzichte van omliggende gemeenten, en de dalende trend in de hoeveelheid restafval per persoon in onze gemeente ten opzichte van voorgaande jaren wordt voortgezet. Door middel van goede communicatie en samenwerking met Cyclus zetten we in op een continuering van deze ontwikkeling.

Verbonden Partijen

Groenalliantie Midden Holland (hierna Groenalliantie)

Groenalliantie zet zich in voor het onderhoud en de ontwikkeling van natuur- en recreatiegebieden
Dit doet de Groenalliantie voor verschillende gemeenten. Voor gemeente Waddinxveen is de Groenalliantie verantwoordelijk voor het onderhoud en ontwikkeling van het Gouwebos en 't Weegje.

Groenalliantie heeft verschillende doelen
- De verschillende kenmerken binnen de gebieden behouden en versterken;
- De verbindingen tussen de verschillende gebieden versterken;
- Het toerisme aantrekkelijk maken;
- Biodiversiteit vergroten.

In 2023 heeft de Groenalliantie verschillende activiteiten uitgevoerd om deze doelen te bereiken
Naast divers klein en groot onderhoud, activiteiten op het gebied van communicatie en toezicht en handhaving, heeft de Groenalliantie ook gewerkt aan nieuwe plannen. Samen met gebruikers heeft de Groenalliantie een hindernisbaan in het Gouwebos ontworpen en gebouwd. Ook is een fietsenstalling neergezet. Daarnaast zijn er verschillende maatregelen uitgevoerd in het Gouwebos die de biodiversiteit versterken en zijn er extra wandelroutes aangelegd voor mensen met een beperking.

De Groenalliantie krijgt vanaf 2026 minder inkomsten
De provincie Zuid-Holland is per 1 januari 2018 uit de Groenalliantie gestapt (en ook uit andere provinciale recreatieschappen). Vanaf 2022 ontvangt de Groenalliantie hierdoor minder geld van de provincie. Dit vangt de Groenalliantie op met een extra bijdrage van de gemeente Krimpenerwaard. Vanaf 2026 gaat de provincie nog minder betalen. Er zijn gesprekken met de provincie over de manier waarop en hoeveel de provincie blijft betalen aan de Groenalliantie. Bij de voorjaarsnota van de Provincie in 2024 moet meer duidelijkheid komen over de financiële consequenties.

Momenteel is het weerstandsvermogen van de Groenalliantie goed
In 2023 is er een voordelig saldo van afgerond € 702.000. Besloten is om dit bedrag toe te voegen aan de algemene reserve ter versterking van het weerstandsvermogen en voor afdekking van mogelijke risico's.

Cyclus N.V.
Cyclus N.V. haalt in Waddinxveen afval op en draagt zorgt voor de verwerking van afval en grondstoffen
Cyclus verzorgt het contact met inwoners en de communicatie rondom afvalinzameling. Ook adviseert Cyclus de gemeente over de manier van afvalinzameling. Samen met Cyclus werken we aan de doelen in het Uitvoeringsprogramma VANG Huishoudelijk Afval.

Wat heeft het gekost?

Programma	Begroting 2023		Rekening 2023	Verschil 2023
	voor wijziging	na wijziging		
Lasten	-14.994	-15.483	-15.396	87
Baten	9.119	9.175	9.285	111
Saldo baten en lasten	**-5.875**	**-6.309**	**-6.111**	**198**
Stortingen	-1.650	-2.061	-2.061	0
Onttrekkingen	1.945	2.356	2.356	0
Resultaat	-5.580	-6.014	-5.816	198

Bedragen *€ 1.000

Wegen **€ 88.000 Voordeel**
Van de ondersteunende kosten is ongeveer € 63.000 niet besteed, omdat de inspecties van onze wegen, bruggen en civieltechnische kunstwerken verschoven zijn naar 2024. Hierdoor hebben we het meest actuele beeld van ons areaal en de kwaliteit wanneer we onze beheerplannen actualiseren.

In 2023 zijn we niet gestart met de projecten Staringlaan, Chopinlaan en Esdoornlaan. De belangrijkste redenen hiervoor zijn dat er nieuwe inzichten zijn voor de benadering van de fietsstructuur en dat deze projecten een direct raakvlak hebben met de verkeersveiligheid op de rotondes en met het nog op te stellen Omgevingsprogramma Mobiliteit en Verkeer. Hierdoor hebben we minder investeringen uitgevoerd, waardoor de rentekosten € 91.000 lager zijn uitgevallen. De projecten worden later uitgevoerd.

In de 1ste Burap 2023 is een aanvraag van € 35.000 toegekend voor een bijdrage aan de provincie voor de vervanging iVRI Coenecoop. De provincie heeft deze werkzaamheden uitgesteld naar 2024, waardoor deze bijdrage aan de provincie niet is gedaan. Deze bijdrage wordt bij de 1ste Burap 2024 weer aangevraagd.

Daarnaast is het groot verbruik aan elektriciteitskosten ongeveer € 131.000 hoger uitgevallen. Het gaat hierbij om het elektriciteit verbruik aan de verschillende gebouwen en openbare verlichting.

In 2023 zijn extra inkomsten € 30.000 uit degeneratie en leges gegenereerd. Dit gebeurt wanneer derden kabelwerkzaamheden uitvoeren in de openbare ruimte. Doordat Waddinxveen volop in ontwikkeling is, zijn deze inkomsten de laatste jaren flink toegenomen.

Groen **€ 65.000 Nadeel**
De kosten voor het regulier onderhoud van openbaar groen is € 114.000 hoger uitgevallen. De recente toename van onze financiële lasten voor het beheer van plantsoenen, slootwerkzaamheden en onkruidbeheersing kan worden toegeschreven aan onvoorziene weersomstandigheden. Langdurige periodes van groeizaam weer hebben geleid tot een snellere groei van onkruiden en grassen, met intensiever onderhoud, (groen)afval en stortkosten tot gevolg. Ook hebben extremen in droogte en warmte geleid tot aanzienlijke kosten voor het vervangen van dode of beschadigde aanplant. Daarnaast is het regulier onderhoud van de speelplekken met € 11.000 hoger uitgevallen. Het gaat hierbij om kleinschalig onderhoud van de verschillende speelplekken, onderhoud aan de speeltoestellen en onderhoud van valondergronden.

Van de ondersteunende kosten is € 35.000 niet besteed. Dit komt omdat er minder kosten zijn gemaakt voor de ontwikkeling van de visie natuur-/recreatiegebieden en visie duurzame leefomgeving.

In 2023 zijn er minder investeringen uitgevoerd (zie uitleg bij wegen), waardoor minder rentekosten zijn gemaakt. Tevens is een voordeel van € 25.000 ontstaan door hogere opbrengsten uit verkopen van snippergroen en restkavels.

Riolering
In 2023 hebben we 1% van ons rioolsysteem afgekoppeld. Bij een aantal doorgaande wegen die we opnieuw hebben ingericht, was de waterkwaliteit van het regenwater wat van deze wegen afkomt namelijk te slecht om via open water te af te voeren. We hebben er daarom voor gekozen om ons rioolsysteem aan deze wegen niet af te koppelen. Hierdoor zijn er minder kosten gemaakt en was de geraamde onttrekking aan de egalisatievoorziening rioolrechten niet nodig. Hiermee zijn de tarieven 100% kostendekkend, zie paragraaf 1 lokale heffingen (rioolheffing).
.

Zwerfafval **€ 52.000 Voordeel**
Voor zwerfafval is in 2023 ongeveer € 28.000 minder aan kosten gerealiseerd. Reden hiervan is dat in 2023 een opzet gemaakt is voor een plan van aanpak, waarvan de eerste termijn betaald is. Er worden nieuwe afspraken gemaakt om deze nieuwe aanpak rond zwerfafval ook goed te borgen binnen de organisatie. De overige kosten uit deze werkzaamheden volgen in 2024.

Daarnaast zijn er hogere opbrengsten gerealiseerd vanuit zwerfafval. Het gaat om een vergoeding openbare prullenbakken 2023 voor € 24.000.

Afval
In 2023 zijn naast de hogere kosten voor de afvalstoffenheffing € 135.000 tevens hogere opbrengsten uit leges afvalstoffenheffing en hogere vergoedingen vanuit het Afvalfonds (papier/glas/ ijzer) en Cyclus BV voor PMD (papier/metaal/drankpakjes) gerealiseerd. Om de tarieven 100% kostendekkend te krijgen, is een onttrekking van € 96.000 uit de voorziening Afvalstoffenheffing nodig gebleken, zie paragraaf 1 Lokale Heffingen (afvalstoffenheffing).

Programma: Slagvaardige gemeente

5. Slagvaardige gemeente

Een toegankelijke en transparante gemeente

Inwoners voelen zich niet altijd gehoord of genoeg betrokken door de overheid. Daarnaast voelen inwoners zich niet altijd veilig.

Wat willen we bereiken?

We willen heldere en transparante participatieprocessen
Voorwaarde voor goede samenlevingsparticipatie is dat de samenleving kan volgen wat de gemeente doet met haar inbreng. Vooraf moeten de kaders voor het participatieproces duidelijk zijn. Achteraf moet duidelijk zijn waarom de gemeente iets wel of niet doet. Wanneer participatie onderdeel is van een college- en/of raadsvoorstel, maken we de vooraf gestelde kaders en de achteraf genomen beslissingen ook duidelijk voor het college en/of de gemeenteraad.
We willen het veiligheidsgevoel van onze inwoners vergroten, minder overlast en minder vernielingen
We zetten ons in voor meer wijkagenten. We vergroten de aanwezigheid en zichtbaarheid van de politie en de boa's in de wijken door een slimmere inzet. Ook in de avonduren. We stimuleren buurtpreventie en buurtapps. Waar nodig en mogelijk zetten we cameratoezicht in.

We willen onze dienstverlening verbeteren
We willen dat onze inwoners contact krijgen met iemand die hen helpt. En dat ze niet verdwalen in de bureaucratie van de overheid. De overheid is namelijk niet altijd even toegankelijk. Soms lopen mensen vast in de wirwar van regels. Of ze maken mee dat overheden, domeinen of ketenpartners naar elkaar wijzen.
Ook moeten alle inwoners ons gemakkelijk en snel kunnen bereiken. En moeten ze eenvoudig zaken met ons kunnen afhandelen. We blijven in elk geval oog houden voor mensen die moeite hebben met de digitalisering van de samenleving. Zoals mensen die niet zo goed met een computer of mobiele telefoon kunnen omgaan. Digitale diensten zijn namelijk niet voor iedereen te begrijpen. Door daar rekening mee te houden, sluiten we niemand uit en kan iedereen meedoen. We helpen inwoners bij het vinden van de juiste (digitale) weg.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Samenlevingsparticipatie

Beleidsdoelstelling	Algehele realisatie	Aandacht voor
1 .We maken de kaders voor participatieprocessen duidelijk	☺	
2. We stellen een verordening samenlevingsparticipatie op	☺	🏃

We maken de kaders voor participatieprocessen duidelijk (1)
We hebben in 2023 trainingen ontwikkeld voor de gemeentelijke organisatie om kaders aan het begin van participatieprocessen duidelijk te maken. Dit gaat over participatieprocessen voor inwoners en voor het weergeven van de kaders van participatie in college- en/of raadsvoorstellen. Deze trainingen zijn toegevoegd aan- en geborgd in het standaard trainingsprogramma voor projectleiders en beleidsadviseurs. Hiermee is deze uitvoeringsactie afgerond. Beleidsadviseurs en projectleiders die inwoners betrekken bij beleid en projecten stellen voortaan kaders bij het participatietraject en communiceren deze kaders naar inwoners.

We stellen een verordening samenlevingsparticipatie op (2)
De participatieverordening is bedoeld om het huidige beleid in de lokale wet- en regelgeving te verankeren.
In eerste instantie hebben we gewacht op het wetsvoorstel 'Versterking participatie op decentraal niveau'. Dit wetsvoorstel heeft echter op landelijk niveau vertraging opgelopen. We hebben besloten om niet langer te wachten op de behandeling van dit wetsvoorstel. We zijn daarom in de tweede helft van 2023 begonnen met het voorbereiden van een participatieverordening. Daardoor kon de participatieverordening niet in 2023 afgerond worden, maar komt deze in het 2e kwartaal van 2024 in de gemeenteraad.

Jongerenparticipatie
Sinds een aantal jaren heeft de gemeente een kinderburgemeester en is er een ambitie voor een kinderraad. Met het installeren van een kinderburgemeester wordt geprobeerd kinderen op vroege leeftijd in aanraking te brengen met lokale democratie, maar ook kan de kinderburgemeester een brug vormen tussen lokale politiek en basisschoolleerlingen. In 2023 is de vierde kinderburgemeester geïnstalleerd en zijn we gestart met een kindercomité. Dit zijn kinderen in de leeftijdscategorie van groep 8. Het kindercomité is een initiatief dat de stem van de jeugd in Waddinxveen wil versterken en ervoor zorgt dat de ideeën en behoeften van de jeugd worden gehoord. Het comité is een plek waar kinderen hun ideeën kunnen neerleggen, problemen kunnen aankaarten en actief kunnen meewerken aan het beleid dat direct invloed heeft op hun leefomgeving.

Uitvoering Regeling opvang ontheemden Oekraïne
We hebben in februari naast de opvang locatie aan de Noordkade ook voormalig hotel De Unie in gebruik genomen voor de opvang van Oekraïners. Totaal kunnen wij nu 174 mensen opvangen.

Wijkregie

Beleidsdoelstelling	Algehele realisatie	Aandacht voor
1. We betrekken onze inwoners meer bij de inrichting en het onderhoud van hun directe woonomgeving	☺	

We betrekken onze inwoners meer bij de inrichting en het onderhoud van hun directe woonomgeving (1)
We hebben onze inwoners meer weten te betrekken bij hun directe woonomgeving. Via Waddsup en een themapagina in Hart van Holland hebben we inwoners gestimuleerd om met initiatieven te komen. We hebben hierdoor 10 burgerinitiatieven meer dan in 2022 ontvangen voor het adopteren van openbaar groen, afvalbakken en zitbanken. Voor sociale burgerinitiatieven werkten we nauw samen met de Stichting Wijkwallet Waddinxveen. Via een themapagina in het Hart van Holland en via social media heeft Stichting Wijkwallet zichzelf gepromoot. Dit heeft geleid tot 20 stuks meer aanvragen bij Wijkwallet dan in 2022.

Initiatieven
Schoon
Het aantal vrijwillige inwoners dat dagelijks/wekelijks zwerfafval opruimt is toegenomen tot ongeveer 250 vrijwilligers. Het aantal vrijwillige inwoners dat openbaar groen, afvalbak of zitbank adopteert is toegenomen tot ongeveer 100. Al deze vrijwilligers hebben we in het najaar in het zonnetje gezet als dank voor hun inzet.

Heel
We hebben 7.844 nieuwe ‘meldingen openbare ruimte’ ontvangen waarvan:
- 3.703 via de Fixi website;
- 2.633 via de Fixi app;
- 1.308 via de Frontoffice van Publieksplein;
- 200 via overige kanalen.

Deze meldingen gingen over de categorieën handhaving (1.922 meldingen), afval (1.527), groen (1.196), bestrating (949), openbare verlichting (798), straatmeubilair (352), onderhoud verkeer (304), riolering (268), speelvoorzieningen (177), dieren (126), watergangen (123), milieu-incidenten (36), bruggen en tunnels (29), gladheidsbestrijding (18), sportvelden (12) en kunstwerken (7).

Hiervan zijn er 7.213 binnen 24 uur in behandeling genomen (92%). Bij 5.519 meldingen wilde de melder een terugkoppeling (70%). Hiervan hebben we 4.196 meldingen binnen de servicenorm van 1 week beantwoord (76%).

Veilig
Ook afgelopen jaar hebben de buurtpreventieteams zich ingezet voor een veilige woonomgeving door dagelijks/wekelijks rondes te lopen door de buurten en wijken. De buurtpreventieteams hebben een workshop ‘ondermijning in de wijk’ gevolgd. Daarnaast hebben 8 inwoners zich aangemeld voor buurtWhatsApp-groepen. Ook deze vrijwilligers hebben we in het najaar in het zonnetje gezet.

Dienstverlening

Beleidsdoelstelling	Algehele realisatie	Aandacht voor
1 We maken een nieuw uitvoeringsplan Dienstverlening	☺	
2. We zorgen voor een medewerker die inwoners helpt bij het vinden van de juiste weg	☺	🏃

We maken een nieuw uitvoeringsplan Dienstverlening (1)
Door de organisatie van de niet geplande Tweede Kamerverkiezing op 15 november 2023 liep het nieuwe uitvoeringsplan Dienstverlening enige vertraging op. Inmiddels hebben we het uitvoeringsplan Dienstverlening 2024-2025 vastgesteld. Hierin zijn 20 resultaten benoemd die we in 2024 en 2025 willen bereiken.

We zorgen voor een medewerker die inwoners helpt bij het vinden van de juiste weg (2)
Sinds oktober 2022 hebben we via Kwadraad Maatschappelijk werk een ombudsfunctie/sociaal raadslid in onze gemeente. In het eerste halfjaar 2023 heeft deze medewerker 72 mensen geholpen die vragen hadden. Het ging daarbij met name over het geven van informatie en advies op juridisch- en belastingtechnisch gebied en over uitkeringen. Er zijn minder aanvragen vanuit de ombudsfunctie ontvangen.
Vanaf medio 2023 zijn de arbeidsuren van deze gecombineerde functie structureel verhoogd van 12 naar 18 uur per week. Voorwaarde daarbij is wel dat de ombudsfunctie letterlijk meer zichtbaarheid krijgt en een laagdrempelige benadering.

Verkiezingen
In maart 2023 organiseerden we de gecombineerde verkiezing van de leden van Provinciale Staten en het algemeen bestuur van de Waterschappen Rijnland en Schieland en de Krimpenerwaard. In juli 2023 viel kabinet Rutte IV. Hierdoor organiseerden we op 15 november 2023 ook de verkiezing van de leden van de Tweede Kamer. Bij beide verkiezingen telden we de uitgebrachte stemmen op een centrale plaats. Dat gebeurde op de dag na de verkiezingsdag. Alle verkiezingen zijn rechtmatig verlopen.

Vragenafhandeling Frontoffice
In 2023 hebben we 61% van de ruim 17.000 eerste, veelvoorkomende vragen van onze inwoners in één keer beantwoord. Dat waren vragen die via de telefoon of e-mail aan ons werden gesteld. De meeste vragen gingen over Burgerzaken (34%), het Sociaal Team (12%) en Ruimte (11%).

Pilot Informatiepunt Digitale Overheid (IDO)
In mei 2023 hebben we in samenwerking met de IDO-ambassadeur voor Waddinxveen en bibliotheek De Groene Venen een pilot georganiseerd voor digitaal oncomfortabele inwoners. Eén van de aanbevelingen uit deze pilot hebben we opgenomen in het nieuwe uitvoeringsplan dienstverlening.

Dienstverlening

Beleidsdoelstelling	Algehele realisatie	Aandacht voor
1. We vergroten de aanwezigheid en de zichtbaarheid van de boa's in de wijken	☺	
2. We stellen een coördinator Bibob aan	☺	

We vergroten de aanwezigheid en zichtbaarheid van de boa's in de wijken (1)
Door de krapte op de arbeidsmarkt heeft de invulling van de formatie de nodige tijd in beslag genomen. Maar er staat inmiddels een jong en enthousiast team. De boa's zorgen voor terugkoppelingen bij Fixi meldingen en passen dit structureel toe. Ze zijn aanwezig bij de bijeenkomsten van Buurtpreventie en Wijkregie en nemen deel aan de schouw in het kader van het KVO (Keurmerk Veilig Ondernemen). Ook zijn de boa's aanwezig bij de grotere evenementen in Waddinxveen, zoals Koningsdag en de festiviteiten rondom de intocht van Sinterklaas. Voor een snellere en betere afhandeling van hun dagelijkse werkzaamheden hebben de boa's per 6 april 2023 een herkenbare auto in gebruik genomen.

We stellen een coördinator Bibob aan (2)
We hebben een coördinator Bibob aangesteld. Het inwerktraject is eind 2023 gestart. Ook hebben we Bibob beleid vastgesteld.

Beleidsindicatoren
Openbare orde en veiligheid

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland	Zuid-Holland
Verwijzingen Halt	2023	per 1.000 jongeren	7,5	6,0	8,2
Winkeldiefstallen	2023	Per 1.000 inwoners	1,3	1,9	2,7
Geweldsmisdrijven	2023	Per 1.000 inwoners	0,1*	0,2*	0,2*
Diefstallen uit woningen	2023	Per 1.000 inwoners	0,8	1,3	1,0
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	2023	Per 1.000 inwoners	2,8	3,6	4,1

* De politie heeft deze cijfers m.i.v. 2023 anders samengesteld dan voorgaande jaren.

Verbonden Partijen

Regio Midden-Holland
De regio Midden-Holland is een netwerksamenwerking, een structuur waarbinnen we bestuurlijke afstemming organiseren. We werken binnen deze gemeenschappelijke regeling samen op een aantal onderwerpen, namelijk:

- economie, onderwijs en arbeidsmarkt;
  - het belangrijkste resultaat voor de tafel Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt in 2023 was de vaststelling van de Regionale kwalitatieve bedrijventerreinenstrategie Midden-Holland. Samen met een brede vertegenwoordiging van het bedrijfsleven en onderwijs hebben de samenwerkende gemeenten in Midden-Holland een bedrijventerreinenstrategie opgesteld over de kwaliteit van bedrijventerreinen.
- ruimte en wonen;
  - belangrijkste resultaat in 2023 was de opstelling van de Regionale Projectenlijst Woningbouw Midden-Holland (RPW) door de Regionale Agenda Wonen (RAW). In het Waddinxveense aandeel zijn de nieuwbouwprojecten getoetst aan de doelstellingen uit de Woonzorgvisie Waddinxveen 2035 en het bijbehorende uitvoeringsprogramma.
  - ook is in 2023 de startnotitie voor een regionale woonzorgvisie Midden-Holland vastgesteld. In deze regionale woonzorgvisie worden uitvoeringsafspraken opgenomen voor de regio en per gemeente. Oplevering van de visie volgt in 2024. Uitkomsten hiervan worden meegenomen bij keuzes in nieuwe woningbouwontwikkelingen en verwerkt in het lokale woonbeleid.
- verkeer en vervoer;
  - belangrijkste resultaat in 2023 was de OV concessie voor het busvervoer die op 1 januari 2025 ingaat. Qbuzz wordt voor de duur van deze concessie de uitvoerder van het busvervoer in de regio. Voor de regio en voor Waddinxveen zit er positieve vooruitgang in het aanbod en de kwaliteit.
  - Daarnaast is er regionaal veel aandacht geweest voor verkeersveiligheid.
- duurzaamheid;
  - belangrijk resultaat in 2023 was de realisatie van een regionale kansenkaart voor biodiversiteit.
- cultuur;
  - het belangrijkste resultaat in 2023 was dat er in de regio een culturele belevingsroute is ontwikkeld die de 5 deelnemende gemeenten verbindt via het thema ‘Fietsen onder NAP’. In Waddinxveen is deze route officieel in gebruik genomen tijdens het WadCultureel weekend. De fietsroute van zo’n 25 kilometer leidt je door en langs ‘De Parel aan de Gouwe’.

Ook zijn er gesprekken gevoerd over hoe de Regio Midden-Holland is georganiseerd en hoe dit netwerk wordt ondersteund. Adviesbureau Berenschot leverde een rapport op over het Bestuurlijk Regionaal Ecosysteem. Hieruit bleek dat de slagkracht en de meerwaarde van de regionale samenwerking kan worden vergroot door de uitvoeringskracht te versterken. De gesprekken hierover zijn in 2023 gevoerd en krijgen in 2024 een vervolg.

Sociaal domein
Met ingang van 2023 is het onderwerp sociaal domein uit de begroting van de regio Midden-Holland gehaald. De werkzaamheden voor het sociaal domein zijn afzonderlijk ondergebracht in een Regionale Werkorganisatie (RWO). Deze RWO krijgt de vorm van een Gemeenschappelijke Regeling. Besluitvorming hierover volgt in 2024.

Veiligheidsregio Hollands-Midden (VRHM)

Bescherming van onze inwoners tegen rampen en crises blijft belangrijk

De VRHM is er voor de inwoners van de hele regio. De belangrijkste taak is het beschermen van de inwoners tegen de risico's van rampen en crises. Zo zorgt de VRHM dat de inwoners veilig zijn.
Wat de VRHM in 2023 heeft gedaan staat uitgelegd in het Regionaal Beleidsplan VRHM 2020-2023 'Veiligheid in samenhang'. In dit beleidsplan zijn alle taken (meldkamer, brandweerzorg, GHOR, risico- en crisisbeheersing en bevolkingszorg) van de VRHM opgenomen.

Er zijn in 2023 op verschillende terreinen stappen gezet. Zo is de VRHM gestart met de doorontwikkeling van medewerkers op het gebied van crisisbeheersing. Hierbij zijn nieuwe manieren bekeken om medewerkers vakbekwamer te maken en te houden. Eén van de voorbeelden is de digitale leeromgeving OPEN, waar literatuur, cursussen en evaluaties te vinden zijn voor alle crisisfunctionarissen.
Daarnaast is aan de preventieve kant een doorontwikkeling gestart op het gebied van kennishouders en accounthouders. Dit is een belangrijke ontwikkeling voor het toekomstbestendig en risicogericht adviseren.
Ten slotte is de brandweer gestart met de uitrol van de nieuwe Tankautospuiten. Dit was op het einde van het jaar nog niet afgerond.

Operationele prestaties Brandweer Hollands-Midden	**2023**	**2022**	**2021**	**2020**
Totaal aantal incidenten in regio Hollands Midden	6.647	7.932	6.977	7.121
Percentage opkomsttijd Officier van Dienst (OvD) en/of Hoofdofficier van Dienst (HOvD) sneller dan- of gelijk aan de wettelijke norm (15 minuten na alarmering OvD en 30 minuten na alarmering HOvD) in Hollands Midden	81,3%	82,2%	78,6%	82,1%
Adviezen omgevingsveiligheid (Wabo) voor Waddinxveen	95	84	93	67
Percentage adviezen omgevingsveiligheid (Wabo) binnen de afgesproken behandeltermijn afgehandeld voor Waddinxveen	82,1%	85,7%	84,9%	82,1%
Controles brandveiligheid in Waddinxveen	18	24	9	8
Totaal aantal incidenten in Waddinxveen (exclusief Brandweer First Responders)	279	293	229	282
Percentage opkomsttijd incidenten prio 1 binnen 9 minuten	42,1%	31,7%	36,6%	28,9%
Totaal aantal meldingen kazerne Waddinxveen	202	245	178	210

Wat heeft het gekost?

Programma	Begroting 2023		Rekening 2023	Verschil 2023
	voor wijziging	na wijziging		
Lasten	-6.176	-9.666	-9.365	301
Baten	612	5.507	5.992	485
Saldo baten en lasten	**-5.564**	**-4.159**	**-3.373**	**787**
Stortingen	0	-3.280	-3.280	0
Onttrekkingen	0	0	0	0
Resultaat	-5.564	-7.439	-6.652	787

Bedragen *€ 1.000

College B&W **€ 126.000,- Voordeel**
De personele lasten voor het college zijn voor 2023 met € 3.000,- hoger uitgevallen. Het betreft de kosten van salarissen, opleidingen, personele kosten (bijv. treinreizen) en representatiekosten. De dotatie aan de voorziening wachtgeld- en pensioenen wethouders is € 105.000,- lager dan was begroot.
Voor een uitkering aan een oud-wethouder is een vergoeding van de arbeidsongeschiktheidsverzekering ontvangen van ongeveer € 18.000,-.

Veiligheid **€ 424.000 Voordeel**
Op het regulier budget en afrekening van projecten zijn lagere kosten € 13.000,- gerealiseerd. Bij Veiligheid zijn opbrengsten uit dwangsommen gerealiseerd, in totaal € 411.000,-, (Staringlaan, Coenecoop en Kromme Esse).

Burgerzaken **€ 29.000 Voordeel**
Er zijn extra opbrengsten, in totaal € 24.000,-, gerealiseerd vanuit Naturalisatie. Voor de persoonsdocumenten zijn er voor de rijbewijzen en gezondheidsverklaringen 75+ minder lasten van € 5.000,- gerealiseerd.

Opvang Oekraïners **€ 208.000 Voordeel**
De specifieke uitkering voor de opvang ontheemden Oekraïne is toereikend geweest om de kosten voor de opvang van Oekraïners te dekken.
Voorgesteld wordt om het positieve resultaat van € 208.000 te storten in de bestaande reserve Opvang Vluchtelingen.

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

6. Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Inleiding

Het onderdeel algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien heeft betrekking op onderwerpen die niet onder andere programma's kunnen worden opgenomen.

Lokale heffingen

De lokale heffingen zijn de onroerendezaakbelastingen en de toeristenbelasting. Deze heffingen worden hier opgenomen omdat de besteding niet gebonden is aan één van de andere programma's. Voor een toelichting op deze heffingen verwijzen we naar de in deze jaarstukken opgenomen Paragraaf 1 Lokale heffingen.

Beleidsindicatoren

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland	Zuid-Holland
Gemiddelde WOZ waarde	2023	* 1.000 euro	€ 372	€ 375	€ 359
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	2023	euro	€ 937	€ 1.020	€ 871
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	2023	euro	€ 963	€ 1.080	€ 968

Verbonden Partijen

Belastingsamenwerking Gouwe Rijnland

De Belastingsamenwerking Gouwe Rijnland (BSGR) zorgt ervoor dat we onze belastingen betaald krijgen.

De BSGR doet voor onze gemeente de heffing en invordering van alle belastingen en de meeste retributies. De BSGR doet dit zoveel mogelijk geautomatiseerd. De BSGR heeft hiermee een hoge kwaliteit en service tegen zo laag mogelijke kosten.
Financieel overzicht met toelichting

Financieel overzicht met toelichting

Programma	Begroting 2023		Rekening 2023	Verschil 2023
	voor wijziging	na wijziging		
Lasten	-457	-525	-509	16
Baten	8.353	9.586	9.785	198
Saldo baten en lasten	**7.896**	**9.061**	**9.276**	**215**
Stortingen	0	0	0	0
Onttrekkingen	0	0	0	0
Resultaat	**7.896**	**9.061**	**9.276**	**215**

Bedragen *€ 1.000

Algemene uitkering

Het gemeentefonds is in Nederland een begrotingsfonds, waaruit gemeenten worden gesubsidieerd. Het Rijk stopt jaarlijks een deel van zijn belastingopbrengsten in het gemeentefonds. Gemeenten ontvangen geld van het Rijk om hun taken uit te voeren. Het gemeentefonds bestaat uit twee onderdelen, de algemene uitkering en de integratie/decentralisatie-uitkeringen.

Gemeenten ontvangen op drie tijdstippen in het jaar informatie over de gemeentefondsuitkeringen in de vorm van circulaires:
- In mei op basis van de Voorjaarsnota;
- In september op basis van de Miljoenennota;
- In december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota.

De circulaires bevatten ook actuele informatie die op een later tijdstip in de rijksbegroting wordt verwerkt. De mededelingen in de circulaires zijn steeds onder het voorbehoud van parlementaire goedkeuring.

In de begroting 2023 na wijziging zijn de gevolgen tot en met de Septembercirculaire 2023 verwerkt. In de rekening 2023 zijn de gevolgen tot en met de Decembercirculaire 2023 verwerkt.

Financieel overzicht met toelichting

Programma	Begroting 2023		Rekening 2023	Verschil 2023
	voor wijziging	na wijziging		
Lasten	0	0	0	0
Baten	54.048	57.516	58.694	1.178
Saldo baten en lasten	**54.048**	**57.516**	**58.694**	**1.178**
Stortingen	0	0	0	0
Onttrekkingen	0	0	0	0
Resultaat	**54.048**	**57.516**	**58.694**	**1.178**

Bedragen *€ 1.000

Treasury inclusief aandelen en dividend

In dit onderdeel van de jaarstukken is het saldo van het renteresultaat op treasury en dividend op aandelen inzichtelijk gemaakt. We bezitten aandelen in de BNG Bank N.V., Oasen N.V. en Cyclus N.V. Ook hebben we deelnemingen in de Commanditair BV Triangel, de GEM Triangel Beheer BV en de GEM CV Park Triangel.

Verbonden Partijen

BNG Bank N.V.

De BNG Bank N.V. is de bank van en voor overheden en voor instellingen met een maatschappelijk belang

De BNG loopt een klein risico bij het geven van leningen. Dit komt omdat:
- Gemeenten, provincies en de Staat eigenaar zijn van deze bank;
- De statuten bepalen dat er een kleine groep van klanten is.

De BNG voegt de verschillende vragen van klanten samen tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd.
Door de combinatie van beide onderdelen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen. Het dividend in 2023 bedroeg € 2,16 per aandeel.
De nettowinst van BNG Bank over 2023 bedraagt € 254 miljoen (2022: € 300 miljoen). Over 2023 is voorgesteld om een dividend uit te keren van € 120 miljoen een pay-out van 50.%. Dit is conform het beleid van de bank tot 2023.
Het dividend bedraagt € 2,16 per aandeel van nominaal € 2,50 (2022: € 2,50 per aandeel). Het dividend voor gemeente Waddinxveen bedraagt € 38.498 bij 17.823 aandelen.

Oasen N.V.

Oasen N.V. is een drinkwaterbedrijf met een maatschappelijke taak

Door veel verbetering en innovatie wil Oasen een nog betere kwaliteit leveren. Nog beter drinkwater, een nog beter transportsysteem en nog betere klantinteractie. Dat doen ze door de verantwoordelijkheid en het vakmanschap van hun medewerkers centraal te stellen, te benutten en te stimuleren. Schoon drinkwater is belangrijk voor onze inwoners.
De nettowinst van Oasen over 2022 bedraagt circa € 3,1 (2021: circa € 5,6 miljoen). Over 2022 is in 2023 geen dividend uitgekeerd. Het resultaat 2022 is, conform het advies van de RvC, volledig toegevoegd aan de overige reserves van Oasen.

Cyclus N.V.

Een toelichting op deze verbonden partij staat in Programma 4 Leefbaar Dorp.

GEM CV Park Triangel

Een toelichting op deze verbonden partij staat in Programma 3 Dorp in ontwikkeling.

Wat heeft het gekost?

Programma	Begroting 2023		Rekening 2023	Verschil 2023
	voor wijziging	na wijziging		
Lasten	-2.094	-1.868	-1.767	101
Baten	2.821	2.926	2.105	-821
Saldo baten en lasten	**727**	**1.058**	**338**	**-720**
Stortingen	0	0	0	0
Onttrekkingen	0	0	0	0
Resultaat	**727**	**1.058**	**338**	**-720**

Bedragen *€ 1.000

Overige algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

In dit onderdeel van de jaarstukken zijn overige baten en lasten verwerkt.

Wat heeft het gekost?

Programma	Begroting 2023		Rekening 2023	Verschil 2023
	voor wijziging	na wijziging		
Lasten	-2.550	-433	-528	-95
Baten	0	0	42	42
Saldo baten en lasten	**-2.550**	**-433**	**-486**	**-53**
Stortingen	0	0	0	0
Onttrekkingen	0	0	0	0
Resultaat	**-2.550**	**-433**	**-486**	**-53**

Bedragen *€ 1.000

Overhead

In dit onderdeel van de jaarstukken zijn de baten en lasten van de overhead verwerkt.

Wat heeft het gekost?

De totale bruto kosten voor overhead zien er in 2023 als volgt uit:

Programma	Begroting 2023		Rekening 2023	Verschil 2023
	voor wijziging	na wijziging		
Lasten	-10.264	-11.362	-11.929	-567
Baten	0	0	290	290
Saldo baten en lasten	**-10.264**	**-11.362**	**-11.639**	**-277**
Stortingen	0	0	0	0
Onttrekkingen	0	0	0	0
Resultaat	**-10.264**	**-11.362**	**-11.639**	**-277**

Bedragen *€ 1.000

Investeringen, grondbedrijf en groot onderhoud

Van de totale kosten van overhead is in 2023 toegerekend aan investeringen, groot onderhoud en grondbedrijf:

	Begroting 2023		Rekening 2023	Verschil 2023
	voor wijziging	na wijziging		
Investeringen/Groot onderhoud	-303	-303	-334	-31
Grondbedrijf	-265	-265	-194	71
Overige projecten	-62	-62	-26	36
Resultaat	**-630**	**-630**	**-554**	**76**

Producten met een kostendekkende heffing

Van de totale kosten van overhead is in 2023 toegerekend aan kostendekkende heffingen:

	Begroting 2023		Rekening 2023	Verschil 2023
	voor wijziging	na wijziging		
Rioolheffing	-369	-369	-357	12
Afvalstoffenheffing	-250	-250	-238	12
Begraafplaatsen	-97	-97	-97	0
Resultaat	**-715**	**-715**	**-692**	**24**

De totale netto kosten voor overhead zien er in 2023 als volgt uit. Dit zijn de bruto kosten overhead verminderd met de toerekening aan investeringen, groot onderhoud en grondbedrijf:

	Begroting 2023		Rekening 2023	Verschil 2023
	voor wijziging	na wijziging		
Lasten	-9.634	-10.732	-11.375	-643
Baten	0	0	290	290
Saldo baten en lasten	**-9.634**	**-10.732**	**-11.085**	**-353**
Stortingen	0	0	0	0
Onttrekkingen	0	0	0	0
Resultaat	**-9.634**	**-10.732**	**-11.085**	**-353**

Beleidsindicatoren

Indicator	Jaar	Eenheld	Waddinxveen	Trend meerjarig
Formatie	2023	fte per 1.000 inwoners	6,3	8.3
Bezetting	2023	fte per 1.000 inwoners	5.8	7.4
Apparaatskosten	2023	kosten per inwoner	€ 635	2024: €696
Externe Inhuur	2023	% van totale kosten personeel	19,22%	2024:8,1%
Overhead	2023	% van totale lasten	9,62%	2024:9,7%

Vennootschapsbelasting (Vpb)

In dit onderdeel van de jaarstukken is de sinds 2016 wettelijk verplichte Vpb voor overheden verwerkt. De Vpb-last wordt verwacht vanuit de grondbedrijfsfunctie. Deze Vpb last is verantwoord in paragraaf 7 “Grondbeleid”. Voor de algemene dienst is er alleen sprake van Vpb-druk op reclameopbrengsten.

Programma	Begroting 2023		Rekening 2023	Verschil 2023
	voor wijziging	na wijziging		
Lasten	-15	-25	-18	7
Baten	0	0	0	0
Saldo baten en lasten	**-15**	**-25**	**-18**	**7**
Stortingen	0	0	0	0
Onttrekkingen	0	0	0	0
Resultaat	**-15**	**-25**	**-18**	**7**

Bedragen x € 1.000

Wat heeft het gekost? (TOTAAL)

Programma	Begroting 2023		Rekening 2023	Verschil 2023
	voor wijziging	na wijziging		
Lasten	-15.380	-14.213	-14.752	-538
Baten	65.223	70.029	70.917	888
Saldo baten en lasten	**49.843**	**55.815**	**56.165**	**350**
Stortingen	0	0	0	0
Onttrekkingen	0	0	0	0
Resultaat	**49.843**	**55.815**	**56.165**	**350**

Bedragen x € 1.000

OZB niet-woningen **€ 205.000 Voordeel**
De opbrengsten OZB niet-woningen zijn hoger dan verwacht. Dit heeft onder andere te maken met de afwikkeling van de taxaties Waardering Onroerende Zaken (WOZ) van bedrijfspanden, waardoor pas eind 2023/begin 2024 de aanslagen zijn opgelegd. En ook met areaal uitbreiding in panden. Het bedrag is een structureel voordeel.

Algemene uitkering **€ 1.178.000 Voordeel**
De algemene uitkering heeft in 2023 een incidenteel voordeel van € 1.178.000. De voornaamste oorzaak is de gevolgen van de Decembercirculaire 2023 die niet konden worden verwerkt in de 2e Burap 2023.

Treasury **€ 720.000 Nadeel**
Als gevolg van een hogere renteopbrengst op de rekening van het schatkistbankieren is het gevolg dat de renteomslag verlaagd is van 2,5% op begrotingsbasis naar 1,5%. De lagere renteomslag is niet aangepast bij de 2e Burap 2023, dat betekent een incidenteel nadeel op de bespaarde rente binnen het taakveld treasury. Het voordeel komt terug op de overige taakvelden in de programmarekening.

Lagere WW-uitkering **€ 101.000 Voordeel**
Voor WW-uitkeringen draagt de gemeente de lasten. Deze zijn in 2023 € 101.000 lager dan begroot. Dit geeft een incidenteel voordeel.

Verlofsparen **€ 242.000 Nadeel**
Met ingang van 1 januari 2022 is het voor medewerkers mogelijk om verlof te sparen. Per 31 december 2022 is op basis van een overzicht bovenwettelijke verlofuren een voorziening gevormd voor een bedrag van € 98.000 berekend tegen een gemiddeld uurloon. Voor het jaar 2023 heeft er wederom een berekening plaatsgevonden van bovenwettelijke verlofuren. Dit betekent dat de voorziening verlofsparen hoogd moet worden met een bedrag van € 242.000 tot een saldo van € 340.000.

Huisvesting en werkplek **€ 68.000 Nadeel**
De energiekosten voor het gemeentehuis zijn in de begroting veel lager opgenomen dan werkelijk is uitgegeven.

Formatie en inhuur **€ 388.000 Nadeel**
De lasten vielen uiteindelijk hoger uit. Het was in 2023 wederom moeilijk om vacatures in te vullen, waardoor er externen ingehuurd moesten worden tegen hogere lasten.

Automatisering (taakspecifieke applicaties) **€ 186.000 Voordeel**
Er is sprake van een incidenteel voordeel op taakspecifieke applicaties.

Opleidingskosten **€ 98.000 Voordeel**

Er is in 2023 minder deelgenomen aan opleidingen. Ook is er vooral aan onlineopleidingen deelgenomen, die vaak goedkoper zijn dan opleidingen die fysiek plaatsvinden. Dit is een incidenteel voordeel.

Paragrafen

Paragraaf 1 Lokale heffingen

Inleiding

Lokale overheden dienen ten minste voor een deel van hun inkomsten te beschikken over een eigen belastinggebied. Dit belastinggebied wordt gevormd door heffingen die een belangrijk onderdeel vormen van algemene dekkingsmiddelen van de gemeente (zoals onroerende-zaakbelastingen en toeristenbelasting) en heffingen die een belangrijk onderdeel vormen van de specifieke dekkingsmiddelen van de gemeente (dat is afvalstoffenheffing, rioolheffing en leges).

De Paragraaf Lokale heffingen geeft een overzicht in hoofdlijnen van de diverse belastingen en heffingen, een toelichting op de opbouw van heffingen die maximaal kostendekkend mogen zijn. Een overzicht van de lokale lastendruk en een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Beleidskaders

In het kader van het beleid voor lokale heffingen zijn onder andere de volgende onderwerpen van belang:

- Druk van de lokale belastingen en heffingen.
- Kostendekkendheid
- Kwijtscheldngsbeleid

Overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

In dit onderdeel wordt de ontwikkeling van de geraamde opbrengsten van de onroerendezaakbelastingen, de toeristenbelasting, de precariobelasting, de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de begraafrechten nader toegelicht. Daarnaast wordt gekeken naar de kostendekkendheid van de heffingen en leges waarop dit van toepassing is, dit als gevolg van de vernieuwing van het BBV.

Kostendekkendheid leges
Vanaf 1 januari 2013 wordt gestreefd naar een kostendekkingsgraad van 99% per leges titel. Uit de tabellen bij het onderdeel “leges” blijkt dat dit uitgangspunt niet volledig wordt gerealiseerd. Dit heeft onder andere te maken met de tarieven van persoonsdocumenten, deze tarieven worden vastgesteld door het Rijk.

Toerekening kosten straatreiniging
In 2020 is het Gemeentelijk Riolering Plan geactualiseerd (dit heet hierna Gemeentelijk Waterplan (GWP)). Naar aanleiding van dit plan is de toerekening van kosten straatreiniging geactualiseerd. Van straatvegen wordt 50% naar riolering en 50% naar afval doorbelast. De kosten voor verzorgend onderhoud wegen wordt gelijkmatig verdeeld tussen riolering, afval, wegen en groen.

Precariobelasting

Precariobelasting op ondergrondse kabels en leidingen

De precariobelasting op ondergrondse kabels en leidingen van nutsbedrijven is per 1 juli 2017 afgeschaft.
De gemeente Waddinxveen heeft tot en met het begrotingsjaar 2021 precariobelasting geheven. Vanaf 2022 valt in de periode 2022-2026 de reservering cumulatief vrij dalend met 10%. In 2023 is 40% vrijgevallen.

Onroerendezaakbelastingen en toeristenbelasting

In 2023 zijn de tarieven onroerendezaakbelastingen woningen en niet-woningen niet verhoogd. Het tarief toeristenbelasting is in 2023 niet verhoogd.

Het volgende overzicht geeft inzicht in de ontwikkeling van de opbrengsten onroerendezaakbelastingen:

	Begroting 2023		Rekening 2023
	voor wijziging	na wijziging	
Woningen eigenaren	4.138	4.519	4.516
Niet woningen gebruikers	1.705	2.090	2.219
Niet woningen eigenaren	2.477	**2.944**	3.021
Totaal	**8.320**	**9.553**	**9.756**

Bedragen x € 1.000

De aanslagen OZB zijn gecombineerd met de WOZ-beschikkingen. De waarde van de WOZ-beschikking is de grondslag voor de aanslag OZB. In 2023 heeft de gemeente Waddinxveen 1.044 (2022: 658) bezwaarschriften ontvangen tegen de WOZ-beschikkingen van 995 (2022: 543) woningen en 49 (2022: 115) bedrijven. Deze bezwaarschriften hebben geleid tot het verlagen van de waarde van 280 (2022: 183) woningen en 13 (2022: 13) bedrijven. Tegen 6 (2022: 18) uitspraken hebben de betreffende belanghebbenden beroep ingesteld.

De geraamde opbrengst toeristenbelasting was in het begrotingsjaar 2023 € 33.000. De werkelijke opbrengst is uitgekomen op € 29.000.

Heffingen die onderdeel vormen van de specifieke dekkingsmiddelen

De gemeente Waddinxveen heeft als uitgangspunt dat de tarieven voor afvalstoffenheffing, rioolheffing en begraafrechten 100% kostendekkend dienen te zijn. Indien deze tarieven al 100% kostendekkend zijn, worden de tarieven niet automatisch gecorrigeerd voor inflatie. Dit is op grond van de Gemeentewet niet toegestaan. De tarieven afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn inclusief compensabele btw op de kosten van derden.

Om schoksgewijze tariefsaanpassing over de jaren te voorkomen zijn voor de heffingen die onderdeel uitmaken van de specifieke dekkingsmiddelen egalisatievoorzieningen in het leven geroepen. Overhead wordt door de vernieuwing van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) met ingang van 2017 niet meer doorbelast naar externe producten, maar mag voor de heffingen nog wel extracomptabel als last worden meegerekend bij de berekening van de kostendekkendheid.

Afvalstoffenheffing

	Begroting 2023		Rekening 2023
	voor wijziging	na wijziging	
Opbrengst afvalstoffenheffing	4.795	4.815	4.845

Bedragen x € 1.000

De berekening van de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing ziet er voor 2023 als volgt uit:

Berekening van kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing		
	Begroting	Realisatie
Kosten afvalverwerking inclusief omslagrente	4.175	4.505
inkomsten afvalverwerking exclusief heffingen	-117	-.437
Storting egalisatievoorziening	0	0
Netto kosten afvalverwerking	**4.058**	**4.068**
Toe te rekenen kosten afvalverwerking:		
Overhead	176	176
Compensabele BTW	719	717
Totale kosten afvalverwerking	**4.953**	**4.961**
afvalstoffenheffing	4.795	4.845
Onttrekking egalisatievoorziening	158	96
Totale opbrengst afvalverwerking	**4.953**	**4.941**
Dekkingspercentage	**100%**	**100%**

Bedragen x € 1.000

Voor 2023 is de mutatie in de Voorziening egalisatie afvalstoffenheffing een onttrekking van € 96.000. Het saldo van de Voorziening egalisatie afvalstoffenheffing bedraagt per 31 december 2023 € 544.000.

Rioolheffing

Bedragen x € 1.000	Begroting 2023		Rekening 2023
	voor wijziging	na wijziging	
Opbrengst rioolheffing	3.180	3.050	3.033

Bedragen x € 1.000

De berekening van de kostendekkendheid van de rioolheffing ziet er voor 2023 als volgt uit:

Berekening van kostendekkendheid van de rioolheffing		
	Begroting	Realisatie
Kosten rioleringstaak exclusief heffingen	2.745	2.360
Inkomsten rioleringstaak exclusief heffingen	-2	-2
Netto kosten rioleringstaak	**2.743**	**2.358**
Toe te rekenen kosten rioleringstaak:		
Overhead	355	355
BTW	375	320
Totale kosten rioleringstaak	**3.474**	**3.033**
Rioolheffing	3.180	3.033
Onttrekking aan de egalisatievoorziening tarieven rioolrechten	294	0
Totale opbrengst rioolstaak	**3.474**	**3.033**
Dekkingspercentage	**100%**	**100%**

Bedragen x € 1.000

Voor 2023 is de mutatie in de Voorziening egalisatie tarieven rioolrechten een onttrekking van € 0 (begroot € 294.000) Het saldo van de Voorziening egalisatie tarieven rioolrechten bedraagt per 31 december 2023 € 2.032.000.

Begraafrechten

Bedragen x € 1.000	Begroting 2023		Rekening 2023
	voor wijziging	na wijziging	
Opbrengst begraafrechten	366	366	424

Bedragen x € 1.000

De berekening van de kostendekkendheid van de begraafrechten ziet er voor 2023 als volgt uit:

Berekening van kostendekkendheid van de begraafrechten		
	Begroting	**Realisatie**
Kosten begraafplaats inclusief omslagrente	314	305
Storting egalisatievoorziening begraafplaatsen	0	22
Netto kosten begraafplaats	**314**	**327**
Toe te rekenen kosten begraafplaats:		
Overhead	97	97
BTW	-	-
Totale kosten begraafplaats	**411**	**424**
Opbrensten begraafplaats	366	424
Onttrekking egalisatievoorziening begraafplaatsen	44	
Totale opbrengst begraafplaats	**411**	**424**
Dekkingspercentage	**100%**	**100%**

Bedragen x € 1.000

Voor 2023 is de mutatie in de Voorziening egalisatie begraafplaatsen een storting van € 22.000 (begroot onttrekking € 44.000). Het saldo van de Voorziening egalisatiereserve begraafplaatsen bedraagt per 31 december 2023 € 348.000.

Leges

De kostendekkendheid van de leges is als volgt:

Kostendekkendheid van leges Titel I: BEGROTING			
Hoofdstuk	**Lasten**	**Baten**	**Kostendekking %**
Huwelijk	-32.655	33.113	101,40%
Persoonsdocumenten	-328.648	310.236	94,40%
Verstrekkingen en Nasporingen	-23.271	17.866	76,77%
Huisvesting	-0	0	0,00%
Handel en (APV-)vergunningen	-4.082	2.232	54,67%
Telecommunicatie	-14.326	18.420	128,58%
Verkeer en vervoer	-15.732	4.154	26,40%
Rioolaansluiting	-1.584	2.388	150,73%
Totaal	**-420.298**	**388.409**	**92,41%**

Kostendekkendheid van leges Titel I REALISATIE			
Hoofdstuk	**Lasten**	**Baten**	**Kostendekking %**
Huwelijk	-27.587	26.186	94,92%
Persoonsdocumenten	-309.083	291.722	94,38%
Verstrekkingen en Nasporingen	-26.533	24.083	90,77%
Huisvesting	-90	188	207,45%
Handel en (APV-)vergunningen	-777	290	37,32%
Telecommunicatie	-27.993	43.759	156,32%
Verkeer en vervoer	-13.807	5.787	41,91%
Rioolaansluiting	- 1.736	2.448	141,02%
Totaal	**-407.606**	**394.463**	**96,78%**

Kostendekkendheid van leges Titel II BEGROTING			
Hoofdstuk	**Lasten**	**Baten**	**Kostendekking %**
Bouwvergunningen	-1.407.000	1.407.000	100,00%
Totaal	**-1.407.000**	**1.407.000**	**100,00%**

Kostendekkendheid van leges Titel II REALISATIE			
Hoofdstuk	**Lasten**	**Baten**	**Kostendekking %**
Bouwvergunningen	-1.228.000	1.228.000	100,00%
Totaal	**-1.228.000**	**1.228.000**	**100,00%**

Kostendekkendheid van leges Titel III BEGROTING			
Hoofdstuk	**Lasten**	**Baten**	**Kostendekking %**
Horeca	-2.571	2.313	89,96%
Organiseren evenementen of markten	-4.997	3.290	65,83%
Brandbeveiligingsverordening	-	-	-
Totaal	**-7.568**	**5.603**	**74,04%**

Kostendekkendheid van leges Titel III REALISATIE			
Hoofdstuk	**Lasten**	**Baten**	**Kostendekking %**
Horeca	-5.265	5.928	112,59%
Organiseren evenementen of markten	-617	1.044	169,21%
Brandbeveiligingsverordening	-	-	-
Totaal	**-5.882**	**6.972**	**118,53%**

Kwijtscheldingsbeleid

In de begroting 2023 is bij de afvalstoffenheffing € 164.000 geraamd voor het verlenen van kwijtschelding. De werkelijke lasten bedragen € 171.000.

Lokale lastendruk

Onderstaande tabellen geven inzicht in de belastingdruk in 2023 in de gemeente Waddinxveen ten opzichte van de gemeenten in de regio Midden-Holland.

Gemeente	Gemiddelde taxatiewaarde	Tarief OZB woningen eigenaren	Tarief afvalstoffenheffing	Tarief rioolheffing
Waddinxveen	**370.000**	**0,0892%**	**368**	**209**
Bodegraven - Reeuwijk	432.000	0,1260%	354	337
Gouda	323.000	0,0841%	373	477
Zuidplas	412.000	0,1022%	322	197
Krimpenerwaard	388.000	0,0858%	430	319
Gemiddelde	**385.000**	**0,0974%**	**369**	**308**

Totale belastingdruk bij regio Midden-Holland gemeenten in 2023:

Gemeente	Totale belastingdruk
Waddinxveen	**963**
Bodegraven - Reeuwijk	1.306
Gouda	1.175
Zuidplas	1.006
Krimpenerwaard	925
Gemiddelde	**1.075**

Bron: Coelo Atlas van de lokale lasten 2023 en Waarderingskamer

Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Het beleid voor het risicomanagement is vastgesteld op 5 juli 2017. In het beleidskader zijn de volgende doelen opgenomen:

1. Kaderstelling raad en formuleren van beleidsuitgangspunten: De raad is verantwoordelijk voor een sluitende begroting. De raad heeft een kaderstellende, budgetterende en controlerende taken. Vanuit deze rollen geeft de raad de kaders met betrekking tot het weerstandsvermogen en het risicomanagement aan en stelt de raad hiervoor het beleid vast waarbinnen de gemeente Waddinxveen dient te opereren.
2. Voldoen aan wet- en regelgeving: Beleid over weerstandsvermogen en risicomanagement wordt via wet- en regelgeving (BBV, Gemeentewet en Financiële verordening) verplicht gesteld. Door het vaststellen van deze nota en een actualisatie hiervan voldoet de gemeente Waddinxveen aan wet- en regelgeving
3. Verhogen van het risicobewustzijn: Risico's meer inzetten als tool voor bestuur en management met als doel het verhogen van het risicobewustzijn.
4. Borgen van aandacht voor het managen van risico's door het nemen van beheersmaatregelen: Het signaleren van de risico´s is de eerste stap. Maar vervolgens moeten de maatregelen worden benoemd die genomen worden om de risico´s zo veel mogelijk te beheersen. Op deze manier wordt er proactief met risico's omgegaan, in plaats van reactief. Meer terugkijken en leren van het effect van de beheersmaatregelen.
5. Zorgen voor beter bestuur en voor vertrouwen in bestuur: Een goed risicomanagement zorgt ervoor dat de burgers vertrouwen hebben in de gemeente en haar bestuurders, want zij hechten belang aan een goedwerkende gemeente.

Er moet worden gezorgd dat het optreden van risico's zo weinig mogelijk effect heeft op de uitvoering van het bestaande beleid. Daarbij beoordeelt de gemeente het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen is de mate waarin de gemeente mogelijke risico's op kan vangen zonder dat de continuïteit van beleid of bedrijfsvoering in gevaar komt.
Risicomanagement is het samenspel van activiteiten om de nadelige gevolgen van risico's zoveel mogelijk binnen de grenzen te houden. Het is een dynamisch proces. De raad bepaalt de grenzen en de spelregels. Deze liggen vast in het beleidskader. Gedurende het jaar worden de risico's en beheersmaatregelen geactualiseerd. Er moet worden gezorgd dat het optreden van risico's zo weinig mogelijk effect heeft op de uitvoering van het bestaande beleid. Daarbij beoordeelt de gemeente het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen is de mate waarin de gemeente mogelijke risico's op kan vangen zonder dat de continuïteit van beleid of bedrijfsvoering in gevaar komt. Hierover wordt gerapporteerd in de jaarstukken en in de programmabegroting. In het proces van risicobeheersing worden steeds de volgende stappen doorlopen: identificeren, analyseren, beoordelen, maatregelen ontwerpen en implementeren en als laatste evalueren en rapporteren.

Volgens het beleid zijn de risico's van het grondbedrijf niet in deze paragraaf opgenomen wegens de geheel eigen methodiek. Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 7 Grondbeleid. Wel is het weerstandsvermogen van het grondbedrijf gecorrigeerd op de beschikbare weerstandscapaciteit van de algemene dienst, zodat het beschikbare weerstandsvermogen, opgenomen in deze paragraaf, een totaalbeeld geeft.

Deze paragraaf is als volgt opgebouwd. Allereerst rapporteren we over de risico-inventarisatie. Op basis hiervan wordt de benodigde weerstandscapaciteit berekend. Daarnaast hebben we de beschikbare weerstandscapaciteit in kaart gebracht. Op basis van de benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit wordt het weerstandsvermogen berekend. Tenslotte worden de kengetallen over de financiële positie van de gemeente weergegeven.

Risico-inventarisatie

Het risicoprofiel omvat 52 risico's. Vanuit het risicomanagement systeem zijn alle risico's geactualiseerd. Hieronder staan de financiële risico´s met een gewogen risico vanaf € 100.000.
Daarbij hebben we ook – conform de nota – de beheersmaatregel weergegeven. De berekeningswijze is conform de spelregels in het beleidskader. Hieruit komt de volgende top 4 naar voren. Deze golden ook al bij de vorige risico-inventarisatie. De bij dit risico genoemde investeringsbedragen betreffen – conform de afgesproken systematiek - de kalenderjaren 2023 en 2024.

Het 'gewogen risicobedrag' geeft de vermenigvuldiging van kans en financieel gevolg weer. Dit is het bedrag waar in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit rekening mee wordt gehouden.

Positie	Risico	Kans (in %)	Financieel gevolg (in €)	Gewogen risicobedrag	Programma risico
1	Hogere uitgaven dan geraamd voor het sociale domein	20%	3.935.000	786.900	Participatie in samenhang
	Beheersmaatregelen - Een behoudende raming in de begroting dekt een deel van de risico's al af. - Bestuurlijke invloed verbonden partijen - Heldere contractafspraken met uitvoerders - Interne beheer op uitgaven sociale domein - Zo nodig beleidskader en/of regelingen aanpassen				
2	Deelneming van € 4.900.000 via Commandiet Triangel B.V. in C.V. Triangel.	10%	4.900.000	490.000	Algemeen (Tresury)
	Beheersmaatregel: - Invloed via Deelneming Triangel GEM beheer BV. Resultaten vanuit gemeente nauwlettend gevolgd.				
3	Mogelijk beroep op gemeentegarantie bij de ingebrekestelling terugbetaling € 15 miljoen (kredietfaciliteit) door C.V. Triangel aan BNG.	4%	8.000.000	320.000	Algemeen (Treasury)
	Beheersmaatregel: - 50% contragarantie BPD. - Invloed via Deelneming Triangel GEM beheer BV. Resultaten vanuit gemeente nauwlettend gevolgd.				
4	Schending van de AVG; zoals datalekken, een onjuiste grondslag, onzorgvuldigheden of het niet naleven van het recht van betrokkene.	30%	500.000	150.000	Algemeen (Treasury)
	Beheersmaatregel: Privacy beleidskader en verwerkingsregister opgesteld. Er zijn verwerkersovereenkomsten afgesloten. Protocollen opgesteld voor bijvoorbeeld een datalek. Cyberverzekering afgesloten.				

De tabel hierboven biedt, in lijn met het vastgestelde beleidskader rondom risicomanagement, inzicht in de top 4 risico's, die gezamenlijk voor driekwart het gewogen risico van alle risico's totaal bepalen.
Er is een aantal onderwerpen waarvoor (nog) geen financieel gevolg bij de risico-inventarisatie is meegenomen, maar die wel van belang zijn om als risico te herkennen. Dit neemt niet weg dat er geen aandacht is voor de overige risico's.

Benodigde weerstandscapaciteit

Financieel gevolg
De ontwikkeling van het aantal risico's en het totaal aan maximaal financieel gevolg is als volgt.

(bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2022	Begroting 2024-2027	Jaarrekening 2023
Aantal geïnventariseerde risico's	48	47	52
Maximaal financieel gevolg alle risico's	20.617	21.131	20.835

Bedragen x € 1.000

Risicosimulatie
Natuurlijk zullen de risico´s zich niet allemaal tegelijk voordoen. Van alle risico´s is de kans bepaald dat het risico zich zal voordoen. Volgens een statistische berekening kan vervolgens bepaald worden welk bedrag nodig is om de risico´s af te dekken. Met een zekerheid van 90% kunnen de risico's worden afgedekt met een bedrag van € 3.830.000 (benodigde weerstandscapaciteit). Dit was bij inventarisatie van de vorige begroting € 3.941.000.

(bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2022	Begroting 2024-2027	Jaarrekening 2023
Benodigde weerstandscapaciteit	3.863	3.899	3.899

Bedragen x € 1.000

Beschikbare weerstandscapaciteit

Incidentele en structurele weerstandscapaciteit
De beschikbare weerstandscapaciteit kan worden onderscheiden in incidentele weerstandscapaciteit (vermogen om eenmalige financiële gevolgen van risico's op te vangen) en structurele weerstandscapaciteit (vermogen om structureel de financiële gevolgen van risico's op te vangen). We gebruiken in eerste instantie de incidentele weerstandscapaciteit om zowel incidentele als structurele tegenvallers te dekken. Indien zich gedurende een jaar structurele tegenvallers voordoen, zonder dat daar meevallers tegenover staan, dan worden deze eerst incidenteel afgedekt vanuit de incidentele weerstandscapaciteit. Vervolgens wordt hiervoor bij de samenstelling van de eerstvolgende begroting structurele dekking gezocht binnen de structurele begrotingsruimte. Indien dit niet lukt dan kan de structurele weerstandscapaciteit ingezet worden als dekkingsmiddel.

Incidentele weerstandscapaciteit
De beschikbare incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit het geheel aan incidentele middelen van de algemene dienst vermeerderd met het saldo in de incidentele weerstandscapaciteit van het grondbedrijf. Dit wordt hieronder weergegeven. Met ingang van de 1e Burap 2020 wordt er bij de bepaling van de hoogte van de algemene bedrijfsreserve rekening gehouden met toekomstige beslagen tot en met het einde van de begrotingsperiode.

De beschikbare incidentele weerstandscapaciteit is als volgt:

Elementen incidentele weerstandscapaciteit *(bedragen x € 1.000)*	**Jaarrekening 2022**	**Begroting 2024-2027**	**Jaarrekening 2023**
Vrije algemene bedrijfsreserve algemene dienst	21.221	17.397	18.744
Algemene bedrijfsreserve Zwembad	-	-	-
Post onvoorzien (met ingang van 2020 € 1)	-	-	-
Stille reserve	10	10	10
Totale incidentele weerstandscapaciteit algemene dienst	**21.231**	**17.407**	**18.754**
Saldo weerstandscapaciteit Grondbedrijf, zie Par. 7 - Grondbeleid	-1.400	-2.367	-823
Beschikbare incidentele weerstandscapaciteit	**19.831**	**15.040**	**17.931**

In de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen is opgenomen dat ook stille reserves in de beschikbare weerstandscapaciteit wordt meegenomen. De mogelijke stille reserves zijn onderzocht. De stille reserves betreffen het positieve verschil tussen de directe verkoopwaarde (actuele waarde) en de boekwaarde (waardering). Het kan hierbij gaan om materiële bezittingen en/of financiële bezittingen (deelnemingen). Van een stille reserve in materiële bezittingen kan pas worden uitgegaan als de bijbehorende activa niet duurzaam aan de bedrijfsuitoefening zijn verbonden en dat de activa vrij verhandelbaar zijn. Voor de gemeente doet dat zich alleen voor bij onroerende zaken die in eigendom zijn van de gemeente en niet meer benodigd zijn voor de bedrijfsuitoefening. De stille reserves zijn geactualiseerd met de jaarrekening 2021. Er is 1 kleine stille reserve. Een aantal gebouwen is in het kader van het IHP niet meer voor onderwijs in gebruik en toegevoegd aan de voorraad '(strategisch) vastgoed'. Mogelijk zijn hier stille reserves. Maar gezien de hoge mate van onzekerheid van toekomstig gebruik en bijbehorende waarde, zijn deze niet in de weerstandscapaciteit opgenomen.

Structurele weerstandscapaciteit
De structurele weerstandscapaciteit van onze gemeente wordt toegelicht in de paragraaf Kengetallen.

Benodigde versus beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, wordt een relatie gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en daarbij benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening maakt het mogelijk om een ratio voor het weerstandsvermogen te bepalen. Om de ratio van het weerstandsvermogen te beoordelen wordt gebruik gemaakt van normen die ontwikkeld zijn in samenwerking met de Universiteit Twente en bij meerdere gemeenten worden toegepast.

ratio	>2.0	1.4-2.0	1.0-1.4	0.8-1.0	0.6-0.8	<0.6
Betekenis	uitstekend	ruim voldoende	Voldoende	matig	onvoldoende	ruim onvoldoende

(bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2022		Begroting 2024-2027		Jaarrekening 2023	
Beschikbare incidentele weerstandscapaciteit	19.831		15.040		17.659	
Benodigde weerstandscapaciteit	3.863		3.808		3.899	
Ratio weerstandsvermogen	5,1		3,9		4,5	
Ratio betekenis	uitstekend		uitstekend		uitstekend	

Kengetallen financiële positie

De kengetallen moeten worden opgenomen in deze paragraaf om de raad in onderlinge samenhang eenvoudig inzicht te verschaffen in de financiële positie van de gemeente en daarmee een bijdrage te leveren aan de (verdere) invulling van de kaderstellende en controlerende rollen van de raad. Ze moeten inzichtelijker maken over hoeveel (financiële) ruimte een gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Door de Provincie Zuid-Holland zijn normen gedefinieerd, die in het vervolg als referentie worden gebruikt. De kleuren van de verschillende ratio's per kengetal zijn groen, oranje (volgens website geel) en rood (volgens website oranje). Bij de toelichting op de kengetallen worden de ratio's per kengetal verklaard.
Het verloop van de kengetallen kan als volgt worden samengevat:

Kengetallen	Jaarrekening 2022		Begroting 2024-2027		Jaarekening 2023	
Netto schuldquote	46%		85%		50%	
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	45%		85%		49%	
Solvabiliteitsratio	46%		40%		48%	
Grondexploitatieratio	11%		8%		13%	
Structurele exploitatieruimte	0,70%		5,30%		4,70%	
Belastingcapaciteit	108%		102%		96%	

Toelichting:

Netto schuldquote
Kengetal dat een indicatie geeft van de hoogte van de schuld. Daarmee kan een oordeel worden gevormd over de mate waarin de baten, exclusief reservemutaties, van de gemeente toereikend zijn om de schuldverplichtingen te voldoen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Het percentage komt tot stand door de aangetrokken gelden minus de uitgezette gelden te delen door de jaarinkomsten. Volgens de website 'staatvan.zuid-holland.nl' is de kleur bij een ratio van < 90% groen, bij 90% - 130% oranje (volgens website geel) en bij > 130% rood (volgens website oranje). De netto schuldquote is in 2023 verslechterd. De schuldquote is de verhouding tussen schulden en het totaal van de baten.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Bij dit kengetal worden de doorgeleende gelden van de financiële activa gecorrigeerd op de netto schuldquote. Verder is de toelichting op de netto schuldquote van toepassing, inclusief referentiewaarden.

Solvabiliteitsratio
Kengetal dat weergeeft in hoeverre het totaal van de activa is gefinancierd vanuit het eigen vermogen. De ratio wordt berekend door het eigen Vermogen (de reserves) te delen door het balanstotaal. Volgens de website "staatvan.zuid-holland.nl" is de kleur bij een ratio van > 50% groen, bij 20% - 50% oranje (volgens website geel) en bij < 20% rood (volgens website oranje). De solvabiliteit is in 2023 toegenomen.

Grondexploitatieratio
Kengetal dat een indicatie geeft van de hoogte van de voorraad bouwgrond en de stand van het onderhanden werk bouwgrondexploitatie. De balanswaarde hiervan minus de voorzieningen voor negatieve grondexploitaties

wordt gedeeld door de jaarinkomsten om tot deze ratio te komen. De hoogte van dit kengetal geeft aan wat het terugverdienrisico is op de grondexploitaties ten opzichte van de totale inkomsten van de gemeente. Volgens de website ‘staatvan.zuid-holland.nl’ is de kleur bij een ratio van < 20% groen, bij 20% - 35% oranje (volgens website geel) en bij > 35% rood (volgens website oranje). Volgens de eerdergenoemde website is de bandbreedte van deze ratio bij de diverse gemeenten groot. Of een gemeente een beheers- of een ontwikkelgemeente is heeft een grote invloed op deze ratio. Ten opzichte van de jaarrekening 2022 is deze ratio gestegen.

Structurele exploitatieruimte
Het financiële kengetal structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de begroting/jaarrekening is, afgezet tegen de inkomsten. Dit kengetal brengt de structurele weerstandscapaciteit of robuustheid van de meerjarenbegroting tot uitdrukking. De structurele exploitatieruimte heeft een positieve invloed op de solvabiliteit als hiermee het eigen vermogen wordt versterkt. Volgens de website ‘staatvan.zuid-holland.nl’ is de kleur bij een ratio van > 0% groen, 0% oranje (volgens website geel) en bij < 0% rood (volgens website oranje). De score is positief (groen) en toegenomen ten opzichte van jaarrekening 2022.

Belastingcapaciteit
De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk (jaar t) in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde (jaar t-1). Volgens de website ‘staatvan.zuid-holland.nl’ is de kleur bij een ratio van < 95% groen, bij 95% - 105% oranje (volgens website geel) en bij > 105% rood (volgens website oranje). De tarieven zijn bij de gemeente Waddinxveen hoger dan gemiddeld in Nederland.

Financiële kengetallen begroting 2023 – 2026 in samenhang

De gemeente Waddinxveen is een ontwikkelgemeente. Dit betekent dat de financiële begroting jaarlijks sterk kan wisselen.
Dit is van invloed op het verloop van de Netto schuldquote, de Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, de Solvabiliteit en de Grondexploitatieratio, die hierdoor een griilig karakter kunnen vertonen

Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen

3.1 Inleiding

Kapitaalgoederen maken een groot deel uit van het kapitaal van een gemeente. De kapitaalgoederen in eigendom van de gemeente Waddinxveen bestaan uit wegen, bruggen, openbare verlichting, openbaar groen en bomen, speelplaatsen, het rioolstelsel, watergangen, sportvelden, gemeentelijke gebouwen en begraafplaats Thijmhof. De gemeente heeft de taak deze kapitaalgoederen in stand te houden. De kwaliteit en het onderhoud van onze kapitaalgoederen is bepalend voor de (jaarlijkse) lasten. Om het beoogde beheerniveau te waarborgen, stellen we voor de verschillende kapitaalgoederen beheerplannen op.

Bij het in stand houden van de kapitaalgoederen maken we een onderscheid tussen jaarlijks onderhoud, groot onderhoud en vervangingsinvesteringen. De budgetten voor jaarlijks onderhoud zijn per jaar op een gelijkblijvend niveau opgenomen binnen de exploitatiebegroting van het programma. Deze paragraaf richt zich op het groot onderhoud en vervangingsinvesteringen.

Groot onderhoud vindt plaats om de levensduur van een kapitaalgoed te verlengen. Om het groot onderhoud zonder fluctuaties te bekostigen treffen we voorzieningen. Jaarlijks wordt een evenredig bedrag gestort in de voorzieningen vanuit de exploitatie. De uitgaven voor groot onderhoud in een bepaald jaar onttrekken we uit de voorzieningen. Als kapitaalgoederen aan het eind van de levensduur zijn, vindt een vervangingsinvestering plaats. De kosten van de vervangingsinvesteringen worden geactiveerd en afgeschreven met ingang van het jaar na realisatie op basis van de levensduur van het nieuwe kapitaalgoed.

Openbare Ruimte

We beheren en onderhouden onze kapitaalgoederen in de openbare ruimte volgens gedifferentieerde beheerniveaus

We zetten in op kwalitatief goed beheer en onderhoud van onze kapitaalgoederen voor de disciplines wegen, groen en riolering. De kwaliteit van onze kapitaalgoederen moet zo goed zijn dat we ze kunnen blijven gebruiken.
We beheren en onderhouden de openbare ruimte daarom volgens gedifferentieerde beheerniveaus, zoals vastgesteld in de Visie Beheer Openbare Ruimte. Dit zijn de verschillende niveaus waarop de kapitaalgoederen bijgehouden worden. Hierbij spelen we in op de wensen van onze partners en voldoen we aan onze zorgplichten.

De beheerniveaus zijn als volgt onderverdeeld:

	Centra	Hoofdwegen	Woonwijken	Bedrijven	Buitengebied
Jaarlijks onderhoud	A	B	B	B	C
Groot onderhoud	A	B	B	B	C
Vervangingsinvesteringen	A	B	B	B	C

Deze beheerniveaus kunnen als volgt worden toegelicht:

Code	Kwaliteit	Technische staat	Verzorging
A	Hoog	Weinig op aan te merken	Schoon
B	Basis	Lichte schade, een en ander op aan te merken	Matig schoon, niet storend
C	Laag	Duidelijke schade, veel op aan te merken	Vuil, storend

We geven uitvoering aan het Projectenboek Openbare Ruimte 2021-2024

In het projectenboek staat de planning van onze integrale projecten. Integrale projecten zijn projecten waar verharding, groen en riolering zo veel mogelijk op hetzelfde moment worden opgeknapt. We delen deze planning met onze partners. Zo kunnen we werkzaamheden afstemmen en waar mogelijk combineren. Ook kiezen we bij onze integrale projecten een passend participatietraject met betrokkenen. Waar mogelijk verwerken we de wensen in de nieuwe inrichting.

We hebben in 2023 verschillende integrale projecten in de openbare ruimte uitgevoerd, namelijk de projecten Papaverveld en omgeving, de Beethovenlaan, de Oude dreef en de Schielandweg. Hierdoor hebben deze locaties weer een toekomstbestendige inrichting gekregen. Ook hebben we de voorbereiding getroffen voor de projecten Wilhelminaplein-Willem de Zwijgerlaan, Limaweg en omgeving, Woubrechterf-Otto-erf, fietspad Roosje Voshoeve, parkeerterrein Willem de Rijkelaan en Machtelderf en omgeving.

Gemeentelijke Gebouwen
We geven uitvoering aan het Meerjaren Onderhoudsplan
Voor het beheer en onderhoud van onze gebouwen wordt eens in de vier jaar een Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) opgesteld. Hiervoor worden de gebouwen geïnspecteerd en de gegevens ingevoerd in het onderhoudsprogramma, waarbij het beheerniveau 'sober en doelmatig' uit de NEN2767 wordt aangehouden. Duurzaamheid wordt een belangrijk onderdeel bij het opstellen van het MJOP 2024-2027.

Begraafplaats Thijmhof
Een kwalitatief goede begraafplaats draagt bij aan het welzijn van onze samenleving
Gemeente Waddinxveen beheert en exploiteert de algemene begraafplaats Thijmhof, gelegen aan de Alberdingk Thijmlaan 8. Door de begraafplaats in kwalitatief goede staat te houden, dragen we bij aan het welzijn van onze samenleving. Voor de begraafplaats geldt daarom het beheerniveau A.

3.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Binnen de kapitaalgoederen zijn onze beheerdisciplines onderverdeeld in wegen, groen, riolering, gemeentelijke gebouwen en begraafplaatsen. Om de kapitaalgoederen te beheren en onderhouden stellen we beheerplannen op. De disciplines wegen, groen en riolering hebben we verwerkt in het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte 2021-2024. Voor de discipline gemeentelijke gebouwen en begraafplaatsen hanteren we een meerjaren onderhoudsplan.

Wegen
Beleidskader
Onder de beheerdiscipline wegen vallen de disciplines wegen, civieltechnische kunstwerken, openbare verlichting en verkeersregelinstallaties. We beheren en onderhouden deze disciplines op basis van het beleid uit de Visie Beheer Openbare Ruimte. Daarnaast hanteren we de richtlijnen van onze Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR) en de richtlijnen die worden opgesteld door het CROW, zoals de richtlijnen van Duurzaam Veilig. Ook het politiekeurmerk Veilig Wonen is een richtlijn die we voor openbare verlichting hanteren. Het beheer van deze disciplines is verder geconcretiseerd en vastgelegd in het Integrale Beheerplan Openbare Ruimte 2021-2024.

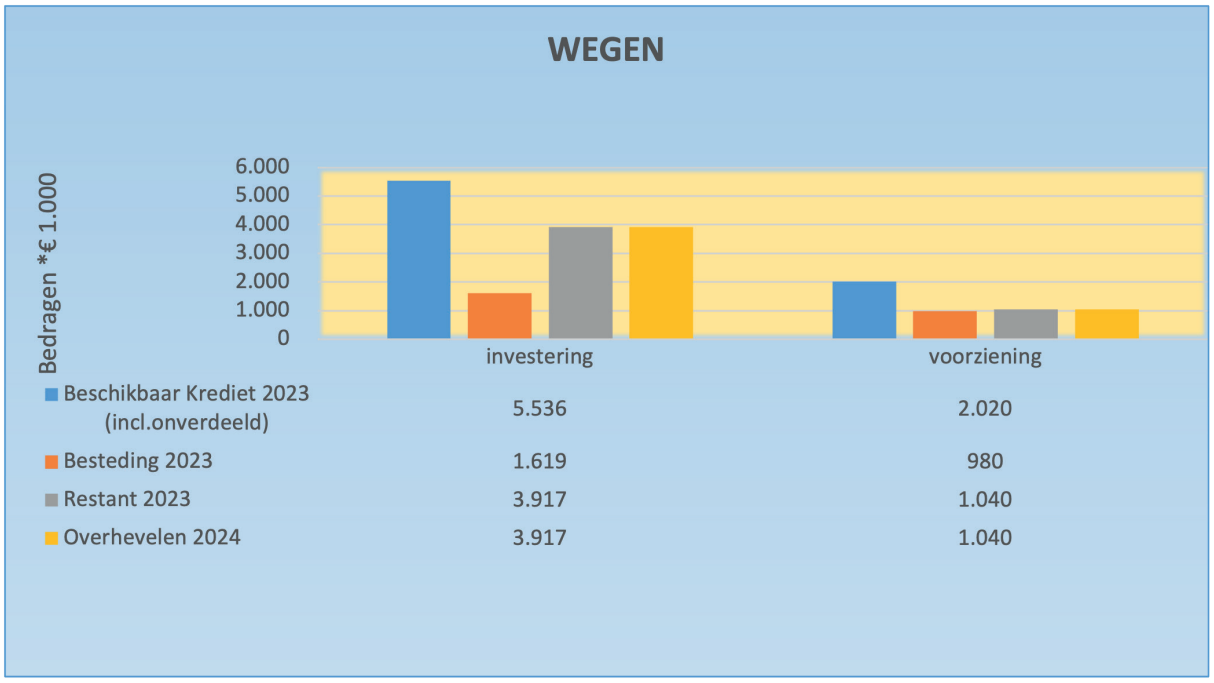

In 2023 hebben we naast de integrale projecten ook groot onderhoud gepleegd aan onze asfaltwegen op de Dreef, de Oude Dreef en het fietspad Spoorpad. Daarnaast hebben we op diverse locaties asfalt reparaties uitgevoerd om de levensduur van de wegen te verlengen. In onze openbare verlichting hebben we stappen gezet op het gebied van verduurzamen door 830 armaturen te vervangen voor LED en door het aanbrengen van verlichting op zonne-energie aan de Bloemendaalseweg, de Zwarteweg en de Middelburgseweg. Verder is er groot onderhoud gepleegd aan de spoorwegovergangen.

Groen

Beleidskader

Onder de beheerdiscipline groen vallen de disciplines openbaar groen, spelen en buitensport. We beheren en onderhouden deze disciplines op basis van het beleid uit de Visie Beheer Openbare Ruimte. Daarnaast hanteren we de richtlijnen van onze Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR) en de richtlijnen uit het Handboek Bomen 2018 van het Norminstituut Bomen. Ook hanteren we voor onze speeltoestellen de eisen van het Warenbesluit Attractie- en speeltoestellen. Voor spelen geldt dat veiligheid leidend is en niet de beeldkwaliteit. Voor buitensport geldt een minimale cultuurtechnische en sporttechnische kwaliteit met betrekking tot de buitensportvelden. Het beheer van deze disciplines is verder geconcretiseerd en vastgelegd in het Integrale Beheerplan Openbare Ruimte 2021-2024.

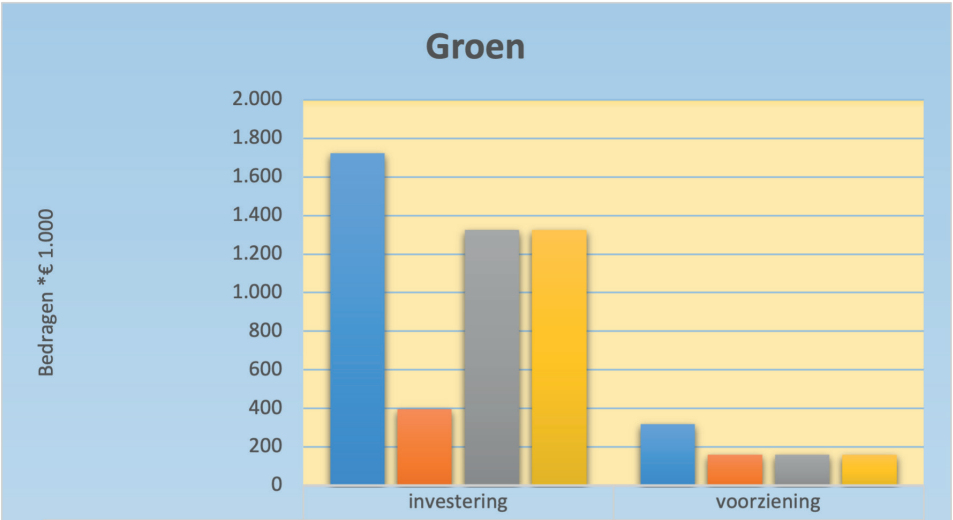

	investering	voorziening
Beschikbaar Krediet 2023 (incl.onverdeeld)	1.723	320
Besteding 20233	396	159
Restant 2023	1.326	160
Overhevelen 2024	1.326	160

In 2023 hebben we verschillende deelprojecten uit het Uitvoeringsplan Groen 2021-2024 uitgevoerd, namelijk actualisatie en digitalisering foerageergebieden vleermuizen, Nationale Boomfeestdag, vergroening van Diederik van Schagenplantsoen en vergroening van de Molenbuurt en hondenlosloopgebied Willem de Rijkelaan. We zijn daarnaast ook gestart met de voorbereiding van deelprojecten die in 2024 worden uitgevoerd. Verder hebben we de speelplekken Junolaan, Mercuriusweg en Papaverveld vervangen en zijn we gestart met de voorbereiding van de vervanging van de speelplekken Wingerd, Anna van Saksenlaan en Jupiterlaan. Ook hebben we twee kunstgrasvelden vervangen en het hoofdveld omgevormd naar een kunstgrasveld op sportpark ’t Suyt en zijn we gestart met de voorbereidingen om bij korfbalvereniging Korbis vier kunstgrasvelden te realiseren.

Riolering

Beleidskader

Voor het beheer en onderhoud van de riolering sturen we op twee aspecten, namelijk de technische staat en de afvoercapaciteit. Beheer op basis van een verschillende beheerniveaus is dan ook niet aan de orde. We beheren en onderhouden de riolering op basis van het beleid uit het Gemeentelijk Waterplan (GWP). In het GWP wordt voor de periode 2021-2025 ingegaan op manier waarop we invulling geven aan onze zorgplichten voor afval hemel- en grondwater. In dit plan is tevens op hoofdlijnen beschreven hoe we ons rioolstelsel in stand houden. Het beheer van ons rioolstelsel is verder geconcretiseerd en vastgelegd in het Integrale Beheerplan Openbare Ruimte 2021-2024. Daarnaast hanteren we de richtlijnen van onze Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR).

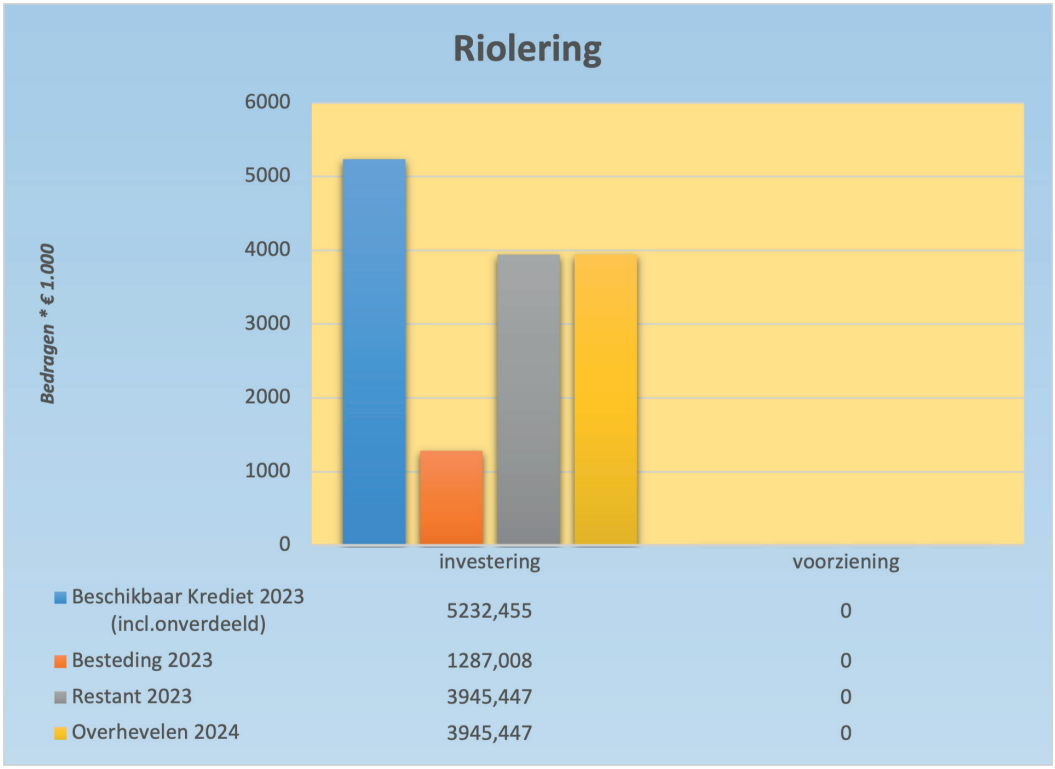

In 2023 hebben we bij de integrale projecten in de wijken het hemelwater afgekoppeld. Bij de doorgaande wegen hebben we de kolken en kolkleidingen vervangen. Daarnaast zijn we met de voorbereiding begonnen voor het renoveren van het stelsel ten oosten van de Gouwe. Hier gaan we de pompen renoveren en het regenwater van de pompen afhalen. Verder zijn we begonnen met de voorbereiding van groot onderhoud aan de duikers.

Gemeentelijke gebouwen

Beleidskader

Voor het beheer en onderhoud van onze gebouwen hanteren we het Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) 2020-2023. Hiervoor zijn de gebouwen geïnspecteerd en de gegevens ingevoerd in het onderhoudsprogramma, waarbij het beheerniveau ‘sober en doelmatig’ uit de NEN2767 is aangehouden. Door de vaststelling van het Uitvoeringsprogramma Maatschappelijk Vastgoed zijn in 2024 en 2025 renovaties gepland voor de sportzalen Groenswaard en De Duikelaar. Als gevolg van deze geplande renovaties zijn beschikbare middelen spaarzaam en alleen indien noodzakelijk ingezet.

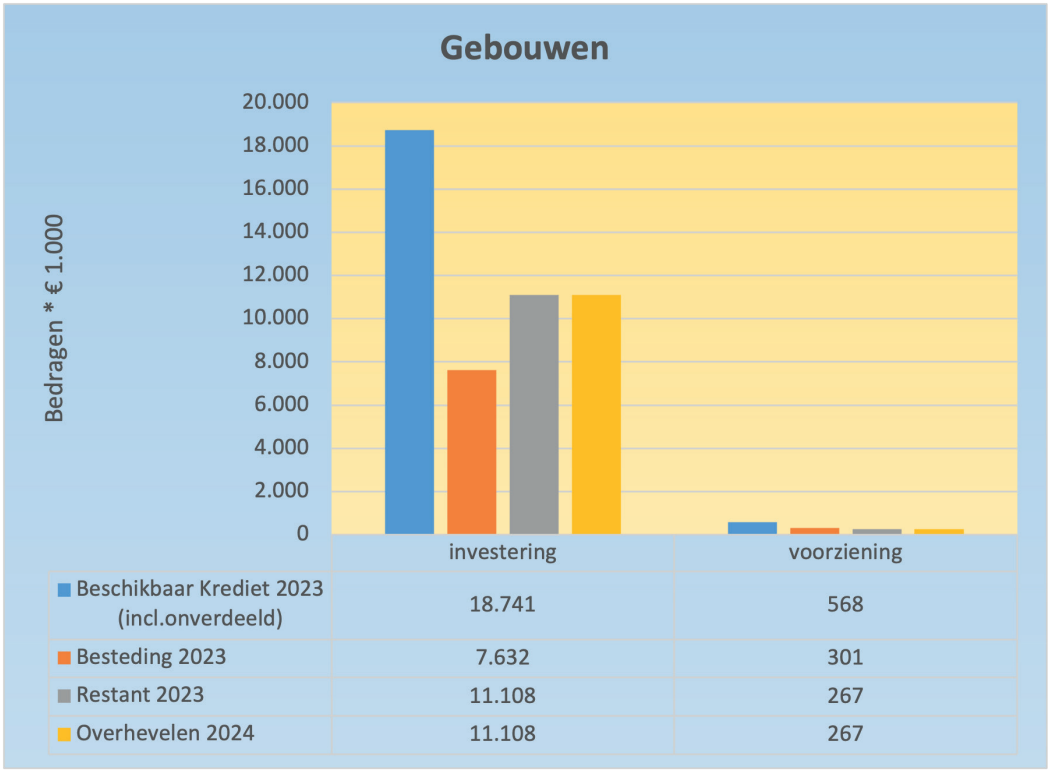

	investering	voorziening
Beschikbaar Krediet 2023 (incl.onverdeeld)	18.741	568
Besteding 2023	7.632	301
Restant 2023	11.108	267
Overhevelen 2024	11.108	267

In 2023 hebben we de Mauritslaan 55 opgeleverd en is deze locatie in gebruik genomen. Niet alle organisaties zijn tegelijk gestart maar de meeste organisaties hebben eind december hun locatie ingenomen. Daarnaast is de tennishal omgebouwd tot twee gymzalen en een sportzaal voor het basis- en voortgezet onderwijs en sportverenigingen. Ook zijn we gestart met de bouw van de Gouwehal. Het is niet gelukt om een duurzaam MJOP op te leveren in 2023. Daarom werken we hier verder aan en is het de bedoeling om het (D)MJOP uiterlijk in september 2024 aan de raad voor te stellen.

Begraafplaats Thijmhof

Beleidskader

Het Beheerplan Begraafplaats Thijmhof 2022-2026 is opgesteld vanuit de behoefte aan een meerjarenperspectief op het beheer en onderhoud van begraafplaats Thijmhof. Met dit beheerplan geven we inzicht in de capaciteit op onze begraafplaats, waarbij we rekening houden met de groei van ons inwonersaantal, het sterftecijfer en landelijke trends. Het beheerplan bevat de kosten die nodig zijn om te voldoen aan de Wet op de Lijkbezorging.

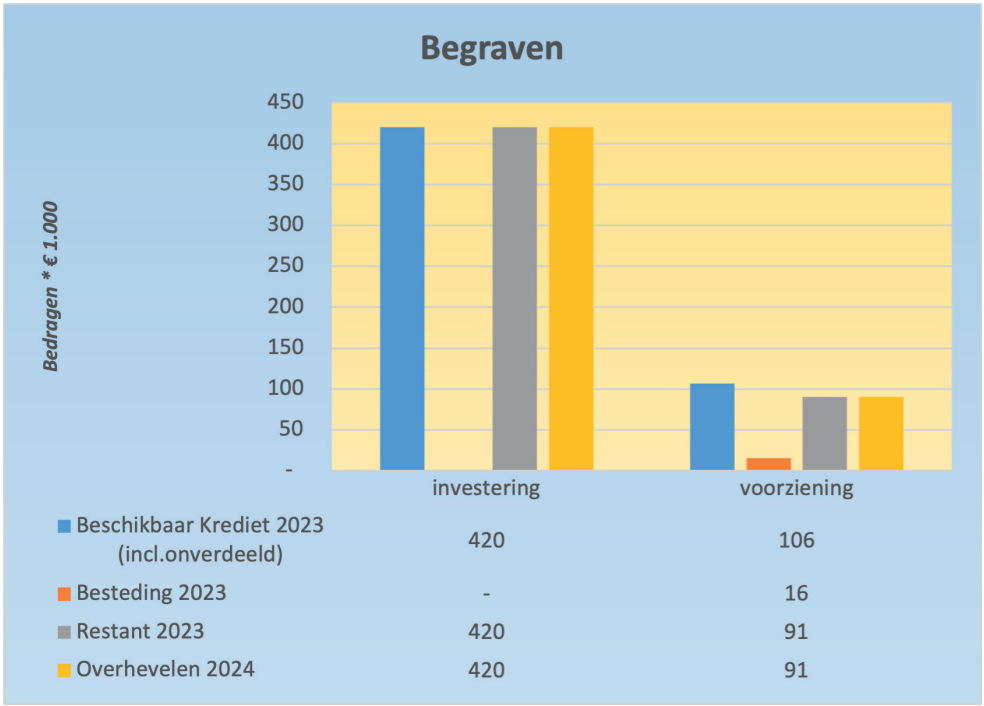

In 2023 is het nieuwe urnenveld ingericht en zijn de hoofdpaden in een nieuw grafveld aangelegd. Een aantal geplande ruimingen en herinrichtingen van algemene grafvelden wordt in 2024 uitgevoerd met in acht neming van de Wet op de Lijkbezorging.

3.3 Verloop voorzieningen

Voorziening onderhoud openbare ruimte
Om de uitgaven voor het groot onderhoud, opgenomen in het Integrale beheerplan openbare ruimte, te egaliseren is de Voorziening onderhoud openbare ruimte ingesteld. Het verloop van deze voorziening is als volgt:

	Voorziening	Saldo 31-12-2022	Vermeerdering	Vermindering	Saldo 31-12-2023
	Onderhoud openbare ruimte	1.193.744	1.639.375	1.078.850	1.754.269

Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen
Om de uitgaven voor het groot onderhoud opgenomen in het MJOP 2020 - 2023 te egaliseren is de Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen ingesteld. Het verloop van deze voorziening is als volgt:

	Voorziening	Saldo 31-12-2022	Vermeerdering	Vermindering	Saldo 31-12-2023
	Onderhoud gemeentelijke gebouwen	516.481	294.642	300.531	510.593

Paragraaf 4 Financiering

Inleiding

Bij de opstelling van de paragraaf Financiering is rekening gehouden met het rentebeleid zoals die is vastgelegd in de Financiële verordening gemeente Waddinxveen 2023 die op 31 mei 2023 door de raad is vastgesteld.

Renteomslag 2023

De renteomslag kan voor het jaar 2023 als volgt worden samengevat:

	Begroting 2023	Jaarrekening 2023
Rentelasten kort- en langlopende geldleningen	-1.647	-1.628
Rentebaten kort- en langlopende vorderingen	-486	-519
Saldo rentelasten en baten	**-1.161**	**-1.109**
Doorberekende rente aan grondexploitatie	151	95
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	**-1.010**	**-1.014**
Rente over eigen vermogen	-	-
Rente over voorzieningen	-	-
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	**-1.010**	**-1.014**
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	2.025	1.310
Renteresultaat op het taakveld Treasury	**1.015**	**296**

Bedragen x € 1.000

Doorberekende rente aan grondexploitatie

Bij de grondaankopen Bouwfonds Property Development (BPD) in het kader van het actief grondbeleid gemeentelijke grondexploitatie Triangel is er sprake van ‘projectfinanciering’ door een langlopende geldlening van BPD voor hetzelfde bedrag. Hiervoor wordt met ingang van 2021 een rentepercentage gehanteerd van 1,5%. Deze rentelast wordt doorberekend aan de gemeentelijke grondexploitatie Triangel. Bij de overige langlopende geldleningen is er sprake van ‘integrale financiering’. Bij deze vorm van financiering worden alle activa van de gemeente beschouwd bij het aantrekken van een langlopende geldlening.

Het in de grondexploitaties actief grondbeleid te hanteren rentepercentage wordt bij ‘integrale financiering’ bepaald uit het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen. Hierbij blijven de eerdergenoemde langlopende geldlening BPD en de uitgestelde betalingsregeling Centrum dus buiten beschouwing.

De rente aan een grondexploitatie actief grondbeleid wordt toegerekend over de boekwaarde van de actieve grondexploitaties per 1 januari van het betreffende boekjaar.

Rente over eigen vermogen
In de gemeente Waddinxveen komt alleen nog het saldo rentelasten dat samenhangt met het vreemd vermogen tot uirdrukking in de exploitatie Er wordt alleen rente toegevoegd aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen

Doorberekende rente aan taakvelden

De aan de taakvelden (programma’s en overzicht Overhead), als onderdeel van de kapitaallasten (Staat van vaste activa) toe te rekenen rente is de sluitpost van de renteomslag. Indien de werkelijke rentelasten in Euro’s die over een jaar aan taakvelden hadden moeten worden doorbelast afwijken van de rentelasten in Euro’s die op basis van de voorgecalculeerde renteomslag aan de taakvelden zijn toegerekend, dan kan de gemeente besluiten tot correctie.

Wet financiering decentrale overheden (Wet fido)

In de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) zijn de kaders gesteld voor een verantwoorde, voorzichtige en professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie van decentrale overheden.
De Wet fido heeft een gezonde financiering van openbare lichamen, waaronder gemeenten, als centrale bedrijfseconomische doelstelling.

Naast het beheersen van de financieringsrisico’s kent de Wet fido ook een macro-budgettaire doelstelling. Dit betreft de beheersing van de grenswaarde van het zogenoemde EMU-tekort van 3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP).

Wet Houdbare overheidsfinanciën

De Wet Houdbare overheidsfinanciën (Hof) regelt in essentie twee zaken die voortvloeien uit Europese verplichtingen. De eerste is dat het nationale systeem van begrotingsvoorbereiding en de toepassing van vaste uitgavenkaders wettelijk worden vastgelegd. Ten tweede worden gemeenten gebonden aan een maximaal begrotingstekort (macronorm) op kasbasis. Gemeenten mogen een tekort hebben van 0,5%.

Verloop financieringstekort/overschot

In de onderliggende investerings- en financieringsstaat wordt het verloop van het financieringsoverschot in 2023 inzichtelijk gemaakt en de mutaties hierin:

Investerings- en financieringsstaat	1-1-2023	Mutaties	31-12-2023
Activa			
Boekwaarde vaste activa	130.998	10.791	141.789
Boekwaarde grondexploitaties	13.473	288	13.761
Totaal activa	**144.471**	**11.079**	**155.550**
Passiva			
Algemene Reserves	26.687	-2.590	24.097
Bestemmingsreserves	43.424	17.775	61.199
Voorzieningen	9.948	1.192	11.140
Langlopende geldleningen (boekwaarden)	73.337	-1.556	71.781
Totaal passiva	**153.396**	**14.821**	**168.217**
Financieringssaldo	**8.925**	**3.742**	**12.667**

Bedragen x € 1.000

Risicobeheer

Voor het risicobeheer worden als risico's onderscheiden het renterisico van de korte termijnfinanciering, het renterisico voor de lange termijnfinanciering en het kredietrisico voor uitgezette gelden. In de Wet fido zijn voor het beperken en beheersen van de genoemde risico's concrete normen opgenomen, te weten de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Deze worden in het vervolg verder uitgewerkt.

Kasgeldlimiet

Een belangrijk uitgangspunt van de Wet fido is het vermijden van grote schommelingen in de rentelasten. Daarom is voor het bepalen van de liquiditeitspositie – dit is de mate waarin op korte termijn (ten hoogste 12 maanden) aan de opeisbare verplichtingen kan worden voldaan – de zogenaamde kasgeldlimiet van belang. Dit is het bedrag dat maximaal als kasgeld mag worden opgenomen.

Voor 2023 ziet het verloop van de kasgeldlimiet er als volgt uit:

Kasgeldlimiet	Bedragen per kwartaal			
	Kwartaal. 1	Kwartaal. 2	Kwartaal. 3	Kwartaal. 4
Omvang begroting per 1 januari 2023 (=grondslag)	106.810	106.810	106.810	106.810
(1) Toegestane kasgeldlimiet				
- in procenten van de grondslag	8,5 %	8,5 %	8,5 %	8,5 %
- in bedrag	9.079	9.079	9.079	9.079
(2) Omvang vlottende korte schuld				
Opgenomen gelden < 1 jaar	0	0	0	0
Schuld in rekening-courant	0	0	0	0
Gestorte gelden door derden < 1 jaar	0	0	0	0
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0
(3) Vlottende middelen				
Contante gelden in kas	15	13	15	14
Tegoeden in rekening-courant	320	595	456	220
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	11.041	17.130	16.598	18.391
Toets kasgeldlimiet				
(4) Totaal netto vlottende schuld (2) – (3)	-11.376	-17.738	-17.069	-18.625
Toegestane kasgeldlimiet (1)	9.079	9.079	9.079	9.079
Ruimte (+) / Overschrijding (-); (1) – (4)	20.455	26.817	26.148	27.704

Bedragen x € 1.000

Renterisiconorm

De renterisiconorm is van belang om de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de rentelasten van de gemeente te beperken. Met de renterisiconorm stelt de Wet fido een limiet aan dat deel van de vaste schuld waarover het rentepercentage in een zeker jaar moet worden aangepast aan de dan geldende markttarieven. Dergelijke aanpassingen doen zich voor bij herfinanciering en renteherziening. De jaarlijks verplichte aflossingen en renteherzieningen voor gemeenten mogen volgens deze norm niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

De renterisiconorm is een nuttig instrument bij het beheersen van renterisico's. Dit betekent niet dat deze norm alle risico's van de organisatie bestrijkt. Bijvoorbeeld de renterisico's op nieuw af te sluiten leningen voor zover deze niet worden aangegaan om andere leningen af te lossen, maken geen deel uit van de berekening van de renterisiconorm.

Renterisiconorm en renterisico's vaste schuld		**Begroot**	**Werkelijk**
1	Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0
2	Te betalen aflossingen	2.323	1.529
3	Renterisico op vaste schuld (1+2)	**2.323**	**1.529**
	Renterisiconorm		
4a	Begrotingstotaal (lasten) jaar 2023	106.810	130.548
4b	Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%	20%
4	Renterisiconorm (minimumbedrag)	**21.362**	**26.110**
	Toets renterisiconorm		
5a	Ruimte onder renterisiconorm (indien 4>3)	19.039	24.581
5b	Overschrijding renterisiconorm (indien 3>4)		

Bedragen x € 1.000

Paragraaf 5 Bedrijfsvoering

Wat is bedrijfsvoering?

De gemeente Waddinxveen speelt in op vragen en ontwikkelingen binnen de gemeente en levert producten en diensten voor onze inwoners, bedrijven en instellingen. Bedrijfsvoering zorgt dat deze processen en taken zo goed mogelijk kunnen worden uitgevoerd.

We zorgen dat onze organisatie toekomstbestendig blijft

In de afgelopen jaren is de gemeente Waddinxveen sterk gegroeid voor wat betreft het aantal inwoners en uitbreiding van de bebouwde omgeving. Deze groei zal in de komende jaren doorzetten. De ambtelijke organisatie groeit mee in het kielzog van de toename van het aantal inwoners. Daarbij hebben we te maken met een zeer krappe arbeidsmarkt. Naast de groei zien we diverse maatschappelijke en technologische ontwikkelingen die inzet hebben gevraagd en blijven vragen van onze organisatie. Informatie-uitwisseling gaat steeds sneller. Actuele vraagstukken worden steeds complexer, volgen elkaar in rap tempo op en worden minder voorspelbaar.

Passend bij deze situatie moeten de randvoorwaarden, de hulpstructuren binnen de organisatie, op orde zijn, zodat medewerkers hun werk goed kunnen doen en zich zo blijvend en effectief kunnen inzetten voor de Waddinxveense samenleving. In 2023 hebben we moeten constateren dat deze randvoorwaarden en hulpstructuren geen gelijke tred hebben gehouden met de ontwikkelingen en er daardoor knelpunten zijn ontstaan. Denk aan minder aandacht voor individuele medewerkers en begeleiding vanuit leidinggevenden, doordat deze steeds meer mensen moeten aansturen. In het verlengde daarvan geven medewerkers ook aan onduidelijkheid rond hun rol te ervaren en is er vanuit management minder tijd voor het bevorderen van integraliteit. Samenwerking wordt ingewikkelder doordat er steeds meer collega's zijn. Informele processen alleen zijn niet meer afdoende om duidelijkheid te geven over werkafspraken in een steeds groter wordende organisatie. Door de krappe arbeidsmarkt is het moeilijker om voldoende gekwalificeerde en gemotiveerde medewerkers aan te trekken.

Daarom zijn we in 2023 gestart met het organisatieontwikkeltraject "WadsMore". Dit doen we in drie "pijlers":

1. Groeiende organisatie, binnen deze pijler werken we aan de organisatiestructuur, nemen we de omvang en opbouw van de organisatie onder de loep en kijken we ook hoe we de huisvesting toekomstbestendig vormgeven.
2. Aantrekkelijke werkgever, hier werken we aan goed werkgeverschap, waardoor we talentvolle gekwalificeerde en gemotiveerde medewerkers kunnen werven en voor langere tijd aan ons kunnen binden.
3. Vakmanschap, hier werken we aan vaardigheden, kennis, het kennen van elkaars rollen. En ook aan het vastleggen van werkprocessen en werkafspraken zodat terug te vinden is hoe we werken en wat we van elkaar mogen verwachten.

We werken nog slimmer en meer digitaal

We hebben meer processen beschreven en zoveel mogelijk verbeterd. Met de beste programma's en betrouwbare gegevens. Er zijn laptops in gebruik genomen om de computers op de werkplekken te vervangen en makkelijker plaats- en tijd onafhankelijk te kunnen werken. De telefooncentrale is vervangen door een programma om te bellen, videobellen en chatten. Daarmee kunnen we ook beter samenwerken aan documenten en kennis en informatie delen. Daarvoor is de voorbereiding gestart.

We hebben een aanbesteding gedaan voor een softwarepakket wat ons helpt om processen, administraties, informatieveiligheid, privacy en rechtmatigheid optimaal op elkaar af te stemmen en te bewaken.

We vinden de bescherming van persoonsgegevens en de veiligheid van alle informatie belangrijk

Hoe houden we de bescherming van persoonsgegevens vast

We controleren regelmatig of de beschermende maatregelen in processen nog voldoende zijn. En passen processen aan als dat nodig is. We hebben bij medewerkers het belang van privacy onder de aandacht gebracht door trainingen. En we hebben eisen en wensen opgesteld voor een programma om actief openbaar te delen welke persoonsgegevens we verwerken en waarom.

Hoe houden we alle informatie veilig

We hebben maatregelen getroffen voor de grootste risico's. Ons netwerk is beter beschermd tegen dreigingen en we controleren op vreemde gegevens en gebeurtenissen. We hebben een nieuw programma om beter te regelen

wie toegang krijgt tot welke informatie. Tot slot hebben we onze maatregelen en hoe we ons houden aan de regels van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) uitgelegd aan de organisaties die ons controleren.

Hoe voorkomen we dat persoonsgegevens komen waar ze niet horen
Wij krijgen ook allerlei kwaadaardige mails om gegevens te stelen of misbruiken. Deze mails hebben niet tot vervelende gebeurtenissen geleid. Ze werden door technologie tegengehouden. Of ze werden als kwaadaardig herkend dankzij de aandacht die we hieraan hebben besteed. Als persoonsgegevens kwamen waar ze niet horen, hebben we dat volgens afspraken afgehandeld. En als dat nodig was hebben we dat bij de Autoriteit Persoonsgegevens gemeld en met betrokken personen besproken.

We werken aan een open en toegankelijke gemeente

We hebben de plannen voor de invoering van de Wet open overheid (Woo) en de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) veranderd en nieuwe planningen gemaakt. We hebben een programma gekocht voor het actief openbaar maken van documenten en gegevens. En we hebben meer digitale kaarten en openbare gegevens online gedeeld. Onze websites en het participatieplatform Waddsup zijn zoveel mogelijk toegankelijk voor mensen met beperkingen.

We verbeteren en verduurzamen onze inkoop

We zijn begonnen met het bijstellen van ons actieplan Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI).
We hebben voor inkopende medewerkers een training circulair inkopen georganiseerd. Ook hebben we als proef twee aanbestedingstrajecten op het gebied van circulair inkopen uitgevoerd.

Jaarverslag Ondernemingsraad gemeente Waddinxveen 2023

Vanaf oktober 2023 staat het organisatieontwikkelingstraject WadsMore als vast agendapunt op de OR-agenda.

In 2023 hebben 5 overlegvergaderingen plaatsgevonden met de WOR-bestuurder (gemeentesecretaris).

De onderwerpen waar de OR over heeft geadviseerd zijn:
- Aanwijzing nieuwe gemeentesecretaris
- Wijziging teamindeling Bedrijfsvoering
- Benchmark en organisatiestructuur gemeente Waddinxveen door bureau Berenschot

De onderwerpen waar de OR mee heeft ingestemd:
- Regeling melding vermoeden misstand gemeente Waddinxveen 2023
- Afwegingskader niet verplichte RVU-toekenningsverzoeken
- Mandaten- en volmachtregeling 2023
- Uitbreiding van leveranciers beeldschermbrillen
- Aanpassingen in Personeelshandboek

De onderwerpen die ter informatie zijn besproken:
- Uitwerking nadere regels declaratie dienstreizen
- Vitaliteitsprogramma
- Traject WadsMore

Overige onderwerpen die aan de orde zijn gekomen:
- Onderscheidend werkgeverschap
- Sollicitatie code
- OR regelement aangepast, naar begrijpelijke taal vertaald en en opnieuw vastgesteld

Tot slot heeft de OR in 2023 nieuwe leden en de nieuwe WOR-bestuurder verwelkomd. Tijdens de OR-training in oktober 2023 is door de OR leden een nieuwe secretaris en een nieuwe plaatsvervangend voorzitter en secretaris gekozen.

Vertrouwenspersoon

De externe vertrouwenspersoon heeft in 2023 met negen medewerkers van de gemeente Waddinxveen gesproken over ongewenst gedrag.
De meldingen betroffen:
7x ongewenst gedrag tussen medewerker en leidinggevende en 2x ongewenst gedrag tussen medewerkers.
Deze meldingen kunnen worden uitgesplitst in:
1x pesten;
7x intimidatie en 1x seksuele intimidatie.

Met deze medewerkers zijn ondersteunende, adviserende gesprekken gevoerd.

De interne vertrouwenspersonen hebben in 2023 2 meldingen ontvangen over ongewenst gedrag (pesten).

Klachtenregeling gedragingen bestuursorgaan of ambtenaar

We hebben dit jaar 21 klachten behandeld.

Doelstellingen en inspanningen

Onderwerp	Toelichting	Doelstelling 2023	Realisatie 2023
Personeel			
Verzuim	In het kader van duurzame inzetbaarheid zetten we blijvend in op het verminderen van verzuim. Dit doen we met gerichte acties, met name bij teams of aandachtsgebieden, waar het verzuim hoger is dan de gestelde norm.	*5,5%, conform gemeentelijke verzuimnorm.*	6,1%[1] Het verzuim bij gemeenten van dezelfde gemeentegrootteklasse bedroeg over 2023 6,4% (bron: tussentijdse meting A&O fonds gemeenten).
Informatie			
Beschikbaarheid van computers, programma's en netwerk	Om onze doelen rondom dienstverlening, participatie, bedrijfsvoering en het nieuwe werken te halen, is het noodzakelijk dat we computers, programma's en netwerk steeds kunnen gebruiken.	De computers, programma's en het netwerk zijn voor 99,5% beschikbaar. Met uitzondering van vooraf gepland onderhoud.	De computers, programma's en netwerk waren minstens voor 99,5% beschikbaar. Met uitzondering van vooraf gepland onderhoud.
Juridisch advies			
Verminderen bezwaarprocedures	Wij willen het aantal bezwaarschriften terugdringen door de kwaliteit van de primaire besluitvorming op inhoud te verbeteren en door het houden van informele gesprekken.	In minimaal 20% van de ingekomen bezwaarschriften voeren we informele gesprekken, waarbij we in minimaal 30% het geschil oplossen en de bezwaarprocedure stopt.	*In 2023 zijn er 73 bezwaren ontvangen. Bij 22% van deze bezwaren is een informeel gesprek gevoerd. Bij 44% van deze gesprekken is het meningsverschil opgelost met het informeel gesprek.*

1

Rechtmatigheidsverantwoording College 2023

Het jaar 2023 is het eerste jaar waarover het college de rechtmatigheidsverantwoording aflegt bij de jaarrekening. Tot en met verslagjaar 2022 vormde de accountant zich een oordeel over de rechtmatigheid. Het college legt verantwoording af over drie van de negen rechtmatigheidscriteria, namelijk begrotingscriterium, voorwaardencriterium en misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O)-criterium.

Om de verantwoording voor het onderdeel voorwaardencriterium vorm te kunnen geven is in 2023 een Verbijzonderde Interne Controle (VIC)-plan opgesteld. In dit plan is het doel, de opzet en de werking van de VIC over het jaar 2023 vastgelegd en is inzichtelijk gemaakt aan welke processen individuele transacties verbonden zijn, gericht op financiële beheershandelingen. Voor een adequate procesbeheersing is de VIC namelijk een uitermate geschikt middel om een beeld te krijgen van de kwaliteit van de interne controle maatregelen binnen de werkprocessen. De afgelopen jaren zijn door de gemeente al stappen gezet op dit gebied. De bevindingen en conclusies van de VIC vormen onder andere de onderbouwing voor de rechtmatigheids-verantwoording van de gemeente bij de jaarrekening 2023.

Begrotingscriterium

Van een begrotingsonrechtmatigheid is sprake als het College van B&W bij de realisatie van doelen en het realiseren van activiteiten de door de gemeenteraad vastgestelde budgetten voor wat betreft de lasten of investeringsbudgetten overschrijdt, toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves doet die niet door de gemeenteraad zijn vastgesteld en als bij onderschrijdingen van lasten of investeringsbudgetten en/of lagere of hogere baten dan begroot de begroting niet tijdig met begrotingswijzigingen is aangepast.

Voor het begrotingscriterium is onderzocht:

1. of de exploitatielasten of investeringsbudgetten in het begrotingsjaar 2023 binnen de begroting (inclusief wijzigingen) zijn gebleven;
2. er geen toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves zonder Raadsbesluit hebben plaatsgevonden; en
3. of alle afwijkingen groter dan € 50.000 van de begrote lasten, baten of investeringskredieten tijdig aan de aan de Raad zijn gemeld. Voor investeringskredieten geldt dat uitsluitend in 2023 afgesloten kredieten op overschrijdingen zijn beoordeeld.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur. Met andere woorden met het voorwaardencriterium wordt onderzocht of alle financiële beheershandelingen zijn verricht in overeenstemming met (externe en interne) wet- en regelgeving.

Misbruik en Oneigenlijk gebruik (M&O)-criterium

Het is aan de gemeente om effectieve maatregelen te nemen om misbruik en oneigenlijk (M&O) gebruik te voorkomen. De gemeente beziet in eerste plaats welke eisen de wet- en regelgeving stelt ten aanzien van M&O, wat daarin is geregeld omtrent de handhaving en hoe zich dat heeft vertaald naar de opzet van de interne organisatie.

Uit de analyse is gebleken dat er risicogebieden zijn met een hoog risico zijn die aandacht vragen, dit zijn: Informatieveiligheid, bijstandsuitkeringen, prestatieleveringen WMO en Jeugdzorg. Daarnaast zijn ook de reguliere risicogebieden zoals inkopen en aanbesteding, vergunningverlening, subsidieverstrekking et cetera met een profiel middel in beeld. Wat alle geïnventariseerde risico's gemeen hebben is dat er maatregelen zijn of nog worden getroffen die de risico's op fraude en misbruik en oneigenlijk gebruik moeten voorkomen of beheersen. Dat geldt overigens ook voor de risico's die zijn opgenomen in de risicoparagraaf van zowel de begroting als de jaarrekening.

Het beleid is erop gericht om met de managers alle risicogebieden tweemaal per door te lopen en te beoordelen of het risicoprofiel nog juist is en/of er eventueel aanscherping van de beheersmaatregelen moet plaatsvinden.

Geconstateerde afwijkingen misbruik en oneigenlijk gebruik

In 2023 zijn geen incidenten op het gebied van misbruik en oneigenlijk gesignaleerd. Zoals in de vastgestelde financiële verordening is beschreven blijft de organisatie actief in het detecteren, voorkomen en bespreken van risico's op het gebied van misbruik en oneigenlijk gebruik en het bevorderen van een cultuur van risicobewustzijn en integer handelen.

Bevinding
Uit het onderzoek is gebleken dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde verantwoordingsgrens van 2% van de totale lasten van de gemeente inclusief de dotaties aan de reserves.

Tot slot
De eerste Rechtmatigheidsverantwoording van het College is nog zoeken geweest naar wat de wetgever precies verwachtte. Vooral de wijziging in de Kadernota Rechtmatigheid van november 2023 heeft geleid tot veel onduidelijkheden. Verwacht mag worden dat de rechtmatigheidsverantwoording door het college en de spelregels hiervoor vanuit de wetgever de komende jaren verder zullen worden doorontwikkeld.

Paragraaf 6 Verbonden partijen

Inleiding

De gemeente is verantwoordelijk voor de taken die zij door verbonden partijen laat uitvoeren. Het is daarom van belang de bijdrage van verbonden partijen aan de realisatie van de programma's en daarmee gepaard gaande risico's te kunnen beoordelen. In de programma's is beschreven hoe de verbonden partijen bijdragen aan de realisatie van de programma's. Om te kunnen sturen op hoe verbonden partijen bijdragen aan de realisatie van de programma's is ook de financiële positie van belang. In deze paragraaf is per verbonden partij vermeld op welke wijze de gemeente financieel en bestuurlijk is verbonden. Ook is opgenomen of er sprake is van risico's voor de gemeente waarvoor geen maatregelen bij de verbonden partij zijn getroffen, maar die wel van materiële betekenis zijn voor de financiële positie.
De 'Leidraad sturing en grip op verbonden partijen 2017' schetst de wijze waarop raad, college en ambtelijke organisatie – ieder vanuit hun eigen rol en verantwoordelijkheid – zorgen voor sturing en grip.

Gegevens per verbonden partij

Gemeenschappelijke regelingen	Soort regeling/ rechtsvorm	Financieel belang (omvang werkelijke deelnemersbijdrage)	Bestuurlijk belang (vertegenwoordiging en stemverhouding in AB)	Eigen vermogen begin en einde 2022	Vreemd vermogen begin en einde 2022	Verwachte omvang financiële resultaat	Omvang risico's (i.r.t. weerstandsvermogen)
Veiligheidsregio Hollands Midden (Leiden)	College - Openbaar lichaam	€ 1.606.909	1 collegelid 1 van 19 stemmen	01-01-2023: € 5.724.000 31-12-2023: € 6.422.000	01-01-2023: € 68.319.000 31-12-2023: € 79.579.000	€ 935.039	Het weerstandsvermogen bedraagt eind 2023 € 920.300. De risico's zijn bepaald op € 920.000. Het weerstandsvermogen is in 2023 dus 1,00
HECHT (voorheen Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg) (Leiden)	Gemengd - Openbaar lichaam	€ 2.220.000	1 collegelid 2 stemmen	01-01-2023: € 5.889.000 31-12-2023: € 631.000	01-01-2023: € 39.711.000 31-12-2023: € 38.954.000	-€ 3.919.000 (negatief)	Het weerstandsvermogen bedraagt eind 2023 € 174.000. De risico's zijn bepaald op € 4.610.000. Op grond van het huidige resultaat komt het weerstandsvermogen eind 2023 ver onder het minimumbedrag. Dit saldo is gebaseerd op het voorlopige resultaat waarbij vooralsnog het gehele resultaat ten laste van het weerstandsdeel is gebracht.
Regio Midden-Holland (Gouda)	Gemengd - Openbaar lichaam	€ 55.499	2 collegeleden 2 van de 10 stemmen	01-01-2023: € 540.000 31-12-2023: € 617.000	01-01-2023: € 586.000 31-12-2023: € 571.000	€ 204.443	De Regio Midden-Holland beschikt over een weerstandscapaciteit van € 100.000, conform de hierover in het Algemeen Bestuur gemaakte afspraak.
Omgevingsdienst Midden-Holland (Gouda)	College - Openbaar lichaam	€ 2.426.974	2 collegeleden stemverhouding 16/183e	01-01-2023: € 2.279.745 31-12-2023: € 2.069.680	01-01-2023: € 9.874.988 31-12-2023: € 10.437.452	€ 248.153	De risico's zijn € 1.625.571, het weerstandsvermogen is € 1.400.653 (na toevoeging resultaat in algemene reserve). Dit is 86,2% dekking van de risico's. Daarmee voldoet ODMH aan het robuustheidcriterium dat voor alle omgevingsdiensten geldt vanuit het Interbestuurlijk Programma VTH (minimale weerstanscapaciteit van 80%)
Werkvoorzieningsschap Promen (Gouda)	College - Openbaar lichaam	€ 1.949.000	1 collegelid	01-01-2023: € 3.269.000 31-12-2023: € 2.427.000	01-01-2023: € 3.713.000 31-12-2023: € 4.408.000	€ 82.000	Weerstandsvermogen is eind 2023 € 958.000. Vanuit de herijkte Nota Reserves, weerstandvermogen en risicoanalyse (vastgesteld door het AB oktober 2023) is een minimum niveau van dit weerstandsvermogen vastgesteld van € 1.900.000. Dit weerstandsvermogen zal de komende jaren, vanuit de te behalen positieve resultaten van Promen, geleidelijk op het vorengenoemde niveau van € 1,9 mln. worden gebracht.

Streekarchief Midden-Holland (Gouda)	Gemengd - Openbaar lichaam	€ 196.234	2 collegeleden 2 van de 10 stemmen	01-01-2023: € 295.209 31-12-2023: € 301.072	01-01-2023: € 183.057 31-12-2023: € 235.892	€ 25.421	De risico's zijn gekwantificeerd op € 200.000. Van de reserves is alleen de egalisatiereserve aan te merken als beschikbare weerstandscapaciteit. Het weerstandsvermogen bedraagt € 117.372 (na toevoeging resultaat in algemene reserve). Dit is 65,2% van het gewenste weerstandvermogen van €180.000 In de gemeenschappelijke regeling is opgenomen dat de deelnemende gemeenten en provincie als achtervang dienen. Zij dienen derhalve in hun risicoparagrafen, naar rato van hun aandeel in de gemeenschappelijke regeling, rekening te houden met de weerstandscapaciteit van het SAMH
Grondbank RZG Zuidplas (Den Haag)	College - Openbaar lichaam	€ 0	2 collegeleden 2 van de 40 stemmen (= 5%)	01-01-2023: € 0 31-12-2023: € 0	01-01-2023: € 94.307.000 31-12-2023: € 94.473.000	€ 0	Het weerstandsvermogen van de Grondbank is per 31 december 2023 nihil. Risico gemeente Waddinxveen blijft tot moment van onherroepelijk bestemmingsplan aanwezig.
Bedrijvenschap Regio Gouda (Gouwe Park) (Gouda)	Gemengd - Openbaar lichaam	€ 0	2 collegeleden	01-01-2023: € 0 31-12-2023: € 0	01-01-2023: € 0 31-12-2023: € 0	€ 0	Nihil. De exploitatie en GR zijn per 31-12-2022 geliquideerd.
Groenalliantie Midden-Holland en omstreken (Gouda)	Gemengd - Openbaar lichaam	€ 230.600	2 collegeleden 2 van de 10 stemmen	01-01-2023: € 10.722.131 31-12-2023: € 11.306.058	01-01-2023: € € 533.369 31-12-2023: € 441.941	€ 702.802	Rekening houdend met de resterende claims en het voordelig resultaat bedraagt de Algemene Reserve € 3,2 mln. De gekwantificeerde risico's bedragen € 1,3 mln. Daarmee is de ratio van het Weerstandsvermogen ruim 2.
Belastingsamenwerking Gouwe Rijnland (Leiden)	College - Openbaar lichaam	€ 574.062	1 collegelid 3,92% van het stemrecht	01-01-2023: € 781.000 31-12-2023: € 1.446.000	01-01-2023: € 16.205.000 31-12-2023: € 11.196.000	€ 665.000	De risico's zijn gekwantificeerd, het totaal aan risico's in geld bedraagt € 500.000. Het weerstandsvermogen is voldoende om al deze risico's indien ze tegelijk voordoen, te kunnen afdekken.
Vennootschappen	**Rechtsvorm**	**Financieel belang (omvang deelnemersbijdrage)**	**Bestuurlijk belang (vertegenwoordiging en stemverhouding in AB)**			**Verwachte omvang financiële resultaat**	**Risico's (i.r.t. weerstandsvermogen)**
Bank Nederlandse Gemeenten	N.V.	N.v.t.	1 collegelid in de AVA 17.823 aandelen			De netto winst over het boekjaar 2023 bedroeg € 254.000.000	De bank heeft een laag risicoprofiel, hetgeen ook blijkt uit de ratings.
Oasen	N.V.	N.v.t.	1 collegelid in de AVA 27 van de 748 aandelen			Netto winst over het boekjaar 2022 bedroeg € 3.100.000	Risico betreft de waarde van de aandelen. Er is een systeem van risicomanagement bij Oasen.
Cyclus	N.V.	€ 2.923.705	1 collegelid in de AVA 5,5% van de aandelen			Nettowinst over boekjaar 2022 bedroeg € 225.000	Het risico voor Cyclus is beperkt tot het aandeel van € 188.000 in de N.V. De solvabiliteit is voldoende, zodat de risico's beperkt zijn.
Triangel	C.V./B.V.	€ 4.900.000	1 collegelid en 1 directielid in de AVA 50% van de aandelen	CV begin: € 12.334.000 CV Einde: € 12.774.000 BV begin: € 57.436 BV einde: € 64.562	CV begin: € 19.279.000 CV Einde: € 10.759.000 BV begin: € 193.000 BV einde: € 192.900	Resultaat totale deelneming € € 439.849	De GEM CV heeft zelf een uitgebreide risicoparagraaf. Daarnaast zijn in de gemeentelijke grondexploitatie gekwantificeerde risico's opgenomen.
Stichtingen en Verenigingen	**Rechtsvorm**	**Financieel belang (omvang deelnemersbijdrage)**	**Bestuurlijk belang (vertegenwoordiging en stemverhouding in AB)**			**Verwachte omvang financiële resultaat**	**Risico's (i.r.t. weerstandsvermogen)**
Stichting Greenport regio Boskoop	Stichting	€ 3.250	1 collegelid 1 stem per lid	1-1-2022: € 19.442 31-12-2022: € 24.079	1-1-2022: € 268.127 31-12-2022: € 237.702	€ 4.637	Er zijn geen risico's. De stichting is een overlegorgaan.

Paragraaf 7 Grondbeleid

7.1 Inleiding

In deze paragraaf geven we een financieel totaalbeeld van de portefeuille van de Grondbedrijfsfunctie (GBf). Dit doen we op basis van de per 31 december 2023 geactualiseerde grondexploitaties en recente beoordelingen van de lopende facilitaire projecten. De effecten van deze actualisaties hebben een directe invloed op de Algemene Bedrijfsreserve Grondbedrijfs-functie (ABG), de voorzieningen en de weerstandscapaciteit. In deze paragraaf grondbeleid wordt een verdere toelichting gegeven op de mutaties.

7.2 Visie en uitvoering grondbeleid in relatie tot doelstellingen uit programma's

Het grondbeleid van de gemeente is geen doel op zich, maar een middel om ruimtelijke doelstellingen te bereiken. In de Structuurvisie Waddinxveen 2030, beleidsnota's en bestemmingsplannen is vastgelegd hoe we ruimtelijk ontwikkelen. Vanuit risicobeheersing doen we dit zoveel mogelijk vanuit facilitair grondbeleid, we geven de ruimte om andere partijen te laten ontwikkelen binnen de gestelde kaders. Echter de gemeente heeft de mogelijkheid om actief grondbeleid te voeren als dat vanuit een strategisch belang gewenst is. Daarnaast voert de gemeente grondbeleid uit via een deelname in Verbonden partijen.

Facilitaire projecten.
Zoals hiervoor is aangegeven streven wij in principe de vastgestelde doelstellingen na, door middel van facilitair grondbeleid. We geven bij facilitaire projecten de ruimte aan andere partijen om te ontwikkelen binnen de gestelde kaders. De aankoop en uitgifte van gronden wordt bij facilitair grondbeleid uitgevoerd voor rekening en risico door andere partijen. De invloed van de gemeente Waddinxveen loopt dan niet via het grondeigendom, maar via bestemmingsplannen, overeenkomsten en/of een exploitatieplan.

In de volgende tabel, tabel 1, zijn facilitaire projecten aangegeven die bij opmaak van deze paragraaf en jaarrekening 2023 in ontwikkeling zijn in de gemeente Waddinxveen. Deze facilitaire projecten lopen veelal door in 2024 en verder.

Tabel 1 Facilitaire projecten in ontwikkeling

R.6810 Locatie Postkantoor (Kerkweg Oost 161)	R.9803 Noordeinde 74, 122a en 134	R.2801 Bredeweg achter 15,16,17	R.2812 Henegouwerweg 105 en 105a	R.3806 Abraham Kroesweg 5	R.3813 Plasweg 134-136
R.6811 Noordpark	R.9816 Zorgboerderij Noordkade 108	R.2802 Bredeweg 4	R.2813 Wilhelminakade 83	R.3807 Plasweg Hoevezone	R.3814 Plasweg 20 en 20a/Park Polderstaete
R.6812.1 Glasparel+ fase 2	R.9817 Kanaaldijk 6	R.2803 Kerkstraat 19-23	R.3801 Bloemendaalseweg 19bis	R.3808 Hoek Bredeweg - Piet Stuurmansweg	R.3815 Onderweg 34
R.6820 Noordeinde 65	R.0801 PostNL locatie	R.2804 Noordstaring 31	R3802 G. van Dort Kroonweg 1,3 en Plasweg 28	R.3809 Noordkade	R.3816 Henegouwerweg 119 a/b,120
R.6824 GEM Triangel	R.0805 Bredeweg 7-11	R.2805 Zuidelijke rondweg achter Akkeroord	R.3803 Noordeinde 61	R.3810Abr. Kroesweg 2	R.3817 G. van Dort Kroonweg 4,6,7 en 12
R.6825 Esdoornlaan 26	R.0806 Overslagweg-Truckparking	R.2810 Abr. Kroesweg 40	R.3804 Zesde Tochtweg 2a	R.3811 Tweede Bloksweg 44	R.3818 Zuidelijke Dwarsweg 13c
R.7809 Kerkweg-Oost 214-216	R.1804 Abr. Kroesweg 16	R.2811 Tweede bosweg 54 b	R.3805 Businesspark Vredenburgh f2	R.3812 Noordeinde 124-126	

Facilitair project R.3809 Noordkade & R.3805 Businesspark Vredenburgh fase 2
Het project de Noordkade betreft een facilitair project binnen de gemeente Waddinxveen. Het huidige verouderde bedrijventerrein beoogd de gemeente te (laten) transformeren naar woningbouw. Hiervoor is het noodzakelijk dat de huidige bedrijvigheid wordt verplaatst zodat de gronden vrijkomen voor deze herontwikkeling. Om dit te faciliteren heeft de gemeente een overeenkomst gesloten met de ontwikkelaar van businesspark Vredenburgh fase 2. Deze overeenkomst houdt in dat de gemeente gronden koopt van deze ontwikkelaar welke door de grondeigenaren van de Noordkade kunnen worden verworven van de gemeente om zo de bedrijfsactiviteiten te verplaatsen van de Noordkade naar businesspark Vredenburgh.

Actieve gemeentelijke projecten
Naast de bovengenoemde facilitaire projecten zijn ook projecten in ontwikkeling genomen die onder 100% regierol van de gemeente Waddinxveen worden ontwikkeld, Hierbij hebben wij een actieve rol waarbij we voor eigen rekening en risico ruimtelijke plannen ontwikkelen. Actief grondbeleid wordt alleen gevoerd indien dit van strategisch belang is voor de gemeente, in een dergelijk geval verwerven en ontwikkelen wij zelf de benodigde gronden.

Per 1 januari 2024 bestaan de volgende gemeentelijke actieve grondexploitaties: het Centrum, het Sleutelkwartier, Coenecoop III, ’t Suyt fase II, De Dreef, Peter Zuidlaan en Park Triangel

Verbonden partijen.
Naast facilitaire projecten en gemeentelijke grondexploitaties maken we binnen het GBf deel uit van een tweetal Verbonden Partijen. Verbonden Partijen zijn organisaties waarin de gemeente een bestuurlijk en/of een financieel belang heeft.

De drie Verbonden Partijen zijn:
1. GEM CV Park Triangel en
2. Bedrijvenschap Regio Gouda (Gouwe Park 1).

Nota kostenverhaal.
Nieuwe ontwikkelingen brengen kosten met zich mee. Daarom heeft de gemeente de ‘Nota Kostenverhaal 2019’ opgesteld. In deze nota is uiteengezet hoe om wordt gegaan met:
- Plankosten,
- Bovenplanse kosten
- Bijdragen voor ruimtelijke ontwikkelingen en
- Bijdragen aan bovenwijkse voorzieningen.

De Nota kostenverhaal zal in samenhang met de invoering van de nieuwe Omgevingswet worden herzien.De oplevering van de herziende nota kostenverhaal zal naar verwachting in het 4e kwartaal 2024 plaats vinden.

7.3 Prognose resultaten Grondbedrijfsfunctie

Portefeuillerisico
Voor de beheersing van de portefeuille van de Grondbedrijfsfunctie (GBf) is het noodzakelijk een inschatting te maken van risico’s die zich enerzijds in de verschillende portefeuilleonderdelen kunnen voordoen en anderzijds in de portefeuille als totaal. De risico’s worden op het niveau van de gehele portefeuille alsmede op het niveau per onderdeel in beeld gebracht.

De belangrijkste risico’s vloeien voort uit de woningbouwprogrammering versus de woningbehoefte-raming op langere termijn. De gemeente heeft een forse woningbouwprogrammering ten opzichte van de woningbehoefteraming die door de provincie Zuid-Holland is opgesteld. In de Regionale Agenda Wonen en de bijbehorende woningbouwprogrammering worden hier regionaal afspraken over gemaakt. De huidige projecten zijn allemaal afgestemd met de regio.

Prognoses per portefeuilleonderdeel
Bij het opstellen van de begroting en de jaarstukken worden de grondexploitatiebegrotingen geactualiseerd en de projecten facilitair grondbeleid tegen het licht gehouden, ook worden de resultaten en risico’s bij de verbonden partijen beoordeeld. Hier wordt beoordeeld of de resultaten in financieel opzicht en qua voortgang moeten worden bijgesteld.
In deze paragraaf worden de mutaties, voorzieningen en risico’s per onderdeel beschreven.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit geeft aan in welke mate we in staat zijn om nadelige gevolgen van niet-afgedekte risico's op te vangen. Ook is van belang te weten welke grootte de ABG moet hebben om de risico's in de portefeuille te kunnen dekken. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in beschikbare weerstandscapaciteit en benodigde weerstandscapaciteit.

De benodigde weerstandscapaciteit is het totaal van de financiële vertaling van alle projectspecifieke en generieke (conjuncturele) risico's die in beeld zijn gebracht.
De beschikbare weerstandscapaciteit, de Algemene Bedrijfsreserve Grondbedrijfsfunctie (ABG), geeft aan in hoeverre de benodigde weerstandscapaciteit (risico's) hieruit gedekt kan worden.

In het volgende schema is de weerstandscapaciteit van de GBf weergegeven. De stand van de ABG minus de risico's geeft het weerstandsvermogen weer.

Tabel 2 Stand weerstandscapaciteit[1]

Bedragen *1.000	Jaarrekening 2022	Begroting 2024-2027	Jaarrekening 2023
ABG	3.219	2.512	2.784
Risico's Actief grondbeleid	4.619	4.879	3.607
Risico's Verbonden partijen	0	0	0
Weerstandscapaciteit	**-1.400**	**-2.367**	**-823**

Voor de risico's wordt verwezen naar de geheime bijlage.

Weerstandsvermogen
Ná vaststelling van de jaarrekening 2023 door de gemeenteraad is de geprognosticeerde beschikbare weerstandscapaciteit (het saldo van de Algemene Bedrijfsreserve Grondbedrijfsfunctie (ABG) ná aftrek van eventuele generieke en project specifieke risico's) per 31-12-2023 circa € 0,8 mln. negatief. Het tekort op de weerstandscapaciteit van de grondbedrijfsfunctie wordt gecompenseerd door een overschot bij de algemene dienst, zie hiervoor paragraaf 2
De ontwikkeling van het totale weerstandsvermogen, waar het ABG-onderdeel van uit maakt, blijft de komende jaren voldoende om de ingeschatte risico's te kunnen afdekken.

Actief Grondbeleid

Parameters
Jaarlijks worden de grondexploitaties bij jaarrekening en begroting geactualiseerd. Dit betekent dat de grondexploitaties marktconform worden gemaakt zodat we in staat zijn de te verwachten investeringen te kunnen plegen.
Ook wordt opnieuw gekeken naar de te verwachten opbrengsten als tegenhanger van de te verwachten investeringen. Om de investeringen en opbrengsten in de toekomstige jaren vanaf 1-1-2024 op peil te houden worden deze bedragen geïndexeerd (Tabel 3 Parameters per 1-1-2024 Investeringen). De toe te passen indexatie betreft een percentage welke "parameters" worden genoemd. De toe te passen parameters zijn indexcijfers voor kosten- en opbrengststijging, rentekosten en -opbrengsten en de verplicht te hanteren discontovoet (voorschrift Commissie Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV)).

Ten aanzien van de te verwachten investeringen is met name gekeken naar de nog te investeren budgetten van eventueel te verwerven gronden, plan- en overige kosten vanaf 1-1-2024. Ook is beoordeeld of de beschikbare budgetten voor de te verwachten civieltechnische kosten voldoende aanwezig zijn om de te verwachten werken te kunnen uitvoeren.

Met betrekking tot de opbrengsten zijn in de rekentechnische uitgangspunten 2024 de te hanteren grondprijzen opgenomen die zijn verwerkt in de actualisatie van de gemeentelijke grondexploitaties per 1-1-2024. Dit percentage wordt de komende jaren in de actualisatie structureel op 2% voorzien (Zie tabel 4 Parameters per 1-1-2024 Grondopbrengsten).

Bij actualisatie van de gemeentelijke grondexploitaties wordt rekening gehouden met de volgende parameters:

1 Conform de systematiek bij paragraaf 2, worden bij deze paragraaf nu ook de geactualiseerde risico's van dit moment afgezet tegen de reserve aan het einde van de begrotingsperiode.

Tabel 3 Parameters per 1-1-2024 Investeringen

	Totaal beeld parameters	2024	2025	2026 en verder
1	Verwerving, civiele kosten en plankosten	2,50%	2,00%	2,00%
2	Rente over de te verwachten kosten en opbrengsten (o.b.v. BBV richtlijnen)	1,75%	1,75%	1,75%
3	Opbrengsten woningbouw en bedrijventerreinen	2,00%	2,00%	2,00%
4	Discontovoet ten behoeve van netto contant maken van de eindwaarde per 1-1-2023 conform BBV- regelgeving	2,00%	2,00%	2,00%

Tabel 4 Parameters per 1-1-2024 Grondopbrengsten

	Opbrengstensoort	2024	2025	2026 en verder
1.1	Woningbouw vrije sector	2%	2%	2%
1.2	Woningbouw sociaal*	0%	0%	0%
2	Bedrijven	2%	2%	2%

De te hanteren parameters zijn begin 2024 door ons college van burgemeester & wethouders vastgesteld via het document “Rekentechnische uitgangspunten ten behoeve van actualisatie Grondexploitaties gemeente Waddinxveen per 1-1-2024” en verwerkt in alle gemeentelijk te actualiseren grondexploitatiebegrotingen per

1-1-2024.
Voor een nadere analyse, onderbouwing en detaillering van bovengenoemde parameters en te hanteren grondprijzen per 1-1-2024 verwijzen wij naar de “NT01.v04 20240301 1815 Advies parameters Waddinxveen 2024 ev”.

Algemeen
Het doorberekende rentepercentage voor actief grondbeleid is 1,75% zoals ook in tabel 3 hiervoor is opgenomen. Dit percentage is gerelateerd aan het percentage van de vreemd vermogen portefeuille.
De gehanteerde jaarlijkse kostenindexatie is aangepast naar 2,5% voor 2024. Vanaf 2025 en verder wordt stabiele kostenindexatie gehanteerd van 2% per jaar. Vanwege de instabiele marktomstandigheden worden deze indexen scherper in de gaten gehouden.

Centrum
In het centrum worden er de komende jaren nog twee deellocaties uitgegeven: het appartementencomplex fase 1b en fase 2.

Op 16 juni 2021 is de gemeenteraad akkoord gegaan met de aanpassing van de uitgangspunten voor de kantoorkavel. Hiermee is het bouwvolume vergroot en is het aantal woningen van 38 naar ca. 50 woningen gegaan. Deze veranderende uitgangspunten zijn destijds verwerkt in de grondexploitatie.

Voor fase 2 heeft contractpartij ASR aangegeven te willen ontbinden en heeft contractpartij MRP aangegeven het ontwikkelrecht voor fase 2 wenst over te nemen. In 2021 is zowel de ontbindingsovereenkomst met ASR als de overeenkomst met MRP over de nieuwe uitgangspunten voor fase 2 besproken. Deze nieuwe uitgangspunten zorgen voor een aanpassing van de grondexploitatie. In februari 2022 zijn deze uitgangspunten ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad. De financiële gevolgen zijn tevens verwerkt in de actualisatie jaarrekening 2021. In 2022 is de afkoopsom voor fase 2 door ASR voldaan. Voor fase twee is het onzeker of het beoogde uitgifte jaar 2025 haalbaar is. Hier wordt komende periode verder over gesproken met de ontwikkelaar. Voor nu is het beoogde uitgifte jaar 2027.
Het totaal financieel resultaat van de grondexploitatiebegroting Centrum betreft circa € 5.848.000 (eindwaarde per 31-12-2027) negatief/ nadelig. Bij de administratieve afsluiting (2027) van de grondexploitatie dient de bijdrage aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen, groot circa € 742.000, alsnog via een resultaatbestemming plaats te vinden. Gezien het feit dat er sprake is van een negatief resultaat, komt deze bijdrage aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen ten laste van de ABG.

Coenecoop III
In 2023 zijn de laatste 3 kavels verkocht. In 2024 worden de laatste technische werkzaamheden worden uitgevoerd in relatie tot de verkoop van de kavels.

In de huidige situatie is vanuit de gebruikers aangegeven dat er mobiliteitsknelpunten zijn. Na verkoop van alle kavels en ingebruikname van de gerealiseerde bedrijfspanden wordt beoordeeld of er aanvullende maatregelen getroffen moeten worden voor het oplossen van deze knelpunten.

Het totaal financiële resultaat van de grondexploitatie Coenecoop III bedraagt € 493.000 (eindwaarde per 31-12-2024) positief. Bij beëindiging en financieel administratief afsluiten van de grondexploitatie vindt de bijdrage aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen, groot circa € 283.000 ten laste van dit financieel resultaat, alsnog via een resultaatbestemming plaats.

’t Suyt Fase II
In 2021 is het bestemmingsplan in procedure gegaan. Op 15 december 2021 heeft de gemeenteraad het bestemmingsplan en het stedenbouwkundig plan als addendum op de welstandsnota vastgesteld. Daarnaast is in 2021 gewerkt aan het inrichtingsplan. Het college heeft dit plan op 29 oktober 2021 vastgesteld. De uitvoeringskosten zijn op basis van het inrichtingsplan recentelijk geraamd. De opbrengsten zijn geactualiseerd naar prijspeil 1-1-2024. Daarnaast is de looptijd van de exploitatie met een jaar verlengd als gevolg van de langere beroepsprocedure van het bestemmingsplan. Tot slot is de fasering van uitgifte gebaseerd op het uitgifteplan 2023.

Het financieel resultaat van de grondexploitatie van project ’t Suyt fase 2 bedraagt circa € 2.679.000,- positief (eindwaarde per 31 december 2027). Bij beëindiging en financieel administratief afsluiten van de grondexploitatie vindt de bijdrage aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen, groot circa € 896.000 ten laste van dit financieel resultaat, alsnog via een resultaatbestemming plaats

De Dreef
In juni 2021 is de grondexploitatie voor De Dreef vastgesteld. In augustus 2023 is besloten om de gronden later uit te geven en de huidige gebouwen van het Coenecoop College en de sprothal door te exploiteren. Dit heeft als gevolg dat de einddatum van de grex is bijgesteld naar 31-12-2030. Het financieel effect van deze uitloop is beperkt.

Het financieel resultaat van de grondexploitatie van project De Dreef bedraagt circa € 588.000,- positief (eindwaarde per 31 december 2030). Bij beëindiging en financieel administratief afsluiten van de grondexploitatie vindt de bijdrage aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen, groot circa € 452.000 ten laste van dit financieel resultaat, alsnog via een resultaatbestemming plaats.

Gemeentelijk deel Park Triangel
Bij een voorspoedige voortgang zou de afronding van de gehele bouwlocatie kunnen plaatsvinden in het jaar 2028. Het resultaat van Park Triangel is op eindwaarde nu bepaald op een bedrag van € 13.820.000,--. Hierbij is uitgegaan van een financiële en administratieve afronding ultimo 2028. Ten opzichte van de jaarrekening 2022 is het resultaat op eindwaarde toegenomen met name door de aanpassing van de fasering van de afname van de gronden en aangepaste rente.

Sleutelkwartier
Binnen de exploitatie wordt voorzien in de bouw van circa 186 woningen, ten opzichte van 2022 is een verdichting doorgevoerd van 63 woningen in het Sleutelkwartier (voornamelijk in de Passage). De grondexploitatie bestaat uit vijf deelexploitaties, per deellocatie wordt een doorkijk gegeven voor 2023:

Overall (plankosten en hoofdinfrastructuur): In 2023 zijn er fors meer plankosten gemaakt dan vooraf begroot, dit komt mede door de extra inzet rondom de uitwerking van de Passage, de tender van de Beukehoflocatie en de uitwerking van de locatie van het oude gemeentehuis. Om toekomstige overschrijdingen te voorkomen zijn de nog resterende plankosten geactualiseerd. Bij deze actualisatie is gekeken naar de organisatie op dit moment en de te verwachten werkzaamheden de komende jaren. Tot slot is ook de looptijd van de totale exploitatie met twee jaar verlengd (nieuwe einddatum 31-12-2028). Dit alles zorgt voor een substantiële stijging in plankosten (2023 en verder).

- Locatie 3 Oude gemeentehuis: Het bestemmingsplan is onherroepelijk en de gronden zijn overgedragen. In 2024 wordt gestart met de bouw van de woningen.
- Locatie 4 Kerkweg oost 222: In 2022 is gestart met de bouw van de woningen. De bouw van de woningen is afgerond.
- Locatie 6 Beukenhof: In 2023 Is gestart met tender van de locatie. Dit wordt naar verwachting in 2024 afgerond waarna de gronden kunnen worden uitgegeven en er gestart kan worden met de bouw van de woningen.

- Locatie 7/8/9 Passage: In 2022 is gestart met het opstellen van het bestemmingsplan. Daarnaast is middels een raadsbesluit in 2022 besloten om het gebied fors te verdichten (65 woningen extra). Het nu opgenomen programma sluit aan op het stedenbouwkundig plan. De hieruit voortkomende opbrengsten en extra kosten zijn verwerkt in de grondexploitatie.

Het financieel resultaat van de grondexploitatie van project Sleutelkwartier bedraagt circa € 8.364.000 negatief (op eindwaarde per 31 december 2028). Bij administratieve afsluiting (2028) van de grondexploitatie dient de bijdrage aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen, groot circa € 107.000, alsnog via een resultaatbestemming plaats te vinden. Gezien het feit dat er sprake is van een negatief resultaat, komt deze bijdrage aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen ten laste van de ABG.

Peter Zuidlaan
In 2022 is de grondexploitatie voor Peter Zuidlaan vastgesteld. Vervolgens is gestart met de voorbereidende werkzaamheden.

Het financieel resultaat van de grondexploitatie van project Peter Zuidlaan bedraagt circa € 113.000 positief (eindwaarde per 31 december 2026). Bij beëindiging en financieel administratief afsluiten van de grondexploitatie vindt de bijdrage aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen, groot circa € 29.000 ten laste van dit financieel resultaat, alsnog via een resultaatbestemming plaats.

Overzicht boekwaarde, exclusief winstneming actieve grondexploitaties

Tabel 5 Boekwaarde per 31-12-2023 (Bedragen x € 1.000)

Project	Boekwaarde excl. Winstneming t/m 31-12-2023	V/N	Winstneming t/m 2022*)	Winstneming 2023*)	Winstneming totaal t/m 2023*)	Boekwaarde ná winstneming t/m 31-12-2023	V/N
Centrum	10.298	N	0	0	0	10.298	N
Sleutelkwartier	5.644	N	0	0	0	5.644	N
Coenecoop III	835	V	364	85	449	386	V
Triangel gemeente	12.234	V	10.620	1.469	12.089	145	V
't Suyt fase II	5.639	N	0	0	0	5.639	N
De Dreef	506	N	0	0	0	506	N
Peter Zuidlaan	156	N	0	0	0	156	N
Totaal	**9.174**	**N**	**10.984**	**1.554**	**12.538**	**21.712**	**N**

**) afgerond*

Hierna treft u de tabellen 6 aan waarbij de grex per 1-1-2024 (jaarrekening 2023) wordt vergeleken met de gegevens van de grex bij opmaak begroting 2024-2027.

Tabel 6 Eindwaarde (Bedragen x € 1.000)

Project	Jaarrekening 2023			Begroting 2024-2027			Verschil		Eindwaarde jaarrekening 2023	
	Saldo contante waarde per 01-01-2024	V / N	Eind datum	Saldo contante waarde per 01-01-2023	V / N	Eind datum	Saldo contante waarde	V / N	Resultaat op eindwaarde	V / N
Centrum	5.403	N	2027	5.273	N	2026	130	N	5.848	N
Sleutelkwartier	7.575	N	2028	6.770	N	2026	805	N	8.364	N
Coenecoop III	483	V	2024	469	V	2024	14	V	483	V
Triangel gemeente	12.672	V	2028	13.003	V	2028	331	N	13.820	V
't Suyt fase II	2.476	V	2027	2.378	V	2027	97	V	2.679	V
De Dreef	512	V	2030	422	V	2029	89	V	588	V
Peter Zuidlaan	106	V	2026	43	V	2026	63	V	113	V
Totaal	**3.271**	**V**		**4.272**	**V**		**1.003**	**N**	**3.471**	**V**

Let op dat bij de eindwaarde van de grondexploitaties de tussentijdse winstnemingen niet gecorrigeerd zijn.

Vanzelfsprekend maken de tussentijdse winstnemingen de winst aan het einde van de grondexploitatie kleiner.

Tussentijdse winstneming
In de Notitie Grondexploitatie 2016 van het BBV welke in augustus 2019 geactualiseerd, is aangegeven op welke wijze rekening gehouden moet worden met tussentijds winst nemen bij positieve grondexploitatiecomplexen. Het voorzichtigheidsbeginsel leidt ertoe dat realisatie van winst moet worden uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat. Dit betekent echter niet dat pas winst moet worden genomen bij het afsluiten van het grondexploitatiecomplex.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode (POC-methode): voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd moet tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Dit is mogelijk wanneer het waarschijnlijk is dat de economische voordelen die aan het project zijn verbonden naar de gemeente zullen toevloeien.

Voor de grondexploitaties binnen de gemeente Waddinxveen zijn de navolgende tussentijdse winsten genomen tot en met jaarrekening 2023 (zie tabel 7):

Tabel 7 Tussentijdse winstneming (Bedragen x € 1.000)

Project	**Cumulatieve winstneming tot en met 31/12/2022*)**	**Vermeerdering winstneming in 2023 (de winstneming in het jaar 2022*)**	**Cumulatieve winstneming 31/12/2023 (zie ook tabel 5)*)**
Centrum	0	0	0
Sleutelkwartier	0	0	0
Coenecoop III	364	85	449
Triangel gemeente	10.620	1.469	12.089
't Suyt fase II	0	0	0
De Dreef	0	0	0
Totaal	**10.984**	**1.554**	**12.538**

**) afgerond*

Voorzieningen en risico's

Vanuit het BBV bestaat de verplichting om voorzieningen te treffen voor grondexploitaties met een geprognotiseerd verlies. Bij de projecten van de gemeente Waddinxveen geldt dit voor de grondexploitatie Centrum (circa € 5,8 mln.) en voor Sleutelkwartier (circa € 8,4 mln.). De verliesvoorziening van € 13,1 mln. op eindwaarde bij de actualisatie jaarrekening 2022 is verhoogd naar € 14,2 mln. op eindwaarde respectievelijk 2028.

Bij de projecten actief grondbeleid maken we onderscheid in generieke (conjuncturele) risico's en project specifieke risico's. De risico's in de grondexploitaties Coenecoop III en Peter Zuidlaan zijn op totaal niveau nagenoeg gelijk gebleven, Bij het 't Suyt fase 2 is het risicoprofiel toegenomen. Voor de projecten Op Dreef, Centrum en Sleutelkwartier zijn de risico's fors afgenomen. Dit komt met name door ontstane kansen voor subsidies en andere bijdragen. In totaliteit nemen de risico's t.o.v. de begroting 2024-2027 af met ca. € 1,27 mln.

Vennootschapsbelasting.
Vanaf 1 januari 2016 zijn gemeenten conform de “Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen” verplicht om vennootschapsbelasting (Vpb) te betalen over winstgevende activiteiten. Gemeenten zijn onder de nieuwe wet in principe Vpb-plichtig voor alle werkzaamheden, die als ondernemingsactiviteit kunnen worden aangemerkt. De getallen geven een indicatie aan van de te verwachten Vpb-last hetgeen aangemerkt kan worden als een voorlopig te betalen bedrag in het kader van de vigerende wetgeving Vpb.

Bij opmaak van deze paragraaf 7 Grondbeleid voor de jaarrekening 2023 is een definitieve aangifte gedaan voor de boekjaren t/m 2021. De onderstaande tabel is exclusief het aandeel van de Vpb druk van de C.V. Triangel (Vpb transparant).

Tabel 8 Vennootschapsbelasting (Bedragen x € 1.000)

Boekjaar	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Vpb *)	0	0	0	0	0	0

*) *afgerond*

Vanuit de berekende voorlopige getallen op basis van de laatst gehanteerde uitgangspunten van de fiscus is te zien dat conform de laatste berekeningen over de periode 2018 t/m 2023 geen Vpb verschuldigd is. Dit is thans gebaseerd op de voorlopige verwachtingen en keuze in uitgangspunten.

Facilitair Grondbeleid

Mutaties
Conform de richtlijnen van de commissie BBV dienen alle kosten die bij facilitaire projecten worden gemaakt en welke niet kunnen worden verhaald direct te worden afgeboekt. Op het moment dat er aanvullende kosten gemaakt worden, dienen deze in het jaar dat ze worden gemaakt ten laste te worden gebracht van de ABG.

Er is in het begrotingsjaar 2023 een saldo van circa € 460.000 (overschot) welke wordt gestort in de ABG. Dit is een combinatie van saldotrekking en storting van projectverliezen en voordelige projectresultaten (o.a. afgesloten projecten).

Cijfermatige samenvatting voorzieningen en risico’s
In dit hoofdstuk laten wij de totalen zien voor de voorzieningen en de risico’s. Eventuele mutaties zijn eerder in de paragraaf toegelicht.

Voorzieningen

Tabel 9 Voorzieningenoverzicht (Bedragen x € 1.000)

Portefeuilleonderdeel	Begroting 2024 - 2027*)	Jaarrekening 2023*)	Verschil*)
Actief Grondbeleid voorzieningen	13.150	14.212	1.062
Actief Grondbeleid risico’s	4.879	3.607	-/-1.272
Totaal	**18.029**	**17.819**	**-/- 210**

*) *afgerond*

Paragraaf 8 Duurzaamheid (klimaatactie en biodiversiteit)

De missie van de duurzaamheidskoers is: Waddinxveen wordt uiterlijk in 2050 een circulaire en groene gemeente met schone energie waarbij we gelijktijdig blijven doorwerken aan het behoud en versterken van een goede sociale basis. In 2030 zijn we op de helft van deze opgave en overgang.

Wat willen we bereiken?

We willen deze periode flinke stappen zetten in het realiseren van de doelstellingen uit het koersdocument Duurzaamheid

De transities op het gebied van warmte en energie, klimaatadaptie, biodiversiteit en grondstoffengebruik zijn ingrijpend voor iedereen. De doelen die eraan verbonden zijn, zijn ambitieus en eisen veel van de inwoners, het bedrijfsleven en alle overheden. De vraagstukken zijn moeilijk en kennen verschillende mogelijke oplossingen met erbij horende onzekerheden. Wie doet wat? Is marktwerking de oplossing? Of is een zware rol van de gemeente als aanjager en (mede-)investeerder nodig? Een inzet op alle vier de transities is belangrijk want ze versterken elkaar. We vertalen de doelen uit het koersdocument naar duidelijke maatregelen, uitgezet in de tijd. Of het te halen en te betalen is voor de inwoners is van groot belang. De rol van de gemeente, bedrijven en inwoners bij het waarmaken van de daarbij horende doelen maken we duidelijk.

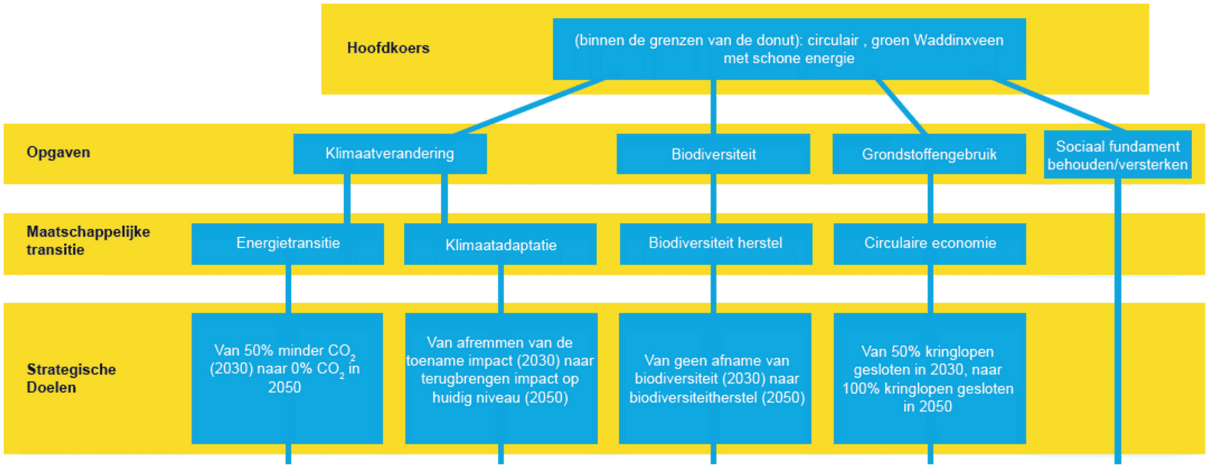

In het koersdocument zijn voor de inwoners, ondernemers en gemeente zelf duidelijke resultaten benoemt. Als we deze resultaten halen, dan blijven we op koers liggen naar 2050. Deze beoogde resultaten gebruiken we om belangrijke initiatieven in de programma's te sturen en door middel van monitoring te kijken naar de voortgang.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Beleidsdoelstelling	Algehele realisatie	Aandacht voor
1. We gebruiken bij al ons handelen duurzaamheid als basis	☺	
2. We ontwikkelen een uitvoeringsagenda die zich aanpast aan veranderende omstandigheden	☺	
3. We nemen in college- en raadsvoorstellen de gevolgen voor duurzaamheid op	😐	🏃
4. We gaan de financiële risico's van klimaatverandering opnemen in de risicoparagraaf	☺	
5. We nemen beleidsmatige belemmeringen bruikbaar weg	☺	
6. We bouwen verder aan de beweging (zie ook Programma 3)	😐	🎯
7. We monitoren integraal de voortgang en organiseren een jaarlijks transitiegesprek met de gemeenteraad (zie ook Programma 3)	☺	

1. **We gebruiken bij al ons handelen duurzaamheid als basis (1)**
   De doorvertaling hiervan heeft plaatsgevonden in voornamelijk Programma 3 en 4. Daarnaast hebben we interne informatiebijeenkomsten georganiseerd om de duurzaamheidskoers blijvend onder de aandacht te houden.

2. **We ontwikkelen een uitvoeringsagenda die zich aanpast aan veranderende omstandigheden (2)**
   De uitvoeringsagenda Koersdocument Duurzaam Waddinxveen is vastgesteld door College.

3. **We nemen in college- en raadsvoorstellen de gevolgen voor duurzaamheid op (3)**
   Dit is onderdeel van een organisatie-brede herijking van het format college- en raadsvoorstellen. Aanpassingen zijn eind 2023 in gang gezet, maar net niet afgerond in 2023.

4. **We gaan de financiële risico's van klimaatverandering opnemen in de risicoparagraaf (4)**
   Deze relevante risico's zijn opgenomen in de risicoparagraaf

5. **We nemen beleidsmatige belemmeringen bruikbaar weg (5)**
   Dit heeft in 2023 niet gespeeld.

6. **We bouwen verder aan de beweging (6)**
   Zie toelichting bij Programma 3

7. **We monitoren integraal de voortgang en organiseren een jaarlijks transitiegesprek met de gemeenteraad (7)**
   Zie toelichting bij Programma 3

Jaarrekening

Jaarrekening: Balans

Activa (bedragen x € 1.000)	31 december 2023		31 december 2022	
Vaste activa				
Immateriële vaste activa				
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	0		0	
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	152		162	
Totaal immateriële activa		**152**		**162**
Materiële vaste activa				
Investeringen met een economisch nut	78.720		70.623	
Investeringen met een economisch nut waarvoor heffing kan worden geheven	30.862		30.228	
Investeringen met een maatschappelijk nut	26.097		24.045	
Totaal materiële activa		**135.679**		**124.897**
Financiële vaste activa				
Kapitaalverstrekking aan:				
- Deelnemingen	5.115		5.115	
- Overige verbonden partijen	53		53	
Overige langlopende leningen	790		771	
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0		0	
Totaal financiële vaste activa		**5.958**		**5.939**
Totaal vaste activa		**141.789**		**130.998**
Vlottende activa				
Voorraden				
Grond- en hulpstofffen, gespecificeerd naar:				
- Niet in exploitatie genomen bouwgronden	0		0	
- Gereed product en handelsgoederen	2		1	
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	13.759		13.472	
Totaal voorraden		**13.761**		**13.473**
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar				
Vorderingen op openbare lichamen	2.728		7.611	
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	18.391		14.179	
Overige vorderingen	5.851		5.032	
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		**26.970**		**26.823**
Liquidemiddelen				
Kassaldi	14		13	
Banksaldi	220		213	
Totaal liquidemiddelen		**235**		**226**
Overlopende activa				
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	0		80	
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	4.454		3.479	
Totaal overlopende activa		**4.454**		**3.559**
Totaal vlottende activa		**45.420**		**44.081**
Totaal activa		**187.209**		**175.079**

Passiva (bedragen x € 1.000)	**31 december 2023**		**31 december 2022**	
Vaste passiva				
Eigen vermogen				
Reserves:				
- Algemene reserve	24.097		26.687	
- Bestemmingsreserves	61.199		43.424	
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	5.223		11.547	
Totaal eigen vermogen		**90.519**		**81.659**
Voorzieningen		**11.140**		**9.948**
Vaste schulden met een rentetypische looptijd ≥ 1 jaar				
Onderhandse leningen van:				
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	69.594		69.969	
- overige binnenlandse sectoren	1.990		3.170	
- waarborgsommen	197		197	
Totaal vaste schulden		**71.781**		**73.337**
Totaal vaste passiva		**173.440**		**164.943**
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met rentetypische looptijd <1 jaar				
Banksaldi	0		0	
Overige schulden	5.244		3.215	
Totaal Netto vlottende schulden		**5.244**		**3.215**
Overlopende passiva				
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	6.706		5.015	
De van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	1.689		1.712	
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	129		194	
Totaal overlopende passiva		**8.524**		**6.921**
Totaal vlottende passiva		**13.768**		**10.137**
Totaal passiva		**187.209**		**175.079**
Borg- en garantstellingen		**146.270**		**150.792**

Overzicht van baten en lasten

Programma's

Bedragen x € 1.000	Begroting 2023 voor wijziging			Begroting 2023 na wijziging			Realisatie 2023		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma's:									
Participatie in samenhang	27.647	-6.143	21.504	32.488	-7.060	25.428	32.471	-6.975	25.497
Mens in ontwikkeling	11.671	-2.401	9.270	13.188	-3.816	9.372	12.627	-3.952	8.675
Dorp in ontwikkeling	22.730	-17.960	4.770	20.377	-15.733	4.644	14.322	-10.673	3.650
Leefbaar dorp	14.994	-9.119	5.875	15.483	-9.175	6.309	15.396	-9.285	6.111
Bestuur in samenhang	6.176	-612	5.564	9.666	-5.507	4.159	9.365	-5.992	3.373
Totaal programma's	**83.219**	**-36.236**	**-46.983**	**91.202**	**-41.290**	**49.912**	**84.181**	**-36.877**	**47.305**
Algemene dekkingsmiddelen:									
Lokale heffingen	457	-8.353	-7.896	525	-9.586	-9.061	509	-9.785	-9.276
Algemene uitkering	0	-54.048	-54.048	0	-57.516	-57.516	0	-58.694	-58.694
Treasury, aandelen en dividend	2.094	-2.821	-727	1.868	-2.926	-1.058	1.767	-2.105	-338
Overige algemene dekkingsmiddelen	2.550	0	2.550	433	0	433	528	-42	486
Overhead	10.264	0	10.264	11.362	0	11.362	11.929	-290	11.639
Vennootschapsbelasting	15	0	15	25	0	25	18	0	18
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**15.380**	**-65.223**	**-49.843**	**14.213**	**-70.029**	**-55.815**	**14.752**	**-70.917**	**-56.165**
Totaal saldo van baten en lasten	**98.599**	**-101.459**	**-2.860**	**105.416**	**-111.319**	**-5.903**	**98.933**	**-107.793**	**-8.860**
Reserves:									
Participatie in samenhang	0	-1	-1	0	-716	-716	0	-716	-716
Mens in ontwikkeling	1.925	-1.213	712	14.187	-13.390	797	14.187	-13.277	910
Dorp in ontwikkeling	4.636	-4.126	510	5.605	-4.777	828	7.162	-6.703	458
Leefbaar dorp	1.650	-1.945	-295	2.061	-2.356	-295	2.061	-2.356	-295
Bestuur in samenhang	0	0	0	3.280	0	3.280	3.280	0	3.280
Overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	**8.211**	**-7.285**	**926**	**25.133**	**-21.240**	**3.893**	**26.690**	**-23.052**	**3.637**
Het geraamde versus gerealiseerde resultaat	**106.810**	**-108.744**	**-1.934**	**130.549**	**-132.559**	**-2.010**	**125.623**	**-130.846**	**-5.223**

Grondslagen en waardering

Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op 31 mei 2023 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Waardering van activa en passiva alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij in de grondslagen anders is vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in het jaar hebben geleid. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden opgenomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen cq. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidsgerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten verantwoord in het jaar dat uitbetaling plaatsvindt. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt dan ook geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. Daarbij moet worden gedacht aan overlopende vakantiegeld- en (spaar)verlofaanspraken. Voor verlofaanspraken zonder vergelijkbaar volume wordt nu wel een voorziening gevormd.

De algemene uitkering is opgenomen conform de best mogelijke schatting gebaseerd op basis van de laatst beschikbare informatie. Ten aanzien van de component aangaande de accresmededeling wordt deze opgenomen conform de in verslagjaar t laatst gepubliceerde accresmededeling. Doorgaans is deze accresmededeling opgenomen in de septembercirculaire. De gevolgen van het bijgestelde accres zoals opgenomen in de meicirculaire van het verslagjaar t + 1 worden verantwoord in de jaarrekening van het op het verslagjaar volgend boekjaar.

Dividenden zijn verantwoord in het jaar waarin het besluit tot toekenning van het dividend door de Algemene vergadering van de vennootschap is genomen.

De waarderingsgrondslagen per balansonderdeel worden in het vervolg van deze jaarrekening toegelicht.

Vaste activa

Algemeen
Hieronder is bij de diverse onderdelen van de vaste activa een toelichting gegeven.
Alle bedragen in de tabellen van deze paragraaf zijn gedeeld door € 1.000

Vaste activa met een activeringswaarde van minder dan € 25.000 worden niet geactiveerd maar om praktische redenen direct in het jaar van aanschaf ten laste van het resultaat gebracht, dit uitgezonderd gronden en terreinen. Het genoemde bedrag is exclusief eventuele verrekenbare of compensabele btw.
Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd.

Immateriële vaste activa
De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

De kosten van het sluiten van geldleningen (inclusief de betaalde boeterente) en het saldo van agio en disagio worden geactiveerd en over maximaal de looptijd van de lening volledig afgeschreven, te starten vanaf het moment van het in gebruik nemen van het gerelateerde materieel of financieel vast actief.
Indien geen nieuwe lening wordt aangetrokken zijn de kosten van de vervroegde aflossing (boeterente) niet geactiveerd, maar als last verantwoord.

De kosten voor onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief zijn onder de volgende voorwaarden geactiveerd:

- Het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen.
- De technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien staat vast.
- Het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut genereert.
- De uitgaven die aan het actief toe te rekenen zijn, zijn betrouwbaar vast te stellen.

De kosten voor onderzoek en ontwikkeling worden volledig afgeschreven in maximaal 5 jaar.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de volgende vereisten is voldaan:

- Er is sprake van een investering door een derde.
- De investering draagt bij aan de publieke taak.
- De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen.
- De bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte gebruiksduur van de activa (bij derden) waarvoor de bijdrage aan derde is verstrekt.

Materiële vaste activa
Materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. Het BBV kent de volgende soorten materiële vaste activa:

- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.
- investeringen met een economisch nut;
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;

In bijlage II van de Nota waardering en afschrijving vaste activa 2014, die op 25 juni 2014 is vastgesteld, is een overzicht opgenomen van de van toepassing zijnde afschrijvingstermijnen voor deze activa, waarbij een onderscheid is gemaakt in economisch en maatschappelijk nut. In de jaarrekening zijn deze termijnen gehanteerd, tenzij er met toestemming van de Raad hiervan is afgeweken.

Activa met meerjarig maatschappelijk nut
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut zijn bijvoorbeeld investeringen in wegen, groen en civiele kunstwerken. Deze investeringen genereren geen middelen en er is geen markt voor. Hierbij dient te worden opgemerkt dat er wel vraag kan zijn naar de grond waarop de weg of een park is aangelegd, maar dat er geen vraag is naar de weg of het park als zodanig. Een andere kanttekening is dat het denkbaar is dat in de toekomst wel een markt kan zijn voor, bijvoorbeeld wegen (tolweg). De termen investeringen met een economisch of een maatschappelijk nut zijn dan ook niet statisch.

Alle investeringen met een maatschappelijk nut worden afgeschreven op basis van de netto-methode, dat betekent dat eventueel van derden ontvangen bijdragen en de eventueel daarvoor bestaande (bestemmings) reserves (geheel of gedeeltelijk) in mindering worden gebracht.

Materiële vaste activa	**Afschrijvingstermijn in jaren**	
	Van	**Tot**
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	7	60

Activa met een meerjarig economisch nut
Investeringen met een economisch nut zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten. Alle investeringen met een economisch nut worden afgeschreven op basis van de bruto-methode, met de randvoorwaarde dat eventueel van derden ontvangen specifieke bijdragen die in directe relatie staan tot de investering in mindering mogen worden gebracht.

Met ingang van 1 januari 2016 worden de bovenwijkse voorzieningen conform de BBV verantwoord onder de materiële vaste activa. Deze activa v/h voorzieningen worden in de toekomst geheel of gedeeltelijk tegen de op dat moment van toepassing zijnde restant boekwaarde ingebracht in een bouwgrond in exploitatie.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.

Materiële vaste activa	Afschrijvingstermijn in jaren	
	Van	Tot
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	10	60

Activa met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Buiten gebruik gestelde vaste activa
Indien een vast actief buiten gebruik is gesteld, heeft op het moment van buitengebruikstelling een afwaardering van de boekwaarde plaatsgevonden naar de lagere restwaarde.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) verminderd met de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen daalt onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

Op de aan derden verstrekte bijdrage in activa wordt afschreven als was het actief waarvoor de bijdrage wordt verstrekt in bezit van de gemeente.

Financiële activa	Afschrijvingstermijn
Leningen aan woningcorporaties	Geen afschrijving
Overige langlopende leningen	Geen afschrijving
Aandelen in gemeenschappelijke regeling evenals deelnemingen	Geen afschrijving
Bijdrage in activa van derden	Economische levensduur

Vlottende Activa

Voorraden

Grond- en hulpstoffen
Grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs worden de grond- en hulpstoffen tegen deze lagere marktwaarde gewaardeerd.

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie
Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd.

De als "onderhanden werken" opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten. De toegerekende rente is gebaseerd op de daadwerkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen, waarbij rekening is gehouden met de verhouding tussen het eigen en het vreemd vermogen. Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingkosten in mindering gebracht. Verwachte verliezen worden tot uitdrukking in de vorm van zogenaamde "binnenlijnse" voorzieningen aan de debetzijde van de balans. Deze voorzieningen worden op eindwaarde gewaardeerd.

In het licht van wel verbeterende marktomstandigheden zijn de materiële vastgoedwaarderingen nog steeds belangrijke schattingsposten. Er bestaat nog steeds een risico dat materiële aanpassingen zich kunnen voordoen in de waardering in het volgende boekjaar (schattingsonzekerheid) als gevolg van gewijzigde marktomstandigheden of onvoorziene omstandigheden.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de kosten en opbrengsten winst genomen. Indien er aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Verliezen op grondexploitaties worden voorzien zodra deze bekend zijn. De voorziening wordt gewaardeerd op eindwaarde.

Gereed product en handelsgoederen
De voorraad eigen verklaringen en gehandicaptenparkeerkaarten is gewaardeerd tegen de laatst bekende verrekenprijzen van de leverancier. De overige voorraden worden gewaardeerd tegen historische kostprijs. Indien de marktwaarde lager is, dan wordt tegen marktwaarde gewaardeerd.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar
De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Overlopende activa
De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald. Onder de nog te ontvangen bedragen zijn de gemaakte voorbereidingskosten voor faciliterende exploitatieplannen of nog te sluiten anterieure overeenkomsten als “nog te verrekenen posten” opgenomen indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

1. De kosten moeten passen binnen de kostensoortlijst Wro/Bro; en
2. De kosten mogen maximaal 5 jaar als overige nog te ontvangen bedragen blijven staan; na maximaal 5 jaar moet het kostenverhaal zijn gerealiseerd dan wel dienen de kosten te worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat; en
3. Er is een besluit door de raad of het college genomen tot het maken van voorbereidingskosten voor faciliterend grondbeleid in een aangewezen gebied voor het ontwikkelen van het exploitatieplan of tot het sluiten van een anterieure overeenkomst.

Vaste Passiva

Eigen vermogen
In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd. Mutaties in reserves zijn enkel mogelijk op basis van een raadsbesluit genomen voor het einde van het betreffende begrotingsjaar. De reserves worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

De bestemmingsreserves worden verdeeld in
- (Tariefs)egalisatiereserves
- Afschrijvingsreserves
- Overige bestemmingsreserves

De (tariefs)egalisatiereserve dient om ongewenste schommelingen op te vangen in kosten en/of opbrengsten. Opbrengsten kunnen zijn heffingen of rechten die aan derden in rekening worden gebracht. Bij deze heffingen of rechten is de besteding niet dusdanig gebonden dat de gereserveerde middelen teruggegeven moeten worden als ze niet aan het doel waarvoor ze geheven zijn worden besteed. De afschrijvingsreserve worden aangehouden voor de (gedeeltelijke) dekking van kapitaallasten van vaste activa.

Voorzieningen
Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeenten. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichting gewaardeerd.

Voorzieningen worden gevormd indien er sprake is van:
- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven.
- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.
- Verlofaanspraken zonder vergelijkbaar volume.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendingen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

Aan voorzieningen ter egalisatie van (onderhouds)lasten van kapitaalgoederen over meerdere begrotingsjaren ligt een actueel (beheer)plan ten grondslag. Uitgevoerd achterstallig onderhoud is daarbij ten laste van de exploitatie verantwoord. Deze lasten zijn niet ten laste van de gevormde voorziening gebracht.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van het "jaarlijks vergelijkbaar volume" is een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd.

Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

De voorzieningen worden verdeeld in:
Wachtgeld- en pensioenvoorzieningen (voorzieningen voor verplichtingen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten)
Onderhoudsvoorzieningen (voorzieningen die strekken tot gelijkmatige verdeling van lasten) en
Nakomende kostenvoorzieningen (voorzieningen voor verplichtingen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten)
Verliesvoorzieningen (voorzieningen voor verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten)
Egalisatievoorzieningen (afvalstoffen-, rioolheffing en begraafplaatsen).

Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar
De vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen
Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Toelichting op de Balans

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften volgens het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Alle bedragen zijn afgerond op € 1.000 waardoor tussen de verschillende staten kleine afrondingsverschillen kunnen bestaan. De bedragen in de tabellen zijn vermeld in € 1.000. Hieronder lichten wij per categorie de investeringen toe. Daarnaast lichten we per categorie de vermeerderingen en verminderingen op de investeringen toe.

Vaste Activa

Immateriële vaste activa

Immateriële activa zijn vaste activa die niet tastbaar zijn. Het betreft bezittingen die wel een rol spelen in het financiële proces, maar nooit in het fysieke bedrijfsproces. Immateriële activa kunnen alleen dan op de balans opgevoerd worden, wanneer zij een objectief bepaalbare waarde hebben.

bedragen * € 1.000	Stand per 1-1-2023	Bijdragen derden direct gerelateerd aan actief	Afwaarderingen wegens duurzame waarde-verminderingen	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Afschrij-vingen	Stand per 31-12-2023
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	0	0	0	0	0	0	0
Bijdrage in activa van derden	162	0	0	0	0	10	152
Totaal	**162**	**0**	**0**	**0**	**0**	**10**	**152**

Bijdrage in activa van derden

De kosten van onderzoek en ontwikkeling betreft voorbereidingskosten voor nieuwbouw c.q. renovatie van De Dreef.

De bijdrage aan activa in eigendom van derden betreft een investeringsbijdrage in tennisvereniging de Gouwe Smash, ultimo 2020 circa € 182.000. Hierop is in 2023 € 10.000 afgeschreven.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn investeringen die een meerjarig nut hebben en in meerdere jaren worden afgeschreven, zodat de lasten in de exploitatie over meerdere jaren worden verdeeld. We maken conform de BBV regelgeving onderscheid tussen investeringen met een economisch nut, investeringen met een economisch nut waarvoor heffing kan worden geheven en investeringen met een maatschappelijk nut.

bedragen * € 1.000	Stand per 1-1-2023	Bijdragen derden direct gerelateerd aan actief	Afwaarderingen wegens duurzame waarde-verminderingen	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Afschrij-vingen	Stand per 31-12-2023
Gronden en terreinen	10.792	0	0	610	2	144	11.255
Bedrijfsgebouwen	46.538	0	0	6.891	44	1.763	51.623
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	4.207	0	0	1.540	178	301	5.268
Vervoermiddelen	1.229	0	0	236	0	271	1.194
Machines, apparaten en installaties	7.857	0	0	2.481	47	911	9.380
Totaal	**70.623**	**0**	**0**	**11.758**	**271**	**3.390**	**78.720**

In overeenstemming met artikel 35 lid 1b van de BBV worden met ingang van de jaarstukken 2014 alle investeringen waarvoor ter bestrijding van de kosten heffingen kunnen worden geheven afzonderlijk onder de materiële vast activa opgenomen.

Gronden en terreinen

bedragen * € 1.000	**Vermeerderingen 2023**
Uitbreiding Theo Thijssenschool	502
Vredenburghzone	73
Henegouwerweg 5	35
Totaal	**610**

Bedrijfsgebouwen

bedragen * € 1.000	**Vermeerderingen 2023**
Coenecoop college	3.499
Tennishal De Sniep	879
KC Groenoord	130
Tijdelijke school Triangel	198
Hybridehal	568
Gebouw Mauritslaan	1.151
Overig	466
Totaal	**6.891**

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken economisch nut

bedragen * € 1.000	**Vermeerderingen**
	2023
Kunstgrasvelden Be Fair	1.519
Renovatie korfbalvelden	20
Totaal	**1.540**

Vervoermiddelen

bedragen * € 1.000	**Vermeerderingen**
	2023
Klepelmachine	111
Nissan bestelwagen	35
Nissan Leaf electrisch (2x)	56
Vorkheftruck	33
Totaal	**236**

Machines, apparaten en installaties

bedragen * € 1.000	**Vermeerderingen**
	2023
Installaties Coenecoop College	845
Informatie Automatiserings-/Beleidsplan	376
Verduurzaming Gouwebad De Sniep	386
Installaties Mauritslaan	298
Geïntegreerde stimuleringsregeling	300
Aanpassen nieuwe werken	174
Overig	102
Totaal	**2.481**

Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

bedragen * € 1.000	Stand per 1-1-2023	Bijdragen derden direct gerelateerd aan actief	Afwaarderingen wegens duurzame waarde-verminderingen	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Afschrij-vingen	Stand per 31-12-2023
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	26.868	0	0	1.287	0	572	27.583
Bedrijfsgebouwen	3.079	0	0	0	0	60	3.018
Machines en installaties	282	0	0	0	0	22	260
Totaal	**30.228**	**0**	**0**	**1.287**	**0**	**654**	**30.862**

In overeenstemming met artikel 35 lid 1b van de BBV behoren met ingang van de jaarstukken 2014 alle investeringen waarvoor ter bestrijding van de kosten heffingen kunnen worden geheven afzonderlijk onder de materiële vast activa opgenomen.

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken heffing

bedragen * € 1.000	Vermeerderingen
	2023
Riolering	1.287
Totaal	**1.287**

In overeenstemming met artikel 35 lid 1b van de BBV worden met ingang van de jaarstukken 2014 alle investeringen waarvoor ter bestrijding van de kosten heffingen kunnen worden geheven afzonderlijk onder de materiële vast activa opgenomen.

Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

bedragen * € 1.000	Stand per 1-1-2023	Bijdragen derden direct gerelateerd aan actief	Afwaarderingen wegens duurzame waarde-verminderingen	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Afschrij-vingen	Stand per 31-12-2023
Grond-, weg-, en waterbouwkundige werken	24.045	0	0	2.802	97	654	26.097
Totaal	**24.045**	**0**	**0**	**2.802**	**97**	**654**	**26.097**

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken maatschappelijk nut

bedragen * € 1.000	Vermeerderingen 2023
Wegen	1.902
Openbare verlichting	451
Spelen	176
Groen	273
Totaal	**2.802**

De investeringen in wegen betreffen onder andere fietspad Beethovenlaan, reconstructie Papaverveld, Kon. Wilhelminaplein, Limaweg en Wadde.

Financiële vaste activa

bedragen * € 1.000	Stand per 1-1-2023	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Aflossingen	Stand per 31-12-2023
Deelnemingen en Gemeenschappelijke regelingen	215	0	0	0	215
Kapitaalverstrekking aan overige verbonden partijen	53	0	0	0	53
Overige langlopende geldleningen	5.671	19	0	0	5.690
Totaal	**5.939**	**19**	**0**	**0**	**5.958**

Tot de financiële vaste activa behoren de kapitaalverstrekking aan deelnemingen, verstrekte leningen, overige kapitaalverstrekkingen en bijdragen aan activa in eigendom van derden. Deze uitzettingen zijn uitsluitend voor het uitoefenen van de publieke taak.

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen en gemeenschappelijke regelingen

bedragen * € 1.000	**Stand per 31-12-2023**
Cyclus NV	188
Gemeente Waddinxveen Commandiet Park Triangel B.V.	18
Park Triangel Beheer B.V.	9
Totaal	**215**

Kapitaalverstrekking aan overige verbonden partijen
De nominale waarde van het gemeentelijke aandelenbezit in de NV Bank Nederlandse Gemeenten bedraagt € 40.439. Voorts neemt de gemeente voor € 12.252 deel in het aandelenkapitaal van de NV Oasen.

Overige langlopende geldleningen
De overige langlopende leningen bestaan voornamelijk uit starters- en blijversleningen, ultimo 2023 circa € 693.000 respectievelijk € 75.000 en een lening aan de Islamitische Stichting Waddinxveen, ultimo 2023 € 14.000. Aan overige leningen staat ultimo 2023 nog circa € 8.000 open. De SVN beheert voor de gemeente de portefeuille starters- en blijversleningen. Aan Gemeente Waddinxveen Commandiet Park Triangel B.V. is een langlopende geldlening verstrekt van € 4,9 miljoen.

Vlottende Activa

Voorraden

Actief grondbeleid

Omschrijving bedragen * € 1.000	**Boekwaarde 1-1-2023**	**Overige mutaties 2023**	**Boekwaarde 31-12-2023**
Onderhanden werk, gespecificeerd naar:			
- Bouwgronden in exploitatie genomen; Actief grondbeleid	13.472	287	13.759
Gereed product en handelsgoederen	1	1	2
Totalen	**13.473**	**288**	**13.761**

Voor het totaal van de in exploitatie zijnde complexen kan van het verloop in 2023 het volgende overzicht worden weergegeven:

Omschrijving bedragen * € 1.000	**Boekwaarde 01-01-2023**	**Toegevoegde rente**	**Vermeerdering**	**Vermindering**	**Boekwaarde 31-12-2023**
In uitvoering:					
- Coenecoop III	-10	-4	472	844	-386
- Centrum	10.043	110	145		10.298
- 't Suyt	5.279	58	302		5.639
- Dreef	316	3	187		506
- Peter Zuidlaan	44	0	111		156
- Park Triangel	3.454	37	2.414	2.510	3.394
- Sleutelkwartier	5.322	59	819	555	5.644
subtotaal grondexploitaties	24.447	264	4.450	3.909	25.252
af: voorziening Sleutelkwartier	5.322	0	323		5.644
af : voorziening Centrum	5.653	0	195		5.848
Totalen boekwaarde	**13.472**	**264**	**3.932**	**3.909**	**13.759**

Centrum
In het centrum worden er de komende jaren nog twee deellocaties uitgegeven: het appartementencomplex fase 1b en fase 2.

Op 16 juni 2021 is de gemeenteraad akkoord gegaan met de aanpassing van de uitgangspunten voor de kantoorkavel. Hiermee is het bouwvolume vergroot en is het aantal woningen van 38 naar ca. 50 woningen gegaan. Deze veranderende uitgangspunten zijn destijds verwerkt in de grondexploitatie.

Voor fase 2 heeft contractpartij ASR aangegeven te willen ontbinden en heeft contractpartij MRP aangegeven het ontwikkelrecht voor fase 2 wenst over te nemen. In 2021 is zowel de ontbindingsovereenkomst met ASR als de overeenkomst met MRP over de nieuwe uitgangspunten voor fase 2 besproken. Deze nieuwe uitgangspunten zorgen voor een aanpassing van de grondexploitatie. In februari 2022 zijn deze uitgangspunten ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad. De financiële gevolgen zijn tevens verwerkt in de actualisatie jaarrekening 2021. In 2022 is de afkoopsom voor fase 2 door ASR voldaan. Voor fase twee is het onzeker of het beoogde uitgifte jaar 2025 haalbaar is. Hier wordt komende periode verder over gesproken met de ontwikkelaar. Voor nu is het beoogde uitgifte jaar 2027.
Het totaal financieel resultaat van de grondexploitatiebegroting Centrum betreft circa € 5.848.000 (eindwaarde per 31-12-2027) negatief/ nadelig. Bij de administratieve afsluiting (2027) van de grondexploitatie dient de bijdrage aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen, groot circa € 742.000, alsnog via een resultaatbestemming plaats te vinden. Gezien het feit dat er sprake is van een negatief resultaat, komt deze bijdrage aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen ten laste van de ABG.

Coenecoop III
In 2023 zijn de laatste 3 kavels verkocht. In 2024 worden de laatste technische werkzaamheden worden uitgevoerd in relatie tot de verkoop van de kavels.

In de huidige situatie is vanuit de gebruikers aangegeven dat er mobiliteitsknelpunten zijn. Na verkoop van alle kavels en ingebruikname van de gerealiseerde bedrijfspanden wordt beoordeeld of er aanvullende maatregelen getroffen moeten worden voor het oplossen van deze knelpunten.

Het totaal financiële resultaat van de grondexploitatie Coenecoop III bedraagt € 493.000 (eindwaarde per 31-12-2024) positief. Bij beëindiging en financieel administratief afsluiten van de grondexploitatie vindt de bijdrage aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen, groot circa € 283.000 ten laste van dit financieel resultaat, alsnog via een resultaatbestemming plaats.

’t Suyt Fase II
In 2021 is het bestemmingsplan in procedure gegaan. Op 15 december 2021 heeft de gemeenteraad het bestemmingsplan en het stedenbouwkundig plan als addendum op de welstandsnota vastgesteld. Daarnaast is in 2021 gewerkt aan het inrichtingsplan. Het college heeft dit plan op 29 oktober 2021 vastgesteld. De uitvoeringskosten zijn op basis van het inrichtingsplan recentelijk geraamd. De opbrengsten zijn geactualiseerd naar prijspeil 1-1-2024. Daarnaast is de looptijd van de exploitatie met een jaar verlengd als gevolg van de langere beroepsprocedure van het bestemmingsplan. Tot slot is de fasering van uitgifte gebaseerd op het uitgifteplan 2023.

Het financieel resultaat van de grondexploitatie van project ’t Suyt fase 2 bedraagt circa € 2.679.000,- positief (eindwaarde per 31 december 2027). Bij beëindiging en financieel administratief afsluiten van de grondexploitatie vindt de bijdrage aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen, groot circa € 896.000 ten laste van dit financieel resultaat, alsnog via een resultaatbestemming plaats

De Dreef
In juni 2021 is de grondexploitatie voor De Dreef vastgesteld. In augustus 2023 is besloten om de gronden later uit te geven en de huidige gebouwen van het Coenecoop College en de sprothal door te exploiteren. Dit heeft als gevolg dat de einddatum van de grex is bijgesteld naar 31-12-2030. Het financieel effect van deze uitloop is beperkt.

Het financieel resultaat van de grondexploitatie van project De Dreef bedraagt circa € 588.000,- positief (eindwaarde per 31 december 2030). Bij beëindiging en financieel administratief afsluiten van de grondexploitatie vindt de bijdrage aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen, groot circa € 452.000 ten laste van dit financieel resultaat, alsnog via een resultaatbestemming plaats.

Gemeentelijk deel Park Triangel
Bij een voorspoedige voortgang zou de afronding van de gehele bouwlocatie kunnen plaatsvinden in het jaar 2028. Het resultaat van Park Triangel is op eindwaarde nu bepaald op een bedrag van € 13.820.000,--. Hierbij is uitgegaan van een financiële en administratieve afronding ultimo 2028. Ten opzichte van de jaarrekening 2022 is het resultaat op eindwaarde toegenomen met name door de aanpassing van de fasering van de afname van de gronden en aangepaste rente.

Sleutelkwartier
Binnen de exploitatie wordt voorzien in de bouw van circa 186 woningen, ten opzichte van 2022 is een verdichting doorgevoerd van 63 woningen in het Sleutelkwartier (voornamelijk in de Passage). De grondexploitatie bestaat uit vijf deelexploitaties, per deellocatie wordt een doorkijk gegeven voor 2023:

Overall (plankosten en hoofdinfrastructuur): In 2023 zijn er fors meer plankosten gemaakt dan vooraf begroot, dit komt mede door de extra inzet rondom de uitwerking van de Passage, de tender van de Beukehoflocatie en de uitwerking van de locatie van het oude gemeentehuis. Om toekomstige overschrijdingen te voorkomen zijn de nog resterende plankosten geactualiseerd. Bij deze actualisatie is gekeken naar de organisatie op dit moment en de te verwachten werkzaamheden de komende jaren. Tot slot is ook de looptijd van de totale exploitatie met twee jaar verlengd (nieuwe einddatum 31-12-2028). Dit alles zorgt voor een substantiële stijging in plankosten (2023 en verder).

- Locatie 3 Oude gemeentehuis: Het bestemmingsplan is onherroepelijk en de gronden zijn overgedragen. In 2024 wordt gestart met de bouw van de woningen.
- Locatie 4 Kerkweg oost 222: In 2022 is gestart met de bouw van de woningen. De bouw van de woningen is afgerond.
- Locatie 6 Beukenhof: In 2023 Is gestart met tender van de locatie. Dit wordt naar verwachting in 2024 afgerond waarna de gronden kunnen worden uitgegeven en er gestart kan worden met de bouw van de woningen.
- Locatie 7/8/9 Passage: In 2022 is gestart met het opstellen van het bestemmingsplan. Daarnaast is middels een raadsbesluit in 2022 besloten om het gebied fors te verdichten (65 woningen extra). Het nu opgenomen programma sluit aan op het stedenbouwkundig plan. De hieruit voortkomende opbrengsten en extra kosten zijn verwerkt in de grondexploitatie.

Het financieel resultaat van de grondexploitatie van project Sleutelkwartier bedraagt circa € 8.364.000 negatief (op eindwaarde per 31 december 2028). Bij administratieve afsluiting (2028) van de grondexploitatie dient de bijdrage aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen, groot circa € 107.000, alsnog via een resultaatbestemming plaats te vinden. Gezien het feit dat er sprake is van een negatief resultaat, komt deze bijdrage aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen ten laste van de ABG.

Peter Zuidlaan
In 2022 is de grondexploitatie voor Peter Zuidlaan vastgesteld. Vervolgens is gestart met de voorbereidende werkzaamheden.

Het financieel resultaat van de grondexploitatie van project Peter Zuidlaan bedraagt circa € 113.000 positief (eindwaarde per 31 december 2026). Bij beëindiging en financieel administratief afsluiten van de grondexploitatie vindt de bijdrage aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen, groot circa € 29.000 ten laste van dit financieel resultaat, alsnog via een resultaatbestemming plaats.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen op openbare lichamen
De vorderingen op openbare lichamen bevatten de vorderingen op de Belastingdienst voor de btw-aangifte en het btw-compensatiefonds. Ook zijn hier alle debiteuren opgenomen die als overheidslichaam worden aangemerkt, te weten het Rijk, provincies, andere gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen. De totale vordering bedraagt € 2,3 miljoen.

Overige vorderingen
De overige vorderingen bestaan uit de vorderingen op belastingdebiteuren, bijstandsdebiteuren en overige vorderingen. Voor elke categorie is een voorziening dubieuze debiteuren, voor dat gedeelte van de vordering waarvan de kans klein is dat deze ontvangen gaat worden. Het totaal van de vorderingen bedraagt € 5,7 miljoen.

Overige vorderingen

bedragen * € 1.000	Belasting debiteuren	Bijstands debiteuren	Overige vorderingen	Totaal
Vorderingen per 1-1-2023	1.151	645	3.236	5.032
Vorderingen per 31-12-2023	1.382	1.387	4.188	6.957
Af: Voorziening oninbare/dubieuze vorderingen	-116	-871	-120	-1.107
Stand per 31-12-2023	**1.266**	**516**	**4.068**	**5.851**

Voor de bepaling van de omvang van de dubieuze vorderingen voor publieke (belastingen) en private vorderingen wordt op basis van de ouderdomsanalyse en incassostatus een inschatting gemaakt van de hardheid. Voor de categorie uitkeringsgerechtigden vindt per uitkeringsgroep (BBZ, WWB en BB) een individuele beoordeling per debiteur plaats.

Liquide middelen

Omschrijving	01-01-2023	31-12-2023
Kas	13	14
Banksaldi	213	220
Totaal	**226**	**235**

Schatkistbankieren

De wet 'verplicht schatkistbankieren' schrijft voor dat decentrale overheden hun overtollige (liquide) middelen, boven een bepaald drempelbedrag, moeten aanhouden in de schatkist van het Rijk. Gerekend over een heel kwartaal, mogen de gemiddelde overtollige middelen per dag niet hoger zijn dan deze drempel. Het drempelbedrag is vastgesteld op 0,75% van het begrotingstotaal per 1 januari van het dienstjaar tot € 500 miljoen, plus 0,2% van het deel dat het begrotingstotaal van € 500 miljoen overschrijdt.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	801			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**255**	**444**	**434**	**469**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	546	357	357	332
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	106.810			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	106.810			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	801			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	22.916	40.380	39.928	43.140
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	255	444	434	469

Overlopende activa

Omschrijving	01-01-2023	31-12-2023
Vooruitbetaalde bedragen	1.938	1.947
Nog te ontvangen bedragen	1.542	2.507
Totaal	**3.479**	**4.454**

Het totaal van de overlopende activa bedraagt € 6,5 miljoen. Ten aanzien van de nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen brengen wij de belangrijkste posten onder de aandacht:

Vooruitbetaalde bedragen:

- Voorschot afvalverwerking 1e halfjaar 2024 € 1.757.000
- Verzekeringen/abonnementen/contributies 2024 € 111.000
- Overige, kleinere bedragen € 79.000

Nog te ontvangen bedragen:

- Nog te ontvangen diverse gemeentelijke belastingen € 717.000
- Rente schatkistbankieren € 183.000
- Vennootschapsbelasting € 165.000
- Eigendomsoverdracht Coenecoop College € 435.000
- Dwangsommen € 414.000
- Compensatie overbruggingszorg beschermd wonen € 182.000
- Inzamelvergoedingen € 148.000
- Risicovergoeding gemeentegarantie € 69.000
- Overige, kleinere bedragen € 194.000

Totaal **€ 4.454.000**

Vaste Passiva

Hieronder is bij de diverse onderdelen van de vaste passiva een toelichting gegeven. Alle bedragen in de tabellen van deze paragraaf zijn gedeeld door € 1.000

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene- en bestemmingsreserves. De algemene reserve is bedoeld om onverwachte tegenslagen op te vangen.

bedragen * € 1.000	Stand per 1-1-2023	Resultaat vorig jaar	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Stand per 31-12-2023
Algemene reserves	26.687	6.336	3.380	12.306	24.097
Bestemmingsreserves	43.424	4.532	24.910	11.667	61.199
Totalen	**70.112**	**10.868**	**28.290**	**23.973**	**85.296**

Voor het beleid met betrekking tot de reserves en voorzieningen is de Nota reserves en voorzieningen 2012 (incl. rentebeleid) het beleidskader

Het saldo van de programmarekening is het resultaat voor bestemming. Ons resultaat voor bestemming over 2023 bedraagt € 5.223.000 (voordelig) en wordt afzonderlijk op de balans vermeld en is onderdeel van het eigen vermogen.

Reserves

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van de reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene- en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd.

De onderstaande overzichten geeft het verloop weer van de reserves gedurende het jaar 2023:

Algemene reserves

bedragen * € 1.000	Stand per 1-1-2023	Resultaat vorig jaar	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Stand per 31-12-2023
Algemene bedrijfsreserve algemene dienst	23.155	6.168	2.816	10.826	21.313
Algemene bedrijfsreserve grondbedrijfsfunctie	3.532	168	563	1.479	2.784
Totalen	**26.687**	**6.336**	**3.380**	**12.306**	**24.097**

Algemene bedrijfsreserve algemene dienst (ABAD):
De ABAD heeft als doel het afdekken van risico's die de gemeente draagt bij de uitvoering van haar taken. In het kader van de resultaatbestemming Jaarstukken 2022 is per saldo € 6.168.000 toegevoegd.

De vermeerderingen zijn € 2.816.000 en betreffen:
- Bijgestelde ambitie Vredenburghzone € 1.347.000
- Tussentijdse winstneming Triangel € 1.469.000

De verminderingen zijn € 10.826.000 en betreffen:

- Stortingen in diverse afschrijvingsreserves Project Park Vredenburgh/ Parklaan, nieuwbouw zwembad en tennishal € 10.591.000
- Afboeken boekwaarde Johannes Postlaan € 9.000
- Afboeken boekwaarde en sloopkosten Peter Zuidlaan € 226.000

Algemene bedrijfsreservegrondbedrijfsfunctie (ABG):
In het kader van de resultaatbestemming Jaarstukken 2022 is per saldo € 168.000 toegevoegd.

De vermeerderingen zijn € 563.000 en betreffen:
- Tussentijdse winstuitkering Coenecoop III € 85.000
- Voordelige resultaten facilitaire projecten € 478.000

De verminderingen zijn € 1.479.000 en betreffen:

- Kosten facilitaire projecten € 18.000
- Apparaatslasten grondbedrijf € 412.000
- Voorziening project Sleutelkwartier € 854.000
- Voorziening project Centrum € 195.000

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves zijn in principe ingesteld om specifieke uitgaven incidenteel te dekken.

bedragen * 1.000	Stand per 1-1-2023	Resultaat vorig jaar	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Stand per 31-12-2023
(Tariefs)egalisatie reserve	3.273	0	0	183	3.090
Afschrijvingsreserve	25.710	0	17.304	3.365	39.649
Doelreserves	14.441	4.532	7.606	8.119	18.459
Totalen	**43.424**	**4.532**	**24.910**	**11.667**	**61.199**

De bovenstaande bestemmingsreserves lichten we hieronder nader toe.

(Tarief-)egalisatiereserves

bedragen * € 1.000	Stand per 1-1-2023	Resultaat vorig jaar	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Stand per 31-12-2023
Sociaal Domein	3.273	0	0	183	**3.090**
Totalen	**3.273**	**0**	**0**	**183**	**3.090**

Sociaal Domein

De egalisatiereserve Sociaal Domein is bestemd om incidentele afwijkingen tussen begroting en werkelijkheid (excl. apparaatslasten) op het Sociaal Domein te kunnen egaliseren in meerjarenperspectief. In 2023 is een bedrag van € 183.000 onttrokken voor harmonicavoorziening De Break en caseloadverlaging.

Afschrijvingsreserves

bedragen * € 1.000	Stand per 1-1-2023	Resultaat vorig jaar	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Stand per 31-12-2023
Centraal Voetbalpark a/d Onderweg	2.813		0	104	2.709
Voorber kred WA + Regenboog	409		0	252	157
Voorber kred 2e school Triangel	666		0	219	447
Bouw 2e school Triangel	6.040		0	108	5.932
Installaties 2e school Triangel	1.190		0	77	1.113
Renovatie Jacob Catslaan tbv Leilinde	45		0	15	30
Renovatie Zuidplashof 1 en 3 voor Kardinaal Alfrink	55		0	18	37
Voorber.kred renovatie Lindegaarde 17a	157		0	52	105
Voorber.kred renovatie Sperwerhoek 6	98		0	32	66
Voorber.kred renovatie Sperwerhoek 4	81		0	27	55
Voorber.kred renovatie Zuidplashof 1 en 3	88		0	29	59
Herontwikkeling Stationsgebied	311		0	7	304
Voorplein HOV station Waddinxveen Triangel	466		0	11	455
Bijdrage HOV 2e tranche	945		0	23	922
Bijdrage aan N207	1.328		2.972	0	4.300
Vredenburghzone	2.798		0	713	2.085
Station Noord	243		0	6	237
Nieuwe gymzaal Triangel	138		0	20	117
Nieuwbouw Coececoop College	1.566		0	0	1.566
Wereldwijd Mauritslaan 55	452		0	0	452
Fietspad Coenecoop langs spoor	0		0	0	0
Fietpad Beethovenlaan	0		570	0	570
Voorbereidingskrediet Nieuwe Hybridehal	688		0	0	688
Voorbereidingskrediet Tijdelijke school Triangel	179		0	0	179
Investeringskosten Tijdelijke school Triangel	1.761		0	0	1.761
Installaties permanente school Triangel	490		0	490	0
Inrichting permanente school Triangel	84		0	84	0
Schoolplein en fietsenstalling permanente school Triangel	351		0	351	0
Voorbereidingskosten permanente school Triangel	333		0	0	333
Aanpassing installaties huidige permanente school Triangel	22		0	22	0
Aanpassing inrichting huidige permanente school Triangel	18		0	18	0
Voorbereidingskosten aanpassing huidige permanente school Triangel	26		0	0	26
Gebouw nieuwe gymzaal Triangel	326		0	326	0
Installaties nieuwe gymzaal Triangel	247		0	247	0
Inrichting nieuwe gymzaal Triangel	114		0	114	0
Motie bomen	980		0	2	978
Voorbereiding uitbreiding Theo Thijssenschool	140		0	0	140
Maatschappelijke voorzieningen	0		1.500	0	1.500
Voorbereiding Be Fair kunstgras	65		0	0	65
Locatie Park Vredenburgh	0		4.744	0	4.744
Locatie Parklaan Sportzaal	0		2.219	0	2.219
Locatie Parklaan Sportzaal	0		588	0	588
Locatie Parklaan Buurtcentrum	0		657	0	657
Verbouw.Parklaan 7 Dick Bruna	0		781	0	781
Verbouw.bestaande school Parkln	0		195	0	195
Proj.Parklaan/Park Vredenburgh	0		614	0	614
Tennishal	0		932	0	932
Zwembad 2030	0		1.532	0	1.532
Totalen	**25.710**	**0**	**17.304**	**3.365**	**39.649**

Afschrijvingsreserves maatschappelijke voorzieningen

Deze reserves zijn ingesteld om de kapitaallasten van de scholenbouw, sportvoorzieningen en overige maatschappelijke voorzieningen (gedeeltelijk) te dekken. In 2023 is een bedrag van € 13,8 miljoen toegevoegd aan deze reserves. Eind 2023 is een bedrag van € 29,7 miljoen opgenomen in deze reserves.

Afschrijvingsreserves bovenwijkse voorzieningen

In december 2017 is de geactualiseerde Nota Kostenverhaal vastgesteld. Voor investeringen die in dat kader plaatsvinden, worden afschrijvingsreserves gecreëerd om de jaarlijkse afschrijvingslasten van de betreffende projecten te kunnen bekostigen. In 2023 is een bedrag van € 3.542.000 toegevoegd aan deze reserves. De stortingen wordt bekostigd door een onttrekking aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen. Eind 2023 is een bedrag van € 8,9 miljoen opgenomen in deze reserves.

Afschrijvingsreserve motie bomen

Deze reserve is ingesteld om de kapitaallasten van de investeringen in bomen te dekken. In 2023 is een bedrag van € 2.000 onttrokken aan deze reserve.

Doelreserves

bedragen * € 1.000	Stand per 1-1-2023	Resultaat vorig jaar	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Stand per 31-12-2023
Inburgeringsgelden	1		0	1	0
Accommodatiebeleid	100		0	57	43
Reserve schoolgebouwen Triangel	387		0	0	387
Huisvesting basisonderwijs	393		0	0	393
Buurtsportcoaches	153		0	14	139
Egalisatiereserve bouwvergunningen	2.140		0	758	1.382
Fractiefonds	32		0	0	32
Bovenwijkse voorzieningen	4.865		2.175	4.890	2.150
Organisatieontwikkeling	182		0	0	182
Investeren in vernieuwen	60		0	0	60
Invoering Omgevingswet	1.144		126	654	616
Afbouw precariobelasting	580		0	232	348
Koplopergemeenten cliëntondersteuning	0		6	0	6
Onderhoud Cultuurhuys De Kroon	149		25	0	174
Uitvoering Klimaatakkoord	227		77	0	305
Corona	471		0	471	0
Uitvoeringslasten TOZO	123		17	0	139
Fysieke leefomgeving	646		0	61	585
Maatregelen Beter Bereikbaar Gouwe	25		0	0	25
Nieuw Zwembad	2.000	1.000	1.900	0	4.900
POK-gelden	107		0	0	107
Energietoeslag	450	532	0	982	0
Wet inburgering	207		0	0	207
Betaalbare woningen	0	3.000	0	0	3.000
Opvang vluchtelingen en andere doelgroepen	0		3.280	0	3.280
Totalen	**14.441**	**4.532**	**7.606**	**8.119**	**18.459**

Inburgeringsgelden
De reserve bedoeld voor activiteiten gericht op het inburgeringsbeleid is eind 2023 volledig benut.
Accommodatiebeleid
De reserve is bestemd voor het dekken van (incidentele) kosten samenhangend met de nieuw- en aanbouw van sport-, sociaal-culturele en culturele accommodaties en het opvangen van de meerjarige tijdelijke tekorten op de bezuinigingstaakstelling sport.
Reserve schoolgebouwen Triangel
Deze reserve is ingesteld omdat zes onderwijslokalen moeten worden gerealiseerd in de nieuwe wijk Triangel.
Huisvesting basisonderwijs
Deze reserve is ingesteld voor het dekken van een mogelijk tekort in de Voorziening onderhoud huisvesting onderwijs als gevolg van het actualiseren van het beheerplan buitenkant gebouwen basisonderwijs. Uw raad heeft in 2013 het doel van de reserve huisvesting onderwijs verruimd met het doel als dekkingsmiddel voor de incidentele lasten voor de nieuwbouw scholen Waddinxveen – Noord en als dekkingsmiddel voor de eventuele gelden die betaald moet worden bij de overgang van “buitenkant onderhoud” naar de schoolbesturen
Buurtsportcoaches
De reserve is ingesteld om de decentralisatie uitkering Brede Impuls Combinatiefuncties aan te kunnen vullen voor het geval dat de uitkering wordt verlaagd of gestopt. Deze reserve wordt gevoed door toevoeging van het jaarlijks resterende budget. Vanwege de korting op de impuls brede scholen combinatiefunctionaris is € 14.000 onttrokken aan de reserve.
Egalisatiereserve bouwvergunningen
Deze reserve is bedoeld voor de dekking van de nog te maken kosten voor toezicht en handhaving voor verleende bouwvergunningen voor grote projecten. Aan de egalisatiereserve voor vergunningen is in 2023 € 758.000 onttrokken ter dekking van het tekort op de exploitatie bouwvergunningen.
Reserve Fractiefonds
Deze reserve is bedoeld voor de uitvoering van fractiewensen. In 2023 hebben er geen toevoegingen of onttrekkingen plaatsgevonden.
Bovenwijkse voorzieningen
Vanuit de facilitaire projecten is in 2023 een toevoeging aan de reserve van € 1.388.000 gedaan. De bijgestelde ambitie Vredenburghzone heeft geleid tot een toevoeging van € 713.000. Bij de vaststelling van de Nota Kostenverhaal 2019 is besloten afschrijvingsreserves te vormen voor het bijbehorende investeringsprogramma

en om met ingang van 2017 rente toe te voegen. In 2023 is vanuit deze reserve een bedrag van € 4.890.000 toegevoegd aan de afschrijvingsreserves. De rentetoevoeging bedroeg € 73.000.

Reserve Organisatieontwikkeling

Deze reserve heeft als doel het opvangen van de incidentele gevolgen van de organisatieontwikkeling.

Reserve Investeren in vernieuwen

Deze reserve heeft als doel om projecten te bekostigen die vallen onder “investeren in vernieuwen” en regionale projecten die zich vanuit andere kansen voordoen.

Reserve Invoering Omgevingswet

De raad heeft bij de resultaatbestemming Jaarstukken 2016 besloten om een Reserve Invoering Omgevingswet te vormen om de invoeringskosten voor de periode 2018 t/m 2024 te kunnen bekostigen.

Reserve Afbouw precariobelasting

In de begroting 2019-2022 is opgenomen dat vanaf 2017 t/m 2021 stortingen worden gedaan in de reserve afbouw precariobelasting. Deze reservering valt in de periode 2022-2026 cumulatief dalend met 10% vrij ten gunste van de exploitatie.

Reserve Koplopergemeente cliëntondersteuning

Deze reserve is bedoeld voor verheldering van de ondersteuningsaanvraag en het verkrijgen van passende ondersteuning. In het kader van de resultaatbestemming Jaarstukken 2022 is een bedrag van € 6.000 toegevoegd aan deze reserve.

Reserve groot onderhoud Cultuurhuys De Kroon

Deze reserve is ingesteld voor bekostiging van groot onderhoud aan het pand. In 2023 is een bedrag gestort van € 25.000. In 2023 heeft geen onderhoud plaatsgevonden.

Reserve uitvoering Klimaatakkoord

Deze reserve is ingesteld voor dekking van toekomstige incidentele lasten voor de uitvoering van het Klimaatakkoord. In het kader van de resultaatbestemming Jaarstukken 2022 is een bedrag van € 77.000 toegevoegd aan deze reserve. In 2023 heeft geen onttrekking plaatsgevonden.

Reserve Corona

Deze reserve is ingesteld voor de dekking van lasten van diverse compensatieregelingen. In het kader van de resultaatbestemming Jaarstukken 2022 is deze reserve opgeheven. Het saldo is toegevoegd aan de algemene bedrijfsreserve algemene dienst.

Reserve uitvoeringslasten TOZO

Deze reserve is bedoeld voor de dekking van lasten voor de uitvoering van de TOZO-regeling. In het kader van de resultaatbestemming Jaarstukken 2022 is een bedrag van € 17.000 toegevoegd aan deze reserve.

Reserve fysieke leefomgeving

Deze reserve is ingesteld voor de dekking van lasten groot onderhoud Beheerplan Openbare Ruimte.

Reserve lokale maatregelen Beter Bereikbaar Gouwe (BBG)

Deze reserve is bedoeld voor het dekken van kosten met betrekking tot de maatregelen voor betere bereikbaarheid in samenwerking met de regio.

Reserve bouw nieuw zwembad

Deze reserve is bedoeld voor het dekken van de kapitaallasten met betrekking tot de bouw van het nieuwe zwembad. In het kader van de resultaatbestemming Jaarstukken 2022 is een bedrag van € 1 miljoen toegevoegd aan deze reserve. Daarnaast is besloten in de periode 2023-2025 een bedrag van € 7,1 toe te voegen. In 2023 bedroeg de storting € 1,9 miljoen.

Reserve POK-gelden (POK= Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag)

Deze reserve is bedoeld voor het dekken van kosten met betrekking tot het versterken van de dienstverlening en de ondersteuning van kwetsbare mensen.

Reserve energietoeslag

Deze reserve is bedoeld voor het beschikbaar stellen van de aanvullende eenmalige energietoeslag. In het kader van de resultaatbestemming Jaarstukken 2022 is een bedrag van € 532.000 toegevoegd aan deze reserve. In 2023 is deze reserve volledig tot besteding gekomen.

Reserve Wet inburgering

Deze reserve is bedoeld voor de uitvoering van de Wet inburgering.

Reserve betaalbare woningen

Deze reserve is bij resultaatbestemming van de Jaarstukken 2022 ingesteld voor de bouw van meer sociale huurwoningen. De storting bedroeg € 3.000.000.

Reserve opvang vluchtelingen en andere doelgroepen

Deze reserve is in 2023 ingesteld voor bekostiging van de opvang van vluchtelingen en andere doelgroepen. Het overschot vanuit 2022 is in deze reserve gestort (€ 1.581.000). Daarnaast is besloten het verwachte positieve saldo 2023 van € 1.698.000 te storten in deze reserve.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (al opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichting gewaardeerd.

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

bedragen * € 1.000	Stand per 1-1-2023	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Stand per 31-12-2023
Wachtgeld en pensioenen (gewezen) wethouders	3.113	27	240	2.900
Nadelig resultaat Sleutelkwartier	1.974	531	0	2.505
Verlofsparen	99	242	0	341
Totalen	**5.186**	**800**	**240**	**5.746**

Voorziening wachtgeld en pensioenen (gewezen) wethouders
De voorziening is gevormd voor het dekken van de toekomstige pensioenverplichtingen van (gewezen) wethouders en wachtgeld oud-wethouders. Op grond van de meest recente actuariële berekeningen is de omvang van de voorziening pensioenen per ultimo 2023 bepaald op circa € 2.778.000. De voorziening voor wachtgeld bedraagt € 122.000.

Nadelig resultaat Sleutelkwartier
De voorziening is in 2019 ingesteld voor het verwachte (eind) resultaat van het project Sleutelkwartier. Aangezien het bedrag van de voorziening per 31 december 2023 hoger is dan de boekwaarde van het project, wordt het verschil tussen de boekwaarde en de voorziening in de balans verantwoord onder de post voorzieningen. De totale verhoging van de voorziening bedraagt in 2023 € 531.000.

Verlofsparen
De voorziening verlofsparen dient met ingang van 1 januari 2022 te worden gevormd voor het bovenwettelijke verlof dat geen gelijke omvang kent en/of bestaat uit bovenmatige verlofsaldi of spaarsaldi. Als grens voor het bepalen van het bovenmatig verlofsaldo is 72 uur gehanteerd. Per 31 december 2023 bedraagt het saldo van deze voorziening € 341.000.

Voorzieningen ter egalisering van kosten

bedragen * € 1.000	Stand per 1-1-2023	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Stand per 31-12-2023
Onderhoud gemeentegebouwen	516	295	186	625
Onderhoud openbare ruimte	1.194	1.639	1.079	1.754
Onderhoud begraafplaatsen	53	53	16	91
Totalen	**1.763**	**1.987**	**1.281**	**2.470**

Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen
De voorziening wordt ingezet voor voorzien en onvermijdbaar bouwkundig- en technisch onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen, inclusief binnensportaccommodaties.

Voorziening onderhoud openbare ruimte
Deze voorziening is ingesteld voor groot onderhoud in de openbare ruimte. Vanaf 2020 zijn er geactualiseerde beheerplannen met een doorlooptijd van 2020-2024.

Voorziening onderhoud begraafplaatsen
Deze voorziening is ingesteld voor groot onderhoud van begraafplaatsen.

Voorziening waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing kan worden geheven

bedragen * € 1.000	Stand per 1-1-2023	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Stand per 31-12-2023
Afvalstoffenheffing	640	0	96	544
Tarieven rioolrechten	2.032	0	1	2.032
Begraafplaatsen	325	22	0	348
Totalen	**2.998**	**22**	**97**	**2.924**

Afvalstoffenheffing
De voorziening dient voor het opvangen van ongewenste fluctuaties in de hoogte van de afvalstoffenheffing en het verrekenen van verschillen tussen kosten en opbrengsten op de bijbehorende producten.

Tarieven rioolrechten
De voorziening dient voor het gedeeltelijk opvangen van tariefstijging als gevolg van toekomstige investeringen en de hiermee samenhangende kapitaallasten op basis van het Gemeentelijk Waterplan 2021-2025.

Begraafplaatsen
Deze voorziening dient voor het opvangen van ongewenste fluctuaties in de hoogte van de grafrechten en het verrekenen van verschillen tussen kosten en opbrengsten op het bijbehorende product.

Vaste schulden, met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

Vaste schulden met een looptijd langer dan 1 jaar

bedragen * 1.000	Stand per 1-1-2023	Vermeer-deringen	Aflossingen	Stand per 31-12-2023
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	69.969	0	375	69.594
Binnenlandse bedrijven	3.170	37	1.217	1.990
Waarborgsommen	197	0	0	197
Totalen	**73.337**	**37**	**1.592**	**71.781**

Binnenlandse bedrijven
De schuld betreft de aankoop van grond voor de grondexploitatie Triangel. Bij verkoop van grond, wordt de schuld navenant kleiner. In 2023 hebben er verkopen plaatsgevonden, waarmee de schuld ook kleiner werd.

Waarborgsommen
De waarborgsommen zijn opgenomen onder de vaste schulden, omdat er sprake is van een rentetypische looptijd langer dan één jaar.

VLOTTENDE PASSIVA

Algemeen
Hieronder is bij de diverse onderdelen van de vlottende passiva een toelichting gegeven. Alle bedragen in de tabellen van deze paragraaf zijn gedeeld door € 1.000.

Netto-vlottende schulden met rentetypische looptijd < 1 jaar

Overige schulden

bedragen * € 1.000	Stand per 1-1-2023	Stand per 31-12-2023
Crediteuren gemeente	3.214	5.243
Crediteuren zwembad	0	0
Rijk inzake Sociale zaken	1	1
Totalen	**3.215**	**5.244**

Overlopende passiva
Onder de overlopende passiva wordt verstaan alle verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

Nog te betalen bedragen

bedragen * € 1.000	Stand per 1-1-2023	Stand per 31-12-2023
Aangegane verplichtingen/nog te betalen bedragen	3.789	5.334
Vooruit gefactureerde bedragen	0	0
Bedragen met betrekking tot de uitkeringsadministratie	1	8
Af te dragen belastingen en premies met betrekking tot salarissen	1.225	1.364
Totalen	**5.015**	**6.706**

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Van overheden ontvangen nog te besteden uitkeringen

bedragen * € 1.000	Stand per 1-1-2023	Vermeer-deringen	Vermin-dering	Vrijval	Stand per 31-12-2023
Controle coronatoegangsbewijzen (A13)	101			101	0
Opvang ontheemden Oekraïne (A16)	0	4.890	4.890		0
Gedupeerden kinderopvangtoeslag 2021 (B2)	13				13
Aanpak energiearmoede (C55)	216	178	303		91
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen (C62)	0	27	27		0
Informatiepunten Digitale Overheid (C92)	0	30	30		0
Nationaal Isolatoe Programma (C94)	0	424	196		228
Startbouwimpuls (C105	0	153	0		153
Onderwijsachterstandenbeleid (D8)	288	628	794		122
Covid-19 gerelateerde onderwijsvertragingen (D14)	217	119	250		86
Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden (D19)	0	12	12		0
Circulaire ambachtscentra (E21)	41		21		20
Stimulering verkeersmaatregelen (E84)	89				89
Capaciteit Decentrale Overheden Klimaat- en Energiebeleid (F28)	0	540			540
TOZO 2022 (G4)	-54			-54	0
Wet inburgering (G10)	99	324	173		250
Specifieke uitkering onderwijsroute (G13)	26	28	50		4
SPUK sport (H4)	632	901	797	735	0
Sportakkoord en lifestyle (H8)	38		38		0
Lokale preventieakkoorden (H12)	0	20	20		0
Versterking sport en bewegen, gezondheidsbevordeing, cultuurparticipatie en de sociale basis (H30)	0	490	397		93
Meerkosten Energie Openbare Zwembaden (H32)	0	153		153	0
Totalen	**1.707**	**8.915**	**7.997**	**936**	**1.689**

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

In de paragraaf Weerstandsvermogen van het jaarverslag is informatie opgenomen over per balansdatum bestaande risico's die niet in de balans tot uitdrukking komen. Naast de risico's waarin in de paragraaf Weerstandsvermogen wordt verwezen zijn er de zogenaamde voorwaardelijke verplichtingen voor Waarborgen en Garanties die pas geëffectueerd worden als derden niet aan bepaalde (levering-) voorwaarden hebben voldaan. Hieronder volgt een opsomming van de voorwaardelijke verplichtingen.

Waarborgen en garanties

Waarborgen

Omschrijving bedragen * 1.000	Oorspronkelijk bedrag	Percentage borgstelling	Restbedrag 31-12-2022	Restbedrag 31-12-2023
Geldleningen t.b.v. sociale woningbouw	270.526		135.059	137.971
Geldleningen aan particulieren (Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen i.k.v. Nationale Hypotheekgarantie)	n.b.	100%	425	278
Totalen			**135.484**	**138.249**

Over de verstrekte waarborgen t.b.v. de sociale woningbouw vermelden wij dat in 2023 door verstrekkingen de lopende waarborgen met € 29,2 mln. zijn toegenomen.

Garanties

Omschrijving bedragen * € 1.000	Garantiebedrag 31-12-2022	Garantiebedrag 31-12-2023
Leningen lokale verenigingen, clubs en stichtingen	308	370
CV Triangel	15.000	7.500
Instawell B.V.	0	151
Totalen	**15.308**	**8.021**

Van de leningen van € 7,5 mln. en de kredietfaciliteit van € 7,5 mln. (niet opgenomen in het overzicht Staat Gegarandeerde geldleningen) aan de CV Triangel is 50% afgedekt met een contragarantie van BPD. Van de overige leningen resteert eind 2023 nog een saldo van € 370.000. Met ingang van 2023 is een garantie afgegeven door de BNG bank voor de betalingsverplichting aan Instawell B.V.

Langlopende Financiële Verplichtingen

De gemeente is naast de hiervoor genoemde gemeentegaranties ook voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan diverse financiële verplichtingen welke niet zijn opgenomen onder de langlopende passiva.

Onderwerp	Toelichting	Jaarbedrag	Contract loopt t/m
Dienstcontracten	Voor het beheer van de openbare ruimte is een meerjarig contract gesloten met Cyclus.	€ 3,4 miljoen	31-12-2024
Facilitair	Met Oasis is een meerjarig contract gesloten voor het archiefbeheer en met Promen is een contract gesloten voor schoonmaak en voor de exploitatie van het bedrijfsrestaurant en cateringsdiensten.		
	- Promen (schoonmaak)	€ 86.717	1-2-2026
	- Promen (bedrijfsrestaurant en cateringsdiensten)	€ 75.442	31-5-2025
ICT	Met de gemeente Gouda is in 2016 een nieuwe overeenkomst gesloten voor het ICT-beheer voor onbepaalde tijd. Daarnaast zijn met enkele andere IT-dienstverleners meerjarige overeenkomsten gesloten.		
	- gemeente Gouda	€ 700.000	31-12-2024
Huur vastgoed	Er zijn twee meerjarige huurovereenkomsten gesloten m.b.t. vastgoed:		
	- het Cultuurhuys	€ 200.000	30-6-2024
ICT	Met Pink Roccade is een overeenkomst gesloten voor software licenties voor burgerzaken, gegevenslogistiek en financiële administratie.	€ 632.453	31-12-2024
Vastgoed	Voor de levering, beheer, exploitatie en onderhoud van een warmte opwekking installatie voor de nieuwe sporthal, het zwembad en het welzijnsgebouw is een meerjarige overeenkomst afgesloten met Instawell B.V.	€ 140.340	19-9-2037
Dienstcontracten	Met Promen is een overeenkomst gesloten voor:		
	- Onkruidbeheersing groenvoorziening	€ 159.090	31-12-2024
	- Zwerfalvalbeheersing	€ 238.991	31-12-2024

Rechtmatigheidsverantwoording van het college van Burgemeester en Wethouders

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving.

Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 22 februari 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.
Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 2.136.200. De

verantwoordingsgrens betekent dat rechtmatigheidsfouten pas in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen en toegelicht, wanneer deze boven het door de raad vastgestelde percentage komen. Wanneer het voor het college niet duidelijk is of financieel rechtmatig is gehandeld, worden deze onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen en toegelicht indien deze boven het door de raad vastgestelde percentage komen.

Bevinding

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde verantwoordingsgrens.

Toelichting op de programmarekening

Het rekeningresultaat 2023

Het verwachte resultaat 2023 bedraagt na de 2e Burap 2023 € 2.010.000 voordelig. De jaarrekening 2023 sluit op een werkelijk resultaat van € 5.223.000 voordelig. Het werkelijk resultaat is ten opzichte van de verwachting € 3.213.000 voordeliger uitgevallen. In het hierna volgende overzicht zijn de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de 2e Burap 2023 samengevat.

Prog. nr.	Omschrijving	Bedrag	Lasten/Baten	Voordeel/Nadeel	Structureel / Incidenteel
1	Leerlingenvervoer	-236	L/B	Nadeel	Incidenteel
1	Inburgering	221	L/B	Voordeel	Incidenteel
1	Project stelpost systeemleren	88	L	Voordeel	Incidenteel
1	Bijstandsverlening	-681	L/B	Nadeel	Incidenteel
1	Minima	593	L/B	Voordeel	Incidenteel
1	WSW	90	L	Voordeel	Incidenteel
1	Arbeidsparticipatie	55	L	Voordeel	Incidenteel
1	Voorzieningen WMO	252	L	Voordeel	Incidenteel
1	Voorzieningen jeugd	-450	L	Nadeel	Incidenteel
2	Onderwijshuisvesting	781	L/B	Voordeel	Incidenteel
2	Wijkaccommodaties	-155	L/B	Nadeel	Incidenteel
2	Algemene voorzieningen WMO	70	L	Voordeel	Incidenteel
2	Volksgezondheid	119	L/B	Voordeel	Incidenteel
2	Sportbeleid	53	L	Voordeel	Incidenteel
2	Sportaccommodaties	-148	L/B	Nadeel	Incidenteel
2	Zwembad	-136	L/B	Nadeel	Incidenteel
3	Woningen en panden	65	L/B	Voordeel	Incidenteel
3	Duurzaamheid	96	L	Voordeel	Incidenteel
3	Ruimtelijke ordening	610	L	Voordeel	Incidenteel
3	Bouwen	326	L/B	Voordeel	Incidenteel
3	Volkshuisvesting	82	L/B	Voordeel	Incidenteel
3	Grondzaken	184	L/B	Voordeel	Incidenteel
4	Openbaar groen	-65	L/B	Nadeel	Incidenteel
4	Wegen	88	L/B	Voordeel	Incidenteel
4	Riolering	-27	L	Nadeel	Incidenteel
4	Afval	160	B	Voordeel	Incidenteel
4	Zwerfafval	42	B	Voordeel	Incidenteel
5	Opvang Oekraïne	208	L/B	Voordeel	Incidenteel
5	College B&W	126	L	Voordeel	Incidenteel
5	Burgerzaken	29	B	Voordeel	Incidenteel
5	Veiligheid	424	B	Voordeel	Incidenteel
6	OZB niet-woningen	205	B	Voordeel	Structureel
6	Algemene uitkering	1.178	B	Voordeel	Incidenteel
6	Treasury	-720	L/B	Nadeel	Incidenteel
6	Overige baten en lasten	-141	L	Nadeel	Incidenteel
6	Formatie en inhuur	-388	L	Nadeel	Incidenteel
6	Automatisering/Informatisering	186	L	Voordeel	Incidenteel
6	Opleidingskosten	98	L	Voordeel	Incidenteel
6	Huisvesting en werkplek	-68	L	Nadeel	Incidenteel
	Saldo verschillenanalyse	**3.211**		**Voordeel**	

Toelichting per programma

Programma 1 – Juiste zorg voor iedereen

Leerlingenvervoer **€ 236.000 Nadeel**
In december 2023 zijn met terugwerkende kracht meerkosten aan Connexxion betaald. Daarnaast is met terugwerkende kracht per augustus 2023 een indexatie toegepast van 5,66% op leerlingen- en Jeugdwetvervoer. Ook is het volume van leerlingenvervoer toegenomen en heeft de historisch hoge NEA-index uiteindelijk geleid tot hogere lasten dan voorzien.

Inburgering **€ 221.000 Voordeel**
De kosten voor maatschappelijke begeleiding van statushouders van € 22.000 is binnen het budget van het sociaal team opgevangen. Daarnaast zijn er meer middelen dan verwacht ontvangen middels specifieke uitkeringen voor Onderwijsroute van € 28.000 en Inburgering van € 171.000.

Stelpost systeemleren € 88.000 Voordeel
De stelpost systeemleren is niet volledig in de exploitatie opgenomen, omdat er nog gewerkt wordt aan het uitvoeringsplan dienstverlening.

Bijstandsverlening **€ 681.000 Nadeel**
Vanwege de indexatie van het minimumloon per 1 januari 2023 met 10,15% en per 1 juli 2023 met 3,13% zijn de kosten Bijstandsverlening met gelijke percentage gestegen. Deze stijging is in de begroting 2023 niet verwerkt.

Minima **€ 593.000 Voordeel**
Voor de gemeentebrede aanpak energiearmoede zijn er specifieke middelen beschikbaar gesteld. De uitvoering loopt door in volgende jaren. Het voordeel van € 91.000 zal daarom op de balans geplaatst worden. Daarnaast is laat in het jaar de energietoeslag door het Rijk beschikbaar gesteld. Een deel van de aanvragen komt in 2024. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 297.400. De lasten voor schulhulpverlening zijn abusievelijk bij maatwerkvoorzieningen 18+ geboekt. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 124.600. Tot slot is € 80.000 meer teruggevorderd dan verwacht.

WSW **€ 90.000 Voordeel**
De afrekeningen WSW 2021 en 2022 leveren een voordeel van € 90.000.

Arbeidsparticipatie **€ 55.000 Voordeel**
In 2023 zijn er minder trajecten ingezet dan verwacht.

WMO **€ 252.000 Voordeel**
Bij de 2e bestuursrapportage 2023 is rekening gehouden met hogere kosten WMO. De realisatie is uiteindelijk lager uitgevallen dan de prognose.
Daarnaast ontvangt de gemeente een hogere bijdrage uit de compensatieregeling beschermd wonen. Dit resulteert in een voordeel van € 252.000 op WMO voorzieningen.

Jeugd **€ 450.000 /Nadeel**
De stijging van het aantal cliënten wordt vooral veroorzaakt door een lage uitstroom. Dit betekent dat trajecten, relatief gezien, langer duren of dat er verschillende trajecten na elkaar worden gevolgd. Daarnaast is Waddinxveen een groeigemeente en heeft dit invloed op de instroom.
Dit resulteert in een nadeel van € 450.000

Programma 2 – Ruimte voor iedereen

Onderwijshuisvesting **€ 781.000 Voordeel**
De afschrijvingslasten van de schoolgebouwen is in 2023 lager uitgevallen dan verwacht. De renteberekening is gunstiger uitgevallen dan berekend en levert een voordeel op. Daarnaast is de begrote storting (groot € 435.000) voor achterstallig onderhoud in de voorziening onderhoud gebouwen door de accountant onjuist bevonden en loopt dit via de resultaatbestemming.

Wijkaccomodaties **€ 155.000 Nadeel**
Bij de herberekeningen van de afschrijvingen is abusievelijk geen rekening gehouden met de correctie op de onttrekking uit de afschrijvingsreserve.

Volksgezondheid **€ 119.000 Voordeel**
Bij de tweede bestuursrapportage 2023 is voorgesorteerd op een begrotingswijziging van Hecht. Deze begrotingswijziging is echter door het AB tegengehouden en resulteert nu in een positief resultaat van € 119.000.

Sportbeleid **€ 52.000 Voordeel**
De kosten voor de buurtsportcoaches zijn ten laste gebracht van de specifieke uitkering GALA en levert daarom een incidenteel voordeel op van € 52.000.

Sportaccommodaties **€ 148.000 Nadeel**
Sporthal de Dreef is voor het gebruik van de ruimte langer opengehouden dan verwacht. Ook voor de hybridehal was nog geen/onvoldoende rekening gehouden met exploitatie in 2023. Dit levert een nadeel op.

Zwembad **€ 136.000 Nadeel**
Het nadeel op de exploitatie van het zwembad wordt veroorzaakt door hogere lasten van regulier onderhoud.

Programma 3 – Groeiende gemeente

Algemeen
Het grondbeleid is onderdeel van programma 3. Een analyse op het grondbeleid is opgenomen in paragraaf 7 Grondbeleid.

Woningen en panden en grond **€ 65.000 Voordeel**
De sloopkosten panden Peter Zuidlaan zijn lager uitgevallen dan verwacht (€ 36.000 voordeel) en voor het (verkochte) pand Oranjelaan 3 werd nog een afrekening energiekosten ontvangen (€ 17.000 voordeel). De huurinkomsten Kerkstraat 13 zijn € 11.000 hoger uitgevallen.

Duurzaamheid **€ 96.000 Voordeel**
Vanwege krapte op de arbeidsmarkt is specialistisch inhuur (communicatieadviseur/bouwen aan beweging) niet mogelijk geweest. Vastgoed heeft het project “Haalbaarheidsonderzoek De Sniep” uitgesteld naar 2024, waardoor budget van 2023 niet besteed is en daarmee vrijvalt.

Ruimtelijke Ordening **€ 610.000 inc. Voordeel**
Door het uitstel van de implementatie nieuw omgevingswet naar 2024 is het budget in totaal € 390.000 niet besteed. Hierbij wordt voorgesteld om daarvan € 359.000 terug te storten in de reserve omgevingswet.
Het project Noordkade is voor € 205.000 afgerekend op facilitair in plaats van op ruimtelijk ordening. Voor project Bentwoud is er in 2023 minder uren (€ 11.000) gemaakt en de overige kleine afwijkingen bedragen ongeveer € 4.000.

Bouwen **€ 326.000 Voordeel**
Bij Burap 2-2023 was een melding gemaakt van hogere kosten van de ODMH. Dit als gevolg van de vaststelling van het jaarprogramma BWT ODMH. De stijging bedraagt € 549.000, daarnaast heeft de ODMH vanaf juni 2023 een tariefswijziging doorgevoerd van € 63.000. De kostenstijging wordt onder andere gedekt door de hogere inkomsten bouwleges en een ander deel van deze kostenstijging wordt gedekt door een onttrekking aan de egalisatiereserve bouwvergunningen, aangezien bij Burap 2-2023 hiermede nog geen rekening was gehouden, geeft het bij de jaarrekening thans een voordeel van € 326.000 op het onderdeel bouwen.

Volkshuisvesting **€ 82.000 Voordeel**
Gemeenten hebben via de decembercirculaire 2022 € 18.600 gekregen om malafide verhuurderschap en discriminatie op de huurmarkt gerichter aan te pakken. In 2023 is in samenwerking met het Huurteam Steenvlinder gestart met de oprichting van een meldpunt goed verhuurderschap, maar zijn geen kosten gemaakt. Alhoewel vele werkzaamheden in 2023 uitgevoerd zijn, zoals het actualiseren het dashboard wonen, het maken een nieuwe huisvestingsverordening, het opstellen een notitie tijdelijke huisvesting, e.d., is het onderzoeksbudget niet volledig besteed en zijn diverse projecten goedkoper uitgevoerd doordat de werkzaamheden grotendeels intern zijn opgepakt. Het totale voordeel hiervan is € 36.400.
De gerealiseerde baten van € 19.400 zijn ontvangen rente baten van SvN. De overige kleine verschillen bedragen € 7.000

Programma 4 – Aantrekkelijke gemeente

Wegen **€ 88.000 Voordeel**
Van de ondersteunende kosten is ongeveer € 63.000 niet besteed, omdat de inspecties van onze wegen, bruggen en civieltechnische kunstwerken verschoven zijn naar 2024. Hierdoor hebben we het meest actuele beeld van ons areaal en de kwaliteit wanneer we onze beheerplannen actualiseren.

In 2023 zijn we niet gestart met de projecten Staringlaan, Chopinlaan en Esdoornlaan. De belangrijkste redenen hiervoor zijn dat er nieuwe inzichten zijn voor de benadering van de fietsstructuur en dat deze projecten een direct raakvlak hebben met de verkeersveiligheid op de rotondes en met het nog op te stellen Omgevingsprogramma Mobiliteit en Verkeer. Hierdoor hebben we minder investeringen uitgevoerd, waardoor de rentekosten € 91.000 lager zijn uitgevallen. De projecten worden later uitgevoerd.

In de 1ste Burap 2023 is een aanvraag van € 35.000 toegekend voor een bijdrage aan de provincie voor de vervanging iVRI Coenecoop. De provincie heeft deze werkzaamheden uitgesteld naar 2024, waardoor deze bijdrage aan de provincie niet is gedaan. Deze bijdrage wordt bij de 1ste Burap 2024 weer aangevraagd.

Daarnaast is het groot verbruik aan elektriciteitskosten ongeveer € 131.000 hoger uitgevallen. Het gaat hierbij om het elektriciteit verbruik aan de verschillende gebouwen en openbare verlichting.

In 2023 zijn extra inkomsten € 30.000 uit degeneratie en leges gegenereerd. Dit gebeurt wanneer derden kabelwerkzaamheden uitvoeren in de openbare ruimte. Doordat Waddinxveen volop in ontwikkeling is, zijn deze inkomsten de laatste jaren flink toegenomen.

Groen **€ 65.000 Nadeel**
De kosten voor het regulier onderhoud van openbaar groen is € 114.000 hoger uitgevallen. De recente toename van onze financiële lasten voor het beheer van plantsoenen, slootwerkzaamheden en onkruidbeheersing kan worden toegeschreven aan onvoorziene weersomstandigheden. Langdurige periodes van groeizaam weer hebben geleid tot een snellere groei van onkruiden en grassen, met intensiever onderhoud, (groen)afval en stortkosten tot gevolg. Ook hebben extremen in droogte en warmte geleid tot aanzienlijke kosten voor het vervangen van dode of beschadigde aanplant. Daarnaast is het regulier onderhoud van de speelplekken met € 11.000 hoger uitgevallen. Het gaat hierbij om kleinschalig onderhoud van de verschillende speelplekken, onderhoud aan de speeltoestellen en onderhoud van valondergronden.

Van de ondersteunende kosten is € 35.000 niet besteed. Dit komt omdat er minder kosten zijn gemaakt voor de ontwikkeling van de visie natuur-/recreatiegebieden en visie duurzame leefomgeving.

In 2023 zijn er minder investeringen uitgevoerd (zie uitleg bij wegen), waardoor minder rentekosten zijn gemaakt. Tevens is een voordeel van € 25.000 ontstaan door hogere opbrengsten uit verkopen van snippergroen en restkavels.

Riolering
In 2023 hebben we 1% van ons rioolsysteem afgekoppeld. Bij een aantal doorgaande wegen die we opnieuw hebben ingericht, was de waterkwaliteit van het regenwater wat van deze wegen afkomt namelijk te slecht om via open water te af te voeren. We hebben er daarom voor gekozen om ons rioolsysteem aan deze wegen niet af te koppelen. Hierdoor zijn er minder kosten gemaakt en was de geraamde onttrekking aan de egalisatievoorziening rioolrechten niet nodig. Hiermee zijn de tarieven 100% kostendekkend, zie paragraaf 1 lokale heffingen (rioolheffing).
.

Zwerfafval **€ 52.000 Voordeel**
Voor zwerfafval is in 2023 ongeveer € 28.000 minder aan kosten gerealiseerd. Reden hiervan is dat in 2023 een opzet gemaakt is voor een plan van aanpak, waarvan de eerste termijn betaald is. Er worden nieuwe afspraken gemaakt om deze nieuwe aanpak rond zwerfafval ook goed te borgen binnen de organisatie. De overige kosten uit deze werkzaamheden volgen in 2024.

Daarnaast zijn er hogere opbrengsten gerealiseerd vanuit zwerfafval. Het gaat om een vergoeding openbare prullenbakken 2023 voor € 24.000.

Afval
In 2023 zijn naast de hogere kosten voor de afvalstoffenheffing € 135.000 tevens hogere opbrengsten uit leges afvalstoffenheffing en hogere vergoedingen vanuit het Afvalfonds (papier/glas/ ijzer) en Cyclus BV voor PMD (papier/metaal/drankpakjes) gerealiseerd. Om de tarieven 100% kostendekkend te krijgen, is een onttrekking van € 96.000 uit de voorziening Afvalstoffenheffing nodig gebleken, zie paragraaf 1 Lokale Heffingen (afvalstoffenheffing).

Programma 5 –Bestuur in samenhang

College B&W **€ 126.000,- Voordeel**
De personele lasten voor het college zijn voor 2023 met € 3.000,- hoger uitgevallen. Het betreft de kosten van salarissen, opleidingen, personele kosten (bijv. treinreizen) en representatiekosten. De dotatie aan de voorziening wachtgeld- en pensioenen wethouders is € 105.000,- lager dan was begroot.
Voor een uitkering aan een oud-wethouder is een vergoeding van de arbeidsongeschiktheidsverzekering ontvangen van ongeveer € 18.000,-.

Veiligheid **€ 424.000 Voordeel**
Op het regulier budget en afrekening van projecten zijn lagere kosten € 13.000,- gerealiseerd. Bij Veiligheid zijn opbrengsten uit dwangsommen gerealiseerd, in totaal € 411.000,-, (Staringlaan, Coenecoop en Kromme Esse).

Burgerzaken **€ 29.000 Voordeel**
Er zijn extra opbrengsten, in totaal € 24.000,-, gerealiseerd vanuit Naturalisatie. Voor de persoonsdocumenten zijn er voor de rijbewijzen en gezondheidsverklaringen 75+ minder lasten van € 5.000,- gerealiseerd.

Opvang Oekraïners **€ 208.000 Voordeel**

Programma 6 – Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

OZB niet-woningen **€ 205.000 Voordeel**
De opbrengsten OZB niet-woningen zijn hoger dan verwacht. Dit heeft onder andere te maken met de afwikkeling van de taxaties Waardering Onroerende Zaken (WOZ) van bedrijfspanden, waardoor pas eind 2023/begin 2024 de aanslagen zijn opgelegd. En ook met areaal uitbreiding in panden. Het bedrag is een structureel voordeel.

Algemene uitkering **€ 1.178.000 Voordeel**
De algemene uitkering heeft in 2023 een incidenteel voordeel van € 1.178.000. De voornaamste oorzaak is de gevolgen van de Decembercirculaire 2023 die niet konden worden verwerkt in de 2e Burap 2023.

Treasury **€ 720.000 Nadeel**
Als gevolg van een hogere renteopbrengst op de rekening van het schatkistbankieren is het gevolg dat de renteomslag verlaagd is van 2,5% op begrotingsbasis naar 1,5%. De lagere renteomslag is niet aangepast bij de 2e Burap 2023, dat betekent een incidenteel nadeel op de bespaarde rente binnen het taakveld treasury. Het voordeel komt terug op de overige taakvelden in de programmarekening.

Lagere WW-uitkering **€ 101.000 Voordeel**
Voor WW-uitkeringen draagt de gemeente de lasten. Deze zijn in 2023 € 101.000 lager dan begroot. Dit geeft een incidenteel voordeel.

Verlofsparen **€ 242.000 Nadeel**
Met ingang van 1 januari 2022 is het voor medewerkers mogelijk om verlof te sparen. Per 31 december 2022 is op basis van een overzicht bovenwettelijke verlofuren een voorziening gevormd voor een bedrag van € 98.000 berekend tegen een gemiddeld uurloon. Voor het jaar 2023 heeft er wederom een berekening plaatsgevonden van bovenwettelijke verlofuren. Dit betekent dat de voorziening verlofsparen hoogd moet worden met een bedrag van € 242.000 tot een saldo van € 340.000.

Huisvesting en werkplek **€ 68.000 Nadeel**
De energiekosten voor het gemeentehuis zijn in de begroting veel lager opgenomen dan werkelijk is uitgegeven.

Formatie en inhuur **€ 388.000 Nadeel**
De lasten vielen uiteindelijk hoger uit. Het was in 2023 wederom moeilijk om vacatures in te vullen, waardoor er externen ingehuurd moesten worden tegen hogere lasten.

Automatisering (taakspecifieke applicaties) **€ 186.000 Voordeel**
Er is sprake van een incidenteel voordeel op taakspecifieke applicaties.

Opleidingskosten **€ 98.000 Voordeel**
Er is in 2023 minder deelgenomen aan opleidingen. Ook is er vooral aan onlineopleidingen deelgenomen, die vaak goedkoper zijn dan opleidingen die fysiek plaatsvinden. Dit is een incidenteel voordeel.

Pro-gr. nr.	Omschrijving van lasten inclusief reservemutaties	bedrag in €	Pro-gr.nr.	Omschrijving van baten inclusief reservemutaties	bedrag in €
	PROGRAMMA'S			**PROGRAMMA'S**	
1	**Juiste zorg voor iedereen**		**1**	**Juiste zorg voor iedereen**	
	Lokaal mantelzorg en vrijwilligersbeleid	4			
	SPUK BREED	11		SPUK BREED	11
	Ontwikkelen woonzorgvisie	22			
	Energietoeslag	1.190			
	SPUK Energiearmoede	343		SPUK Energiearmoede	303
		1.570			**314**
2	**Ruimte voor iedereen**		**2**	**Ruimte voor iedereen**	
	Eenmalige kosten Theo Thijssenschool	85			
				Eigendomsoverdracht Oude Dreef	435
	SPUK BREED	277		SPUK BREED	277
	Onderzoek schuifplaat maatschappelijk vastgoed	28			
	Sloopkosten Peter Zuidlaan 3	68			
	Vuurwerkshow oud&nieuw	19			
	Visie maatschappelijke voorzieningen irt groei	127			
	Opstellen lokaal preventieakkoord	108		Opstellen lokaal preventieakkoord	20
		712			**732**
3	**Groeiende gemeente**		**3**	**Groeiende gemeente**	
	Aanvraag verkeersknelpunt Brugweg	25			
	Bijdrage regionaal projectleider duurzame mobiliteit	15			
	Ontwikkelen economische agenda	1			
	Klimaatgelden/Duurzaamheid	346			
	SPUK Lokale aanpak isolatie	196		SPUK Lokale aanpak isolatie	196
	Implementatie Omgevingswet	126			
	Leader subsidie Bloemendaal	11			
	Bentwoudlaan	1			
	Voorbereiding Noordkade	52			
	Bommenregeling	35			
	Sloop Peter Zuidlaan 2+5	136			
	Facilitair grondbeleid	657		Facilitair grondbeleid	2.505
	Actief grondbeleid	5.266		Actief grondbeleid	5.685
		6.868			**8.386**
4	**Aantrekkelijke gemeente**		**4**	**Aantrekkelijke gemeente**	
	Renovatie Papaverveld	6			
	Project behoud identiteit Plasweg	71			
	SPUK Circulaire ambachtscentra	21		SPUK Circulaire ambachtscentra	21
		99			21
5	**Slagvaardige gemeente**		**5**	**Slagvaardige gemeente**	
	Pilot kinderburgemeester	3			
	Opvang vluchtelingen Oekraïne	2.983		Opvang vluchtelingen Oekraïne	4.890
	Giro 555 Aardbevingsramp	33			
	Financiële bijdrage ramp Marokko	33			
		3.052			**4.890**
6	**Algemene dekkingsmiddelen**		**6**	**Algemene dekkingsmiddelen**	
	Monitor circulair inkopen	29		Energietoeslag	1.190
		29			1.190
	TOTAAL PROGRAMMA'S	**12.329**		**TOTAAL PROGRAMMA'S**	**15.533**
	MUTATIES RESERVES			**MUTATIES RESERVES**	
1	Juiste zorg voor iedereen	0	1	Juiste zorg voor iedereen	715
2	Ruimte voor iedereen	14.187	2	Ruimte voor iedereen	12.324
3	Groeiende gemeente	3.741	3	Groeiende gemeente	5.177
	Groeiende gemeente - Grondexploitatie	3.421		Groeiende gemeente - Grondexploitatie	1.479
4	Aantrekkelijke gemeente	2.061	4	Aantrekkelijke gemeente	2.356
5	Slagvaardige gemeente	1.698	5	Slagvaardige gemeente	0
6	Algemene dekkingsmiddelen	0	6	Algemene dekkingsmiddelen	0
	TOTAAL MUTATIES RESERVES	**25.108**		**TOTAAL MUTATIES RESERVES**	**22.051**

Progr.nr.	Afwijkingen op structurele lasten	bedrag in €	Progr.nr.	Afwijkingen op structurele baten	bedrag in €
1	1ste Burap	1.670	1	1ste Burap	326
	2e Burap	819		2e Burap	541
	Jaarrekening	-1.211		Jaarrekening	6
		1.278			**874**
2	1ste Burap	-135	2	1ste Burap	-156
	2e Burap	0		2e Burap	486
	Jaarrekening	-96		Jaarrekening	203
		-231			**533**
3	1ste Burap	-149	3	1ste Burap	0
	2e Burap	604		2e Burap	-611
	Jaarrekening	-210		Jaarrekening	600
		244			-11
4	1ste Burap	170	4	1ste Burap	-174
	2e Burap	317		2e Burap	-11
	Jaarrekening	4		Jaarrekening	-469
		491			**-655**
5	1ste Burap	31	5	1ste Burap	0
	2e Burap	271		2e Burap	0
	Jaarrekening	-86		Jaarrekening	485
		217			485
6	1ste Burap	-860	6	1ste Burap	913
	2e Burap	-632		2e Burap	2.234
	Jaarrekening	278		Jaarrekening	955
		-1.214			**4.101**
		38.222			**42.911**
				Voordelig saldo van incidentele baten en lasten	**-4.689**

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (semi-) publieke sector (WNT)

Met ingang van 2013 is de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) van kracht. Hieruit volgt de verplichting om in de jaarrekening 2023 melding te maken van:

- Alle (gewezen) topfunctionarissen en hun bezoldiging. Voor gemeenten zijn de functies van gemeentesecretaris en de griffier als topfunctionaris aangemerkt binnen de WNT;
- Overige medewerkers in dienst van de gemeente welke de norm overschrijden;
- Uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband van alle topfunctionarissen en van alle andere medewerkers indien deze uitkering de norm overschrijdt.

De maximale bezoldiging voor 2023 volgens de WNT bedraagt € 223.000. In dit bedrag is inbegrepen de beloning, belastbare kostenvergoedingen, voorzieningen voor beloning op termijn (m.n. pensioenpremie). Toetsing aan de norm vindt plaats naar rato van omvang fte en duur dienstverband in het jaar.

bedragen x € 1	**Mw. J.M. van Vugt**	**Dhr. F.W. v.d. Dussen**	**Dhr. A.J. Six**
Functiegegevens	Gemeente-secretaris	Griffier	Wnd. Gemeente-secretaris
Aanvang en einde functievervulling 2023	1/5-31/12	1/1-31/12	1/1-1/7
Omvang dienstverband (in fte)	1	0,8	1
Gewezen topfunctionaris	nee	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking	ja	ja	ja
individueel WNT-maximum	148.666	178.400	111.500
Beloning	78.480	72.358	61.815
Belastbare onkostenvergoedingen	112	168	84
Beloning betaalbaar op termijn	13.438	11.444	0
Subtotaal	92.030	83.970	61.899
-/- onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0
Totaal bezoldiging 2023	**92.030**	**83.970**	**61.899**
Verplichte motivering indien overschrijding	PM	PM	PM
Gegevens 2022			
Aanvang en einde functievervulling in 2022	n.v.t.	1/1-31/12	1/7-31/12
Omvang dienstverband (in fte)	n.v.t.	0,8	1
Beloning	n.v.t.	69.511	54.383
Belastbare onkostenvergoedingen	n.v.t.	168	86
Beloningen belastbaar op termijn	n.v.t.	11.932	8.703
Totaal bezoldiging 2022	**n.v.t.**	**81.611**	**63.172**

Bezoldiging topfunctionarissen

Voor de topfunctionarissen van de gemeente Waddinxveen is geen sprake van te veel betaalde vergoeding.

1. Overige functionarissen in dienst van de gemeente Waddinxveen: De gemeente Waddinxveen kende in 2023 geen overige functionarissen in dienst van de gemeente die de WNT norm voor 2023 hebben overschreden.
2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband: In het jaar 2023 is geen uitkering wegens beëindiging dienstverband gedaan aan topfunctionarissen binnen de gemeente Waddinxveen. Aan overige medewerkers zijn geen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband gedaan welke de WNT norm voor 2023 overschrijden

Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024								
Verstrekker	Uitkerings-code	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van A16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder A16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO)
		Gemeenten	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
			Indicator: A16/01	Indicator: A16/02	Indicator: A16/03	Indicator: A16/04	Indicator: A16/05	Indicator: A16/06
			€ 5.147.826			€ 42.586	€ 0	€ 35.636
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen (jaar T) POO	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07 en 08	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)		
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.		
			Indicator: A16/07	Indicator: A16/08	Indicator: A16/09	Indicator: A16/10		
			€ 0	€ 52.710	€ 5.278.758	€ 8.526.932		
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T)	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)	Normbedragen voor e (ja/nee)
							Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2
		Gemeenten						
			Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle D2	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.
			Indicator: B2/01	Indicator: B2/02	Indicator: B2/03	Indicator: B2/04	Indicator: B2/05	Indicator: B2/06
			38	94	4	4	Ja	Ja
			Wijziging keuze per (2023/2024)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten**	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten**		
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.		
			Indicator: B2/07	Indicator: B2/08	Indicator: B2/09	Indicator: B2/10		
			N.V.T.	Nee				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)
			Werkelijke kosten	**Werkelijke kosten**	**Keuze werkelijke kosten**	**Keuze werkelijke kosten**	**Werkelijke kosten**	**Werkelijke kosten**
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
			Indicator: B2/11	Indicator: B2/12	Indicator: B2/13	Indicator: B2/14	Indicator: B2/15	Indicator: B2/16
			€ 11.980	€ 11.980			€ 0	€ 0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3)	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)
			Keuze normbedragen	**Keuze normbedragen**	**Keuze normbedragen**	**Keuze normbedragen**	**Keuze normbedragen**	**Keuze normbedragen**
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
			Indicator: B2/17	Indicator: B2/18	Indicator: B2/19	Indicator: B2/20	Indicator: B2/21	Indicator: B2/22
			€ 14.440	€ 29.640	€ 13.872	€ 13.872	€ 7.180	€ 7.180
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3)	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3)	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling	
			Keuze normbedragen	**Keuze normbedragen**	**Keuze normbedragen**	**Keuze normbedragen**		
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	
			Indicator: B2/23	Indicator: B2/24	Indicator: B2/25	Indicator: B2/26	Indicator: B2/27	
			€ 48.000	€ 48.000	€ 0	€ 0	€ 114.525	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
BZK	C55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening Aard controle n.v.t. Indicator: C55/01	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten Aard controle R Indicator: C55/02	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten Aard controle n.v.t. Indicator: C55/03	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening Aard controle n.v.t. Indicator: C55/04	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten Aard controle R Indicator: C55/05	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten Aard controle n.v.t. Indicator: C55/06
			251	€ 33.350	€ 70.240	1	€ 1.000	€ 0
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning – bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. Aard controle n.v.t. Indicator: C55/07	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten Aard controle R Indicator: C55/08	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten Aard controle n.v.t. Indicator: C55/09			
			251	€ 24.365	€ 73.649			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) Aard controle n.v.t. Indicator: C55/10	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) Aard controle n.v.t. Indicator: C55/11	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) Aard controle n.v.t. Indicator: C55/12	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) Aard controle n.v.t. Indicator: C55/13	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/ energierekening tot gevolg. Aard controle n.v.t. Indicator: C55/14	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen Aard controle n.v.t. Indicator: C55/15
			1.566	1.189	1	0	251	142
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen Aard controle R Indicator: C62/01	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02				
			€ 4.603	Nee				
BZK	C94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikkingsnummer Aard controle n.v.t. Indicator: C94/01	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: C94/02	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...] , eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen zijn genomen [...] Aard controle n.v.t. Indicator: C94/03	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...] ,eventueel in samenhang [...] met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300 Aard controle R Indicator: C94/04	Het aantal woningen waarbij een hogere bijdrage dan € 4.000 is toegekend, het aantal woningen dat daarvan niet voldoet aan de betreffende uitzonderingsgevallen [...] en Aard controle R Indicator: C94/05	Het totaalbedrag van de overschrijding boven de € 4.000 van die laatstbedoelde woningen Aard controle R Indicator: C94/06
		1	LAI23-03503512	€ 93.055	28	0	0	€ 0
		2						
		100						
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a, van de regeling Aard controle R Indicator: C94/07	Besteding van middelen ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b Aard controle R Indicator: C94/08	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen. Aard controle R Indicator: C94/09	Eindverantwoording (ja/nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C94/10		
		1	€ 20.178	€ 41.810	€ 31.067	Nee		
		2						
		100						

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024

Verstrekker	Uitkerings-code	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
BZK	C105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	Projectnummer	Aantal woningen waarvan de bouw is gestart cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken datum van start bouw gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Aantal woningen dat is gerealiseerd cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken datum van oplevering gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Besteding (jaar T)
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle D1	Aard controle n.v.t.	Aard controle D1	Aard controle R
			Indicator: C105/01	Indicator: C105/02	Indicator: C105/03	Indicator: C105/04	Indicator: C105/05	Indicator: C105/06
		1	R.9808.4.820	37	Ja	0	Ja	€ 104.944
		2						
		20						
			Kopie projectnummer	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Toelichting afwijking(en) van datum start bouw, datum van oplevering en/of prijscategorieën woningen	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken aandeel van betaalbare woningen gehaald? (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle D1
			Indicator: C105/07	Indicator: C105/08	Indicator: C105/09	Indicator: C105/10	Indicator: C105/11	Indicator: C105/12
		1	R.9808.4.820	€ 1.087.987	Ja		37	Ja
		2						
		20						
			Kopie projectnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.				
			Indicator: C105/13	Indicator: C105/14				
		1	R.9808.4.820	Nee				
		2						
		20						
OCW	D8	Onderwijsachterstanden-beleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
		Gemeenten	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	
			Indicator: D8/01	Indicator: D8/02	Indicator: D8/03	Indicator: D8/04	Indicator: D8/05	
			€ 772.990	€ 662	€ 0	-€ 19.974	€ 267.914	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag		
			Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle R		
			Indicator: D8/06	Indicator: D8/07	Indicator: D8/08	Indicator: D8/09		
		1						
		2						
		100						
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	
			Indicator: D14/01	Indicator: D14/02	Indicator: D14/03	Indicator: D14/04	Indicator: D14/05	
			€ 0	€ 0	€ 130.877	€ 0	€ 216.646	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle R		
			Indicator: D14/06	Indicator: D14/07	Indicator: D14/08	Indicator: D14/09		
		1						
		2						
		10						
OCW	D19	Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen(t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.			
			Indicator: D19/01	Indicator: D19/02	Indicator: D19/03			
			€ 0	€ 52.294	Ja			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
IenW	E21	Regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra Gemeenten en GR'en		Beschikkingsnummer	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cofinanciering (jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)
				Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.
				Indicator: E21/01	Indicator: E21/02	Indicator: E21/03	Indicator: E21/04	Indicator: E21/05	Indicator: E21/06
			1	5000005878	€ 21.387	€ 21.387	€ 0	€ 0	Nee
			2						
				Kopie beschikkingsnummer	Is voldaan aan artikel 15 van de regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra? (Ja/Nee)	Toelichting aan welke voorwaarde(n) van artikel 15 vd regeling word(t)(en) niet voldaan? (a of/en b of/en c)? (verplicht als bij 06 Nee is ingevuld)			
				Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.			
				Indicator: E21/07	Indicator: E21/08	Indicator: E21/09			
			1	5000005878	Ja				
			2						
IenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)		Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikkingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
				Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.
				Indicator: E44B/01	Indicator: E44B/02	Indicator: E44B/03	Indicator: E44B/04	Indicator: E44B/05	Indicator: E44B/06
			1	030008 Provincie Zuid-Holland	nvt	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2						
			3						
			4						
				Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
				Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.			
				Indicator: E44B/07	Indicator: E44B/08	Indicator: E44B/09			
			1	030008 Provincie Zuid-Holland	nvt	Nee			
			2						
			3						
			4						
				Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingsnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel		
				Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.		
				Indicator: E44B/10	Indicator: E44B/11	Indicator: E44B/12	Indicator: E44B/13		
			1	030008 Provincie Zuid-Holland	nvt	nvt	Nee		
			2						
			3						
			4						
IenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023 Provincies en Gemeenten		Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
				Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.		
				Indicator: E84/01	Indicator: E84/02	Indicator: E84/03	Indicator: E84/04		
				€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
				Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
				Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.		
				Indicator: E84/05	Indicator: E84/06	Indicator: E84/07	Indicator: E84/08		
			1	312 Verwijderen fietspaaltje|aantal in Stuks	Nee	0	Er wordt gewerkt aan pva		
			2	313 Aanbrengen attentieverhogende markeringen (met ribbels) indien een paaltje moet blijven staan|aantal in Stuks	Nee	0	Er wordt gewerkt aan pva		
			3	319 Aanleg plateau kruispunt GOW/ ETW|aantal in Stuks	Nee	0	Er wordt gewerkt aan pva		
			4	321 Aanleg van een vrijliggend fietspad of vrijliggend fiets-/ bromfietspad (op 50-, 60- en 80 km/h wegen)|aantal in Meters	Nee	0	Er wordt gewerkt aan pva		
			50	340 Saneren van langsparkeren of parkeerstroken langs de rijbaan|aantal in Stuks	Nee	0	Er wordt gewerkt aan pva		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
EZK	F28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel Aard controle R Indicator: F28/01	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel Aard controle R Indicator: F28/02	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten Aard controle R Indicator: F28/03	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten Aard controle n.v.t. Indicator: F28/04	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten Aard controle R Indicator: F28/05	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten Aard controle n.v.t. Indicator: F28/06
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: F28/07					
			Nee					
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_ gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/01	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/02	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/03	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/04	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/05	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/06
			€ 5.414.251	€ 150.484	€ 287.196	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/07	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/08	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicator: G2/09	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/10	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/11	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/12
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 461.312	€ 0	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) Aard controle D2 Indicator: G2/13	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14				
			€ 0	Ja				
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_ gemeentedeel 2023 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente Aard controle R Indicator: G3/01	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/02	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/03	Besteding (jaar T) Bob Gemeente Aard controle R Indicator: G3/04	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/05	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/06
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/07	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/08	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/09	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/10	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2023		Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
				Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
				Indicator: G4/01	Indicator: G4/02	Indicator: G4/03	Indicator: G4/04	Indicator: G4/05	Indicator: G4/06
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
					Gemeente	Gemeente	Gemeente		
				Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.		
				Indicator: G4/07	Indicator: G4/08	Indicator: G4/09	Indicator: G4/10		
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0			
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0			
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0			
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0			
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0			
			6	Totaal	0	0	N.v.t.		
				Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
				Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	
				Indicator: G4/11	Indicator: G4/12	Indicator: G4/13	Indicator: G4/14	Indicator: G4/15	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
				Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
					Gemeente	Gemeente	Gemeente		
				Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle D2	Aard controle R		
				Indicator: G4/16	Indicator: G4/17	Indicator: G4/18	Indicator: G4/19		
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			6	Totaal	0	0	0		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2023	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
			Gemeente	Gemeente	Gemeente			
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr						
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.			
			Indicator: G10/01	Indicator: G10/02	Indicator: G10/03			
			€ 106.531	€ 0	Nee			
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein her-steloperatie kinderopvan-gtoeslagaffaire_gemeent-edeel 2023	Gederfde baten die voort-vloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de herstelopeatie kin-deropvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voort-vloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de her-steloperatie kinderopvan-gtoeslagaffaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
			Gemeente	Gemeente	Gemeente			
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr						
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.			
			Indicator: G12/01	Indicator: G12/02	Indicator: G12/03			
			€ 0	€ 0	Ja			
SZW	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2023	Bestedingen onderwijsroute (jaar T)	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk)	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T)	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr						
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	
			Indicator: G13/01	Indicator: G13/02	Indicator: G13/03	Indicator: G13/04	Indicator: G13/05	
			€ 24.286	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende subsidie				
		Gemeenten						
			Aard controle R	Aard controle n.v.t.				
			Indicator: H4/01	Indicator: H4/02				
			€ 900.644	€ 434.550				
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is
			Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.
			Indicator: H4/03	Indicator: H4/04	Indicator: H4/05	Indicator: H4/06	Indicator: H4/07	Indicator: H4/08
		1	1.1 Onroerende zaken nieuwbouw	€ 221.873	€ 221.873			
		2	1.2 Onroerende zaken renovatie	€ 46.537	€ 46.537			
		3	1.3 Onroerende zaken onderhoud	€ 18.164	€ 18.164			
		4	2.1 Roerende zaken aankoop	€ 109		€ 109		
		5	2.2. Roerende zaken dienstverlening	€ 193		€ 193		
		6	2.3 Roerende zaken beheer en exploitatie	€ 147.674		€ 147.674		
		7	3.1 Overige kosten	€ 0			€ 0	
		100						

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022		Beschikkingsnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)
						Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd
				Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.
				Indicator: H8/01	Indicator: H8/02	Indicator: H8/03	Indicator: H8/04	Indicator: H8/05	Indicator: H8/06
			1	1033127	€ 85.143	€ 0	€ 0	€ 0	€ 85.141
			2	1042277	€ 37.717	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3						
			4						
				Kopie beschikkingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
				Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.				
				Indicator: H8/07	Indicator: H8/08				
			1	1033127	Ja				
			2	1042277	Ja				
			3						
			4						
VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken		Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)		
				Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.		
				Indicator: H12/01	Indicator: H12/02	Indicator: H12/03	Indicator: H12/04		
				€ 107.703	€ 157.580	Ja	Ja		
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheids-bevordering, cultuurpartic-ipatie en de sociale basis 2023-2026		Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding (jaar T) per onderdeel	Welk bedrag per onderdeel neemt u mee van 2023 naar 2024?	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?
				Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.
				Indicator: H30/01	Indicator: H30/02	Indicator: H30/03	Indicator: H30/04	Indicator: H30/05	Indicator: H30/06
			1	Lokaal Sportakkoord	€ 21.266	€ 21.266	€ 0	€ 21.266	N.v.t.
			2	Brede regeling combinatiefuncties	€ 146.410	€ 97.755	€ 29.282	€ 97.755	N.v.t.
			3	Terugdringen Gezondhe-idsachterstanden	€ 32.717	€ 21.940	€ 6.543	€ 21.940	N.v.t.
			4	Kansrijke Start	€ 24.538	€ 19.126	€ 4.908	€ 19.126	N.v.t.
			5	Mentale Gezondheid	€ 11.451	€ 758	€ 2.290	€ 758	N.v.t.
			6	Aanpak overgewicht en obesitas	€ 28.628	€ 1.610	€ 5.726	€ 1.610	N.v.t.
			7	Valpreventie	€ 84.247	€ 25.100	€ 16.849	€ 25.100	N.v.t.
			8	Leefomgeving	€ 16.359	€ 10.583	€ 3.272	€ 10.583	N.v.t.
			9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 4.090	€ 3.272	€ 818	€ 3.272	N.v.t.
			10	Versterken sociale basis	€ 59.709	€ 47.767	€ 11.942	€ 47.767	N.v.t.
			11	Mantelzorg	€ 16.359	€ 13.087	€ 3.272	€ 13.087	N.v.t.
			12	Eén tegen eenzaamheid	€ 16.359	€ 3.600	€ 3.272	€ 3.600	N.v.t.
			13	Welzijn op recept	€ 8.997	€ 7.198	€ 1.799	€ 7.198	N.v.t.
			14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 4.090	€ 4.090	€ 0	€ 4.090	N.v.t.
			15	Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 14.559	€ 10.829	€ 2.912	€ 10.829	N.v.t.
				Kopie naam onderdeel	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?				
				Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.				
				Indicator: H30/07	Indicator: H30/08				
			1	Lokaal Sportakkoord	N.v.t.				
			2	Brede regeling combinatiefuncties	N.v.t.				
			3	Terugdringen Gezondhe-idsachterstanden	N.v.t.				
			4	Kansrijke Start	N.v.t.				
			5	Mentale Gezondheid	N.v.t.				
			6	Aanpak overgewicht en obesitas	N.v.t.				
			7	Valpreventie	N.v.t.				
			8	Leefomgeving	N.v.t.				
			9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	N.v.t.				
			10	Versterken sociale basis	N.v.t.				
			11	Mantelzorg	N.v.t.				
			12	Eén tegen eenzaamheid	N.v.t.				
			13	Welzijn op recept	N.v.t.				
			14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	N.v.t.				
			15	Coördinatiekosten regionale aanpak	N.v.t.				
				Eindverantwoording (Ja/Nee)					
				Aard controle n.v.t.					
				Indicator: H30/09					
				Nee					

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024								
Verstrekker	Uitkerings-code	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
VWS	H32	Regeling specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden	Beschikkingsnummer / kenmerk	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen			
				Automatisch berekend	Automatisch berekend			
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.			
			Indicator: H32/01	Indicator: H32/02	Indicator: H32/03			
			MEOZ23057	€ 153.340	€ 87.798			
			Naam zwembad	Totale verlening per zwembad (jaar T)	Cumulatieve besteding per zwembad (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Verduurzamingsplan aanwezig (Ja/Nee)	Toelichting	
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle D1	Aard controle n.v.t.	
			Indicator: H32/04	Indicator: H32/05	Indicator: H32/06	Indicator: H32/07	Indicator: H32/08	
		1	Gouwebad De Sniep	€ 153.340	€ 87.798	Ja	aangewend voor gas, elektriciteit en stadswarmte	
		2						
		20						
VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T)				
			Aard controle n.v.t.	Aard controle R				
			Indicator: H35B/01	Indicator: H35B/02				
			060513 Gemeente Gouda	€ 22.800				

Overzicht investeringskredieten
In paragraaf 3 is van een groot aantal kredieten (zowel investeringskredieten als kredieten vanuit voorzieningen) de besteding beschreven. Hieronder wordt de stand van zaken met betrekking tot de alle verleende investeringskredieten weergegeven. Hierbij wordt voor een deel van de investeringskredieten voorgesteld deze door te schuiven naar 2024.

projectnummer	projectomschrijving	Beschikbaar krediet 2023	Werkelijke uitgaven 2023	SALDO 2023	Progr	Taak	Door-schui-ven naar 2024	Afslui-ten ja/ nee	Bedrag over te hevelen naar 2024
B.1002.1.830	Henegouwerweg 5 inv.	60.995	34.788	26.206	3	830	ja	nee	26.206
B.2004.1.004	Investeringskrediet arbomiddelen	110.000	0	110.000	6	004	ja	nee	110.000
B.3001.1.004	Terugdringen plastic afval	8.000	0	8.000	6	004	nee	ja	0
B.6002.1.004.5	Automatiseringsplan jaarschijf 2020	30.514	29.641	873	6	004	nee	ja	0
B.6002.1.004.6	Automatiseringsplan jaarschijf 2021	50.000	23.921	26.079	6	004	ja	nee	26.079
B.6002.1.004.7	Automatiseringsplan jaarschijf 2022	50.000	40.975	9.025	6	004	ja	nee	9.025
B.6002.1.004.8	Automatiseringsplan jaarschijf 2023	50.000	19.372	30.628	6	004	ja	nee	30.628
B.6003.1.004.7	Informatisering jaarschijf 2021 Afg.2022	184.422	184.422	0	6	004	nee	ja	0
B.6003.1.004.8	Informatisering jaarschijf 2021 Afg.2023	250.000	77.328	172.672	6	004	ja	nee	172.672
K.3005.1.830.1	Geïntegreerde stimuleringsregeling inv.	300.000	300.000	0	3	830	ja	nee	0
M.0031.1.420	Voorber. tijdelijke school Triangel	27.642	0	27.642	2	420	nee	ja	0
M.0033.1.420	Invest. tijdelijke school Triangel	242.180	198.269	43.911	2	420	ja	nee	43.911
M.1013.1.420	Voorber.permanente Sch.Triangel Kavel1&2	168.363	86.364	82.000	2	420	ja	nee	82.000
M.1017.1.420	Voorber.aanp.huidige perman.Sch.Triangel	17.604	0	17.604	2	420	nee	ja	0
M.1019.1.530	Renovatie de Naald inv.	220.000	5.000	215.000	2	530	ja	nee	215.000
M.1027.1.420	Bouwrijp maken nieuwb.Coenecoop College	111.575	214.552	-102.977	2	420	nee	ja	0
M.1030.1.420	Infrastr.openb.geb.sch.bw.Park Triangel	210.333	42.907	167.426	2	420	ja	nee	167.426
M.2006.1.420	1e Inrichting nieuwe groepen 6e fase	200.000	68.609	131.391	2	420	ja	nee	131.391
M.2009.1.420	TheoThijssen Uitbreiding Voorber.krediet	40.000	0	40.000	2	420	nee	ja	0
M.2010.1.420	Theo Thijssen Uitbreiding Bouwkosten	1.050.000	0	1.050.000	2	420	ja	nee	1.050.000
M.2011.1.420	Theo Thijssen Uitbreding Installaties	210.000	0	210.000	2	420	ja	nee	210.000
M.2012.1.420	Theo Thijssen Uitbreding grondkosten	500.000	501.868	-1.868	2	420	nee	ja	0
M.2018.1.420	Investeringskrediet KC Groenoord	130.000	130.000	0	2	420	nee	ja	0
M.2019.1.420	Aanpassing speelzaal triangel	85.000	75.022	9.978	2	420	nee	ja	0
M.3008.1.520	Onderlaag, hekwerk kunstgrasveld Be Fair	648.000	352.163	295.837	2	520	ja	nee	295.837
M.3009.1.520	Toplaag kunstgrasveld Be Fair	225.000	192.047	32.953	2	520	ja	nee	32.953
M.3010.1.420	Grondkosten Park Vredenburgh	1.600.000	0	1.600.000	2	420	ja	nee	1.600.000
M.3013.1.420	Voorbereiding Park Vredenburgh	1.146.662	0	1.146.662	2	420	ja	nee	1.146.662
M.3017.1.420	Projectkosten VBK Park Vredenburgh	293.605	0	293.605	2	420	ja	nee	293.605
M.3020.1.610	Vervanging JOP's	84.000	0	84.000	2	420	ja	nee	84.000
M.3025.1.420	Project Parklaan/Park Vredenburgh	153.400	79.511	73.889	2	420	ja	nee	73.889
M.3026.1.520	Renovatie ombouw korfbalvelden	653.400	20.473	632.927	2	520	ja	nee	632.927
R.0601.1.570	Uitvoeringsplan Groen 2021-2024 inv.	323.401	89.562	233.839	4	570	ja	nee	233.839
R.0604.1.210	Renovatie Fazantdreef inv.wegen	4.774	4.774	0	4	210	nee	ja	0
R.0604.1.570	Renovatie Fazantdreef inv.groen	1.045	1.045	-0	4	570	nee	ja	0
R.0604.1.720	Renovatie Fazantdreef inv.riool	2.617	2.617	-0	4	720	nee	ja	0
R.0605.1.210	Renovatie Wadde inv.wegen	11.223	11.223	0	4	210	nee	ja	0
R.0605.1.570	Renovatie Wadde inv.groen	16.938	16.938	0	4	570	nee	ja	0
R.0605.1.720	Renovatie Wadde inv.riool	17.975	17.975	0	4	720	nee	ja	0
R.0606.1.210	Renovatie Beethovenlaan inv.wegen	-11.864	-11.864	0	4	210	nee	ja	0
R.0606.1.570	Renovatie Beethovenlaan inv.groen	39.312	39.312	0	4	570	nee	ja	0
R.0606.1.720	Renovatie Beethovenlaan inv.riol.	67.851	67.851	0	4	720	nee	ja	0
R.1501.1.210	Onverd INV BHPOR-WEGEN-CTK 60 jr	0	0	0	4	210	ja	nee	0
R.1502.1.210	Onverd INV BHPOR-WEGEN-VRI 30 jr	901	0	901	4	210	ja	nee	901
R.1503.1.570	Onverd INV BHPOR-Groen 40 jr	92.241	0	92.241	4	570	ja	nee	92.241
R.1504.1.570	Onverd INV BHPOR-Groen 20 jr	371.069	0	371.069	4	570	ja	nee	371.069
R.1505.1.520	Onverd INV BHPOR-Buitensport 15 jr	96.000	0	96.000	2	520	ja	nee	96.000
R.1601.1.210	Brug Winterdijk	80.000	0	80.000	4	210	ja	nee	80.000
R.1602.1.210	Renovatie Papaverveld e.o.Inv.	705.544	630.028	75.516	4	210	ja	nee	75.516
R.1602.1.570	Renovatie Papaverveld e.o.groen	127.576	83.957	43.619	4	570	ja	nee	43.619
R.1602.1.720	Renovatie Papaverveld e.o.riol.	685.797	587.029	98.768	4	720	ja	nee	98.768
R.1603.1.210	Reconstructie Schielandweg Inv.wegen	37.802	37.802	0	4	210	nee	ja	0
R.1603.1.720	Reconstructie Schielandweg Inv.riool	75.614	75.614	0	4	720	nee	ja	0
R.1607.1.720	Vervanging Pompen 2021 Inv.	73.210	73.210	0	4	720	ja	nee	0
R.1608.1.210	Reconstr.Koningin Wilhelminaplein Inv.	427.550	91.929	335.621	4	210	ja	nee	335.621
R.1608.1.570	Reconstr.Koningin Wilhelminaplein groen	12.100	3.184	8.916	4	570	ja	nee	8.916
R.1608.1.720	Reconstr.Koningin Wilhelminaplein riol.	18.450	11.056	7.394	4	720	ja	nee	7.394
R.1610.1.210	P Willem de Rijkelaan inv.	110.000	56.283	53.717	4	210	ja	nee	53.717
R.1611.1.210	Troelstrahoeve inv.OVL	12.841	12.841	0	4	210	nee	ja	0
R.1611.1.720	Troelstrahoeve inv.riol.	18.798	18.798	0	4	720	nee	ja	0
R.1613.1.720	HWA Coenecoop inv.	25.245	0	25.245	4	720	ja	nee	25.245
R.2004.1.004	T9 Vorkheftruck	33.470	33.470	0	6	004	nee	ja	0
R.2021.1.520	Voorber.krediet kunstgrasveld Be Fair	35.311	27.269	8.042	2	520	ja	nee	8.042
R.2501.1.750	ONVERD INV BPL Begraven 20 jr	248.437	0	248.437	4	750	ja	nee	248.437
R.2502.1.750	ONVERD INV BPL Begraven 60 jr	171.335	0	171.335	4	750	ja	nee	171.335
R.2503.1.210	ONVERD Vervangen OV door LED 30jr	173.252	0	173.252	4	210	ja	nee	173.252
R.2505.1.570	ONVERD Uitvoering motie bomen 40jr	173.869	0	173.869	4	570	ja	nee	173.869

projectnummer	projectomschrijving	Beschikbaar krediet 2023	Werkelijke uitgaven 2023	SALDO 2023	Progr	Taak	Door-schuiven naar 2024	Afslui-ten ja/ nee	Bedrag over te hevelen naar 2024
R.2605.1.210	Vervanging bruggen 2022 inv.	134.820	134.820	0	4	210	nee	ja	0
R.2606.1.720	Aanpassingen Persleidingen inv.	43.566	43.566	0	4	720	nee	ja	0
R.2608.1.720	Riolering (relinen) 2022 inv.	250.000	10.831	239.169	4	720	ja	nee	239.169
R.2609.1.520	Vervanging kunstgrasvelden Be Fair inv.	790.814	769.788	21.026	2	520	ja	nee	21.026
R.2610.1.210	Reconstr.Woubrechterf/Otto-erf weg.inv.	61.593	61.593	0	4	210	ja	nee	0
R.2610.1.570	Reconstr.Woubrechterf/Otto-erf spel.inv	1.432	1.432	0	4	570	ja	nee	0
R.2610.1.720	Reconstr.Woubrechterf/Otto-erf rio.inv.	44.404	44.404	0	4	720	ja	nee	0
R.2611.1.210	Reconstr.Limaweg e.o. weg/OV inv.	152.000	62.547	89.453	4	210	ja	nee	89.453
R.2611.1.570	Reconstr.Limaweg e.o. groen	22.000	498	21.502	4	570	ja	nee	21.502
R.2611.1.720	Reconstr.Limaweg e.o. rio inv.	96.400	31.294	65.106	4	720	ja	nee	65.106
R.2613.1.210	Oplossen verkeersknelpunten	90.000	0	90.000	4	210	ja	nee	90.000
R.2614.1.570	Vervanging speelplekken 2022	204.887	125.616	79.271	4	570	ja	nee	79.271
R.2615.1.210	Omvormig OV naar LED	190.000	144.516	45.484	4	210	ja	nee	45.484
R.2616.1.210	Pilot Solar Verlichting Zwarteweg	150.000	124.263	25.737	4	210	ja	nee	25.737
R.2617.1.570	Beschoeiing Winterdijk	34.704	35.407	-703	4	570	ja	nee	-703
R.2618.1.720	Renovatie Duikers	30.000	13.612	16.388	4	720	ja	nee	16.388
R.2619.1.720	Renovatie Gemalen	139.823	139.823	0	4	720	ja	nee	0
R.2807.1.820	Hotel de Unie Voorbereidingskred.inv.	74.833	15.918	58.915	3	820	ja	nee	58.915
R.3001.1.004	A16 Nissan E-NV200 open laadbak	36.000	0	36.000	6	004	ja	nee	36.000
R.3002.1.004	A18 Nissan E-NV200 bestelwagen	34.000	35.431	-1.431	6	004	nee	ja	0
R.3004.1.004	Roberline gazon klepelmaaimachine - GTL	110.744	110.744	0	6	004	nee	ja	0
R.3023.1.004	Aanschaf auto BOA's	38.665	38.664	1	6	004	nee	ja	0
R.3032.1.004	Laadpalen	22.327	19.040	3.287	6	004	ja	nee	3.287
R.3033.1.210	Motie Rotondes	40.000	0	40.000	6	004	ja	nee	40.000
R.3601.1.720	Communicatiemodule TeTec	260.000	0	260.000	6	004	ja	nee	260.000
R.3603.1.720	Damwand Heuvelhof	25.000	0	25.000	6	004	ja	nee	25.000
R.3604.1.210	Pilot Solar Verlichting Bloemendaalseweg	153.500	138.136	15.364	6	004	ja	nee	15.364
R.3605.1.720	Vervangen Riolering Nijverheidsweg	98.964	98.964	0	6	004	nee	ja	0
R.3607.1.210	Machtelderf-Gijsberterf inv.	112.500	8.614	103.886	6	004	ja	nee	103.886
R.3610.1.210	Dreef-Oude Dreef inv.	20.000	1.792	18.208	6	004	ja	nee	18.208
R.4001.1.004	A1 Nissan Leaf Electrisch	28.205	28.204	1	6	004	nee	ja	0
R.4003.1.004	A17 Nissan Leaf Electrisch	28.205	28.204	1	6	004	nee	ja	0
R.6005.1.210	Verkeersknelpunt Brugweg inv.	147.901	13.920	133.981	4	210	ja	nee	133.981
R.6501.1.210	Onverd INV BHPOR-WEGEN-Verhard 45jr	1.880.985	0	1.880.985	4	210	ja	nee	1.880.985
R.6502.1.210	Onverd INV BHPOR-WEGEN-OVL 30 jr	1.099.710	0	1.099.710	4	210	ja	nee	1.099.710
R.6503.1.210	Onverd INV BHPOR-WEGEN-CTK 30 jr	0	0	0	4	210	ja	nee	0
R.6506.1.570	Onverd INV BHPOR-GROEN-Spelen 15jr	80.231	0	80.231	4	570	ja	nee	80.231
R.6507.1.720	Onverd INV GRP riool 60 jr	1.851.281	0	1.851.281	4	720	ja	nee	1.851.281
R.6508.1.720	Onverd INV GRP HWA 30 jr	1.188.978	0	1.188.978	4	720	ja	nee	1.188.978
R.6510.1.720	Onverd INV GRP Gemalen/pompen 15 jr	304.535	0	304.535	4	720	ja	nee	304.535
R.6516.1.570	Onverd INV BHPOR-Water-Beschoeiing.	212.029	0	212.029	4	570	ja	nee	212.029
R.7013.1.570	Vredenburghzone inv.	404.078	117.536	286.542	4	570	ja	nee	286.542
R.8016.1.210	N207 / Verlengde Beethovenlaan inv.	4.213.929	34.878	4.179.051	4	210	ja	nee	4.179.051
R.8616.1.210	Renovatie Zuidkade inv.wegen	119.706	119.706	-0	4	210	nee	ja	32.219
R.8616.1.570	Renovatie Zuidkade inv.groen	2.849	2.848	0	4	570	nee	ja	1.693
R.8616.1.720	Renovatie Zuidkade inv.riool	50.364	50.364	0	4	720	nee	ja	10.308
R.9016.1.210	Fietspad Beethovenlaan inv.	570.000	580.749	-10.749	4	210	nee	ja	0
V.0003.1.004.2	Vervangingsinvestering Coenecoop 53	28.452	19.830	8.621	6	004	ja	nee	8.621
V.0004.1.520.4	Investeringen zwembad 2020	32.997	0	32.997	2	520	ja	nee	32.997
V.0004.1.520.5	Verduurzaming Gouwebad De Sniep inv.	288.245	177.498	110.747	2	520	ja	nee	110.747
V.0004.1.520.6	Vervangingsinvestering Gouwebad De Sniep	24.200	1.151	23.049	2	520	ja	nee	23.049
V.0004.1.520.9	Warmteopwekinstallatie	163.758	161.277	2.481	2	520	nee	ja	0
V.0004.1.521.1	Voorbereidingskrediet Nieuw Zwembad 2030	1.531.860	0	1.531.860	2	520	ja	nee	1.531.860
V.0005.1.520.2	Vervangingsinvestering Wingerd 2	141.570	0	141.570	2	520	ja	nee	141.570
V.0021.1.610.2	Vervangingsinvestering Kromme Esse 6A	47.950	19.604	28.345	1	610	ja	nee	28.345
V.0024.1.830.4	Vervanging verwarmingsinstallatie Kerkst	120.097	97.500	22.597	3	830	ja	nee	22.597
V.0024.1.710.1	Extra consultatiekamer CJG inv	75.000	0	75.000	2	520	ja	nee	75.000
V.0026.1.610.3	Mauritslaan 55 Gebouw inv.	739.761	1.029.746	-289.985	1	610	nee	ja	0
V.0026.1.610.4	Mauritslaan 55 Installaties inv.	563.713	297.626	266.087	1	610	nee	ja	0
V.0026.1.610.5	Mauritslaan 55 Voorbereiding inv.	145.484	121.447	24.038	1	610	nee	ja	0
V.0045.1.420.1	Dreef 2-6 Coenecoopcollege Gebouw inv.	2.454.116	3.284.010	-829.894	2	420	nee	ja	0
V.0045.1.420.2	Dreef 2-6 Coenecoopcollege Install.inv.	2.533.800	844.670	1.689.130	2	420	nee	ja	0
V.0045.1.420.4	Dreef 2-6 CCC tijdelijke ingebruikname	500.000	0	500.000	2	420	nee	ja	0
V.0053.1.750.1	Vervangingsinvestering Alb.ThijmLaan 8	28.551	0	28.551	4	750	ja	nee	28.551
V.0056.1.004.4	Aanpassen nieuwe werken 5 jr	135.781	174.340	-38.559	6	004	nee	ja	0
V.0056.1.004.6	Klimaatbeheersing adaptatie	21.934	0	21.934	6	004	ja	nee	21.934
V.0105.1.830.5	Wingerd 45 Mechanische ventillatie	42.000	0	42.000	3	830	ja	nee	42.000

projectnummer	projectomschrijving	Beschikbaar krediet 2023	Werkelijke uitga-ven 2023	SALDO 2023	Progr	Taak	Door-schuiven naar 2024	Afslui-ten ja/ nee	Bedrag over te hevelen naar 2024
V.0116.1.520.1	Hybridehal inv.- bouwkosten	3.775.676	464.659	3.311.017	2	520	ja	nee	3.311.017
V.0116.1.520.2	Hybridehal inv.- installaties	1.500.852	0	1.500.852	2	520	ja	nee	1.500.852
V.0116.1.520.3	Hybridehal inv.- inrichting	252.890	0	252.890	2	520	ja	nee	252.890
V.0116.1.520.4	Hybridehal inv.- voorbereidingskrediet	476.300	59.772	416.529	2	520	ja	nee	416.529
V.0118.1.520.1	Sniepweg 13F Tennishal de Sniep inv.	1.009.642	879.292	130.350	2	520	ja	nee	130.350
V.0121.1.520.1	Voorbereiding Sportzaal Parklaan	698.433	0	698.433	2	520	ja	nee	698.433
V.0121.1.520.2	Grondkosten Sportzaal Parklaan	443.047	0	443.047	2	520	ja	nee	443.047
V.0121.1.520.7	NB Project VBK Sportzaal Parklaan	126.558	0	126.558	2	520	ja	nee	126.558
V.0122.1.610.1	Voorbereiding Kinderdagverblijf Parklaan	203.091	0	203.091	1	610	ja	nee	203.091
V.0122.1.610.2	Grondkosten Kinderdagverblijf Parklaan	174.723	0	174.723	1	610	ja	nee	174.723
V.0122.1.610.6	NB Project VBK Kinderdagverblijf Parkln	36.736	0	36.736	1	610	ja	nee	36.736
V.0123.1.610.1	Voorbereiding Buurtcentrum Parklaan	211.506	0	211.506	1	610	ja	nee	211.506
V.0123.1.610.2	Grondkosten Buurtcentrum Parklaan	174.723	0	174.723	1	610	ja	nee	174.723
V.0123.1.610.7	NB Project VBK Buurtcentrum Parklaan	37.364	0	37.364	1	610	ja	nee	37.364
				0					
		47.777.151	**15.479.278**	**32.297.873**					**31.031.720**

Er was in 2023 in totaal € 47,8 miljoen voor investeringen beschikbaar. Hiervan is t/m 2023 € 15,4 miljoen besteed. De uitvoering is grotendeels conform planning. Van € 31 miljoen wordt voorgesteld deze investeringen door te schuiven naar 2024.

Taakvelden

PROGRAMMA'S					
1		**Juiste zorg voor iedereen**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
	430	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-1.048	19	-1.030
	610	Samenkracht en burgerparticipatie	-335	131	-204
	620	Wijkteams	-3.441	36	-3.405
	630	Inkomensregelingen	-9.996	6.432	-3.564
	640	Begeleide participatie	-2.126	0	-2.126
	650	Arbeidsparticipatieinstrumenten	-218	0	-218
	660	Maatwerk-voorzieningen (WMO)	-950	4	-946
	671	Maatwerkdienstverlening 18+	-229	147	-83
	671a	Huishoudelijke hulp (WMO)	-1.528	3	-1.525
	671b	Begeleiding (WMO)	-1.483	0	-1.483
	671c	Dagbesteding (WMO)	-291	0	-291
	671d	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-48	0	-48
	672	Jeugdhulp zonder verblijf	194	22	216
	672a	Jeugdzorg begeleiding	-2.475	0	-2.475
	672b	Jeugdzorg behandeling	-1.626	0	-1.626
	672c	Jeugdzorg dagbesteding	-1.437	0	-1.437
	672d	Jeugdhulp zonder verblijf overig	-327	0	-327
	673a	Pleegzorg	-374	0	-374
	673b	Gezinsgericht	-546	0	-546
	673c	Jeugdhulp met verblijf overig	-595	0	-595
	674a	Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	-1.913	0	-1.913
	674b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-587	0	-587
	674c	Gesloten plaatsing	-48	0	-48
	681a	Beschermd wonen (WMO)	0	182	182
	681b	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	0	0
	682	Geëscaleerde zorg 18-	-143	0	-143
	682a	Jeugdbescherming	-854	0	-854
	682b	Jeugdreclassering	-46	0	-46
		Totaal	**-32.471**	**6.975**	**-25.497**
2		**Ruimte voor iedereen**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
	420	Onderwijshuisvesting	-2.785	569	-2.217
	430	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-1.184	1.012	-172
	510	Sportbeleid en activering	-277	141	-136
	520	Sportaccommodaties	-3.994	1.781	-2.213
	530	Cultuurpresentatie, cultuurproduktie e.d.	-854	235	-619
	560	Media (bibliotheek)	-510	30	-480
	610	Samenkracht en burgerparticipatie	-1.101	30	-1.071
	710	Volksgezondheid	-1.922	154	-1.768
		Totaal	**-12.627**	**3.952**	**-8.675**
3		**Groeiende gemeente**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
	210	Verkeer en vervoer	-510	38	-472
	310	Economische ontwikkeling	-464	0	-464
	320	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-765	848	83
	330	Bedrijfsloket en -regelingen	-9	8	-1
	550	Cultureel erfgoed	-22	0	-22
	740	Milieubeheer	-2.239	196	-2.043
	810	Ruimtelijke ordening	-1.413	2.505	1.092
	820	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-5.752	5.685	-67
	830	Wonen en bouwen	-3.146	1.392	-1.754
		Totaal	**-14.322**	**10.673**	**-3.650**

PROGRAMMA'S					
4		**Aantrekkelijke gemeente**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
	064	Belastingen Overig	-1	18	17
	210	Verkeer en vervoer	-4.850	222	-4.628
	220	Parkeren	-51	0	-51
	570	Openbaar groen (en openlucht) recreatie	-3.699	187	-3.513
	630	Inkomensregelingen	-171	0	-171
	720	Riolering	-2.088	3.036	947
	730	Afval	-4.087	5.399	1.312
	740	Milieubeheer	-121	0	-121
	750	Begraafplaatsen	-327	424	97
		Totaal	**-15.396**	**9.285**	**-6.111**
5		**Slagvaardige gemeente**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
	001	Bestuur	-1.675	18	-1.658
	002	Burgerzaken	-1.611	401	-1.210
	110	Crisisbeheersing en Brandweer	-1.864	667	-1.197
	120	Openbare orde en veiligheid	-909	5	-905
	610	Samenkracht en burgerparticipatie	-3.259	4.903	1.644
	620	Wijkteams	-47	0	-47
		Totaal	**-9.365**	**5.992**	**-3.373**
		TOTAAL VAN DE PROGRAMMA'S	**-84.181**	**36.877**	**-47.305**
		ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
6.1		Lokale heffingen			0
	061	OZB woningen	-509	4.516	4.007
	062	OZB niet-woningen	0	5.239	5.239
	340	Economische promotie	0	29	29
6.2		Algemene uitkering			0
	007	Algemene uitkering en ov. Uitk. Gem.fonds	0	58.694	58.694
6.3		Aandelen en dividend			0
	005	Treasury, aandelen en dividend	-1.767	2.105	338
6.4		Overige dekkingsmiddelen en onvoorzien			0
	008	Overige baten en lasten	-528	42	-486
6.5		Overhead			0
	004	Overhead	-11.929	290	-11.639
6.6		Vennootschapsbelasting			0
	090	Vennootschapsbelasting (VpB)	-18	0	-18
		TOTAAL ALG. DEKKINGSM/ONVOORZIEN	**-14.752**	**70.917**	**56.165**
		SALDO VOOR RESULTAATBESTEMMING	**-98.933**	**107.793**	**8.860**
		MUTATIES IN RESERVES	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
1	010	Mutatie reserves - Participtie in samenhang	0	716	716
2	010	Mutatie reserves - Mens in ontwikkeling	-14.187	13.277	-910
3	010	Mutatie reserves - Dorp in ontwikkeling	-7.162	6.703	-458
4	010	Mutatie reserves - Leefbaar dorp	-2.061	2.356	295
5	010	Mutatie reserves - Bestuur in samenhang	-3.280	0	-3.280
6.2	010	Mutatie reserves - Algemene uitkering	0	0	0
6.4	010	Mutatie reserves - Overig	0	0	0
		TOTAAL MUTATIES IN RESERVES	**-26.690**	**23.052**	**-3.637**
		SALDO NA RESULTAATBESTEMMING	**-125.623**	**130.846**	**5.223**